ПРОГРАМА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА	**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА BG16RFPR001-1.010 „НОВИ МОДЕЛИ В ПРОИЗВОДСТВОТО ОТ СТРАНА НА МСП“ ПО ПКИП 2021-2027**	Съфинансирано от Европейския съюз

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 16.02.2026 г.			
1.	06.02.2026 г.	Здравейте, 1. Какъв вид първоначална инвестиция следва да бъде посочена от кандидата при режим „регионална инвестиционна помощ" в случай, че са налице кумулативно две предпоставки: 1. общият размер на допустимите разходи не надхвърля с поне 200 % счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, и 2. даденият стопански обект ще произвежда продукт, който не е бил произвеждан до момента. 2. Във връзка с критерия на стр. 22, в Приложение 6: „В резултат на въвеждания нов модел ще се произвеждат нови или подобрени стоки и/или услуги, които ще допринесат за решаване на екологичен, социален или регионален проблем“, моля да уточните как следва да се тълкуват понятията „социален проблем“ и „регионален проблем“ за целите на оценката на проектните предложения.	1. Съгласно т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване по настоящата процедура, в случай че е избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването **на ЕДНА от следните първоначални инвестиции** в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - **диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент**. **Препоръчително е един проект да попада САМО В ЕДНА от посочените по-горе категории първоначални инвестиции.** В случай че предвидените за изпълнение дейности попадат едновременно в повече от една от гореизброените допустими категории първоначални инвестиции, то **следва задължително да се определи ЕДНА ОТ ТЯХ КАТО ВОДЕЩА** и да се представи информация за съответната категория „първоначална инвестиция“ в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. На база представената в запитването Ви информация, обръщаме внимание на следното: **в случай че дейностите по проекта се отнасят към категория на инвестицията – „диверсификация на продукцията на стопанския обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент”**, общият размер на допустимите разходи по проекта трябва **да надхвърля с поне 200%** счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по инвестицията. Повече информация за всяка една от посочените по-горе първоначални инвестиции, е дадена в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3). Във връзка с горепосоченото, обръщаме внимание, че когато проектното предложение не отговаря на изискванията за първоначална инвестиция, но отговаря

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			на останалите изисквания по процедурата, би могло да бъде подкрепено при условията на режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831. 2. По процедурата не са въведени специфични определения за понятията „социален проблем“ и „регионален проблем“, доколкото същите представляват общо валидни термини с еднозначно значение. Така напр. **с термина „социален проблем“ се обозначава трудност или несправедливост, засягаща значителен брой хора в определено общество.** Примери за такъв тип проблеми са: престъпността, бедността, етническото напрежение, домашното насилие, климатични промени и други, които са извън контрола и възможността за разрешаването им от отделни хора, а обичайно изискват колективни действия и комплекс от мерки. **Терминът „регионален проблем“ се използва за назоваване на всяко икономическо, социално или екологично несъответствие в развитието между различни географски райони (региони) в рамките на една държава или регион (напр. страните в ЕС).** Той съществува, когато определени територии изостават в развитието си спрямо други, което води до неравенство в жизнения стандарт, доходите и възможностите за заетост. Така например в зависимост от спецификите на съответния регион, регионален проблем би бил липсата на транспорт (инфраструктурна изолация), на общо достъпни здравни услуги и медицинско обслужване, обезлюдяването, безводие, проблеми с постоянното подаване на електроенергия по електропреносната мрежа и др. подобни. Често може да бъдат адресирани и решени от местната власт, неправителствени организации, местния бизнес или чрез колективни усилия на гражданите. В случай че не бъдат взети навременни мерки може да прераснат в по-големи, социални проблеми. В заключение обръщаме внимание, че във връзка с цитирания в запитването критерий, в рамките на поле 10 „Значимост на въвеждания по проекта нов модел“ на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, кандидати следва да представят

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			конкретна информация както по отношение на съответния проблем, така и за това в какво точно се изразява очакваният принос на новия модел за неговото разрешаване.
2.	06.02.2026 г.	Здравейте, моля за допълнително уточнение относно критерия за оценка "Регионализация съгласно ИСИС 2021-2027", който е част от раздел III. Приоритизиране на проекти от критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения по процедурата (Приложение 6). Въпросът ми е следният - в приложение 15, където има таблица с регионализация на тематичните области на ИСИС 2021-2027), са маркирани в зелен цвят всички области от ниво NUTS III за Североизточен район на планиране по отношение на тематична област „Мехатроника и микроелектроника”. Също така, за три от областите е поставена отметка (Варна, Добрич и Търговище), като такава отметка липсва за област Шумен. Моля за разяснение какво означава това за предприятие регистрирано в област Шумен, което планира да кандидатства за изпълнение на проект на територията на област Шумен, който проект попада в тематична област „Мехатроника и микроелектроника”? Предприятието отговаря на изискването за допустимост на проекта по отношение на съответствие с ИСИС, но дали ще получи или няма да получи 5 точки по критерия за оценка "Регионализация съгласно ИСИС 2021-2027"? Благодаря предварително за отделеното време!	Съгласно изискването на критерий „Регионализация съгласно ИСИС 2021-2027“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения, в случай че изпълнението на проекта води до въвеждане на нов модел, попадаща в една от приоритетните тематични области на ИСИС 2021-2027 за съответната административна област, същото ще получи 5 точки. При описаната от Ваша страна хипотеза и съгласно информацията, представена в таблица „Интелигентна специализация на България по райони, административни области на ниво NUTS III (28 области) и тематични области на ИСИС 2021-2027 г.“ от Приложение 15 към Условията за кандидатстване, **изпълнението на проект на територията на област Шумен, който има за предмет въвеждането на нов модел, попадащ в тематична област „Мехатроника и микроелектроника”, същият няма да получи точки по критерия, тъй като посочената област на ИСИС не е сред приоритетните такива за област Шумен.**
3.	07.02.2026 г.	Здравейте! При наличие на решение за регистрация на полезен модел към 27.05 (т.е. всички такси са платени и е издадено решение за регистрация), но липса на издадено свидетелство и все още неизвършена официална публикация (необходим е до месец	Във връзка с критерий I.1 “Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения и съгласно изискванията посочени в Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“, в т.ч. и поле „Основни източници на проверка“, за да бъдат присъдени съответните точки по критерия, например по отношение конкретно на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		след решението и за двете процедури), на кандидатът ще бъдат ли присъдени точки за наличие на регистриран полезен модел?	посочения в запитването Ви полезен модел, **следва да е налице свидетелство за действаща регистрация на полезен модел или решение за регистрация на такъв.** В тази връзка, в случай че към датата на кандидатстване за конкретния полезен модел липсва публикация и информация в Държавния регистър на полезните модели, необходимо е кандидатът да представи Решение за регистрация на полезен модел, както и Проучване за правен статус, издадено от Патентно ведомство на Република България, от което е видна минимум следната информация: 1) дали регистрацията на полезен модел е действаща към датата на кандидатстване; 2) дали кандидатът е бил първоначален заявител на съответния полезен модел и 3) дали кандидатът е вписан към датата на кандидатстване като притежател на съответните права върху индустриална собственост.
4.	08.02.2026 г.	Здравейте, на стр. 9 от Насоките е посочен интензитет на помощта при избран режим "де минимис" 70% за всички категории предприятия. Означава ли това, че това е така независимо от това в кой регион на планиране се намира предприятието? Моля за категоричен отговор. Благодаря!	Максималният интензитет (процент) на безвъзмездна финансова помощ при избран режим „минимална помощ“ (de minimis) за всички категории кандидати е до 70 %, като посоченото не се влияе от категорията регион, в рамките на която попада мястото на изпълнение на проекта.
5.	09.02.2026 г.	Здравейте! Допустимо ли е да бъде закупен допълнителен модул към работеща машина в режим "де минимис"? Модулът ще се използва при производството на нов продукт, за което не са достатъчни наличните функционалности на машината. Поздрави,	В случай че проектът се изпълнява под режим „минимална помощ” (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 и отговаря на всички изисквания за допустимост, посочени в Условията за кандидатстване по настоящата процедура, закупуването на допълнителен модул, чрез който ще се добавят нови функционалности, които са необходими за производството на новия за предприятието продукт (такъв, каквато то до момента не е произвеждало), би могло да бъде допустимо. В заключение, обръщаме внимание, че окончателно решение относно допустимостта на всеки един от заложените в бюджета на проекта разходи, респективно дейности, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
6.	09.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа,	Съгласно определението, посочено в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване **нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Във връзка с публикуваните условия за кандидатстване по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за разяснение относно допустимостта на проектна идея за въвеждане на нов, интегриран процес в предприятие за производство на химически продукти. Проектната идея предвижда внедряване на нов процес за управление, идентификация и експедиция на произведената продукция, който е част от производствения цикъл на предприятието и включва интеграция на физически и дигитални активи, а именно: 1/ подемно устройство за механизирано обработване на готовата продукция; 2/ стелажна складова система за структурирано и безопасно съхранение на продукция; 2/ баркод идентификация на продукцията и партидите; 4/ дигитално управление и свързаност на въведените активи със складовата информационна система. Чрез въвеждането на процеса се цели оптимизиране на потока на готовата продукция от производството до експедицията, елиминиране на грешки при комплектоване и експедиция, повишаване на проследимостта на партиди, както и подобряване на качествения контрол и безопасността при работа с химически продукти. Моля за разяснение дали описаният интегриран процес, включващ внедряване на нови материални активи и дигитално управление, може да бъде разглеждан като допустим „нов модел в производството“ по смисъла на процедурата, при условие че е пряко свързан с управлението и експедицията на произведената продукция като част от въведен нов производствен процес.	**производство на стоки и/или предоставяне на услуги** (нов процесов модел) е нов или подобрен бизнес процес (или комбинация от двете) на една или повече от една функции, които значително се различават от предишните бизнес процеси на предприятието и са въведени в организацията на дейността му. **Нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, представляват дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги**, включително инженеринг и свързаните с него технически изпитвания, анализи и сертификационни дейности в подкрепа на производството. Във връзка с горепосоченото и доколкото информацията в запитването Ви описва дейности и процеси, които имат по-скоро характеристики, присъщи на допълващите бизнес процеси в предприятието, а именно в конкретния случай на този по разпространение и логистика - допълващ бизнес процес в предприятието, включващ транспорт и доставка на услуги; складиране и обработка на поръчки, същите не биха се считали като такива отговарящи на горепосоченото определение. В заключение, следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		С уважение,	
7.	09.02.2026 г.	Уважаеми Госпожи/Господа, Моля за отговор на следния въпрос: В рамките на тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ подобласт: - Безотпадни технологии и методи за включване на отпадъчни продукти и материали от производства в други производства и услуги. Предприятието допустимо ли е за кандидатстване, ако при въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, се постигне намаляване на отпадъка при производството на дадено изделие /стока/ от 25 % на 10 %. Предприятието отговаря на останалите изисквания за допустимост по процедурата! Благодаря! С пожелание за здраве и успехи! С уважение!	Условията за кандидатстване по настоящата процедура не съдържат подобно изискване, касаещо обема/процента на намаляване на отпадъка при производството на дадено изделие. Следва да имате предвид обаче, че за да бъде допустим за финансиране, проектът следва да води до въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, които отговаря на всички изкисквания, посочени в Условията за кандидатстване. Допълнително, при определянето на приложимата област на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027), в рамките на която попада въвеждания по проекта нов модел, следва да се отчете неговата специфика, както и основната насоченост на инвестицията, а не допълващите ефекти, които същата би имала. Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща в коя от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027 попада новия модел, въвеждан по проекта.
8.	10.02.2026 г.	Здравейте, 1. Моля да изясните следното противоречие: В Приложение 6, на стр. 4, т. 11 е посочена възможността за представяне на решение за издаване на патент или полезен модел. Същевременно тази възможност липсва на стр. 18 и 19, където е необходимо издадено свидетелство за получаване по този начин. Практическата трудност идва от това, че между издаване на решението и получаване на свидетелство изминава поне един месец. 2. Моля за разяснение на критерия за 4 т., посочен на стр. 20 в Приложение 6. Моля да уточните какво се разбира под	1. Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 3. В допълнение, обръщаме внимание, че в критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от група II. Критерии за техническа и финансова оценка на критерии и методология за оценка на проектни предложения (Приложение 6) „действащ патент за изобретение“, „свидетелство за действаща регистрация на полезен модел“ и „свидетелство за действаща регистрация на промишлен дизайн“ се приемат за равнозначни на решения за регистрация/издаване на патент. Например регистриран полезен модел, отговарящ на останалите изисквания по подкритериите ще бъде оценен еднакво и ще носи еднакъв брой точки, независимо дали за неговата регистрация вече има е издадено свидетелство или има само Решение за регистрация. Оценителната комисия ще извършва служебни проверки в съответните Държавни регистри, поддържани от Патентно ведомство, където се вписват регистрираните

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		„свързан“ и какъв тип връзка между кода на проекта и икономическата дейност на кандидата се счита за допустима.	обекти на ИС. При невъзможност за извършване на служебна проверка, кандидатите следва да представят съответните документи, доказващи наличието на заявен или регистриран/ издаден патент за изобретение, полезен модел или промишлен дизайн. 2. Отговорност на кандидата е да представи информация и обосновка в съответното поле в раздел 9 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, дали е налице връзка между кода на проекта и основната или допълнителна икономическа дейност на кандидата през поне една от трите години – 2022 г. и/или 2023 г. и/или 2024 г., в случай че кодът на проекта НЕ съвпада с кода на основната или допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от горецитираните три години. За да може да направи коректно тази преценка кандидатът следва да анализира доколко и под каква форма има взаимовръзка между разглежданите икономически дейности (осъществяваната до момента и предвидената за осъществяване). *Например: Осъществяваната до момента дейност на кандидата е свързана с търговия на дребно с козметични стоки и тоалетни принадлежности, а с настоящият проект желае да стартира собствено производство на сапуни, миещи, почистващи, полиращи препарати или др. под. Даденият пример показва наличие на определен опит и знания на кандидата в областта на козметичните стоки и тоалетните принадлежности, които могат да бъдат използвани и в процеса по тяхното производство като е налице пряка взаимовръзка между процеса по производството на дадени продукти и търговското им предлагане.* Обръщаме внимание, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
9.	10.02.2026 г.	Здравейте, Имаме въпрос относно кода на икономическа дейност и тематичните области. Задължително ли е кандидатите по процедурата да извършват своята дейност в една от тематичните области на ИСИС 2021–2027, или е допустимо да кандидатстват	Критериите за допустимост и недопустимост на кандидатите по процедурата са посочени в т. 11 от Условията за кандидатстване, като в цитираната точка няма изискване кодът на икономическа дейност на кандидата да попада в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027. В т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		и юридически лица с различен код на икономическа дейност, които не попадат пряко в тези тематични области? Например, допустимо ли е предприятие, което произвежда мебели, да въведе иновативни технологии, свързани с някоя от тематичните области, в своето производство с цел оптимизация на процесите и излизане на нови пазари? Благодаря предварително за точния и еднозначен отговор!	на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027. Видно от областите, идентифицирани в ИСИС 2021-2027, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС 2021-2027. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите. Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща в коя от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027 попада новия модел, въвеждан по проекта. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
10.	10.02.2026 г.	Здравейте, допустим кандидат по процедурата ли е микропредприятие, което има седалище на територията на селски район по Приложение 14, НО е заявило за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват на територията на община (или областен град), която не се намира на територията на селски район (съгласно Приложение 14). Благодаря!	Микропредприятие по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, което има седалище или клон със седалище на територията на селски район съгласно Приложение 14, НО е заявило за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват ИЗВЪН община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14), би било допустимо, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата.
11.	10.02.2026 г.	Здравейте, Нашето предприятие е с КИД2025 47.30 Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали. Имаме интерес да си закупим колонки за продажба на горива, които са със система за плащане на самообслужване, тоест клиентът плаща с карта директно на колонката, без да влиза в обекта и без да чака по	Съгласно посоченото в т. 13.2 „Недопустими дейности“ от Условията за кандидатстване, с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата няма да се подкрепят дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата. Принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ е сред хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		опашки. Това ще бъде нов бизнес модел за нашето предприятие, но дали би било допустимо със свързка с ПРИНЦИПА ЗА „НЕНАНАСЯНЕ НА ЗНАЧИТЕЛНИ ВРЕДИ” или "Регламент (ЕС) № 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) № 2019/2088." не би позволил такъв тип разход по проект? С уважение,	и на Съвета от 24 юни 2021 година. За целите на Регламент (ЕС) 2021/1060 принципът за „ненанасяне на значителни вреди” трябва да се тълкува по смисъла на чл. 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (Регламента за таксономията). Допълнително, в горецитираната т. 13.2 от Условията за кандидатстване е записано, че недопустими по процедурата са дейности по извършване на инвестиции, свързани с производството, преработката, транспорта, разпространението, съхранението или изгарянето на изкопаеми горива. Посоченото ограничение произлиза от изискването на чл. 7, пар. 1, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и относно Кохезионния фонд, който има за цел да гарантира, че подкрепата по линия на тези фондове е съгласувана с целите на ЕС в областта на климата. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, по процедурата не е допустимо закупуване на колонки за продажба на горива, които се явяват производни на изкопаеми горива.
12.	10.02.2026 г.	Здравейте, във връзка с критерий 4.1, посочен на стр. 21 в Приложение 6, моля да уточните дали за получаване на максималните 4 точки е необходимо предприятието да навлезе съвкупно на нов местен, регионален, национален и международен пазар, или е достатъчно навлизането на един от изброените пазари.	Критерий I.4.1 „Пазарно влияние на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка по процедурата ще се счита за изпълнен, в случай че кандидатът е представил информация по какъв начин в резултат от въвеждания нов модел предприятието ще разшири географския си пазар като навлезе на поне един от посочените пазари: - нов местен (включващ нови населени места в рамките на конкретна област от ниво NUTS 3 – административна област), и/или - регионален пазар (в рамките на един от шестте региона за планиране на ниво NUTS 2 - Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югозападен, Южен централен или Югоизточен регион), и/или - ще постигне национално покритие (България), и/или - ще излезе на международен пазар/ще разшири международните пазари (в случай че вече извършва износ).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че следва да бъде представена информация, както по отношение на новия географски пазар, на който предприятието ще навлезе, в резултат от въвеждания нов модел, така и за настоящия географски пазар, на който кандидатът оперира. В случай че в резултат от новия модел кандидатът ще произвежда нов продукт/услуга, сравнението следва да бъде извършвано спрямо пазарите, на които предприятието е реализирало настоящата си продукция.
13.	10.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената за кандидатстване процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ имаме следното питане по отношение Критерия за техническа и финансова оценка - 3. Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение. Колко точки би получил кандидат, който реализира минимум 50% от инвестицията (съгласно заявените общи разходи в бюджета)на територията на област София-СТОЛИЦА и предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на тази област. Попада ли в Минимум 50% от инвестицията (съгласно заявените общи разходи в бюджета) се реализира на територията на област София-град и предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на тази област - 1 точка ИЛИ попада в Критерият не е изпълнен 0 точки? Благодарим ви предварително!	По критерий III.3 „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение“ от техническата и финансова оценка по процедурата, проектното предложение ще получи 1 точка, в случай че минимум 50% от инвестицията (съгласно заявените общи разходи в бюджета) се реализира на територията на област София-град и предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на тази област. Общоизвестен факт е, че област София-град или София-столица, или Столична област, са синоними на област София (столица), и в тази връзка, кандидатът, посочен в запитването, би получил 1 точка по критерий III.3 „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение“.
14.	10.02.2026 г.	Здравейте, Бихме искали да попитаме, дали по процедурата BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ е допустимо да част от инвестицията да бъде за мотокар, газокар и вишка за строителната ни дейност, която развиваме? Новото оборудване ще е изцяло ново за нашето предприятие и с неговото въвеждане в дейността ще се даде възможност да	Съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване, по процедурата не са допустими дейности по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения съгласно определението, посочено в Приложение 10. Съответно в Приложение 10 към Условията за кандидатстване са посочени следните дефиниции съгласно Закона за движението по пътищата (ЗДП): *1. "Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се*

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		предлагаме нови услуги на клиентите, които предприятието до момента не е предлагало. Дружеството е допустим кандидат и отговаря на всички останали условия за допустимост.	*приравняват трамваите и самоходните машини, когато се придвижват по пътищата.* *2. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства.* Във връзка с изложеното, в случай, че посочените в запитването активи „мотокар, газокар и вишка“, представляват пътно или моторно превозно средство, то същите не са допустими за финансиране по процедурата. В тази връзка, в раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта” от Формуляра за кандидатстване следва да бъде представена изчерпателна информация/обосновка за това, че активите „мотокар, газокар и вишка“ не се придвижва по пътя (с оглед ангажимента на кандидата да обоснове допустимостта на всеки един от разходите, включени в проекта). Допълнително, в Условията за кандидатстване е посочено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Дълготрайните активи, придобити със средства по проекта, следва да бъдат нови (неизползвани), да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с Бенефициента, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			При неспазване на посочените изисквания: а) в случаите на предоставена регионална инвестиционна помощ съгласно Регламент (ЕС) 651/2014 за нематериални активи, се дължи възстановяване на цялата финансова помощ по процедурата, заедно със съответните законни лихви. б) за всички останали случаи, извън тези по буква а), се извършва финансова корекция, пропорционално за периода, за който е налице неизпълнението. Окончателното решение относно допустимостта на разходите, заложени в проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
15.	10.02.2026 г.	Уважаеми експерти, Моля ви за разяснения, свързани с изискването проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на областите и подобластите на ИСИС 2021-2027. Макар да няма изложена пълна информация за проектните предложения, ви моля да дадете насоки на нас и всички заинтересовани, тъй като въпросите са в голямата си част концептуални. Основното запитване е свързано с това дали кодът на проекта или самата инвестиция трябва да попада в подобластите на ИСИС 2021-2027 или е възможно и двете. 1. Ще се разглежда ли като отговарящо на гореописаното условие проектно предложение, чийто код (код на проекта/икономическа дейност на проекта) попада в изброените подобласти, например: А. Област Мехатроника и микроелектроника и избрана подобласт "Производство на базови елементи, детайли, възли и оборудване, вграждани като част от мехатронен агрегат или самостоятелно съставляващи такъв агрегат" - ако кодът на	1А, 2А, 2Б, 3Б, 3В, 4А, 4Б и 5А1. В т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027). Видно от областите, идентифицирани в ИСИС 2021-2027, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност и код на проекта, съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ, и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС 2021-2027. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите. Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща в коя от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027 попада новия модел, въвеждан по проекта, като на база така представената от Вас информация, същите звучат коректно определени.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		проекта е посочен в тази подобласт, т.е. чрез закупуване на новото ДМА предприятието-кандидат ще произвежда оборудване, което е вграждано като част от мехатронен агрегат, то ще се разглежда ли проектното предложение като попадащо в подобластта? 2. Ще се разглежда ли като отговарящо на гореописаното условие проектно предложение, в рамките на което се закупува ДМА/ДНА, попадащо в една от подобластите на ИСИС 2021-2027, например: А. Област Мехатроника и микроелектроника, подобласт "Инженеринг, реинженеринг и продължаване на жизнения цикъл на индустриални машини, уреди и системи на база платформа “Индустрия 4.0” и дигитализация и цифрова трансформация на индустриалното производство" - ако самата инвестиция по проекта спомага за дигитализация и цифрова трансформация на индустриалното производство, то ще се счита ли проекта за попадащ в подобластта? Б. Област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ , подобласт "Технологии за ефективно използване на ресурсите, за намаляване съдържанието на опасни вещества, за използване на алтернативни суровини и материали, за удължаване живота на продуктите и използването им в други производства и услуги" - ще се счита ли за спазване на гореописаното изискване, ако кандидат предвижда закупуване на автоматизирана линия, която ще позволява намаляване съдържанието на опасни вещества или използване на алтернативни суровини? За целите на въпроса приемаме, че икономическата дейност на предприятието и на проекта не е свързана с кръгова икономика, ресурсна ефективност и подобни, а е производство на метални изделия.	Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 3А. По настоящата процедура няма изискване за съответствие на технологиите, включени в тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027 със списъка и обхвата на технологиите, описани в процедура Индустрия 4.0. Следва да се има предвид, че при идентифицирането на технологиите по процедура Индустрия 4.0 е стъпено на общоприетите дефиниции за подобен род технологии, които са разписани по-подробно с цел по-лесно ориентиране на кандидатите и в тази връзка бихте могли да използвате приложението с информативна цел. 3Б. Обръщаме внимание, че едно от изискванията за допустимост на проектните предложения по процедурата е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, което е различно от обикновено въвеждане на ново оборудване, което не е било налично до момента в предприятието. 3В. Кандидат, осъществяващ икономическа дейност, свързана с производство на шоколад и шоколадови изделия, би бил допустим, в случай че той и проектното предложение отговарят на всички изисквания и условия по процедурата. 5А1. Доколкото е известно на Управляващия орган на ПКИП, производството на какаови зърна не е възможно в България при естествени условия, тъй като какаото изисква тропически климат, висока влажност и температури, които не са характерни за нашите географски ширини. Вместо отглеждане, в България се извършва индустриална преработка на вносни какаови зърна и производство на крайни шоколадови изделия. 5А2. В публикуваната на адрес - https://www.mig.government.bg/vsichki-novini/ms-prie-isis-kakvo-e-isis-i-zastho-e-vazhna-vaprosi-i-otgovori/, Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027) не е изрично посочено, че единствено биосертифицирани продукти отговарят на понятието „чисто“, но в случай, че посочената подобласт на ИСИС е избрана като приложима за проектното

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		3. Конкретни запитвания за областта Информатика и ИКТ: А. В областта Информатика и ИКТ се включват подобласти като Интернет на нещата (IoT); киберфизически системи и цифрови двойници, големи/свързани данни, геопространствени данни, анализ на данни, обработка на данни и други. В контекста на наскоро приключилата процедура BG16RFPR001-1.008 Въвеждане на технологии от областта на Индустрия 4.0 в предприятията моля за разяснение дали описаните "технологии" следва да отговарят или да са сходни на посочените в Приложение 18 от процедура BG16RFPR001-1.008 изисквания? Б. Ще се счита ли за попадащо в подобласт Интернет на нещата (IoT) проектно предложение, което предвижда закупуване на автоматизирана линия за пакетиране, която съдържа/въвежда технологията Индустриален интернет на нещата и такова оборудване не е налично в предприятието в момента? В. Подобласт "производства, включително Fabless, особено на създадени в България продукти, устройства и системи." - моля да поясните и дадете примери какво попада в тази подобласт и какво не, тъй като изглежда може да се възприеме, че всяко българско производство може да попадне в тази подобласт. Ще се разглежда ли като попадащо в подобластта проектно предложение на предприятие, произвеждащо шоколад на територията на България? 4. Конкретни запитвания за областта Мехатроника и микроелектроника: А. Подобласт "Интелигентни системи и уреди , вкл. използващи изкуствен интелект; 3-D моделиране, проектиране и валидиране на компоненти и системи; 3-D принтиране за нуждите на индустрията;" - моля да дадете насоки какво ще се разглежда като интелигентни системи и уреди и в контекста на горните	предложение, то кандидатът следва да представи нужната обосновка и аргументи в подкрепа на този избор. Обръщаме внимание на бележка под линия № 34 на стр. 28 от Условията за кандидатстване, която указва, че проектите, реализирани в тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ на ИСИС 2021-2027, следва да са съобразени с критериите за недопустимост на кандидатите, описани в т. 11.2 от Условията за кандидатстване, и по-специално демаркацията с ПРСР и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г., както и ограниченията за предприятията от секторите на рибарството и аквакултурите, първично производство на селскостопански продукти; преработката и продажбата на селскостопански продукти, посочени в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3). 6. Документите, които се подават на етап кандидатстване са посочени в т. 24 от Условията за кандидатстване. В т. 26 от Условията за кандидатстване са посочени документите и информацията, които следва да бъдат представени преди сключване на административен договор от предложените за финансиране кандидати. Документите и информацията, които следва да бъдат представени в процеса на изпълнение и при приключване на проекта, са подробно описани в актуализирано „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/. Горепосоченото не освобождава кандидатите от спазване на приложимата нормативна уредба в областта на извършваната от тях дейност. 7. Съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване: „Всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		въпроси - дали закупуване на такова оборудване прави проекта попадащ в тази подобласт. Б. Подобласт "Проектиране, развитие и производство на роботизирани системи за автоматизация в т.ч. и такива с изкуствен интелект; Насърчаване стартирането на серийно производство на български автономни роботи и системи; увеличено внедряване на роботи и автономни технологии в българската промишленост; използване на роботи в секторите с дългосрочен дефицит на кадри като: земеделие, хигиенни дейности, ръчни повторяеми операции и други ;" - Разглежда ли се като сектор с дългосрочен дефицит производството предвид демографските фактори в последните години? - Внедряване на робот, заменящ ръчни повторяеми операции, ще се счита ли за попадащ в подобластта? 5. Конкретни запитвания за областта „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“: А. Подобласт "Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти);" А1. Ще се разглежда ли като попадащо в подобластта проектно предложение на кандидат, произвеждащ биосертифицирани шоколадови изделия? Шоколадът/Какаото сам по себе си представлява специфична българска съставка, но ако шоколадът съдържа стафиди или бадеми, то това би ли направило проекта попадащ в подобластта? А2. Моля да дадете пояснения за "чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител" -	модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Допълнително, в случай че чрез заявените в бюджета активи (ДМА/ДНА), необходими за въвеждане в предприятието на допустимите нови модели, ще се постигне и въвеждане в предприятието на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби (нов модел в маркетинга), и/или към администрация и управление (нов модел в организацията), следва да бъде представена съответната информация и обосновка за това обстоятелство в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.“ Допълнително, в т. 7 от Условията за кандидатстване, по отношение на индикатор „МСП, въвеждащи иновация в маркетинга или организацията“, е записано, че същият е приложим единствено за кандидати, които при изпълнението на проекта ще въведат като допълваща дейност и нов модел в маркетинга или организацията, съгласно определенията, посочени в Приложение 10. Видно от посоченото, изпълнението на горецитирания индикатор или въвеждането в предприятието и на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби (нов модел в маркетинга), и/или към администрация и управление (нов модел в организацията), не е задължително условие за кандидатстване по процедурата. Следва да имате предвид, че в случай на заявени разходи за активи, които са свързани само с допълващ бизнес процес, без тези активи да се ползват и да са необходими и за целите на новия модел, въвеждан по проекта, то същите ще са недопустими.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		какво значи понятието "чисто"? Единствено биосертифицирани продукти ли отговарят на понятието? 6. Тъй като процедурата дава възможност на предприятия да диверсифицират дейността си, то при кандидатстване с нова икономическа дейност, която изисква определено сертифициране/лицензиране, на какъв етап кандидатът следва да представи доказателства за изпълнение на регулаторните/сертификационни режими? 7. Относно индикатора и сходния критерии „МСП, въвеждащи иновация в маркетинга или организацията“ - допустими ли са разходи за софтуери, свързани с маркетинга и/или организацията в предприятието? Ако не, то как едно предприятие би могло да въведе нов модел в един от двата процеса? Благодаря ви за отговорите! Успех!	
Дата на разясненията от УО: 23.02.2026 г.			
16.	11.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, във връзка с кандидатстване по предстоящата процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, в условията за допустимост на кандидатите е посочено, че трябва да са реализирали различни по размер средногодишни нетни приходи от продажби за 2022, 2023 и 2024 финансови години в зависимост от категорията на предприятието. Моля за Вашето разяснение, при положение, че ще имаме приключена финансова 2025г. и публикувани отчети, тя ще се взима ли предвид, тоест последните три приключени финансови години или ще се взимат предвид конкретно посочените в условията за кандидатстване години - 2022, 2023, 2024? Същото това питане е зададено като въпрос при общественото обсъждане, но към	В рамките на т. 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване по процедурата, изрично са посочени конкретните години, които ще бъдат обект на проверка при извършване на преценка за съответствие с цитирания в запитването критерий за допустимост на кандидатите, а именно - **2022, 2023 и 2024 финансови години.** Този подход е възприет от Управляващия орган във връзка с нормативните срокове за приключване на финансовата 2025 година и подаване на съответните отчети към Националния статистически институт и годишни данъчни декларации към Националната агенция за приходите, които са до 30 юни 2026 г. В тази връзка, в рамките на срока за кандидатстване по процедурата не всички предприятията ще са приключили с изготвянето и подаването на годишните си отчети за 2025 г. и с оглед равнопоставеност на всички кандидати, данните от 2025 няма да се вземат предвид при оценката по критериите, свързани с финансовата стабилност и жизнеспособност на предприятията.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		днешна дата отговор няма, нито са публикувани въпросите от общественото обсъждане, нито отговорите към тях. Благодаря предварително за направеното разяснение!	
17.	11.02.2026 г.	Здравейте, във връзка с производството на тестени и сладкарски изделия (хляб, хляб с квас, кифли, банички, щрудели, козунаци, торти и др.) производственият процес включва следните основни етапи: 1. Смесване (миксиране) на закупени суровини – брашно, мая, сода, сол, яйца, мляко и др.; 2. Оформяне на изделията; 3. Изпичане; 4. Съхранение. Моля за уточнение кои от горепосочените етапи Управляващият орган би счел за дейности, които не представляват преработка. Съответно, за оборудване и машини за кой от тези етапи би била допустима подкрепа?	От информацията, представяне в запитването Ви не става ясно каква е насочеността на проектното предложение, както и какъв е новия модел, който предвиждате да въведете чрез проекта. В тази връзка, в случай че се касае за недопустимите за финансиране дейности, посочени в т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване, обръщаме внимание, че производство на тестени и сладкарски изделия, не е сред изброените такива. Във връзка с горепосоченото и съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията, **допустими по процедурата биха били разходите за дълготрайни материални активи, в т.ч. и за машини, които са необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.** Всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
18.	11.02.2026 г.	Здравейте, Средносписъчният брой на персонала взема ли се предвид във връзка с допустимостта и оценката на кандидата и на проектното предложение. Благодаря за разяснението!	Средносписъчният брой на персонала се взема предвид при определяне категорията на предприятието-кандидат, като обръщаме внимание, че критериите за определяне вида предприятие са два: средносписъчен брой на персонала и финансов критерий. Необходимо е предприятието да отговаря едновременно и на двата критерия, за да

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			може да се ползва със статус на микро, малко или средно (МСП). От своя страна, финансовият критерий съдържа два алтернативни подкритерия: годишен оборот и стойност на активите. Достатъчно е поне единият от двата финансови подкритерия да бъде изпълнен заедно с критерия за средносписъчен брой на персонала, за да може предприятието да бъде квалифицирано като МСП. В допълнение, следва да имате предвид, че **едно от основните изисквания за допустимост на кандидатите**, съгласно т. 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване, **е те да са микро, малко или средно предприятие (МСП)** по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) и Приложение I „Определение за МСП“ към Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията Във връзка с горепосоченото, може да се каже, че средносписъчният брой на персонала оказва индиректно влияние при определяне на това дали едно предприятие е допустимо, като е важно да се отбележи и че при изчисляване на средносписъчния брой на персонала се използва „Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд” за съответната година на предприятието (при отчитане и на отношенията на свързаност и партньорство на предприятието, което подава декларацията с други предприятия по смисъла на ЗМСП). Уточняваме и че статусът на предприятията се определя на база данните за последните две последователни финансови години, в които предприятието запазва своите параметри по чл. 3 от Закона за малките и средните предприятия (параметрите за средносписъчен брой на персонала, стойност на оборота и стойност на активите), без промяна. В случай че в две последователни финансови години предприятието превиши или слезе под границите по чл. 3 от ЗМСП, това се отразява на неговия статус (чл. 4б, ал. 2 от ЗМСП). Допълнително, бихме искали да обърнем внимание, че в рамките на критериите за техническа и финансова оценка и по-конкретно на критерия „Претеглен коефициент на брутна добавена стойност за 2022 г., 2023 г. и 2024 г.“, броят на персонала оказва влияние чрез единия от показателите, формиращи този критерий, а именно „Разходите за персонал“ (код 10300 от Отчета за приходите и разходите).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
19.	11.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената процедура за подбор на проекти BG16RFPR001-1.010, моля за Вашето писмено разяснение по следния казус: Допустим кандидат ли е юридическо лице с основна икономическа дейност (въз основа на данни за 2024г.) в сектор „Образование“ (код 85 съгласно КИД), ако чрез проекта се цели въвеждането на нов образователен модел или специалност, които: * Не са предлагани от дружеството до момента; * Са насочени към придобиване на умения в тематичните области на ИСИС 2021-2027 (напр. „Информатика и ИКТ“ или „Креативни и рекреативни индустрии“); * Водят до достигане на нови пазарни сегменти (клиенти/ученици). В този контекст, би ли се считало разработването и внедряването на такъв „нов образователен продукт/услуга“ за допустима продуктова иновация или иновация в бизнес процесите, съгласно изискванията на Насоките за кандидатстване, предвид специфичния фокус на процедурата върху „производствените модели“?	Критериите за допустимост и недопустимост на кандидатите по процедурата са посочени в т. 11 от Условията за кандидатстване, като следва да имате предвид, че настоящата процедура има за цел предоставяне на подкрепа за въвеждането на нови модели, базирани на нови или подобрени процеси, стоки или услуги, които по своята същност следва да представляват минимум иновация на ниво предприятие, свързана с производство на поне една нова или подобрена стока и/или услуги, или с поне един нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Във връзка с горепосоченото, **ако така описаният от вас „нов образователен продукт“ представлява такъв, какъвто предприятието до момента не е предоставяло на своите клиенти и са спазени всички останали изисквания, заложени по процедурата**, в рамките на нея **биха били допустими разходите за придобиването на дълготрайни материални активи (ДМА)** - машини, съоръжения и оборудване, **както и на дълготрайни нематериални активи (ДНА)** – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, **необходими за въвеждането му в предприятието.**
20.	11.02.2026 г.	Здравейте, Обръщам се към Вас с молба за следните разяснения по настоящата процедура: 1. Във връзка с текста в Насоките, че новият модел може да бъде внедрен в основна, допълнителна или изцяло нова икономическа дейност, моля за уточнение: Допустимо ли е предприятие, което понастоящем извършва дейност в областта на жилищното строителство, да реализира проект за въвеждане на нов модел, свързан с откриване и	1. и 3. Както е посочено и е бележка под линия № 32 от Условията за кандидатстване (на стр. 24), дейността, в рамките на която ще се реализира въвеждания по проекта нов модел, може да е основната, допълнителната или **изцяло нова икономическа дейност за кандидата**, което следва да бъде посочено в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. Допълнително, Условията за кандидатстване не поставят изискване да е налице логическа и/или технологична свързаност на новата дейност с текущата такава, изпълнявана от кандидата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		оборудване на дентален кабинет, ако тази дейност е изцяло нова за предприятието и не е технологично или икономически свързана със съществуващата му дейност? Следва ли новата дейност да бъде логически и технологично свързана с текущата дейност на кандидата, или е допустимо напълно ново направление, което попада в тематична област на ИСИС, но е извън настоящия сектор на предприятието? 2. Моля за уточнение относно тълкуването на понятието „нов модел“ в следния случай - предприятие планира да закупи специализирано оборудване, което не променя основната му дейност, но значително улеснява, ускорява и оптимизира изпълнението на съществуващ процес. Следва ли това да се счита за въвеждане на нов модел, свързан с подобрен бизнес процес, по смисъла на процедурата? Допустим ли е проект, при който новият модел се изразява в механизиране или технологично подпомагане на определени функции във вече извършвана дейност, без да се въвежда нова услуга или изцяло нов производствен процес? 3. Моля за уточнение относно допустимостта на проекти, при които предприятието планира да въведе изцяло нова икономическа дейност. В частност, допустимо ли е предприятие, което понастоящем извършва услуги в областта на счетоводството, да реализира проект като закупи оборудване и софтуер, с които да разработи и впоследствие да предлага на пазара специализиран софтуер за обработка на данни, включително решения, базирани на изкуствен интелект, като тази дейност е нова за кандидата? Следва ли новата дейност да бъде технологично или икономически свързана със съществуващата дейност на предприятието, или е достатъчно тя да попада в тематична област на ИСИС, за да бъде допустима по процедурата?	2. Съгласно т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване по настоящата процедура“, освен нови модели, свързани с нов бизнес процес в предприятието, са допустими и такива, свързани с подобрени бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, вече извършвани в предприятието. По отношение на тях **задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес**, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието. Информация за новите функции на подобрените бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието. Във връзка с горепосоченото, в случай че новото специализирано оборудване, което предвиждате да закупите по проекта, е необходимо, за въвеждането на нов модел, посредством които да се постигне подобряване (с една или повече от една нови функции) на досега извършваните от Вас бизнес процеси по производство на стоки и/или предоставяне на услуги и са спазени всички останали изисквания, посочени в Условията за кандидатстване, вкл. е представена необходимата за целта обосновка в рамките на Формуляра за кандидатстване, то новият модел би могло да се счита за отговарящ на определението за **нов модел, свързан с подобрен бизнес процес.** Обръщаме внимание обаче, че едно от изискванията за допустимост на проектните предложения по процедурата е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **което е различно от обикновено въвеждане на ново оборудване, което не е било налично до момента в предприятието.** В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодаря предварително.	
21.	11.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ и подготовката на проектно предложение, моля за официално становище по следния въпрос: Допустимо ли е един и същ дълготраен материален актив (ДМА), предвиден за закупуване по проекта, да се използва/експлоатира на два или повече адреса на изпълнение, когато тези адреси са изрично посочени във Формуляра за кандидатстване като места на изпълнение на проекта?	Условие за допустимост на проектите по процедурата е мястото/местата им на изпълнение да попада/т само в една от следните три категории региони – регион в преход (ЮЗР), по-слабо развити северни региони или по-слабо развити южни региони. При посочване във Формуляра за кандидатстване на места на изпълнение, попадащи в повече от един от горепосочените три категории региони, проектното предложение ще бъде отхвърлено. По процедурата не е налице ограничение един и същ дълготраен актив, предвиден за закупуване по проекта, да се използва/експлоатира на повече от един адрес на изпълнение, при положение че същите са изрично посочени във Формуляра за кандидатстване като места на изпълнение на проекта, и кандидатът и проектното предложение отговарят на всички изисквания и ограничения по процедурата, включително на посоченото в т. 13.1, подт. 3) от Условията за кандидатстване, изискващо в случай че е избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. Обръщаме внимание, че функционалностите на системата ИСУН позволяват всеки един разход, заложен в раздел „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване, да бъде асоцииран само към едно място на изпълнение на проекта. В тази връзка, при наличие на описаната в запитването хипотеза за използването на един и същ дълготраен актив на повече от един адрес и съгласно определението за „място на изпълнение на проекта”, посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, за такова в поле „Местонахождение (Място на изпълнение на проекта)“ от раздел 1 „Основни данни“ на Формуляра за кандидатстване следва да се посочи само едно място, на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			което се предвижда доставката и въвеждането на съответния актив в експлоатация, включително където в периода на устойчивост - 3 (три) години от окончателното плащане, ще може да се удостовери използването му от страна на Бенефициента. Останалите адреси (места на изпълнение на проекта), на които ще се използва актива, следва да бъдат посочени в поле „Допълнителна информация за местоположението (до 1 000 символа)“ в рамките на същия раздел 1. Обръщаме внимание, че бенефициентите имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и 9 от Административния договор. Допълнително, по процедурата са въведени няколко критерия за приоритизация, основаващи се на мястото на изпълнение на проекта, с изискванията по които моля да се запознаете от Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“ към Условията за кандидатстване.
22.	12.02.2026 г.	Здравейте! Моля за отговор на следния въпрос: Въвеждането на нов модел в бизнес процеса на компания, ангажирана с производство и монтаж на различни инсталации по строителни обекти, изисква закупуване на телехендлер (тип челен товарач). Допустимо ли е такъв тип оборудване да бъде закупено по процедурата? Благодаря за отговоря!	Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 14. Следва да имате предвид, че дадените там разяснения са в сила и по отношение на посочения в запитването Ви „челен товарач“.
23.	12.02.2026 г.	Здравейте, Моля да потвърдите следното от Документацията за кандидатстване:	Потвърждаваме, че кодът на основна икономическа дейност на кандидата, който следва да бъде посочен в раздел 2 „Данни на кандидата“, поле „Код на организацията по КИД-2008“ от Формуляра за кандидатстване трябва да е идентичен с този от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Поле „Код на организацията по КИД 2008“: Кодът, посочен в това поле от Формуляра следва да е идентичен с този от Удостоверението от Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на кандидата въз основа на данни за 2024 г. Благодаря за съдействието!	Удостоверението от Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на кандидата въз основа на данни за 2024 г.
24.	12.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за разяснение относно допустимостта на разходи за придобиване на дълготрайни материални активи при следната хипотеза: Предвижда се закупуване на ДМА, които са необходими за предоставяне на определена услуга от страна на кандитата. Активите ще останат изцяло собственост на фирмата-кандидат, няма да бъдат отдавани под наем или прехвърляни на клиента и ще се използват от кандидата за осъществяване на неговата икономическа дейност. Същите ще бъдат амортизируеми, ще бъдат закупени при пазарни условия от трети лица, ще бъдат включени в активите на предприятието съгласно приложимите счетоводни стандарти и ще останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за срок от минимум три години след окончателното плащане. В същия срок активите ще останат в същата област. Активите ще бъдат физически позиционирани и монтирани в обект на клиент на дружеството, намиращ се в същата област по NUTS-2, като в проектното предложение ще бъде посочено мястото на монтаж (конкретен адрес). Монтирането на активите при клиента е необходимо, за да може предприятието да може да предоставя своята услуга на този клиент. Тези активи (ДМА при клиента) ще действат съвместно със софтуер, който ще се инсталира при кандидата (в неговия стопански обект). Чрез тези	Посочената информация в запитването Ви не е достатъчна, за да се даде еднозначно становище относно допустимостта на подобен тип разход, поради което окончателното решение относно оценката на проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Също така, следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В допълнение, обръщаме внимание, че в случите на предоставена регионална инвестиционна помощ съгласно Регламент (ЕС) 651/2014 - **дълготрайните материални и нематериални активи следва да бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта.** В случаите, когато спецификата на дейността на кандидата предвижда обичайно да осъществява своята дейност извън територията на предприятието си, в рамите на обектите на своите клиенти, то би могло да се допусне описаната от Вас хипотеза, при условие, че бъдат съобразени спецификите и ограниченията по процедурата, вкл. тези, свързани с изискването проектните предложения да се изпълнява САМО В ЕДИН трите категории региони – регион в преход (ЮЗР), по-слабо развити северни региони или по-слабо развити южни региони. В тези специфични случаи, кандидатите следва задължително да представят аргументи в рамките на Формуляра за кандидатстване относно наличието на посочените по-горе специфики, свързани с предоставяне на съответната услугата и нуждата придобитите активи, вкл. софтуера, свързани с тяхната работа, да се експлоатират извън територията на предприятието.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		активи ще се въведе нов производствен модел (предоставяне на тази услуга). Моля за становище относно допустимостта на подобен разход както при режим „регионална инвестиционна помощ“ в хипотеза на диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент, така и при режим „минимална помощ“ (de minimis), при условие че са спазени всички останали изисквания по процедурата.	В случай че бъде сключен Административен договор, кандидатите следва да имат предвид и задължението си да осигуряват постоянен достъп до местата, където ще се използват активите, в това число и достъп до информационните системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление и изпълнение на проекта, съгласно актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/. Следва да имате предвид и че **допустими по процедурата са само разходи, които са пряко свързани и необходими за въвеждания по проекта нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги**.
25.	13.02.2026 г.	Относно: Уточняване на референтната финансова година за проверка на обстоятелството „предприятие в затруднено положение“ Уважаеми дами и господа, Във връзка с публикуваните Условия за кандидатстване по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за Вашето разяснение по следния казус: В т. 26.1, раздел IV, подточка 2.1 и 2.2 от Условията е посочено, че проверката дали даден кандидат е „предприятие в затруднено положение“ (съгласно дефиницията на чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014) се извършва „въз основа на данните за последната приключена финансова година“,. Същевременно, крайният срок за подаване на проектни предложения по процедурата е 27.05.2026 г., а критериите за допустимост по отношение на нетните приходи от продажби са	Обстоятелствата за липса на затруднено положение по чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 при кандидатстване се декларират от предприятието в Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3 към Условията за кандидатстване), а преди сключване на АДПБФП се проверяват по същество. Преценката се извършва въз основа на данните за последната приключена финансова година на равнище група – както за предприятието-кандидат, така и за предприятията, с които кандидатът формира група предприятия (разгледани в цялост). Преди сключване на административен договор се извършва проверка за наличие на „предприятие в затруднено положение” по смисъла на чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014) на кандидатите и лицата, с които същите са свързани, формирайки група, въз основа на подадената Декларация за държавна/минимална помощ (Приложение 3) и чрез извършване на служебна проверка на наличната информация в публичните регистри (вкл. Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ). Проверката и определянето на „група” ще се извършва по отношение на предприятие майка и всички негови дъщерни предприятия, като: „предприятие майка” означава предприятие, което контролира едно или повече дъщерни предприятия и съответно „дъщерно предприятие” означава предприятие, което се контролира от предприятие майка,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		обвързани със строго определен тригодишен период – 2022 г., 2023 г. и 2024 г.. В тази връзка, моля да уточните: 1. Коя е конкретната финансова година, която УО ще приеме за „последна приключена“ при извършване на служебната проверка за финансово състояние по смисъла на Регламент (ЕС) № 651/2014 – финансовата 2024 г. (последната от периода за допустимост) или финансовата 2025 г. (която към датата на крайния срок за кандидатстване вече ще е приключена)? 2. В случай че към момента на подаване на проекта (през 2026 г.) предприятието е подало своя ГФО за 2025 г. към НСИ/ТР, данните от коя година (2024 или 2025) ще имат превес при определяне на статуса му като „предприятие в затруднено положение“? С уважение	включително дъщерно предприятие на крайно предприятие майка. Проверката включва преценка във връзка с наличието на икономически субект (кандидат), имащ общ източник на контрол на основание не само представения консолидиран финансов отчет (за група предприятия), но и наличната информация в публичните регистри (вкл. Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ), отчитайки възможността общият източник на контрол да се осъществява, както от предприятия, така и от физически лица, участващи в управлението им. За целите на проверката се използват данни от Счетоводния баланс на предприятието-кандидат, част от Годишния отчет за дейността за последната приключена финансова година, подаден към НСИ, както и данни от представените финансови документи на предприятията, с които кандидатът образува група. По отношение на критерия, свързан с нетните приходи от продажби за 2022 г., 2023 г. и 2024 г., който е различен от този за затруднено положения, моля да се запознаете с отговор на въпрос с № 16.
26.	13.02.2026 г.	Здравейте, Бих искал да задам въпрос относно допустимостта на разходи по процедура BG16RFPR001-1.010 – „Нови модели в производството от страна на МСП“. Фирмата ни разполага със съществуваща бензиностанция. Интересува ни дали по настоящата процедура са допустими за финансиране следните разходи: Закупуване и монтаж на бензиноколонка на самообслужване; Изграждане и оборудване на зарядна станция за електрически автомобили; Всички съпътстващи разходи, свързани с инсталацията, въвеждането в експлоатация, софтуер, ел. захранване, строително-монтажни работи и свързване към мрежи. Моля за Вашето становище дали подобна инвестиция попада в обхвата на допустимите дейности и разходи по процедурата.	По отношение на „Закупуване и монтаж на бензиноколонка на самообслужване“, моля да се запознаете с отговор на въпрос с № 11. По отношение на разходите за изграждане и оборудване на зарядна станция за електрически автомобили и всички съпътстващи разходи, свързани с инсталация, въвеждане в експлоатация, софтуер, електрозахранване, строително-монтажни работи и свързване към мрежи, следва да се има предвид следното: Съгласно чл. 36а от Регламент (ЕС) № 651/2014, посочените съпътстващи разходи по принцип се разглеждат като част от допустимите инвестиционни разходи за инфраструктура за зареждане (вкл. разходи по инсталиране и свързаните технически елементи). Допълнително, съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, допустими са само разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, както и на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодаря предварително!	промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. В тази връзка следва да се подчертае, че посочените „съпътстващи разходи“ (инсталация, въвеждане в експлоатация, електрозахранване, свързване към мрежи и др.) по своя характер са дейности/разходи, свързани със строително-монтажни работи (СМР) и присъединяване, които са недопустими по процедурата. В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
27.	13.02.2026 г.	Здравейте. Допустимо ли е да заявим покрепа за разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) - софтуери от типа на Adobe, Илюстратор, Фотошоп и други специализирани софтуери?	Допустимите по процедурата разходи за разписани в рамките на т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване по настоящата процедура, като конкретно по отношение на разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) това са: **софтуери,** патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, **необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.** Софтуерът може да бъде придобит като: - готово решение, съответстващо на нуждите на предприятието; - персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието. В тази връзка, при придобиване на софтуер посредством разработването му, следва да бъдат спазени всички авторски права и приложими лицензии. Управляващият орган ще проследява както за наличието на крайния програмен продукт, така и за наличието на програмния код и бележки към изданието (release notes). По процедурата не са допустими дейности и разходи за закупуване на софтуер, предназначен за общи административни нужди (напр. за обичайни дейности, свързани с водене на счетоводството на предприятието, управление на човешките ресурси и други общи административни дейности). Във връзка с горепосоченото, в случай че посочените от Вас специализирани софтуери са необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта (което не става ясно дали е налице от представената в запитването информация),

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			същите би могло да бъдат допустими, при спазване на всички останали изисквания на процедурата. Обръщаме внимание, че в случай на придобиване на ДНА чрез договор за ползване за определен период, то разходите за тях са допустими от датата на сключване на договора с избрания изпълнител до изтичане на крайния срок за изпълнение на проекта. Посоченото не отменя ангажимента на бенефициента същите да се ползват/ поддържат в периода на устойчивост - 3 (три) години от извършване на окончателното плащане, като разходите за това са за сметка на Бенефициента. Допълнително, следва да имате предвид че общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни **и/или лицензии** (независимо един или повече) не трябва да надвишават 100 000 евро. В заключение, кандидатите следва да обосноват всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.
28.	13.02.2026 г.	Здравейте, Във връзка с процедурата BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, имаме следните два въпроса: 1. С ограничението в Критериите за административно съответствие и допустимостта по режим „регионална инвестиционна помощ“ да НЕ се заявява подкрепа за дейност, която попада в сектора на производството, съхранението,	1. Потвърждаваме, че посоченото в запитването Ви ограничение важи само в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ” съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията. 2. Изискването по регионална инвестиционна помощ е валидно за кандидати, които заявяват подкрепа за дейност, попадаща в сектора по производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури, като същите се явяват недопустими по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		преноса и разпределението на енергия и за енергийни инфраструктури, може ли да разясните дали същото ограничение е приложимо по режим de minimis? 2. Също, можем ли да разбираме, че ограничението е валидно само за производството, съхранението, преноса и разпределението на енергия, но не и за разработване на информационна система за оптимизиране на енергийно управление със софтуерни и AI-базирани решения? Благодаря!	Обръщаме внимание, че по процедурата не са допустими разходи по разработване, а само по въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги.
29.	13.02.2026 г.	Допустимо ли е кандидатстването на юридическо лице, което към момента има сключен административен договор за безвъзмездна финансова помощ по процедура „Внедряване на иновации в предприятието“, BG16RFPR001-1.003, при условие че към момента на сключване на договор по настоящата процедура този договор ще бъде приключен?	Процедурата не поставя подобни ограничения, като обръщаме внимание, че недопустими по нея са дейности, които вече са финансирани от други публични източници, включително и от цитираната в запитването процедура.
30.	13.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, бихме желали да получим разяснение по следните въпроси: 1. Допустим разход по процедурата ли е закупуването и въвеждането в експлоатация на фотоволтаична система за собствено потребление, включително батерии (системи за съхранение на енергия), когато същата ще се използва за обезпечаване на производствения процес на предприятието? 2. В случай че дружеството е било свързано предприятие по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия към предходен отчетен период, но считано от 2026 г. вече не е налице свързаност (прекратени са обстоятелствата, обуславящи свързаността), следва ли при определяне статута на предприятието за целите на кандидатстването да се взема предвид настоящото състояние към датата на кандидатстване,	1. Съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, допустими по настоящата процедура са само разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, както и на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, **необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.** В тази връзка, разходите за закупуване и въвеждане в експлоатация на фотоволтаична система, включително батерии (системи за съхранение на енергия) не попадат в обхвата на допустимите разходи по процедурата, тъй като видно и от информацията в запитването същите не изпълняват горепосоченото изискване. Окончателното решение относно оценката на проектните предложения, обаче ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 2. Категорията на предприятията по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) се определя на база данните за последните две

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		или предходни отчетни периоди, през които е съществувала свързаност? Благодарим предварително!	последователни приключени финансови години, в които предприятието запазва своите параметри по чл. 3 от ЗМСП (параметрите за средносписъчен брой на персонала, стойност на оборота и стойност на активите), без промяна. В случай че в две последователни финансови години предприятието превиши или слезе под границите по чл. 3 от ЗМСП, това се отразява на неговия статус (чл. 4б, ал. 2 от ЗМСП). В тази връзка при определяне на категорията на предприятието на етап кандидатстване, следва да се вземат предвид данните му (вкл. при отчитане на отношенията на свързаност и/или партньорство с други предприятия) за предходните две последователни приключени финансови години, в които кандидатът запазва своите параметри, без промяна. Преди сключване на договор, УО ще извършва документална проверка на категорията на кандидата (декларирана в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП) към датата на кандидатстване и към момента на сключване на административния договор. В случай че бъде установена погрешно декларирана категория, довела до неправилно класиране в съответствие с разпределението на бюджета, посочено в т. 8 от Условията за кандидатстване, съобразно категорията на предприятието-кандидат, ще бъде издавано Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на кандидата. В случай че в декларираната на етап кандидатстване категория/статус на одобрен кандидата преди сключване на договор настъпи промяна и в резултат на промяната бъде установено, че заложеният интензитет или размер на помощта надвишават максималния за съответната категория на предприятието-кандидат, както и ако не са спазени изисквания за съответната категория, произтичащи от Условията за кандидатстване, ще бъде издавано Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на съответния кандидат.
31.	13.02.2026 г.	Здравейте, В случай че кандидат получи по критерий Финансова стабилност на кандидата - 0 точки, това води ли до отхвърляне? Благодаря	В рамките на настоящата процедура са налице само два критерия за техническа и финансова оценка, по които при получаването на „0“ точки, проектното предложение се отхвърля, а именно: - критерий „Пазарно влияние и жизнеспособност на стоките/услугите, резултат от въвеждания по проекта нов модел“ и

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			- критерий „Бюджет на проекта“ Допълнително, за да може едно проектно предложение да бъде финансирано, същото следва да покрива минимални изисквания за качество. Единствено проектни предложения получи минимум 28 точки по критериите за техническа и финансова оценка (ТФО) се класират в низходящ ред съобразно получената оценка. В заключение, обръщаме внимание, че в рамките на критериите за допустимост на кандидатите, подробно разписани в т. 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване, са налице и такива, свързани с финансовите параметри на предприятието.
32.	15.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ бихме искали да отправим официално запитване относно изискванията за доказване степента на защита на въвеждания по проекта нов модел (стока, услуга и/или процес). Съгласно условията за кандидатстване следва да бъдат представени документи като: -патент за изобретение или решение за издаване на патент; -свидетелство или решение за регистрация на полезен модел или промишлен дизайн; -заявка за издаване на патент или регистрация; -проучване за правен статус, издадено от Патентно ведомство или еквивалентна институция. На практика процедурите по регистрация на патент или полезен модел изискват продължителен период от време, който значително надхвърля срока до крайния срок за кандидатстване по настоящата процедура (м. май). Поради това за голяма част от потенциалните кандидати е невъзможно да разполагат с	Моля да се запознаете с отговори на въпроси с номера 3 и 8, като в допълнение обръщаме внимание, че посочените документи не са задължителни по процедурата и не са обвързани с критериите за допустимост. Същите служат за оценка по критерии “Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел” от Критериите за техническа и финансова оценка. За да бъдат присъдени точки по горецитирания критерий, юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик следва да е вписан към датата на кандидатстване в съответните регистри като притежател/ заявител на съответните права върху индустриална собственост. Конкретно по отношение на цитираната в края на запитването Ви заявка, обръщаме внимание, че съгласно информацията, подробно разписана в Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“, в зависимост от изпълнението на останалите изисквания по подкритериите част от критерия за степен на защита, наличието на подадена заявка би донесло следните точки на проектното предложение: - Ако за въвеждания нов модел е подадена заявка за издаване на патент или за регистрация на полезен модел или за регистрация на промишлен дизайн И **кандидатът е посочен в заявката като заявител/притежател и е първоначален заявител** – 2 т. Ако за въвеждания нов модел е подадена заявка за издаване на патент или за регистрация на полезен модел или за регистрация на промишлен дизайн, И

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		окончателни удостоверителни документи към момента на подаване на проектното предложение. В тази връзка молим за официално становище: Възможно ли е кандидатстване с документ за подадена заявка (входящ номер от Патентно ведомство), като изискуемите окончателни документи бъдат предоставени на по-късен етап – при оценка на проектите или преди сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ?	**кандидатът е посочен в заявката като заявител/притежател, НО не е първоначален заявител** – 1 т.
33.	15.02.2026 г.	Здравейте, Бихте ли потвърдили, че при процедура за избор на изпълнител с публична покана ще се прилага ПМС 4/11.01.2024 г. както и че ще се прилага предварителен контрол от страна на УО. Благодаря за съдействието!	При изпълнение на проекта бенефициентът прилага изискванията на правилата за процедурата и спазва приложимото законодателство. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с изискванията на правилата на процедурата и при спазване на: - Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (**ЗУСЕФСУ) и Постановление № 4 от 11 януари 2024** г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление, или - **Закона за обществените поръчки** (ЗОП) и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато бенефициентът се явява възложител по смисъла на ЗОП и възлагането не попада в изключенията, уредени в закона. Когато не е възложител по смисъла на ЗОП, Бенефициентът се задължава да прилага специфичните правила за определяне на изпълнител, предвидени в Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и приложимата подзаконова нормативна уредба. Без значение от интензитета на помощта, Бенефициентът, сключил АДПБФП, трябва да определи изпълнител след провеждане на процедура за избор с публична покана съгласно чл. 50, ал. 1, при спазване на праговете, посочени в чл. 50, ал. 2 от ЗУСЕФСУ. Правилата за избор на изпълнител в случаите, когато изборът се извършва без процедура, са детайлно разписани в актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ . В заключение, при подаване на междинен/финален отчет за изпълнението на проекта, Управляващият орган ще извършва задължителен последващ контрол и проверка за спазване на правилата за избор на изпълнители. **Управляващият орган ще осъществява и предварителен контрол за спазване на правилата за избор на изпълнители от страна на Бенефициента, съгласно приложимото законодателство, единствено в случаите, в които е приложимо и Бенефициентът е изявил желание за това.**
34.	15.02.2026 г.	Здравейте, На етап договаряне, в случай че бенефициентът не е подписал коректно приложените декларации и приложения, които се изискват, или самия АДПБФП - изисква ли се отново или това води до отказ на предоставяне на БФП? Благодаря!	При одобрен оценителен доклад, **кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за финансиране, се поканват да представят в 30-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент**, като представят необходимите документи за сключване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДПБФП). Процедурата по проверка на документалната допустимост на кандидатите се извършва изцяло в електронна среда чрез ИСУН, поради което комуникацията между УО на ПКИП и кандидатите ще се води единствено през нея. До всеки одобрен за финансиране кандидат се изпраща електронно уведомление (покана по чл. 36, ал. 2 от ЗУСЕФСУ) за представяне на конкретни изброени доказателства за доказване на съответствието му с изискванията за бенефициент. Поканите са електронни документи с електронен подпис на Ръководителя на УО/оправомощено от него лице, които се изпращат чрез ИСУН. Уведомлението съдържа указания за вида и формата за действителност на изисканите доказателства, както и срока, в който тези доказателства следва да бъдат представени. Поканите се считат за получени от съответния кандидат с изпращането им в ИСУН. Обръщаме внимание, че изискуемите при извършваната проверка декларации са частни документи, които следва да са издадени като електронни такива. **В този смисъл, те следва да са подписани с валиден КЕП на задълженото лице -**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			официалния представляващ на кандидата или официалните представляващи го (когато е приложимо) и за представянето им институтът на упълномощаването е неприложим. **В случай на некоректно подписване на изискуемите документи и/или АДПБФП, на кандидатите ще им бъде дадена възможност за отстраняване на съответната нередовност в рамките на горепосочения 30-дневен срок.** В тази връзка, препоръчително е да не се изчаква до последния възможен момент, както и предварително да се запознаете с коректния начин на подписване на приложимите документи, описан подробно в рамките на т. 26.1. „Процедура за уведомяване на неуспелите и одобрените кандидати и сключване на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Условията за кандидатстване.
35.	15.02.2026 г.	Здравейте, предприятие желае да внедри нов природощадящ модел на предоставяне на пробивно-взривни услуги, за което желае да заложи като инвестиция по проекта сонди. Сондите представляват самоходни машини, но НЕ СЕ ПРИДВИЖВАТ ПО ПЪТИЩАТА НИКОГА, задвижването им е верижно, нямат колела и се транспортират на платформа, когато трябва да бъдат доставени на обектите, на които се предоставят пробивно-взривните услуги. Допустими ли са тези сонди като разходи по процедурата?	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 14.
Дата на разясненията от УО: 26.02.2026 г.			
36.	16.02.2026 г.	Здравейте, допустимо ли е проектът да се изпълнява на територията на град София, но на два различни адреса?	Условията за кандидатстване по настоящата процедура не съдържат ограничение проектните предложения да имат повече от едно място на изпълнение, при спазване на всички останали изисквания. Моля, запознайте се с Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение 7), където е представена подробна информация и насоки относно посочване на мястото на изпълнение на проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
37.	16.02.2026 г.	Здравейте, моля да разясните дали "Бетоновоз-помпи", "Миксер-помпи", "Багери", "Челни товарачи" са допустими за финансиране по процедурата?	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 14.
38.	16.02.2026 г.	Здравейте, моля да разясните дали ""Бетон-помпа" е допустима по настоящата процедура?	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 14.
39.	16.02.2026 г.	Здравейте, Бихте ли потвърдили, че във връзка с изискването - Изпълнението на проекта да води до въвеждане на поне един нов модел, попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027, изброени в т. 13.1, подточка I.2) от Условия за кандидатстване, както и в т. I. от Приложение 15, - ще се гледа само т. I. от Приложение 15 без т. II. Интелигентна специализация на България по райони, административни области на ниво NUTS III (28 области) и тематични области на ИСИС 2021-2027 г. (регионализация). Необходимо ли е тематичната област да е приоритетна са съответната област , съгласно т. II от Приложение 15? Благодаря!	Изискването изпълнението на проекта да води до въвеждане на поне един нов модел, попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027, изброени в т. 13.1, подточка I.2) от Условия за кандидатстване, както и в т. I. от Приложение 15, е задължителен критерий за допустимост на проектите по настоящата процедура, като изпълнението на същия няма отношение и не се влияе от информацията по II. от Приложение 15 – таблицата за Интелигентна специализация на България по райони, административни области на ниво NUTS III (28 области) и тематични области на ИСИС 2021-2027 г. (регионализация). В тази връзка, за да е изпълнен цитираният критерий, съответното проектно предложение, или по-скоро въвежданият по него нов модел, не е необходимо да попада в една от приоритетните тематични области на ИСИС за съответния район. Допълнително, цитираната в запитването Ви таблица, съгласно Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“, е част от източниците за проверка по отношение на един от критериите за приоритизация на проектите - „Регионализация съгласно ИСИС 2021-2027“. Изпълнението на този критерий за приоритизация носи допълнителни 5 т. на проектното предложение и е налице тогава, когато проектът/ въвежданият по него нов модел попада в една от приоритетните тематични области на ИСИС за съответния район, съгласно таблицата по т. II. от Приложение 15. Следва да имате предвид, че при преценката дали проектът попада в една от приоритетните тематични области на ИСИС за съответния район, водещо е основното

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			място на изпълнение на проекта (там, където ще се реализират най-голямата част от разходите съгласно раздел „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване).
40.	16.02.2026 г.	Здравейте, Моля да потвърдите, че код на икономическа дейност 10.72 Производство на сухари, бисквити и сухи сладкарски изделия е допустим. Благодаря!	Критериите за недопустимост на кандидатите, в т.ч. и недопустимите за финансиране икономически дейности са разписани в рамките на т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“, т. 13.2. Недопустими дейности, от Условията за кандидатстване по настоящата процедура, както и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ. Посоченият в запитването Ви код на икономическа дейност не е сред изброените такива. Във връзка с посоченото, по процедурата е допустимо финансиране на дейности по код 10.72 „Производство на сухари, бисквити и сухи сладкарски изделия“ съгласно КИД-2025 на НСИ, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
41.	16.02.2026 г.	Уважаеми Дами и Господа, Моля за информация допустим ли е кандидат с код на основна икономическа дейност, съгласно КИД-2008 - 16.29? Дружеството изработва елементи за мебели от дърво. Проектната идея и новите модели са в същия код. Предварително благодаря за информацията!	Съгласно т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“, от Условията за кандидатстване по настоящата процедура, **подкрепа по нея не могат да получават предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка на горски продукти.** С определението за „горски продукт“ може да се запознаете от Приложение 10 към Условията за кандидатстване. За да се прецени дали е спазено изискването, водещ ще е финалният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепените проекти, а не междинните операции, които производствения процес може да включва. Обръщаме внимание, че кодът, за който се заявява подкрепа по процедурата, следва да бъде **определен съгласно новата версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт** (НСИ) - Приложение 12.2. С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Затова на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			кандидатите се препоръчва да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. Така например, в рамките на КИД-2025 не фигурира цитираният от Вас четирицифрен код 16.29 „Производство на други изделия от дървен материал; производство на изделия от корк, слама и материали за плетене“, като същият е бил актуален само съгласно стария КИД-2008. Понастоящем той е разделен на три нови класа, дейностите по част от които попадат сред недопустимите по процедурата, изрично изброени в т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“, подточка 2.3) от Условията. В тази връзка, следва да се запознаете с цитираната по-горе Кодова таблица на преход, за да може правилно да определите кода на проекта си и съответно дали заявяването на дейности по отношение на него по настоящата процедура би било допустимо. При необходимост от допълнителна информация, може да се обърнете към НСИ, както и да се запознаете с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Във връзка с новия КИД-2025, ЧЕТИРИЗНАЧНИЯТ КОД на икономическата дейност, за която кандидатът заявява подкрепа (КОД НА ПРОЕКТА), трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. Допълнително, кандидатите следва да опишат подробно точния предмет на дейност и произвежданите от тях продукти в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване. В заключение, следва да имате предвид, че **по отношение на осъществяваната от Вас основна икономическа дейност** за 2024 г. (съгласно представената информация - C16.29), при попълване на Формуляра за кандидатстване, същата следва да посочите в раздел 2 „Данни на кандидата“, поле „Код на организацията по КИД-2008“. Кодът, посочен в това поле от Формуляра следва да е идентичен с този от Удостоверението от НСИ относно кода на основната икономическа дейност на кандидата въз основа на данни за 2024 г., като същият, видно и от наименованието на полето, се определя съгласно стария класификатор – КИД-2008.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
42.	16.02.2026 г.	Здравейте, Във връзка с критерии за оценка: Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес: Изпълнението на проекта води до въвеждане в кандидата и на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби, и/или администрация и управление, посоченото в Приложение 10 Съкращения и определения и свързания индикатор МСП, въвеждащи иновация в маркетинга или организацията – индикатор, приложим ЕДИНСТВЕНО за кандидати, които при изпълнението на проекта ще въведат като допълваща дейност и нов модел в маркетинга или организацията, посочен в т.7.1 от условията за кандидатстване, моля за уточнение на следното: 1. При нов модел в допълващ бизнес процес в областта на маркетинга и продажбите в предприятието, дали трябва да се установи този допълващ процес като практика на предприятието, след изпълнение на проекта или по-скоро изискването е свързано с използването на нов бизнес модел в маркетинга на новия продукт/услуга при процеса на комерсиализация? 2. Правилно ли е разбирането, че критерият е изпълнен ако предприятието въвежда с проекта нов/усъвършенстван продукт, който ще бъде маркетиран по нов, неприлаган до момента от компанията начин? 3. Моля, дайте примери за нов модел в администрацията и управлението при въвеждането с проекта на нов/усъвършенстван продукт? 4. Може ли новият модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби, и/или администрация и управление да не бъде свързан с основния въвеждан нов продуктов модел/процесов модел)? Благодаря предварително!	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 15, т.7. В допълнение към него, по т. 1, 2 и 4 от запитването Ви, обръщаме внимание, че процедурата не поставя подобно ограничение и не е заложено изискване новият модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби (нов модел в маркетинга), и/или към администрация и управление (нов модел в организацията) да е свързан с основния, въвеждан по проекта нов модел. Следва да имате предвид обаче, че в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване записано, че „Всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В тази връзка, в случай че искате да заявите по проекта и въвеждане на маркетингов или организационен нов модел, то следва на първо място да обследвате дали въвеждането му може да бъде направено чрез активите, необходими за въвеждане на основния модел (продуктов или процесов). Ако това не може да бъде направено с едни и същи активи, то този допълващ нов модел няма да се счита за допустим. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно видът на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. 3. Определение и примери за нов модел в организацията са дадени в рамките на Приложение 10 „Използвани съкращения и основни определения“ към Условията за кандидатстване. Така например нов модел в организацията би могло да бъде включително такъв, свързан с организиране на работните задължения; набиране на персонал; организация на работното място и др. в зависимост от спецификата на осъществяваната от кандидата дейност.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Следва да имате предвид, че по процедурата няма да се приемат за нов модел в организацията: промените, които се основават на организационни методи, които вече се използват в предприятието; промени в управленската стратегия; сливания и придобивания; прекратяване на използването на процес; обикновена замяна или разширяване на капитала; промени, предизвикани единствено от промени във факторните цени; персонализирано производство; адаптиране към местния пазар; редовни, сезонни и други циклични промени и търговия с нови или съществено усъвършенствани продукти.
43.	16.02.2026 г.	Един от основните критерии за техническа и финансова оценка на проекта от Приложение 6 е II. Финансова стабилност на кандидата. Във връзка с това имам следния въпрос: При изчисляване на: 1. Претеглен коефициент на рентабилност на EBITDA за 2022 г., 2023 г. и 2024 г. 2. Съпоставимост между претеглената стойност на EBITDA за 2022 г., 2023 г. и 2024 г. и стойността на общите допустими разходи по проекта. 3. Претеглен коефициент на брутна добавена стойност за 2022 г., 2023 г. и 2024 г. 4. Претеглен коефициент на разходите за данъци спрямо реализираните приходи за 2022 г., 2023 г. и 2024 г., допустимо ли е да се вземат предвид данните от Отчета за приходи и разходи на предприятието кандидат и свързаните с кандидата предприятия съгласно ЗМСП, в случай че отговаря на определението "едно също предприятие" и/или е част от "група предприятия", които работят съвместно и имат едно и също управление?	Видно и от наименованието на раздел II „Финансова стабилност **на кандидата“** от техническата и финансова оценка на проектните предложения (Приложение 6 към Условията за кандидатстване), при извършване на оценката и по четирите цитирани в запитването показателя се вземат предвид само данните от индивидуалните отчети на предприятието-кандидат.
44.	17.02.2026 г.	Здравейте, Дружество с код на икономическа дейност 56.11 „Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване“ предвижда в	Съгласно определението дадено в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, към допустимите по процедурата нови модели, спадат и такива, свързани с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нови продуктови

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		резултат от подкрепата по проекта да разшири продуктовото си портфолио чрез предлагане на кроасани, които към момента не са част от асортимента му. Предвижда се изделията да бъдат доставяни в замразен вид от външен доставчик, като на място ще се извършва единствено тяхното изпичане и продажба на крайни клиенти. В тази връзка моля за разяснение: Счита ли се описаното въвеждане на нов продукт в асортимента на предприятието за въвеждане на нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки (нов продуктов модел) по смисъла на процедурата?	модели), които значително се различават от предишните стоки и/или услуги, предлагани от предприятието, и които могат да бъдат въведени на пазара. Под нови стоки и/или услуги се разбира такива, **които предприятието до момента не е произвеждало/предлагало.** Във връзка с посоченото, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новите стоки и/или услуги, които предприятието предвижда да произвежда в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега произвежданите от него. Представената в запитването информация не е достатъчна, за да се даде категорично становище дали посоченото би се считало за нов продуктов модел. Обръщаме внимание, че разширяването на асортимента от предлагани ястия в предприятие, осъществяващо дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване, не попада в обхвата на нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. В заключение, обръщаме внимание, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Окончателно решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
45.	17.02.2026 г.	Здравейте! Предприятие произвежда химически продукти, като финалният етап от производствения процес включва окачествяване на готовите продукти. За всяка една партида задължително се издава сертификат с информация за резултатите по определени критерии. В момента за окачествяването се използва опростен процес, който бихме желали да заменим с нов, разработен от нас въз	Съгласно определението, дадено в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, към допустимите по процедурата нови модели, спадат и такива, свързани с **нови или подобрени бизнес процеси** за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нови процесови модели), които значително се различават от предишните бизнес процеси на предприятието и са въведени в организацията на дейността му. Нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, представляват дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги, включително инженеринг и свързаните с него

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		основа на практическите ни познания. Новият процес е по-усъвършенстван, с по-широк обхват и по-прецизен. Новият процес ще позволи да се установят повече от качествата на готовите продукти и ще предоставя информация за съответствие с по-голям брой показатели за качество. Възможно ли е по процедурата да закупим оборудване за провеждането на новия процес по окачествяване на крайните продукти? Поздрави,	технически изпитвания, анализи и сертификационни дейности в подкрепа на производството. **Новият модел, свързан с нов бизнес процес, представлява такъв, който до момента не е бил осъществяван от предприятието.** **По отношение на новите модели, свързани с подобрени бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието.** Във връзка с горепосоченото и съгласно представената в запитването информация относно въвеждане на бизнес процес за окачествяване на готовите продукти, който е по-усъвършенстван, с по-широк обхват и по-прецизен от досега практикувания от предприятието, би могло да се счита, че същият по-скоро отговаря на определението за нови модели, свързани с въвеждане на **подобрен бизнес процес** в предприятието. Информация за новите функции на подобрените бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието. В заключение**, допустими по процедурата съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията, биха били разходите за дълготрайни материални активи, в т.ч. и за оборудване, които са необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.** Всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения и допустимостта на всеки отделен разход, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
46.	17.02.2026 г.	Здравейте, Към момента част от етапите на бизнес процеса на кандидата се възлагат на външен изпълнител. Кандидатът би искал да закупи оборудване, чрез което той собствено да изпълнява същите тези етапи. При тези условия може ли да се приеме, че е изпълнено изискването проектът да води до въвеждане на подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги?	Доколкото запитването не съдържа информация както за вида на производствената Ви дейност, така и за самия бизнес процес, който планирате да осъществявате, няма как да бъде дадено категорично становище. В допълнение, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 45, в рамките на който са дадени разяснения във връзка с въвеждане в предприятието на подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Следва да имате предвид, че ако предприятието до момента не е осъществявало/извършвало съответния бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, а същият цялостно е бил възлаган на външен изпълнил, приложима би била по-скоро хипотезата за въвеждане нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Новият модел, свързан с нов бизнес процес, представлява такъв, който до момента не е бил осъществяван от предприятието. В случай че по проекта се заявява подкрепа за въвеждане на нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новия бизнес процес, който предприятието предвижда да осъществява и въведе в организацията на дейността си, в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега осъществяваните от него и въведени в организацията на дейността му. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно видът на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
47.	17.02.2026 г.	Здравейте. Ако кандидатът отговаря на всички изисквания за допустимост, допустимо ли е да кандидатства за закупуване на дрон (ново ДМА)), което ще доведе до предлагане на нова услуга за предприятието?	Предвид информацията в запитването, в случай че по проекта се придобива „дрон“, необходим за въвеждания по проекта нов модел, свързан с предлагане на нова услуга от предприятието, която до момента то не е предлагало, то посоченият актив би бил допустим при спазване на всички останали изисквания по процедурата, включително ограниченията за „дронове“, посочени в рамките на определението за „транспортни средства и съоръжения“ в Приложение 10 към Условията за кандидатстване. Окончателното решение относно оценката по отделните проекти, както и допустимостта на заявените по тях разходи, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
48.	17.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената за кандидатстване процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ и приложимия режим на регионални помощи съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година, моля за Вашето официално становище относно следното: Допустими ли са за кандидатстване предприятия, чиято основна или допълнителна икономическа дейност попада в следните кодове по КИД-2008: - 49.41 – Товарен автомобилен транспорт - 49.39 – Друг пътнически сухопътен транспорт, некласифициран другаде - 42.11 – Строителство на пътища и магистрали - 42.13 – Строителство на мостове и тунели - 42.21 – Строителство на преносни и разпределителни тръбопроводи С оглед разпоредбите на Регламент (ЕС) № 651/2014 и ограниченията, свързани със сектор „транспорт“ и определени инфраструктурни дейности, моля да бъде уточнено дали	В рамките на настоящата процедира, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, **недопустими са кандидати, които са заявили подкрепа за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура.** Обръщаме внимание, че изискването е по отношение на дейността, за която се заявява подкрепа (код на проекта), като същата се определя на база приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) (Приложение 12.2), а не по отношение на осъществяваната до момента основна и/или допълнителна икономическа дейността от страна на кандидата (код на организацията), която е съгласно КИД-2008. Определението за „транспортен сектор и свързана с него инфраструктура“ е посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, където са изброени както съответните недопустими кодове, така и тези които са изключени от обхвата на определението съгласно чл. 2, пар. 45 от Регламент (ЕО) № 651/2014. Допълнително, във връзка с нова версия на Класификацията на икономическите дейности - КИД-2025, в приложението са посочени и съответстващите нови кодове на тези от стария КИД-2008. Във връзка с горепосоченото, предприятия, които заявяват подкрепа за дейност съгласно КИД-2025, различна от изрично изброените недопустими по процедурата, при спазване на всички останали изисквания, биха били допустими.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		предприятия с горепосочените кодове на икономическа дейност могат да бъдат допустими кандидати по процедурата. Благодаря предварително за предоставеното разяснение!	Обръщаме внимание, че в рамките на даден четиризначен цифров код е възможно да са налице както допустими, така и недопустими дейности, какъвто е случаят, например с таксиметровите услуги с велосипеди (изключени от ограничението и съответно допустими по процедурата), които са част от цитирания от Вас H49.39 „Друг пътнически сухопътен транспорт, некласифициран другаде“. В заключение, следва да имате предвид, че разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството на конкретно проектно предложение. Окончателно решение относно допустимостта на отделните проекти ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
49.	18.02.2026 г.	Здравейте. Във връзка със зададен въпрос 8, т.2 от 10.2.2026 г., намирам несъответствие между даденият отговор от УО и следния текст "Поле „Код на проекта по КИД 2008” е служебно попълнено като „неприложимо” и не следва да се въвежда информация" от указания за попълване на формуляра за кандидатстване. Моля за допълнителни разяснения. Поздрави!	Доколкото в запитването липсва информация какво е установеното от Вас разминаване, обръщаме внимание, че въпрос 8, т. 2 касае връзка между кода на проекта и осъществяваната до момента от кандидата основна и/или допълнителна икономическата дейност и никъде в разяснението не се говори за поле „Код на проекта по КИД 2008” от Формуляра за кандидатстване. **По отношение на това поле, потвърждаваме информацията от Указанията за попълване на формуляра (Приложение 7), че същото е служебно попълнено като „неприложимо” и не следва за него да се въвежда информация.** Допълнително, веднага след този текст, на стр. 8 от Указанията е пояснено, че **икономическата дейност, за която се кандидатства (по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване.** Причината за възприетия от Управляващия орган подход за създаване на ново поле за код на проекта е във връзка с приета нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (Приложение 12.2), която заменя КИД-2008 (Приложение 12.1). С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			2008, като към момента на обявяване на процедурата функционалностите на системата ИСУН не позволяваха избиране на кодовете на икономическа дейност съгласно новия КИД-2025 в рамките на старото поле „Код на проекта по КИД 2008” в раздел 2 „Данни за кандидата“ от Формуляра за кандидатстване. Именно, в тази връзка, полето в раздел 2 от формуляра е направено неприложимо.
50.	19.02.2026 г.	Здравейте, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за разяснение относно прилагането на критериите за свързани предприятия. Допустимо ли е кандидат по процедурата да има общ управител с друго дружество, при положение че същото физическо лице притежава участие в капитала и на двете дружества, но не разполага с мажоритарно участие или договорено контролиращо влияние в нито едно от тях? Следва ли в подобна хипотеза предприятията да се разглеждат като „свързани“ по смисъла на ЗМСП и Регламент (ЕС) № 651/2014? Благодарим предварително за разяснението.	В Условията за кандидатстване е посочено, в случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения от две или повече свързани предприятия-кандидати, осъществяващи подобна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде сключен само с едно от тези предприятия. Уточнено е също, че под свързани предприятия се разбират предприятията по чл. 4, ал. 5-8 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), както и че свързаността на кандидатите ще се изследва към датата на сключване на административния договор (в случай че достигнат до този етап). В запитването не се съдържа достатъчно информация за предоставяне на еднозначно и категорично становище. Въпреки това, от представените данни във въпроса не е видно да е налице някое от регламентираните в чл. 4, ал. 5-8 от ЗМСП обстоятелства. Следва да имате предвид, че окончателно решение, относно съответствието на одобрен за финансиране кандидат с изискванията за бенефициент, ще бъде взето от екипът по договаряне, който ще разполага с цялата необходима информация.
51.	19.02.2026 г.	Здравейте, Имаме следните въпоси: 1. Приложение 15, таблица за регионализация на ИСИС - моля да обясните какво е значението на оцветените в зелено клетки и на отметките, защото не е ясно кое носи значението на приоритетна тематична област и подобласт и съответно кое носи точки. 2. В Условията за кандидатстване, т. 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите, т. 5) "Не могат да участват в процедурата и да получат безвъзмездна финансова помощ	1. Съгласно изискването на критерий III.1 „Регионализация съгласно ИСИС 2021-2027“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения, в случай че изпълнението на проекта води до въвеждане на нов модел, попадащ в една от приоритетните тематични области на ИСИС 2021-2027 за съответната административна област от ниво NUTS-3, същият ще получи 5 точки. Приоритетните тематични области на ИСИС 2021-2027 на ниво NUTS III за всяка една от 28-те административни области в страната са **отбелязани с отметка (v)** в таблицата по т. II от Приложение 15 - Тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027 и тяхната регионализация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		предприятия, в случаите когато основната им икономическа дейност за 2024 г. е в сектор K „Финансови и застрахователни дейности”, сектор O „Държавно управление” и сектор U „Дейности на екстериториални организации и служби”, съгласно КИД-2008 на НСИ (Приложение 12.1)." - защо тук кодовете са посочени от КИД 2008, а не КИД 2025, както е в останалите точки. Каква е причината за това? Недопустими ли са тези сектори по тази процедура и, ако да, защо?	Интелигентната специализация на ниво регион - ниво NUTS II (отбелязани със зелен цвят в Приложение 15.1 - Таблица „Интелигентна специализация на България по райони“) се определя като преобладаваща, въз основа на областите от съответния регион, но **няма отношение при определянето на точките**, които се получават по критерий III.1 „Регионализация съгласно ИСИС 2021-2027“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения. Допълнителна информация относно регионализацията на тематичните области на ИСИС 2021-2027 може да бъде намерена на следния адрес - https://www.mig.government.bg/vsichki-novini/ms-prie-isis-kakvo-e-isis-i-zastho-e-vazhna-vaprosi-i-otgovori/ Обръщаме внимание, че при преценката дали проектът попада в една от приоритетните тематични области на ИСИС 2021-2027 за съответната административна област, водещо е основното място на изпълнение на проекта (там, където ще се реализират най-голямата част от разходите съгласно раздел „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване). 2. В т. 11.2, подт. 5) от Условията за кандидатстване е посочена Класификацията на икономическите дейности – 2008 (КИД-2008) на Националния статистически институт (НСИ), тъй като се изследва основната икономическа дейност на кандидатите за 2024 г., за която година данните към НСИ относно кода на дейността все още са били подавани съгласно КИД-2008. За всеки референтен период от 1 януари 2025 г. нататък данните към НСИ относно кода на икономическа дейност на предприятията се представят съгласно новия КИД-2025. Съгласно посоченото в т. 11.2, подт. 5) от Условията за кандидатстване, предприятия с основна икономическа дейност за 2024 г. в сектор K „Финансови и застрахователни дейности”, сектор O „Държавно управление” и сектор U „Дейности на екстериториални организации и служби”, съгласно КИД-2008 на НСИ, не са допустими по процедурата. Посоченото ограничение е във връзка със спецификите на осъществяваната от съответните предприятия дейност и изискванията, заложени по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
52.	19.02.2026 г.	Здравейте, имаме полезен модел, който искаме да въведем по процедурата. Полезния модел е за производствена система, която включва 3 различни типа производствени машини. Към момента фирмата разполага с две от необходимите машини. Допустимо ли е по процедурата да закупим последната 3та машина и така да изградим и въведем производствената система?	В запитването не се съдържа достатъчно информация за предоставяне на еднозначно и категорично становище, като например с третата машина, желана за придобиване по проекта, какъв вид нов модел ще се въвежда в предприятието, дали всяка една от трите машини, част от производствената система, защитена с полезен модел, може да работи и произвежда самостоятелно, или производството на новия продукт може да се извършва единствено, когато и трите машини са налични и работят свързани в една производствена система, и т.н. Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството на проектното предложение. Обръщаме внимание, че в т. 13.1, подт. 3) от Условията за кандидатстване е посочено, че при избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. Във връзка с посоченото, в случай че желан за придобиване актив е част от съществуващо оборудване (производствена система) и инвестицията ще представлява по-скоро добавяне на компоненти (части) към съществуващи активи, и при условие, че проектът се изпълнява при режим „регионална инвестиционна помощ“, подобни компоненти (части) няма да се считат за допустими с оглед на факта, че не е налице достатъчна увереност, че представляват първоначална инвестиция в цялостно ново решение. В случай че проектът се изпълнява при условията на режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, приложим също за разходи по процедурата, горепосоченото изискване за първоначална инвестиция в

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			цялостно ново решение не е приложимо, и по този режим би било възможно финансиране на разходи за компоненти (части), част от съществуваща производствена система (линия), при положение, че е обосновано, че същите са пряко свързани и необходими за въвеждания нов модел, както и са спазени и всички останали приложими изисквания и ограничения по процедурата. Окончателно решение относно допустимостта на отделните проекти ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
53.	19.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ моля за разяснение по следния казус: Микропредприятие е регистрирано (седалище и адрес на управление) в община, която не попада в списъка на селските райони, съгласно приложимите критерии по процедурата. Същевременно предприятието реално осъществява дейността си и планира изпълнението на инвестицията по проекта в обект, разположен в община, която попада в списъка на селските райони. Моля да бъде уточнено: Допустим кандидат ли е такова микропредприятие по процедурата? Благодаря предварително!	Микропредприятие по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, което има седалище или клон със седалище ИЗВЪН територията на селски район съгласно Приложение 14, но е заявило за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14), би било допустимо, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата.
54.	19.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Счита ли се за въвеждане от кандидата на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби внедряването в сферата на ресторантьорството машините за поръчки в заведенията, чрез които клиентите сами избират и плащат, т.нар. киоск за самообслужване (self-service kiosk), терминал за поръчки или автомат за самообслужване. Те	Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Определенията както за основните типове нови модели, свързани с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързани с нови или подобрени бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, така и тези за допълващите такива, насочени към маркетинг и продажби (нов модел в маркетинга), и/или към администрация и управление (нов модел в организацията) са посочени в т.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		позволяват дигитално меню, директно плащане и намаляват грешките при обслужване.	13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и Приложение 10 към тях. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Обръщаме внимание, че в зависимост от спецификата на осъществяваната от кандидата дейността един и същ по вид актив в едни случаи би могъл да е необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел), а в други случаи да е необходим за въвеждане в предприятието на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби (нов модел в маркетинга), и/или към администрация и управление (нов модел в организацията). Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, за кандидати, извършващи дейност в сферата на ресторантьорството, придобиването на терминали за поръчки или автомати за самообслужване (self-service kiosk), по-скоро представлява въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Следва да имате предвид, че в случай на заявени разходи за активи, които са свързани само с допълващ бизнес процес, без тези активи да се ползват и да са необходими и за целите на новия модел (продуктов/процесов), въвеждан по проекта, то същите ще са недопустими.
55.	19.02.2026 г.	Здравейте, данните в декларацията за МСП за 2024 финансова година ли следва да се попълват? Благодаря	В т. 2 от Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (Приложение 4) се попълват данни за последната приключена финансова година към датата на деклариране (2024 г. или 2025 г. в зависимост от конкретния случай). При определяне на данните на предприятието-кандидат следва

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			да се вземат предвид всички отношения на свързаност и/или партньорство с други предприятия. Обръщаме внимание, че статусът на предприятието, посочван в т. 3 от декларацията, се определя на база данните за последните две последователни финансови години, в които предприятието запазва своите параметри по чл. 3 от Закона за малките и средните предприятия (параметрите за средносписъчен брой на персонала, стойност на оборота и стойност на активите), без промяна. В случай че в две последователни финансови години предприятието превиши или слезе под границите по чл. 3 от ЗМСП, това се отразява на неговия статус (чл. 4б, ал. 2 от ЗМСП).
56.	19.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, и при намерение за избор на режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, молим за разяснение относно правилната правна квалификация на планирана инвестиция като вид първоначална инвестиция по смисъла на чл. 2, пар. 49 от Регламента. Дружеството осъществява сондажни услуги, като към момента управлението на сондажните флуиди се извършва чрез традиционен отворен процес с утаителни басейни. Предвижда се инвестиция в индустриална система за механично центрофугиране и затворен цикъл на рециклиране на сондажни течности, която до момента не е внедрявана в предприятието. В резултат от инвестицията: - предметът на дейност на предприятието не се променя; - базисната услуга (сондажна дейност) остава непроменена; - запазва се технологичната последователност на извършване на услугата;	Посочената информация в запитването не е достатъчна, за да се даде еднозначно и категорично становище в коя от допустимите видове първоначална инвестиция попадат планираните по проекта дейности, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията. Също така, следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Във връзка с посоченото, обръщаме внимание, че в т. 13.1, подт. II.3) от Условията за кандидатстване е записано, в случай че е избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. В Приложение 10 към Условията за кандидатстване е уточнено, че „увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект“ е налице, когато вследствие на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		- въвеждат се допълнителни технически функции в рамките на съществуващия процес (механично центрофугиране, контрол на твърдата фаза, затворена циркулация и ресурсна оптимизация); - ще бъде постигнато увеличаване на капацитета за извършване на сондажни услуги. С оглед на горното, молим за становище: Може ли описаната инвестиция да бъде квалифицирана като „увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект“ по смисъла на чл. 2, пар. 49, буква „а“ и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014? или Следва ли същата да се разглежда като „основна промяна в целия производствен процес“? Допълнително молим за разяснение относно тълкуването на условието, че при „увеличаване на капацитета“ базисният производствен процес „не се променя из основи“, и дали въвеждането на нови технически функции в рамките на съществуващ процес, без промяна в икономическата дейност и същността на услугата, може да се счита за допустимо технологично надграждане. Ще бъдем благодарни за указание относно правилната квалификация за целите на кандидатстване по режима на регионална инвестиционна помощ. Благодарим предварително за съдействието.	инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи. В представената в запитването информация е посочено, че в резултат от инвестицията „ще бъде постигнато увеличаване на капацитета за извършване на сондажни услуги“, което би могло да се квалифицира като първоначална инвестиция в материални и/или нематериални активи, свързана с „увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект“. Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща в коя от гореизброените три допустими категории първоначална инвестиция попадат дейностите, планирани за изпълнение по проекта. Посочената обосновка е задължителна както за въвеждане на нов продуктов модел, така и в случай на въвеждане на нов процесов модел чрез проекта. Обръщаме внимание, че първоначална инвестиция свързана с „основна промяна в целия производствен процес на продукта(ите) или цялостното предоставяне на услугата(ите), засегнати от инвестицията в стопанския субект“, съгласно чл. 2, пар. 49, буква а) от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията, не е допустима по процедурата. Допълнително, „основна промяна в целия производствен процес на продукта(ите) или цялостното предоставяне на услугата(ите), засегнати от инвестицията в стопанския субект“ означава прилагането на основна за разлика от рутинна производствена промяна. Модернизирането на част от производствения процес не попада в посочения вид първоначална инвестиция. За да е налице основна (фундаментална) промяна следва да се модернизира цялостния производствен процес, което не е видно от информацията, представена в запитването. Съгласно определенията, посочени в т. 13.1, подт. I.1) от Условията за кандидатстване и в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения, при новите модели, свързани с подобрени бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието. Информация за новите функции на подобрените бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието. В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
57.	19.02.2026 г.	Уважаеми госпожи/господа, 1/ Допустим ли е кандидат по процедурата с дейност по КИД 2025 - 16.28 Производство на други изделия от дървен материал; производство на изделия от корк, слама и материали за плетене, като уточняваме, че крайния продукт от производството е продукция от дървесен материал, която след преработката се получава дървена лъжица или бъркалка предназначена за контакт с храни и напитки? 2/ Допустим ли кандидат по процедурата микро предприятие със седалище в областен град, и с място за изпълнение на проектната дейност по процедурата в селска община? С уважение:	1/ Производството на съдове и прибори за сервиране или за кухня от дървен материал (част от дейностите по код 16.28 „Производство на други изделия от дървен материал и изделия от корк, слама и материали за плетене“ съгласно КИД-2025 на НСИ), не попада сред ограниченията, посочени в т. 11.2, подт. 2.3) от Условията за кандидатстване. В тази връзка, предприятие, кандидатстващо за финансиране на подобна дейности, би било допустимо, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Обръщаме внимание, че съгласно бележка под линия № 24 (на стр. 17) от Условията за кандидатстване, кандидатите, които кандидатстват за дейност с код С16.26 и код С16.28 (съгласно КИД-2025 на НСИ), следва да опишат подробно точния предмет на дейност и произвежданите от тях продукти в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване. 2/ Съгласно т. 11.2, подт. 2.1) от Условията за кандидатстване подкрепа по процедурата не могат да получат кандидати, които са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, които имат седалище или клон със седалище на територията на селски район, **И** са заявили за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че кандидатът е микропредприятие (по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП) със седалище в областен град, който попада в Списъка на общините в обхвата на селските райони на Република България (Приложение 14), **И** е с място за изпълнение на дейностите по проекта в селска община съгласно Приложение 14, същият не е допустим кандидат по процедурата. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 10 и № 53.
58.	19.02.2026 г.	Уважаеми госпожи/господа, 1. Моля за уточнение дали правилно тълкуваме понятието „нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за предоставяне на услуги“ в следния случай: Отговаря ли на тази дефиниция проектна идея, свързана с внедряване на AI-базирана система за автоматично разпознаване на кражби в търговски обект на дружество, което осъществява дейност по търговия на дребно (супермаркет). Системата въвежда нова функция в организацията на дейността, която значително се различава от досегашния процес по контрол на загубите. Може ли подобен тип технологично решение да се счита за нов процесов модел съгласно дефиницията в Насоките? Благодаря предварително.	Съгласно определенията, посочени в т. 13.1, подт. I.1) от Условията за кандидатстване и в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения, нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел), е нов или подобрен бизнес процес (или комбинация от двете) на една или повече от една функции, които значително се различават от предишните бизнес процеси на предприятието и са въведени в организацията на дейността му. Новият модел, свързан с нов бизнес процес, представлява такъв, който до момента не е бил осъществяван от предприятието. По отношение на нов модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието. Допълнително е пояснено, че нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **представляват дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги**, включително инженеринг и свързаните с него технически изпитвания, анализи и сертификационни дейности в подкрепа на производството. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, „внедряване на AI-базирана система за автоматично разпознаване на кражби в търговски обект на дружество, което осъществява дейност по търговия на дребно (супермаркет)“ не попада в обхвата на нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел), съгласно определенията, дадени по процедурата.
59.	20.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021–2027, моля за разяснение относно допустимостта на следната инвестиционна концепция: Предприятие – микро МСП със седалище в гр. Стара Загора, с предмет на дейност, включващ търговия, обработка и ремонт на автомобили, планира разширяване на дейността чрез внедряване на нов производствен модел, включващ: □ технологична линия за диагностика, софтуерна обработка и възстановяване на батерийни модули и електронни компоненти на електромобили; □ 3D лазерна измервателна система за индустриално възстановяване на каросерийни елементи; □ инфрачервена камера за енергийно ефективна термична обработка; □ внедряване на екологични бои на водна основа; □ дигитализация и автоматизация на процесите. Инвестицията цели въвеждане на нов модел за индустриална преработка, възстановяване и удължаване жизнения цикъл на автомобилни компоненти в съответствие с принципите на кръговата икономика, декарбонизация и зелена трансформация. В тази връзка моля за становище: 1. Може ли дейност по технологично възстановяване и преработка на компоненти от електромобили/автомобили да	1. Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. По процедурата са допустими предприятия от различни сектори на икономиката, включително от сферата на производството, търговията и услугите. Допълнителна информация за допустимите и недопустимите кандидати и дейности е налична в т. 11 и т. 13 от Условията за кандидатстване. Едно от изискванията за допустимост на проектите е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или **услуги**, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или **предоставяне на услуги**. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Обръщаме внимание, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. 2. В случай че посоченият в запитването „нов производствен сегмент“ отговаря на определението за допустими нови модели, посочено в т. 13.1, подт. I.1) от Условията

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		бъде квалифицирана като производствена дейност по смисъла на процедурата? 2. Допустимо ли е чрез проекта да се въведе нов производствен сегмент към съществуваща дейност? 3. Попада ли подобна инвестиция в обхвата на тематичните области на ИСИС 2021–2027, свързани с мехатроника, чисти технологии и кръгова икономика? Благодаря предварително!	за кандидатстване и в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения, същият би бил допустим за финансиране по процедурата. Допълнително, моля да се запознаете внимателно с допустимите дейности по процедурата, посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. 3. В т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027. Видно от областите, идентифицирани в ИСИС 2021-2027, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС 2021-2027. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите. Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща в коя от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027 попада новия модел, въвеждан по проекта. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
60.	20.02.2026 г.	Здравейте, моля да предоставите конкретен и еднозначен отговор по Въпрос 1 / 06.02.2026 г. Обръщаме внимание, че кандидатът не може да подаде проект при условията на режим „минимална помощ“ поради изчерпване на допустимия праг.	Помощта по процедурата се предоставя при условията на „регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията ИЛИ „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията. Допълнителна информация относно приложимите режими на държавна/минимална помощ и изискванията, произтичащи от Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 2023/2831, е представена в Приложение 3.А към Условията за кандидатстване.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Кандидатите следва да изберат само ЕДИН от посочените по-горе два допустими режима – режим на „регионална инвестиционна помощ” или режим „минимална помощ” (de minimis) в зависимост от нуждите си и спецификата на проектното предложение. В случай че кандидатът избере режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. Съгласно чл. 14, пар. 7 от Регламент (ЕС) № 651/2014, за да бъде определена дадена първоначална инвестиция като диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент, е необходимо общият размер на допустимите разходи по проекта да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта. Във връзка с това изискване, моля запознайте се внимателно както със „Справка относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт” (Приложение 3.3), така и с „Указания за попълване на СПРАВКА относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт - Приложение 3.3“ (Приложение 3.3.А), част от Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3). В случай че проектното предложение не отговаря на изискванията за съответния вид първоначална инвестиция при избран режим „регионална инвестиционна помощ“, същото ще бъде отхвърлено. В случай на избран режим „минимална помощ”, максималният размер на помощта по режим „de minimis” за едно и също предприятие (по смисъла на чл. 2, пар. 2 от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията), заедно с другите получени минимални помощи от кандидата, не следва да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро за период от три предходни години, изчислен в съответствие с т. 9 и т. 16 от Условията за кандидатстване и указанията, представени в Приложение 3.А към Условията за кандидатстване. В случай че по време на техническата и финансова оценка се установи надвишаване на този максимален размер на помощта, Оценителната комисия служебно ще го намали до максимално допустимия размер. Допълнително, ако вследствие на корекциите в бюджета, общият размер на безвъзмездното финансиране стане по-нисък от 25 000 евро, на проектното предложение ще се присъдят „0“ точки по критерий „Бюджет на проекта“ на техническата и финансова оценка, и проектът ще се отхвърли. В случай че преди сключване на административния договор се установи надвишаване на максимално допустимия размер на минималната помощ, на кандидата ще бъде издадено решение за отказ.
61.	20.02.2026 г.	Уважаеми експерти, Моля ви за разяснение по следните въпроси: 1. Съгласно УК като недопустими дейности са посочени „дейности, свързани с разработване и/или въвеждане на базирани на ИКТ системи и софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията (напр. ERP системи, CRM системи, MOM/MES системи“. Допустимо ли е внедряването на решения като Системи за управление на поддръжката (CMMS), Системи за проследяемост (Traceability), Дигитален близнак, SCADA или HMI (Директен контрол и визуализация), които са свързани директно с производствения процес, тъй като биха били нов процесов модел за предприятието, свързан с производството на стоки/предоставянето на услуги? Къде е границата между допустими и недопустими софтуери, когато се отнася до производствения процес?	1. Съгласно т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване, недопустими по процедурата са дейности и разходи, свързани с разработване и/или въвеждане на базирани на ИКТ системи и софтуерни приложения **за управление на бизнес процесите** в предприятията (напр. ERP системи, CRM системи, MOM/MES системи и др.). Подобни системи за управление на процесите (ERP, CRM, MOM/MES и др. под.) са били подкрепяни неедноктатно от Управляващия орган по процедури, насочени към подобряване на управленския капацитет и дигитализация на предприятията и в тази връзка са извън обхвата на допустимите активи по настоящата мярка. Допустими по процедурата са само софтуери, необходими за новия модел (продуктов/процесов), насочен към производство на стоки и предоставяне на услуги. Отговорност на кандидата е да обоснове как съответните активи (ДМА/ДНА) ще се ползват за производството на стоките/предоставянето на услугите и попадат в обхвата на допустимите по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		2. Допустимо ли е лаборатория/болнична структура да внедри персонализирано софтуерно решение, представляващо платформа, която покрива целия лабораторен процес: регистрация → обработка на проби → анализ → лекарска валидация → публикуване на резултати → отчетност към НЗИС? Платформата ще внедри нов процес, директно свързан с процеса по предоставяне на услуги (обработката на проби, анализ и лекарска валидация), както и нов модел в административния бизнес процес. 3. Допустимо ли е търговска фирма да закупи софтуерен модул за обработка на върнати пратки и оптимизация на потока по връщане и възстановяване на плащания. Модулът обединява промяна на документния дизайн, QR/баркод сканиране, електронни формуляри с IBAN, интеграция със спедиционни API (например Speedy), импорти/експорти за електронно банкиране и мобилни инструменти за работа в склад. Така ще се намаляват ръчните операции, се съкращава времето за обработка и се намалява рискът от грешки и забавяне при възстановяване на сумите към клиентите. Модулът е директно свързан с процеса по предоставяне на услуги (нов процесов модел) и представлява иновация на ниво предприятие. Също така ще представлява нов модел и в административния бизнес процес. За търговско предприятие услугите представляват търговията/продажбите, така че би следвало новия/подобрен бизнес процес да е свързан с процеса на продажби и обслужване на клиенти. Ако описаният модул не е допустим, моля да ни насочите какво би се приело за допустима инвестиция от страна на търговско предприятие.	2. Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведе чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Определенията както за нови процесови модели, свързани с нов бизнес процес в предприятието така и за такива, свързани с подобрен бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги са посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и Приложение 10 към тях. В тази връзка, в случай че описаният в запитването нов модел отговаря на тези определения, при спазване на всички останали изисквания, посочени в Условията за кандидатстване (вкл. е представена необходимата за целта обосновка в рамките на Формуляра за кандидатстване), въвеждането на същия по проекта би могло да се счита за допустимо. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 3. В т. 14.2 от Условията за кандидатстване са посочени допустимите по процедурата разходи, а именно: 1) Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, и 2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		4. При проектно предложение на предприятие, което планира да започне нова икономическа дейност чрез реализацията на проектното предложение, би ли било допустимо закупуването на традиционно оборудване и машини (не е роботизирано, има базова автоматизация, няма софтуер за анализ на данни и т.н.)? В случай на абсолютно нова дейност, предприятието ще има нов продукт/услуга (нов продуктов модел) и дори традиционно оборудване и нов продукт/услуга може да се разглежда като иновация на ниво предприятие. 5. Как ще се третира внедряването на софтуер, представляващ SaaS по настоящата процедура? Попада ли сред допустимите разходи? Възможно ли е плащането да бъде на месечна база и дали така би могъл да се разглежда като дълготраен нематериален актив? 6. Би ли се разглеждало като нов процесов модел замяната на ръчен труд с автоматизиран, чрез закупуване на автоматизирано оборудване?	Допълнително, в Условията за кандидатстване е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 4. Посоченото в запитването би било допустимо, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. 5. В т. 14.2 от Условията за кандидатстване за посочени видовете допустими по процедурата разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА), като сред тях са и разходи за лицензии за софтуер, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. Допълнително, в същата т. 14.2 е уточнено, че оценката на допустимостта на разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, заложени в бюджета на проектните предложения, ще бъде извършвана съгласно стойностния праг на същественост за ДМА и ДНА, определен в счетоводната политика на кандидата, в случай че документът е представен към Формуляра за кандидатстване. Ако кандидатът не е представил счетоводна политика, стойностният праг на същественост ще се определя съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО). Отговорност на кандидата е съобразно собствената си счетоводна политика и приложимото законодателство в областта да прецени дали разходите, които залага в бюджета на проекта, отговарят на изискванията за дълготраен актив.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че в случай на придобиване на допустими по процедурата ДНА чрез договор за ползване за определен период (лиценз), то разходите за тях са допустими от датата на сключване на договора с избрания изпълнител до изтичане на крайния срок за изпълнение на проекта. Посоченото не отменя ангажимента на бенефициента същите да се ползват/ поддържат в периода на устойчивост - 3 (три) години от извършване на окончателното плащане, като разходите за това са за сметка на Бенефициента. 6. Посоченото в запитването би било допустимо, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата.
62.	20.02.2026 г.	Здравейте, фирмата ни развива дейност в КИД 2008 80.20 Дейности в областта на технически системи за сигурност. Като част от този код, фирмата предоставя наблюдение и контрол с електронни системи за сигурност и чрез служители. Бихме желали да закупим специализирано оборудване, работещо с изкуствен интелект, което да замени човешкия труд, а сигналите ще се получават в денонощен мониторинг център. Към физическото оборудване ще се закупи и необходимия софтуер за обработка на данните от него. Това оборудване ще се инсталира на място при клиентите ни. При спазване на всички останали условия за кандидатстване и допустимост, допустимо ли е да закупим въпросното оборудване с изкуствен интелект, при условие, че то ще се инсталира на място при клиентите ни, но ще остане наша собственост?	Посоченото в запитването би било допустимо, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 24. Допълнително, обръщаме внимание, че чрез новата версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) - Приложение 12.2 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Така например групи 80.1 „Частна охранителна дейност, без използване на технически системи за сигурност“, 80.2 „Дейности в областта на технически системи за сигурност“ и 80.3 „Дейности по разследване и издирване“ са интегрирани в група 80.0 „Дейности по разследване и охрана“, която от своя страна е преструктурирана в нови класове 80.01 „Дейности по разследване и частна охранителна дейност, без използване на технически системи за сигурност“ и 80.09 „Дейности по охрана, некласифицирани другаде“. Във връзка с горепосоченото, с оглед правилното определяне кода на проекта (дейността, за която се завява подкрепа) се препоръчва кандидатите да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. При необходимост от допълнителна информация, може да се обърнете към НСИ, както и да се запознаете с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че икономическата дейност, за която се кандидатства (по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване.
63.	20.02.2026 г.	Здравейте, през 2023 година фирма Х бе преобразувана чрез разделение на основание чл. 262б от ТЗ, като от нея бяха създадени две нови дружества - А и Б. Правоприемниците са с дялове 50:50. В търговския регистър дружества А и Б са вписани през декември 2023 година. Допустимо ли е да се подаде проектно предложение от фирма А, като се вземат при оценка пропорционални/ 50% /от показателите за 2022година? Благодаря!	Във връзка с информацията, представена в запитването, следва да имате предвид, че при преобразуване чрез разделяне на основание чл. 262б от Търговския закон, Оценителната комисия ще вземе предвид датата на регистрация в Търговски регистър и регистъра на ЮЛНЦ, както и финансовите данни на преобразуващото се предприятие (фирма Х), само в случай че преобразуващото се предприятие е прекратено без ликвидация. В тази връзка ще бъдат извършени и съответните служебни проверки относно кандидата – фирма А (ЕИК, наименование и др.) в резултат на преобразуването. Препоръчително е кандидатът да опише възникналите обстоятелства във Формуляра за кандидатстване. Във връзка с посоченото, описаното в запитването новообразувано предприятие - правоприемник (фирма А), би било допустим кандидат при положение, че отговаря и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно допустимостта на кандидата и съответствието на проекта с изискванията на Условията за кандидатстване, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
64.	20.02.2026 г.	Уважаеми Госпожи/Господа, Във връзка с обявената за кандидатстване процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за разяснение на следния въпрос: Дружеството, което представлявам е със седалище и адрес на регистрация в гр.София съгласно ТР на АВ, но има производствени бази в няколкото областни града на България. С оглед оценката по т.3. Регионална приоритизация на	Оценката на проектните предложения по критерий III.3 „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение“ от техническата и финансова оценка е еднозначно посочен в Приложение 6 - Критерии и методология за оценка на проектните предложения. Съгласно цитираното Приложение 6 и информацията, представена в запитването, в случай че над 50% от инвестицията (съгласно заявените общи разходи на бюджета) се реализира в гр. Плевен и предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на гр. София, по критерий III.3 „Регионална приоритизация на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		проектите според мястото на изпълнение от Приложение 6, моля да разясните колко точки би получило предложението по този критерий и с какви мотиви, ако над 50% от инвестицията (съгласно заявените общи разходи на бюджета) се реализира в гр. Плевен, при положение че седалището на дружеството е на територията на гр.София, защото е необосновано такъв избор да носи по-малко точки от регистрация и място на изпълнение на територията на гр.София. Благодаря!	проектите според мястото на изпълнение“ проектното предложение ще получи „0“ точки, тъй като критерият няма да е изпълнен. Групирането на съответните области по отделните подкритерии в рамките на критерий III.3 „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение“ от техническата и финансова оценка е извършено въз основа на нивото на икономическото им развитие и размерът на брутен вътрешен продукт (БВП) на човек от населението за съответната област, съгласно предоставени данни от Националния статистически институт. Обръщаме внимание, че преди официалното обявяване на всяка една процедура за конкурентен подбор, същата се публикува за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа, както и в системата ИСУН, и всяко заинтересовано лице може да предоставя мотивирани предложения и коментари по проектите на документи.
Дата на разясненията от УО: 05.03.2026 г.			
65.	23.02.2026 г.	Здравейте! По процедурата имаме следния въпрос: Предприятие проектира и изработва машини по индивидуални задания, включително възлите и детайлите за тези машини. Разработило е и е защитило с един общ европейски патент както метод, така и устройство за изработване на един вид детайл, влизащ в състава на машините. Бихме искали да закупим оборудване за производството конкретно на този детайл. Допустим ли е такъв проект, при положение че детайлът ще се влага в изработката на машините, а няма да се продава самостоятелно?	Съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, допустими по настоящата процедура са разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, както и на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, **необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.** Допълнително, новите модели могат да бъдат свързани както с производство на нови, така и с производство на подобрени стоки и/или услуги, които значително се различават от предишните стоки и/или услуги, предлагани от предприятието, и които могат да бъдат въведени на пазара. Следва да имате предвид, че съгласно т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване по процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието: • рутинни промени и модернизации (включват незначителни промени по стока или услуга, които са очаквани и планирани предварително – например: актуализации

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			на софтуера, чрез които се идентифицират и премахват само кодиращи грешки, сезонни промени в модела на облекло и др. под.); • обикновена подмяна или разширение на наличните дълготрайни материални активи (ДМА) и/или дълготрайни нематериални активи (ДНА) (включват закупуване на идентични модели на вече налично в предприятието оборудване или незначителни разширения и актуализации на налично оборудване или софтуер); • внедряване на продукти, които включват само малки естетически промени (като промени в цвета или незначителна промяна във формата) без наличието на значителна промяна на предлаганата стока или услуга; • **приспособяване към изискванията на отделния клиент, които не водят до съществени отлики от предишни продукти;** • концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува; • продукти на фирмите за творчески и професионални услуги, изготвени за определени клиенти, като отчети, книги или филми, и др. под.; • преустановяване на използването на бизнес процес, преустановяване на възлагането на бизнес процес или изтегляне на продукт от пазара; • промяна, която е единствено свързана с намаляване цената на стоката или услугата или промяна, породена от изменението на външно определени цени; • определяне на нова корпоративна или управленска стратегия. В заключение, окончателното решение относно оценката на проектните предложения и допустимостта на заявените по тях разходи, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
66.	23.02.2026 г.	Бихме искали да зададем следния въпрос, във връзка с условията за кандидатстване: Основната дейност на предприятието е в сферата на фотографията.	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В тази връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Проектната идея е свързана с въвеждане на нов модел, свързан с предлагане на подобрена услуга. Предприятието отново ще предлага услуги - фотозаснемане, но желае значително да подобри качеството, чрез инвестиция в дълготрайни активи. При положение, че „значителната“ разлика ще бъде във функционална характеристика „качество“ на предлаганите услуги, това ще се счита ли за достатъчно условие за покриване на изискването това да е нов модел, представляващ подобрена услуга на ниво предприятие?	бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Съгласно т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване по настоящата процедура, изискване по отношение на новите модели, свързани с подобрени стоки и/или услуги е **същите да притежават значителни подобрения на една или повече характеристики или експлоатационни спецификации в сравнение с вече произвеждани/предлагани такива от предприятието.** Това включва добавяне на нови функции или подобрения на съществуващите функции или на потребителската полезност. **Съответните функционални характеристики включват качество,** технически спецификации, надеждност, дълготрайност, икономическа ефективност по време на употреба, достъпност, улеснение, използваемост и удобство за потребителя. Информация за новите функции или подобрения на съществуващите функции, или на потребителската полезност по отношение на новите модели, свързани с производство на подобрени стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досегашните такива. Обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тези на новия модел, който предвижда да въведе чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.
67.	23.02.2026 г.	Здравейте, към момента един от производствените етапи в предприятието ни се извършва ръчно. Планираме като дейност по проекта да роботизираме този етап, с което изцяло да премахнем човешкия труд. Тази дейност вписва ли се в определението за "Нов модел", дадено приложение 10 в частта: "По отношение на нов модел,	Определенията както за нови процесови модели, свързани с нов бизнес процес в предприятието така и за такива, свързани с подобрен бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги са посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и Приложение 10. Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В тази

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		свързан с подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието." В резултат на роботизацията се въвеждат нови функции на производствения процес, а именно: автоматизирано изпълнение чрез програмируем контрол, автоматизиран контрол на качеството в реално време, цифрово събиране и анализ на производствени данни, както и възможност за бърза софтуерна реконфигурация на параметрите. Тези функции значително се различават от досегашния ръчен модел на изпълнение, при който операциите се извършват изцяло чрез човешки труд без автоматизиран контрол и цифров мониторинг. Тази дейност допустима ли е съгласно точка 1, подточка б) от I. Допустими проекти на т. 13.1 Допустими дейности от Условията за кандидатстване по процедурата? С уважение,	връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тези на новия модел, който предвижда да въведе чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.
68.	23.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на следните инвестиции. Предприятието осъществява дейност по пране и химическо чистене на текстилни изделия. С проектното предложение се предвижда въвеждане на нов процесов модел за производство на услуга, включващ: Индустриални перални машини с автоматизирано и сензорно управление на параметрите на процеса (вода, температура, обороти, време); Интелигентна система за автоматично дозиране и контрол на използваните препарати; Wet-cleaning технология като алтернатива на	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В тази връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Съгласно т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване по настоящата процедура, изискване по отношение на новите модели, свързани с подобрени бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **е задължително за тях да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		конвенционалното химическо чистене; Енергоефективни сушилни с термопомпа и система за рекуперация; Централизирана дигитална система за мониторинг и оптимизация на производствения процес. Целта на инвестицията е трансформиране на съществуващия процес на обработка на текстил в интегриран, дигитално управляван и ресурсно ефективен производствен процес, водещ до: намаляване разхода на вода и енергия; намаляване или елиминиране на използването на опасни химични вещества; удължаване живота на обработваните текстилни изделия; повишаване качеството и проследимостта на услугата. В тази връзка молим за разяснение: Би ли могъл описаният интегриран процес да бъде разглеждан като допустим „нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на услуги“ по смисъла на т. 13.1 от Условията за кандидатстване?	**предприятието.** Информация за новите функции на подобрените бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като **е задължително да бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието**. Обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тези на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.
69.	23.02.2026 г.	Здравейте, Понастоящем дейността на компанията попада под код: 95.31Техническо обслужване и ремонт на автомобили, като по-конкретно е насочена към автосервизни дейности. Бихме искали да кандидатстваме за оборудване за автомивка. В УК е записано, че дейност 96.99 Други персонални услуги, некласифицирани другаде не е допустима за подпомагане. Тъй като обичайно под този код оперират автомивките, това означава ли, че тази дейност не се подпомага? Благодаря!	Съгласно т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване, както е посочено и в запитването, не могат да участват в процедурата и да получат безвъзмездна финансова помощ предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности, които попадат в следните сектори, раздели или класове (кодове), съгласно КИД-2025 на НСИ (Приложение 12.2): - сектор А „Селско, горско и рибно стопанство“; - сектор Р „Държавно управление“; - раздел 92 „Организиране на хазартни игри” от Сектор S „Култура, спорт и развлечения“; **- клас (код) 96.99 „Други персонални услуги, некласифицирани другаде” от раздел 96 „Персонални услуги” в Сектор Т „Други дейности“;**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			- сектор U „Дейности на домакинства като работодатели и недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление”; - сектор V „Дейности на екстериториални организации и служби“. Във връзка с горепосоченото, в случай че дейността, за която желаете да заявите подкрепа, съгласно приета нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) (Приложение 12.2), попада в код 96.99, проектното предложение би било недопустимо. Обръщаме внимание обаче, че съгласно КИД 2025 дейности по техническо обслужване и ремонт на автомобили - код 95.31 - включват и почистване, измиване, лъскане и други подобни дейности. В тази връзка, Ви препоръчваме с оглед правилното определяне кода на проекта (дейността, за която желаете да заявите подкрепа) да се обърнете към НСИ, както и да се запознаете с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Следва да имате предвид, че за да бъде едно проектно предложение допустимо, то и кандидатът следва да отговарят на всички заложени по процедурата изисквания, в т.ч. и на **изискването проектите да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на ЕДНА от изброените по-долу тематични области и подобласти на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027)**: 1. Тематична област „Информатика и ИКТ“; 2. Тематична област „Мехатроника и микроелектроника”; 3.Тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“;

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			4. Тематична област „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“; 5. Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. В заключение, окончателното решение относно оценката на проектните предложения и допустимостта на заявените по тях разходи, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
70.	24.02.2026 г.	Въпросът ми е следният: допустим разход по процедурата ли е закупуването на специализиран иновативен електромобил, проектиран и оборудван от производителя с техника и машини за производство на изделия, които да се предлагат директно на потребителя в момента на тяхното създаване?	Съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване, по процедурата **не са допустими дейности по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения** съгласно определението, посочено в Приложение 10. Съответно в Приложение 10 към Условията за кандидатстване са посочени следните дефиниции съгласно Закона за движението по пътищата (ЗДП): 1. **"Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари.** Към пътните превозни средства се приравняват трамваите и самоходните машини, когато се придвижват по пътищата. 2. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства. Във връзка с изложеното, в случай че посоченият в запитването актив „специализиран иновативен електромобил“, представлява пътно или моторно превозно средство, същият не е допустим за финансиране по процедурата.
71.	24.02.2026 г.	ОТНОСНО: Изчисляване на средногодишните нетни приходи от продажби по т. 9 от Условията за кандидатстване и приложимостта на данните за 2025 г. при определяне на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП", моля за разяснение по следния въпрос:	При определяне на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ по т. 9 от Условията за кандидатстване няма да се вземат предвид данните за 2025 г. В допълнение, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 16. По отношение на обстоятелствата за липса на затруднено положение по чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 - при кандидатстване те се декларират от предприятието в Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3 към Условията за кандидатстване), а преди сключване на АДПБФП се проверяват по същество. **Преценката се извършва въз основа на данните за последната приключена финансова година на равнище група – както за предприятието-кандидат, така и за предприятията, с които кандидатът формира група**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Съгласно т. 9 от Условията за кандидатстване, максималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ за микропредприятия не следва да надвишава „100% от реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г." Същевременно, в т. 26.1, подточка II от Условията за кандидатстване е предвидено, че Управляващият орган ще извършва служебни проверки на „Счетоводен баланс и Отчет за приходите и разходите на кандидата за 2022 г., 2023 г., 2024 г. и ако е приложимо – за 2025 г." Предвид факта, че крайният срок за подаване на проектни предложения е 27.05.2026 г. и към тази дата финансовата 2025 г. ще бъде приключена и годишните финансови отчети — подадени в НСИ и публикувани в Търговския регистър, моля да разясните: При определяне на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ по т. 9 от Условията за кандидатстване, ще се вземат ли предвид данните за 2025 г. (вместо 2022 г.) за изчисляване на средногодишните нетни приходи от продажби, или формулата остава фиксирана за годините 2022, 2023 и 2024? В случай че формулата е фиксирана за 2022–2024 г., какво е основанието за включване на данните за 2025 г. в служебните проверки по т. 26.1, подточка II и по какъв начин тези данни ще бъдат използвани при оценката? При проверката за „предприятие в затруднено положение" по чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014, към кой момент и въз основа на данните за коя финансова година ще се извършва тази проверка — за последната приключена финансова година към датата на кандидатстване (2025 г.) или за 2024 г.? Въпросите са от съществено значение за коректното определяне на допустимия размер на безвъзмездната финансова помощ и	**предприятия (разгледани в цялост)**. Допълнителна информация и пояснения за начина, по които се извършва проверка за наличие на „предприятие в затруднено положение” е дадена в отговор на въпрос № 25, с който препоръчваме да се запознаете.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		приложимия режим на помощ, тъй като за бързоразвиващи се предприятия разликата в приходите между отделните години може да бъде значителна. С уважение,	
72.	24.02.2026 г.	Допустимо ли е да се кандидатства с КИД- 2008 - 38.22 Обработване и обезвреждане на опасни отпадъци и КИД - 2025 - 38.33 Обработване и обезвреждане на опасни отпадъци, за софтуер, който ще спомогне за производството нов или подобрен продукт. Ще се произвеждат два целеви продукта тежки метали и гудрон.	Критериите за допустимост и недопустимост на кандидатите по процедурата са посочени в т. 11 от Условията за кандидатстване, а тези по отношение на допустимите и съответно недопустимите дейности в т. 13. „Дейности, допустими за финансиране“, както и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), по отношение на ограниченията, произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ. Обръщаме внимание, че с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, **по процедурата няма да се подкрепят**: i) дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата; ii) дейностите и активите по схемата на ЕС за търговия с емисии; iii) **дейностите и активите, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране;** **iv) дейностите и активите, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда.** Определение и допълнителна информация относно спазването на този принцип са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условията за кандидатстване. Недопустими по процедурата са и кандидати, които заявяват подкрепа за: - **дейности по извършване на инвестиции за обезвреждане на отпадъците** в депа за отпадъци, с изключение на инвестициите за извеждане от експлоатация, преобразуване или обезопасяване на съществуващи депа, при условие че тези инвестиции не увеличават капацитета им;

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			- **дейности по извършване на инвестиции за увеличаване на капацитета на съоръжения за третиране на остатъчни отпадъци**, с изключение на инвестициите в технологии за оползотворяване на материали остатъчни отпадъци за целите на кръговата икономика. В заключение, следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение.
73.	24.02.2026 г.	Здравейте, Въпросът ни е свързан с отговора на Въпрос №28, а именно, че „По процедурата не са допустими разходи по разработване, а само по въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги.“ Как да интерпретираме допустимото условие на стр. 37 от Условията за кандидатстване, че софтуерът „може да бъде придобит като персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието.“ ? Да разбираме ли, че забраната се отнася само до вътрешно разработване на информационна система, но не й до възлагането й на изпълнител за нуждите на предприятието? Разбира се, софтуерното решение се планира да бъде свързано с въвеждането на нова услуга за предприятието. Предварително благодарим за разяснението!	Посоченото в запитването Ви разбиране по отношение на недопустимостта на разходите за разработване на нови модели е коректно, като обръщаме внимание, че целта на настоящата процедура е да се финансират **разходи, необходими за въвеждане на нови модели в дейността на предприятието, а не на такива, свързани с процеса (в т.ч. и на необходимите за целта активи) по разработването им.** Допълнително, по отношение допустимостта на разходите за софтуер, който може да бъде придобит като персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието, обръщаме внимание, че същият следва да бъде пряко необходим за въвеждане на новия модел в предприятието. Следва да имате предвид и че по процедурата не са допустими разходи за услуги, вкл. и такива по разработване на софтуер, а само такива за неговото придобиване като дълготраен нематериален актив (ДМА). При придобиване на софтуер посредством разработването му, следва да бъдат спазени всички авторски права и приложими лицензии. Управляващият орган ще проследява както за наличието на крайния програмен продукт, така и за наличието на програмния код и бележки към изданието (release notes).
74.	24.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси: 1. Критерий за оценка 6 гласи: "Изпълнението на проекта води до въвеждане в кандидата и на нов модел в допълващ бизнес	1. Определение и примери за нов модел в маркетинга и организацията са дадени в рамките на Приложение 10 „Използвани съкращения и основни определения“ към Условията за кандидатстване. Така например нов модел в организацията би могло да бъде включително такъв, свързан с организиране на работните задължения; набиране

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		процес, насочен към маркетинг и продажби, и/или администрация и управление." - Моля дайте пример за такива модели, които са допустими, след като дейности, свързани с разработване и/или въвеждане на базирани на ИКТ системи и софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията (напр. ERP системи, CRM системи, MOM/MES системи и др.) НЕ са допустими; - Следва ли въвеждането на модела да бъде формулирано в отделна дейност? 2. В случай че предприятие развива основната си икономическа дейност в сектора на жилищното строителство, като към момента дейностите по изкопни работи са възлагани изцяло на външни подизпълнители поради липса на собствено специализирано оборудване, счита ли се за въвеждане на нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес по смисъла на т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, ако в рамките на проектното предложение предприятието предвиди закупуване на дълготрайни материални активи (напр. багери), чрез които започне самостоятелно да извършва и предлага услуги по изкопни работи? Следва ли подобна промяна да се разглежда като: - въвеждане на нов бизнес процес за предоставяне на услуги, който до момента не е бил част от организацията на дейността на предприятието, и нов модел, различен от обикновено въвеждане на ново оборудване, при условие че в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ е представена обоснована информация за новите функции на	на персонал; организация на работното място и др. в зависимост от спецификата на осъществяваната от кандидата дейност. **Въвеждането в предприятието на нов модел в допълващ бизнес процес не следва да бъде обособено като отделна дейност**, като информация за него следва да бъде представена в рамките на поле 11. Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес от раздел 9. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване. Във връзка с изискванията по отношение допустимостта на разходите по процедурата, обръщаме внимание, че **в случай че искате да заявите по проекта и въвеждане на маркетингов или организационен нов модел, то следва на първо място да обследвате дали въвеждането му може да бъде направено чрез активите, необходими за въвеждане на основния модел (продуктов или процесов)**. Ако това не може да бъде направено с едни и същи активи, то този допълващ нов модел няма да се счита за допустим. В допълнение, моля да се запознаете и с отговор на въпроси № 15, т.7 и № 42 и № 61. 2. Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение, поради което окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Определенията както за нови процесови модели, свързани с нов бизнес процес в предприятието така и за такива, свързани с подобрен бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги са посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тези на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		бизнес процеса и е направено ясно сравнение с досега прилагания модел (възлагане на подизпълнители)?	модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. **По отношение допустимостта на разходите за закупуване на багери**, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 14. Относно ограниченията за кандидати, които са заявили подкрепа за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 48.
75.	24.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, В критериите за оценка е посочено: "7 т. - Въвежданият нов модел е защитен с действащ патент за изобретение, И кандидатът е притежател, НО не е първоначален заявител на изобретението." - допустимо ли е Кандидатът да ползва патентът с лицензионен договор и да получи по този начин точки по критерия?	В т. 24, буква е) от Условията за кандидатстване е посочен следния документ - Проучване за правен статус, издадено от Патентно ведомство на Република България, или аналогичен документ, издаден от еквивалента организация в съответната държава (в случаите, когато кандидатът представя документи по букви д1), д2) и д3)), от който е видна минимум следната информация: 1) дали патентът за изобретение или регистрацията на полезен модел или регистрацията на промишлен дизайн са действащи към датата на кандидатстване, или подадената заявка не е оттеглена, 2) дали кандидатът/неговият мажоритарен собственик е бил първоначален заявител на съответното изобретение, полезен модел и/или промишлен дизайн, и **3) дали кандидатът/неговият мажоритарен собственик е вписан към датата на кандидатстване в съответните регистри като притежател на съответните права върху индустриална собственост.** За целите на настоящата процедура „първоначален заявител“ и „притежател“ следва да бъде юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик. За целите на настоящата процедура „първоначален заявител“ означава лицето, което първоначално е подало заявката за съответния обект на индустриална собственост. В случаите, когато, на който и да е етап от процеса по регистрация, правата върху съответния обект на индустриална собственост са били прехвърлени на кандидата, то той не е „първоначален заявител“. Допълнително, в критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка, съгласно Приложение 6 - Критерии и методология за оценка на проектните предложения, е записано, че „Кандидатът/неговият мажоритарен собственик следва да е вписан към датата на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			кандидатстване в съответните регистри като притежател/заявител на съответните права върху индустриална собственост.“ Във връзка с посоченото и съгласно информацията, посочена в запитването, ползване от кандидата на патент за изобретение съгласно лицензионен договор не отговаря на изискването кандидатът/неговият мажоритарен собственик да е притежател на съответните права върху индустриална собственост, и съответно на проектното предложение ще бъдат присъдени „0“ точки по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка.
Дата на разясненията от УО: 06.03.2026 г.			
76.	24.02.2026 г.	Уважаеми експерти, бих искала да помоля за допълнителни разяснения относно следния текст от Условията за кандидатстване: "По процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието: ..... • обикновена подмяна или разширение на наличните дълготрайни материални активи (ДМА) и/или дълготрайни нематериални активи (ДНА) (включват закупуване на идентични модели на вече налично в предприятието оборудване или незначителни разширения и актуализации на налично оборудване или софтуер);": 1. В хипотезата за въвеждане на нов продуктов модел, може да е необходимо стандартно производствено оборудване, като поради различни причини може да не е възможно използването на наличното в предприятие оборудване - например натоварване на пълен капацитет на сегашните машини и необходимост от нови мощности за новия продуктов модел. Или например ако дружеството в момента произвежда храни, но иска да започне производство на изцяло нов продукт, но да	1. и 2. В т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване е посочено, че *„Доколкото новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява въвеждане на иновация в дейността му, за целите на настоящата процедура Управляващият орган* ***стъпва на основните характеристики на определението за иновация съгласно Наръчника от Осло 2018*** *(Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition, OECD/Eurostat (2018), © OECD, European Union, 2018), и за целите на настоящата процедура възприема следното определение:* *Новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява иновация на ниво предприятие и да е свързан с производство на поне една нова или подобрена стока и/или услуги, или с поне един нов или подобрен бизнес процес. В случай на нов или подобрен бизнес процес, същият следва да е насочен към производство на стоки и/или услуги.* ***За да отговаря на така посоченото определение, новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, следва значително да се различават от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието****, както и да могат да бъдат предоставени на потенциалните потребители (по отношение на стоките и услугите) или да могат да бъдат въведени в употреба от предприятието (по отношение на бизнес процесите).“*

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		кажем без глутен и яйца - производството на този нов продукт ще преминава през същите етапи - смесване на съставките, изпичане, опаковане. Поради спецификата на новата дейност, трябва да се използват различни активи, съответно за въвеждането на новия модел ще са необходими аналогични производствени машини - за смесване на съставките, за изпичане на изделията, за опаковането им. В този случай ще имаме разширение на наличните ДМА. 2. В частта "закупуване на идентични модели на вече налично в предприятието оборудване" - защо е въведено това условие и как на практика Управляващия орган ще го проследява при оценката на проектите, при положение, че предвидените за закупуване по проекта активи се идентифицират с посочване на технически и функционални характеристики, включени в Техническата спецификация по образец. Посочването на марки, модели и производители на оборудването не е редно на този етап, още повече че на етап изпълнение на проекта ще бъдат проведени процедури за избор на изпълнители с публична покана и отново няма да бъдат въвеждани условия за марки/модели на оборудването. Моля за уточнения в прилагането на посоченото по-горе условие, с цел правилно тълкуване на условията за кандидатстване. Благодаря Ви предварително!	Във връзка със заложеното в цитирания Наръчник от Осло 2018 изискване „новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, следва значително да се различават от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието“, в него изрично са изброени промени, които не представляват иновация (т.е. нов модел) в предприятието, като една от тези промени е именно „обикновена подмяна или разширение на наличните дълготрайни материални активи (ДМА) и/или дълготрайни нематериални активи (ДНА) (включват закупуване на идентични модели на вече налично в предприятието оборудване или незначителни разширения и актуализации на налично оборудване или софтуер)“. Посоченото ограничение, заложено в Наръчника от Осло, е въведено предвид факта, че придобиването на оборудване, което е от същия вид/модел, като вече притежавано такова, само по себе си обикновено не се счита за иновация, тъй като обичайно не носи нови технически характеристики и представлява обикновена капиталова инвестиция в стандартни активи, свързана с разширяване на производствения капацитет на предприятието. Същевременно в **ограничени случаи**, когато съществуващото оборудване не може да бъде използвано за целите на въвеждане на продуктова или процесова иновация, а новото оборудване, придобивано по проекта (без значение дали предприятието вече притежава подобно), е необходимо за въвеждане на нов или подобрен бизнес процес или продукт, то същото би било допустимо, при положение, че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. **За целта във формуляра за кандидатстване следва да е представена нужната обосновка в подкрепа на посоченото.** Следва да имате предвид, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Допълнително следва да се има предвид, че съгласно чл. 4 от Условията за изпълнение инвестицията по проекта следва да се поддържа в региона, в който се получава подкрепата, като бенефициентът се задължава да не продава, преотстъпва и/или дава под наем на трети лица дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проекта, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП. При неизпълнение на това задължение безвъзмездната финансова помощ за съответния актив се възстановява от Бенефициента, пропорционално за периода, за който е налице неизпълнението. Бенефициентът се задължава, при полагане на необходимата грижа**, да използва придобитите дълготрайни материални и нематериални активи по предназначение за целите на проекта и в съответствие с договора за безвъзмездна финансова помощ, без необосновано прекъсване по време на целия период на дълготрайност, определен в чл. 65 на Регламент (ЕС) 2021/1060.** Обръщаме внимание, че с подаването на проектното предложение кандидатът попълва и подава и Декларация при кандидатстване (Приложение 2), чрез която декларира, че е запознат с Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение и приложенията към тях по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ и е съгласен със задълженията, които произтичат от участието му и от участието на представлявания от него кандидат по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Допълнително, в Условията за кандидатстване е записано, че заложените по процедурата ограничения ще бъдат обект на проверка и на етап изпълнение като за потвърждаването им от бенефициентите могат да бъдат изискани допълнителни документи. В заключение, окончателното решение относно допустимостта на разходите, заложени в проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
77.	24.02.2026 г.	Уважаеми експерти, Притежаване на действащ лицензионен договор (патентен лиценз) от страна на кандидата върху патент за изобретение/ полезен модел/ промишлен дизайн не отговаря на изискването кандидатът/неговият мажоритарен собственик да е	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Моля за разяснение по следния въпрос относно Критерий № 1: „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“. Съгласно описаното точкуване, точки се присъждат и когато кандидатът е притежател на правата, но не е първоначален заявител на изобретението (вкл. при патент, полезен модел или промишлен дизайн). В тази връзка моля да уточните: Ще се присъждат ли точки, когато кандидатът не е собственик на патента/полезния модел/промишления дизайн, но разполага с действащ лицензионен договор (патентен лиценз), който му предоставя право да произвежда и реализира на пазара защитения продукт? Пример: Производствено предприятие има сключен 3-годишен лицензионен договор с притежателя на патент, който му предоставя право да произвежда защитения продукт. В този случай счита ли се, че кандидатът покрива изискването за степен на защита? За целите на въпроса приемаме, че този защитен продукт ще представлява нов продуктов модел за предприятието-кандидат. В допълнение, моля да уточните дали същото правило би се прилагало и в случаите, когато защитата е чрез полезен модел или промишлен дизайн, а кандидатът разполага с лицензионен договор за използването им, без да е титуляр на правото. Благодарим предварително!	притежател на съответните права върху индустриална собственост, и съответно на проектното предложение ще бъдат присъдени „0“ точки по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка. Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 75.
78.	25.02.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Имам следния въпрос: В случай че кандидат с основна икономическа дейност в сферата на строителството предвиди в рамките на проектно предложение закупуване на оборудване за бетонов възел, с което ще диверсифицира дейността си и ще започне да предлага	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Едно от изискванията за допустимост на проектите е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		нова услуга – производство и доставка на бетон, която до момента не е извършвана в предприятието, счита ли се това за въвеждане на нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги по смисъла на т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване? Следва ли подобна инвестиция да бъде разглеждана като: - въвеждане на нов бизнес процес, който не е бил част от досегашната организация на дейността на предприятието, и - нов модел, различен от обикновено въвеждане на ново оборудване, при условие че в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ е представена обоснована информация за новия бизнес процес, неговите функции, както и ясно сравнение с досега извършваните дейности на кандидата?	или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Определения за нов модел са представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Обръщаме внимание, че в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027**. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Относно ограниченията за кандидати, които са заявили подкрепа за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 48.
79.	25.02.2026 г.	Здравейте, допустима ли е по процедурата мобилна система за производство и дозиране на базирани взривни вещества, монтирана на камион? В случай че е допустима, възможно ли е да бъде закупена цялата система заедно с камиона? Ако не е допустимо придобиването на цялата конфигурация, възможно ли е да се закупи единствено	Съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване, по процедурата не са допустими дейности по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения съгласно определението, посочено в Приложение 10. Съответно в Приложение 10 към Условията за кандидатстване са посочени следните дефиниции съгласно Закона за движението по пътищата (ЗДП): *1. "Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се*

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		производствената и дозираща система, без транспортното средство? Обръщаме внимание, че системата въвежда нов метод за производство на взривна смес директно на обекта на клиента.	*приравняват трамваите и самоходните машини, когато се придвижват по пътищата.* *2. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства.* Във връзка с изложеното и съгласно информацията, представена в запитването, посоченият камион попада в обхвата на определението за транспортни средства и **не е допустим** за финансиране по процедурата. По отношение на посочената в запитването производствена и дозираща система на взривна смес директно на обекта на клиента, следва да имате предвид, че по процедурата се изисква съответствие на проектните предложения с хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, вкл. с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Определение и допълнителна информация относно спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условията за кандидатстване. Окончателното решение относно допустимостта на разходите, заложени в проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 24.
80.	25.02.2026 г.	Здравейте, Моля да отговорите на следните въпроси: 1. Във връзка с попълването на декларацията за МСП - при наличие на свързано предприятие в предходните години- когато то няма дейност и не влияе върху определянето на категорията на кандидата и при условие, че към момента на кандидатстване то вече няма да бъде свързано предприятие - следва ли да се декларира и попълва ли се и прилага ли се Справката към декларацията за МСП?	1. Справка за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на ЗМСП (Приложение 4.1) се изисква за представяне от одобрените за финансиране кандидати преди сключване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Справката следва да е изготвена въз основа на данните на предприятието-кандидат за последните 2 (две) приключени финансови години към датата на деклариране. В Справките следва да бъдат посочени годините, за които се отнасят вписаните данни. В случай че данните в представените справки за последните 2 (две) приключени финансови години не потвърждават статуса (категорията) на предприятието, се

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		2. От техническа гледна точка - възможно ли е попълненият формуляр за кандидатстване да бъде свален и да се изпрати по електронна поща за подпис с КЕП от всички представляващи и след това да се качи в системата ИСУН? Това дали би довело до евентуална техническа грешка при подписването и при подаването на проектното предложение? 3. Моля да потвърдите, че код по Кид 2008 - 10.72 е допустим за кандидатстване? Благодаря за съдействието!	представят и справки за предходните 2 (две) последователни финансови години, в които кандидатът запазва своите параметри по чл. 3 от ЗМСП, без промяна. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че за предходна година кандидатът е бил свързан с друго предприятие, това обстоятелство следва да бъде коректно отразено в Справката по Приложение 4.1 за съответната година. Обръщаме внимание, че за да попълнят коректно Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (Приложение 4), която се представя на етап кандидатстване, е препоръчително кандидатите да попълнят и Справката за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на ЗМСП (Приложение 4.1). 2. Моля да се запознаете внимателно с Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение 7), в края на което подробно са описани стъпките, които следва да направите, за да подадете успешно Вашето проектно предложение. Съгласно дадените указания в Приложение 7 приключеният формуляр за кандидатстване се сваля на компютъра като файл с разширение „.isun“, който следва да бъде подписан с квалифициран електронен подпис с т.нар. отделена сигнатура (Detached signature), като разширението на генерирания файл следва да бъде „.p7s“ (обикновено е с размер между 3 KB и 9 KB). След което само генерираният от софтуера за подписване файл с разширение „.p7s“ следва да се зареди в системата ИСУН. 3. Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 40.
81.	25.02.2026 г.	По отношение на индикатор "Иновации на МСП, извършвани в МСП – индикатор, приложим ЕДИНСТВЕНО за кандидати, чиито проекти са насочени към въвеждане на нов модел, който е собствена разработка." Моля за разяснение, дали разбираме правилно, че индикаторът е приложим във всичко случай, в които кандидатът разполага	В т. 7 „Индикатори“, подт. 4) от Условията за кандидатстване е посочено, че индикаторът „Иновации на МСП, извършвани в МСП“ е приложим единствено за кандидати, чиито проекти са насочени към въвеждане на нов модел, който е собствена разработка.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		със защита на интелектуалната собственост и е първоначален заявител на защитата - патент или полезен модел или носител на авторското право. Ако разбирането ни не е правилно, моля да дадете ясен отговор в кои случаи е приложим индикаторът.	Допълнително, в Приложение 8 - Описание на приложимите по процедурата индикатори, по отношение на горецитирания индикатор са изброени документите, чрез които ще се отчита неговото изпълнение, както следва: *„Документите, удостоверяващи, че въвежданият нов модел е собствена разработка на кандидата.* *Такива документи са:* *1) патент за изобретение или решение за издаване на патент;* *2) свидетелство за регистрация на полезен модел или промишлен дизайн, или решение за регистрация на полезен модел или промишлен дизайн;* *3) заявка за издаване на патент или за регистрация на полезен модел или за регистрация на промишлен дизайн.* *Към документите по точки 1)-3) следва да бъде приложено и: Проучване за правен статус, издадено от Патентно ведомство на Република България (или аналогичен документ, издаден от еквивалента организация в съответната държава), от който е видна минимум следната информация: 1) патентът за изобретение или регистрацията на полезен модел, или регистрацията на промишлен дизайн, са действащи, или подадената заявка не е оттеглена, и 2) кандидатът е бил първоначален заявител (съгласно код (71) от Международно признати кодове за означаване на библиографски данни – ИНИД кодове на патенти).* *4) декларация за авторски права върху произведението, предмет на въвеждания нов модел – Раздел 5 от Декларация при кандидатстване (Приложение 2) към Условията за кандидатстване;* *5) техническа документация или публикации, или доклади, или протоколи от проведени тестове, изпитвания или изследвания, и резултатите от тях.“* Във връзка с посоченото и съгласно конкретната информация, посочена в запитването, Управляващият орган потвърждава разбирането Ви, че в случаите, в които кандидатът разполага и представи към проекта действащ патент или полезен модел, и е първоначален заявител на защитата, и към датата на кандидатстване е

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			притежател на съответните права, или е носител на авторското право, индикаторът „Иновации на МСП, извършвани в МСП“ е приложим за него.
82	25.02.2026 г.	Здравейте, във връзка с въпрос №17/11.02.2026 г. уточняваме, че на първия етап от процеса се предвижда смесване на продукти, включени в Приложение 11. В тази връзка молим за становище дали е допустимо използването на машини за смесване (миксиране), на този етап, при който се влагат брашно, мая, сода, сол, яйца, мляко и други съставки.	По процедурата са допустими дейности и съответно свързаните с тях разходи за въвеждане на нов модел в производството на тестени и сладкарски изделия, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Критериите за недопустимост на кандидатите, в т.ч. и недопустимите за финансиране икономически дейности са разписани в рамките на т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“, т. 13.2. Недопустими дейности, от Условията за кандидатстване по настоящата процедура, както и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ.
83.	25.02.2026 г.	Здравейте, кандидатът е производител на бетонови смеси. До момента е проивеждал сместа по стандартна рецепта чрез влагане на определен процент цимент. Сега би искал да закупи съоръжение, което може да рециклира бетонови отпадъци, а те да бъдат влагани в бетоновата смес, т.е. новата рецепта ще позволи влагането на по-малко количество цимент. Този резултат ще се приеме ли за нов продуктов модел или за нов бизнес процес за производство на бетонови смеси?	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и **не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектно предложение**. Едно от изискванията за допустимост на проектите е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Определения за нов модел са представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Обръщаме внимание, че в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027**. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Относно ограниченията за кандидати, които са заявили подкрепа за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 48. Също така, по процедурата следва да е налице съответствие на проектните предложения с хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, включително и с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Определение и допълнителна информация относно спазването на този принцип са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условията за кандидатстване.
84.	25.02.2026 г.	Здравейте, във връзка с допустимите разходи за придобиване на ДНА – персонализирано софтуерно решение, разработено от изпълнител, моля за следното уточнение: Допустими ли са разходите за вътрешен персонал на предприятието-кандидат (възнаграждения и осигуровки на наети по трудов договор софтуерни инженери), в случай че софтуерът за управление на новия модел се разработва вътре в предприятието, а не от външен изпълнител? Ако отговорът е отрицателен, означава ли това, че софтуерът задължително трябва да бъде възложен на външно за предприятието юридическо лице чрез процедура за избор на изпълнител?	Съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване, допустими по процедурата са само: - разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, и - разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. Допълнително, по отношение на разходите за софтуер е уточнено, че същият може да бъде придобит като: - готово решение, съответстващо на нуждите на предприятието; - персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието. В тази връзка, при придобиване на софтуер посредством разработването му, следва да бъдат спазени всички авторски права и приложими

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			лицензии. Управляващият орган ще проследява както за наличието на крайния програмен продукт, така и за наличието на програмния код и бележки към изданието (release notes). Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, разходи за вътрешен персонал на предприятието-кандидат (възнаграждения и осигуровки на наети по трудов договор софтуерни инженери), в случай че софтуерът за управление на новия модел се разработва вътре в предприятието, **не са допустими** по процедурата. Съгласно чл. 6 от Условията за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” 2021-2027, Бенефициентите следва да изберат изпълнител/и и да сключат договор с тях за изпълнение на дейностите по проекта при спазване на: - Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и Постановление № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление, или - Закона за обществените поръчки (ЗОП) и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато Бенефициентът се явява възложител по смисъла на ЗОП и възлагането не попада в изключенията, уредени в закона.
Дата на разясненията от УО: 09.03.2026 г.			
85.	26.02.2026 г.	Здравейте, Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ от ИСИС 2021-2027 и по-конкретно приоритетна подобласт - Технологии за ефективно използване на ресурсите, за намаляване съдържанието на опасни вещества, за използване на алтернативни суровини и материали, за удължаване живота на продуктите и използването	Видно от областите, идентифицирани в Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 г., същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		им в други производства и услуги - приложима ли е за хранителната промишленост - във връзка с намаляване съдържанието на опасни вещества и за използване на алтернативни суровини и материали при производство на здравословни храни? Много благодаря за съдействието!	Обръщаме внимание, че съгласно изискването, посочено по т. 13.1. „Допустими дейности“, подт. 2) от Условията за кандидатстване, **това, за което следва да бъде преценено в обхвата на коя от тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027 попада е новият модел**, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, за въвеждането на който предприятието кандидатства. Доколкото, в запитването липсва информация за това какъв е новият модел, който предприятието планира да въведе в своето производство, няма как да се прецени, в коя тематична област същият би попаднал. Конкретно посочената в запитването област е приложима, за случите, при които е налице нов модел, представляващ технология или метод, чрез въвеждането на който ще се постигне по-ефективно използване на ресурсите, влагането им повторно в други производства и т.н. Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща в коя от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027 попада новия модел, въвеждан по проекта. Моля да се запознаете внимателно и с т. 11.2 от Условията за кандидатстване, в която са посочени недопустими за финансиране кандидати и дейности по процедурата, като сред тях попадат и икономически дейности в конкретно изброени кодове в сектор С - раздел 10 „Производство на хранителни продукти”, съгласно КИД-2025 на НСИ. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
86.	26.02.2026 г.	Здравейте, По процедурата имам следните въпроси: 1. Подадена е заявка за регистрация на полезен модел. Съгласно критериите за оценка това би ни дало 2 точки, ако сме първоначален заявител. Какво се случва, ако Патентно ведомство откаже регистрация на полезния модел, а проектът ни	1. По процедурата няма изискване, в случай на представена на етап кандидатстване заявка за регистрация на полезен модел, същата задължително да приключи с решение за регистрация на полезен модел. Следва да имате предвид обаче, че е необходимо към датата на кандидатстване подадената заявка да бъде в статус „заявка“, т.е. същата да не е отказана или оттеглена.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		е одобрен за финансиране? Задължително ли е подадената заявка за вида индустриална собственост да приключи с регистрация. 2. Ако наемем помещение в производствената база на друго предприятие, като има два варианта: вариант 1 - в общо производствено хале, като нашата машина ще бъде отделена с преграда; вариант 2 - в отделно помещение но в базата на друго юридическо лице. Това би ли било допустимо на етап изпълнение от гледна точка на правилата.	2. И двата, посочени в запитването варианта, биха били допустими, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата и проектът се изпълнява при условията на режим de minimis. В случай че е избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да отговарят и на изискванията за първоначална инвестиция, в т.ч. и на това по отношение на стопанския обект, получаващ помощта, който следва да е пространствено, функционално и организационно отделена единица, която се характеризира с висока степен на автономност. Обръщаме внимание, че в раздел „Основни данни“ от Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да посочат точния/те адрес/и на стопанския/те обект/и, където ще е мястото на изпълнение на проекта, както и че Бенефициентите имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 от Административния договор.
87.	26.02.2026 г.	Моля да потвърдите, че както във всички предходни процедури, дейности, свързани с рециклиране на производни на изкопаеми горива, не попадат в обхвата на недопустимите „дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата“, в случай че същите не водят до увеличаване на изгарянето или депонирането на отпадъци.	По процедурата следва да е налице съответствие на проектните предложения с хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, включително и с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Допълнително, с цел гарантиране в максимална степен на спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата не се подкрепят определени дейности и активи, посочени в т. 17 от Условията за кандидатстване, включително - “i) дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата“. Дейности, свързани с рециклиране на производни на изкопаеми горива, не попадат в обхвата на горецитираното ограничение, в случай че същите не водят до увеличаване на изгарянето или депонирането на отпадъци.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че в обхвата на недопустимите по процедурата дейности и разходи попадат и: - дейности по извършване на инвестиции за обезвреждане на отпадъците в депа за отпадъци, с изключение на инвестициите за извеждане от експлоатация, преобразуване или обезопасяване на съществуващи депа, при условие че тези инвестиции не увеличават капацитета им; - дейности по извършване на инвестиции за увеличаване на капацитета на съоръжения за третиране на остатъчни отпадъци, с изключение на инвестициите в технологии за оползотворяване на материали остатъчни отпадъци за целите на кръговата икономика; - дейности по извършване на инвестиции, свързани с производството, преработката, транспорта, разпространението, съхранението или изгарянето на изкопаеми горива, с изключение на: (1) замяната на отоплителни системи на твърди изкопаеми горива, а именно въглища, торф, лигнитни въглища, нефтени шисти, с газови отоплителни системи или (2) инвестиции в разширяването и промяната на предназначението, преобразуването или преоборудването на газопреносни и разпределителни мрежи, при условие че тези инвестиции подготвят мрежите за добавяне в системата на възобновяеми и нисковъглеродни газове, като водород, биометан и синтетичен газ, и позволяват заместването на инсталации за твърди изкопаеми горива.
88.	26.02.2026 г.	Уважаеми Дами и Господа, моля, за Вашият отговор на следния въпрос по процедура BG16RFPR001-1.010 „НОВИ МОДЕЛИ В ПРОИЗВОДСТВОТО ОТ СТРАНА НА МСП“: 1. По критерии 1.Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел, един от възможните варианти за защита на точки е чрез Въвеждането на нов модел, който е защитен със свидетелство за действаща регистрация на промишлен дизайн И кандидатът е притежател и първоначален заявител на дизайна.	Едно от основните изисквания за допустимост на проектите по процедурата е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Определения за нов модел са представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10. Един от критериите за техническа и финансова оценка е критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“, като начинът на неговата оценка е подробно разписан в Приложение 6 - Критерии и методология за оценка на проектните предложения.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		От една страна защитата на права по интелектуална собственост в обхата на Промишления дизайн касят основно външния вид, формата на продукта/изделието, дори цвета. Същевременно в Условията за кандидатстване по процедурата е изложено, че няма да се приемат за нови модели в предприятието: "внедряване на продукти, които включват само малки естетически промени (като промени в цвета или незначителна промяна във формата) без наличието на значителна промяна на предлаганата стока или услуга" В тази връзка, в случай, че Кандидат по процедурата планира да канидатства с нов модел в дейността си за производството на нов продукт, попадаща в основната му икономическа дейност, който продукт ще е защитен със свидетелство за действаща регистрация за промишлен дизайн, то счита ли се това за нов модел в предприятието и ще получи ли Кандидатът точки по критерии 1.Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел, кандидат по процедурата, който планира да кандидатства? С уважение,	В Условията за кандидатстване не е налице взаимовръзка или зависимост между двете горецитирани условия, като обръщаме внимание, че цитираният в запитването текст касае новия модел и няма отношение към характеристиките на обекта на индустриална собственост, който се отнася към него. По процедурата задължително условие е въвеждане в предприятието на нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Защитата на въвеждания по проекта нов модел чрез права по интелектуална собственост (ИС) не е задължително условие. В случаите, когато новият модел е защитен със свидетелство за действаща регистрация на промишлен дизайн, следва да се отбележи, че същността и характеристиките на този вид обект на ИС, касаещи видимия външен вид на продукт или на част от него, не изключват възможността дизайнът да се отнася до продукт, който представлява или е част от въвеждания по проекта нов модел и в този смисъл, няма противоречие между същността на този обект на ИС и посоченото от Вас изискване на Условията за кандидатстване. Допълнително, в случай че проектното предложение не е насочено към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, който отговаря на въведените по процедурата определения, същото ще бъде отхвърлено на първия етап - оценка на административното съответствие и допустимостта, и няма да достигне до втория етап - техническа и финансова оценка, за да бъде оценено по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“.
89.	27.02.2026 г.	Здравейте! Фирми със следния предмет на дейност: 1.ИНТЕРНЕТ УСЛУГИ, ИНТЕРНЕТ МАРКЕТИНГ, ИНТЕРНЕТ РЕКЛАМА, ТЪРГОВИЯ С КОМПЮТЪРНИ КОМПОНЕНТИ, РЕКЛАМНА ДЕЙНОСТ. 2. Предмет на дейност Осъществяване на специализирана извънболнична медицинска дейност по всички медицински специалности; извършване на медицински дейности: консултация, диагностика, лечение,	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно/и проектно/и предложение/я. В тази връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. В допълнение, критериите за допустимост и недопустимост на кандидатите по процедурата са посочени в т. 11 от Условията за кандидатстване, а тези по отношение на допустимите и съответно недопустимите дейности в т. 13. „Дейности, допустими за финансиране“, както и в Приложение 3.А към Декларацията за

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		рехабилитация, профилактика и наблюдение на болни в амбулатория за специализирана извънболнична медицинска помощ; извършване на диагностични и терапевтични манипулации и изследвания чрез специализирана апаратура (лабораторна, ехографска, рентгенова и др.); Извършване на манипулации с лекарствени средства, превързочни материали и медицински пособия в амбулаторни и домашни условия; предписване на лабораторни, образно-диагностични и други видове изследвания; извършване на експертиза за временна неработоспособност; извършване на наблюдение, консултация и оказване на медицинска помощ при бременност, раждане и майчинство; наблюдение, контрол и полагане на грижи за физическото и психическото развитие на деца до 18 год.; извършване на дейности по здравна промоция и профилактика, включително и профилактични прегледи и имунизации; провеждане на клинични изпитвания на лекарствени продукти от лекарите от всички специалности; извършване на диспансеризация на хронично болни пациенти; издаване на документи, свързани с дейността; насочване на пациента за консултативна и болнична помощ; домашни грижи и медицинска помощ на пациента в дома му; извършване и на други медицински дейности, манипулации и търговски сделки, разрешени от Закона за лечебните заведения. допустими кандидати ли са по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“?	държавни/минимални помощи (Приложение 3), по отношение на ограниченията, произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ. Обръщаме внимание също така, че икономическата дейност, за която се кандидатства (по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. **В рамките на това поле кандидатите трябва задължително да посочат ЧЕТИРИЗНАЧНИЯ КОД на дейността, съгласно КИД 2025, за която заявява подкрепа по проекта, а не предмет на дейност, такъв, какъвто е посочен в Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел.** Правилното определяне на кода на проекта е отговорност на кандидата и в тази връзка при необходимост от допълнителна информация, кандидатите могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2).
90.	27.02.2026 г.	Здравейте, Ние сме предприятие, със седалище и извършващо дейността си на територията на гр. Велико Търново и имаме следния казус: Бихме искали да кандидатстваме по Процедура "Нови модели в производството от страна на МСП", но доколкото прочетохме в	Съгласно т. 11.1, подт. 3) от Условията за кандидатстване по настоящата процедура допустими за финансиране са **микро, малки или средни предприятия** по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП). Съгласно чл. 3 от ЗМСП **критериите за определяне на категорията на предприятията са два: средносписъчен брой на персонала и финансов критерий**, като последният включва два алтернативни подкритерия, а именно: годишен оборот и/или стойност на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Условията за кандидатстване, трябва да попадаме в една от следните категории - микро, малко или средно предприятие. Въпросът е, че съгласно средносписъчния ни състав ние сме малко, защото сме над 9 човека, а в същото време и двата ни финансови показатели отговарят на микро. По отношение на останалите критерии за допустимост отговаряме на всички. В такъв случай как можем да кандидатстваме по тази процедура? Бихте ли ни съдействали, защото имаме изключително интересни идеи за започване производството на нов вид продукт и това е една идеална възможност за финансирането й. Благодаря Ви предварително за съдействието!	активите. Достатъчно е поне единият от двата финансови подкритерия да бъде изпълнен **заедно** с критерия за средносписъчен брой на персонала, за да може предприятието да бъде квалифицирано като МСП и съответно да му бъде коректно определена категорията. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че предприятието не изпълнява критерия за средносписъчен брой на персонала по-малък от 10 души, въпреки че изпълнява втория (финансовия) критерий, същото не покрива изискванията за „микропредприятие“. В случай че предприятието е със средносписъчен брой на персонала по-голям от 9 души, но по-малък от 50 души, и годишен оборот и стойност на активите, които не превишават 2 000 000 евро, като за определянето на тези данни за персонал, оборот и активи са взети предвид всички отношения на партньорство и свързаност съгласно чл. 4 от ЗМСП, същото е с параметри за „малко предприятие“. В допълнение, следва да имате предвид, че данните за персонал, оборот и активи на предприятието се определят като се вземат предвид всички отношения на партньорство и свързаност съгласно чл. 4 от ЗМСП. Категорията се определя въз основа на данните на предприятието за последните две последователни финансови години, в които то запазва своите параметри без промяна. С оглед коректното определяне на категорията на предприятието препоръчваме да се запознаете с Указанията за попълване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП, публикувани към Приложение 4 от Условията за кандидатстване по процедурата.
91.	27.02.2026 г.	Уважаеми госпожи/господа, Аз съм стоматолог, който планира да кандидатства по процедурата с проект за закупуване на ново дентално оборудване (интраорален скенер, дентален микроскоп, CBCT, дентален юнит и др.), което ще въведе нови функционалности в процеса на предоставяне на дентални услуги и ще дигитализира част от процесите по диагностика и лечение в практиката ми. Имам затруднение при определяне на тематичната област и	Видно от областите, идентифицирани в Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 г., същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите. Обръщаме внимание, че съгласно изискването, посочено по т. 13.1. „Допустими дейности“, подт. 2) от Условията за кандидатстване, това, за което следва да бъде

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		подобласт на ИСИС 2021–2027, към която следва да бъде отнесен проектът. Моля за Вашето официално становище по следните въпроси: - Проект, който въвежда нови технологии за дентална диагностика и терапия (интраорален скенер, микроскоп, CBCT, лазер и др.), попада ли в област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии" и по-конкретно подобласт „Производство на инструменти, оборудване, консумативи за медицинска и дентална диагностика и терапия“, въпреки че стоматологичната практика не произвежда, а използва това оборудване? - Ако проектът не попада в гореописаната подобласт, следва ли такъв проект да бъде класифициран в подобласт „Персонална медицина, диагностика и индивидуална терапия“? - В случай че новото оборудване дигитализира процеси (напр. дигитални отпечатъци, дигитално планиране, 3D визуализация), възможно ли е проектът да бъде класифициран в тематична област „Информатика и ИКТ“, или тази област е приложима само за разработки на ИКТ продукти, а не за използване на ИКТ в медицински услуги? Благодаря предварително за съдействието.	преценено в обхвата на коя от тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027 попада е новият модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, за въвеждането на който предприятието кандидатства. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел правилно да определи в коя от тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027 същият попада, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избора му. За информация, обръщаме внимание, че посочената в запитването подобласт „Производство на инструменти, оборудване, консумативи за медицинска и дентална диагностика и терапия“ е приложима за случаи, при които новият модел е свързан с производство на инструменти, оборудване, консумативи, но не и с прилагането им. Допълнително, възможно е при определени хипотези един проект да попада в повече от една подобласт на ИСИС, но за целите на процедурата следва да бъде избрана, посочена във Формуляра за кандидатстване и обоснована само тази, която има най-тясно отношение към предвиждания за въвеждане нов модел. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
92.	27.02.2026 г.	Съобразно посоченото в Приложение 15 следва ли да приемем, че производството на здравословни храни вече не попада в нито една от тематичните области на ИСИС след промяната на ИСИС от 2021 г.	Следва да имате предвид, че е налице промяна на приоритетните направления в сравнение с тези, които са били приложими през предходния програмен период съгласно Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2014-2020. Актуалните към настоящия момент области, изведени като приоритетни в рамките на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027) са изрично посочени в рамките на Приложение 15 и в тази връзка направления, които не са сред изброените в рамките на приложението, съответно не се считат за попадащи в обхвата Стратегията.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			За информация, в рамките на настоящия ИСИС 2021-2027 има отделна област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“, която включва в себе си подобласти като „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти)“; „Биотехнологии с пряко приложение за здравословен начин на живот“; ИКТ с приложение в тематичната област „Въвеждане на иновативни методи в селското стопанство и рибовъдството, без използване на химически препарати за борба с вредители и торене“, както и подобласт „Технологии за ефективно използване на ресурсите, за намаляване съдържанието на опасни вещества, за използване на алтернативни суровини и материали, за удължаване живота на продуктите и използването им в други производства и услуги“ към област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел правилно да определи в коя от тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027 същият попада, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избора му.
93.	27.02.2026 г.	Какво разбирате под "робот" в рамките на тематична област "Мехатроника и микроелектроника" на ИСИС?	Управляващият орган няма информация за целите на Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 г. да се прилага различно от общоприетото тълкуване на думата „робот“.
94.	28.02.2026 г.	Здравейте, В рамките на тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ подобласт - Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти) - моля да разясните дали се отнася включително за чисто производство на допълнителна характеристика на специфични	Въпросът не я ясно формулиран, поради което препоръчваме същият да бъде конкретизиран и повторно зададен. Обръщаме внимание, че всяка една от тематичните области и подобласти на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027) включва в себе си само изрично изброените по съответната такава направления. За информация, следва да имате предвид, че подобласт „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		български продукти като тази допълнителна характеристика няма да включва в себе си използването на специфични български съставки, но ще направи самия специфичен български продукт, който се произвежда от специфични български съставки, по-здравословен, по-атрактивен за потребителите и по-конкурентоспособен? Много благодаря!	и билкови продукти, козметични средства и продукти)“, видно и от самото ѝ наименование, включва както отделни продукти, така и специфични български съставки и средства. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел правилно да определи в коя от тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027 същият попада, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избора му.
Дата на разясненията от УО: 12.03.2026 г.			
95.	02.03.2026 г.	Уважаеми Дами и Господа, Моля за следните разяснения по процедурата: 1. С оглед на изложеното в т. 13.1. от Условията за кандидатстване по процедурата: „По процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието:… преустановяване на използването на бизнес процес, преустановяване на възлагането на бизнес процес или изтегляне на продукт от пазара;“ и във връзка с въпрос 46/17.02.2026 г. и Ваш отговор: „…Следва да имате предвид, че ако предприятието до момента не е осъществявало/извършвало съответния бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, а същият цялостно е бил възлаган на външен изпълнил, приложима би била по-скоро хипотезата за въвеждане нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги.“ моля да потвърдите, че е допустимо по процедурата да се кандидатства за въвеждане на нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки, който досега не е бил осъществяван в рамките на предприятието поради липсата на необходимите за целите на реализацията му машини/оборудване, а е бил възлаган за изпълнение на външни изпълнители.	1. Съгласно определенията, посочени по т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване под нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги следва да се разбира такъв, който до момента не е бил осъществяван от предприятието. В случай, че по проекта се заявява подкрепа за въвеждане на нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новия бизнес процес, който предприятието предвижда да осъществява и въведе в организацията на дейността си, в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега осъществяваните от него и въведени в организацията на дейността му. Във връзка с горепосоченото, следва да е налице изпълнение на цитираното изискване, независимо от причината довела до това съответният бизнес процес да не е бил осъществяван от предприятието до момента. В допълнение, по отношение на цитираните примери в запиването за това какво няма да се счита за нов модел, обръщаме внимание, че „преустановяване на използването на бизнес процес, преустановяване на възлагането на бизнес процес или изтегляне на продукт от пазара“ е различно от това предприятието да започне самостоятелно да осъществява нов за него процес, който до сега не е осъществявало, а е възлагало на външен изпълнил. За целите на процедурата под цитираните ограничения следва да

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		2. Във връзка с изложеното в т. 13.1. от Условията за кандидатстване по процедурата: „По процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието:…концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува;“, моля да дадете разяснение относно това, какво се визира за целите на процедурата под "прототип или модел на продукт, който все още не съществува". 2.1. В същия контекст, моля да поясните, ако предприятие-кандидат има полезен модел/промишлен дизайн за конкретен продукт, който до момента не е бил произвеждан и предлаган от него, дали това се счита за прототип или модел на продукт, който все още не съществува. Предварително благодаря!	се разбира цялостно прекратяване/съкращаване на даден процес/производство на даден продукт, без да са налице допълнителни последващи действия. 2. В т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване е посочено, че *„Доколкото новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява въвеждане на иновация в дейността му, за целите на настоящата процедура Управляващият орган стъпва на основните характеристики на определението за иновация съгласно Наръчника от Осло 2018 (Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition, OECD/Eurostat (2018), © OECD, European Union, 2018), и за целите на настоящата процедура възприема следното определение:* *Новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява иновация на ниво предприятие и да е свързан с производство на поне една нова или подобрена стока и/или услуги, или с поне един нов или подобрен бизнес процес. В случай на нов или подобрен бизнес процес, същият следва да е насочен към производство на стоки и/или услуги.* *За да отговаря на така посоченото определение, новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, следва значително да се различават от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието,* ***както и да могат да бъдат предоставени на потенциалните потребители (по отношение на стоките и услугите) или да могат да бъдат въведени в употреба от предприятието (по отношение на бизнес процесите).“*** Под „концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува“ за целите на процедурата следва да се разбира продукт, който се намира в ранен, непълен или експериментален етап на разработка и е предназначен основно за тестване, демонстрация или проверка на концепция, но не е достигнал достатъчна степен на завършеност, за да може реално да бъде произвеждан, предлаган на пазара или използван в дейността на предприятието. Съгласно Условията за кандидатстване новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява иновация на ниво предприятие и да бъде свързан с нова или подобрена стока, услуга или бизнес процес, които значително се различават от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			предходните и могат да бъдат съответно предоставени на потенциални потребители или въведени в употреба от предприятието. В този смисъл продукти, които са само на ниво идея, концепция или прототип без достатъчна готовност за реално приложение, не попадат в обхвата на допустимата подкрепа. 2.1. Наличието на полезен модел и/или промишлен дизайн за конкретен продукт само по себе си не означава, че продуктът представлява „прототип или модел на продукт, който все още не съществува“ по смисъла на процедурата. Посоченото ограничение се отнася до степента на реална завършеност и приложимост на продукта, а не до наличието на издаден защитен документ по интелектуална собственост. Следователно, когато продукт, защитен с полезен модел и/или промишлен дизайн, не е бил до момента произвеждан и предлаган от предприятието, но е в достатъчно зряла фаза, така че да може да бъде въведен в серийно производство и/или реално пазарно приложение, не следва автоматично да се приема, че попада в ограничението относно концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува.
96.	02.03.2026 г.	Здравейте. Моля за следното разяснение. 1. Ще се счита ли за нов модел следната идея: Фирмата се занимава с търговия на стоматологична техника. Има идея да предлага нова услуга - да направи мострена зала, в която стоматолозите безплатно да се обучават да изпробват стоматологична техника, която е нова за тях. Никой в България не предлага такава услуга до този момент. Желаем по проекта да закупим техниката, като новата услуга ще бъде тестване на оборудването и провеждане на обучение за правилното и използване. Вече след обучението клиентите ни могат да си закупят оборудване предназначено за продажба (различно от оборудването, в мострената зала, което ще се ползва само за обучения. Може да предлагаме и директни обучения в клиниките. Реално в момента се предлагат много неща на пазара, но стоматолозите не могат практически да оценят възможностите на различните уреди и не могат да разберат	1. и 2. Определенията за нов модел са представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10. Конкретно под нов модел, свързан с производство на нови стоки и/или услуги (нов продуктов модел), които значително се различават от предишните стоки и/или услуги, предлагани от предприятието, и които могат да бъдат въведени на пазара **се разбира такива, които предприятието до момента не е произвеждало/предлагало.** Във връзка с посоченото, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новите стоки и/или услуги, които предприятието предвижда да произвежда в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега произвежданите от него. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно видът на новия

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		каква би могла да е ползата за практиката им. Чрез закупените ДМА за тестване и обучение няма да се генерират приходи - те ще идват от продажбата на стоматологичното оборудване предназначено за продажба. 2. Фирма с КИД 2008 [43.39] Други довършителни строителни дейности развива дейност в областта на изграждането на оптични мрежи. Процесът е следния: първо псе прави изкоп, слага се тръба, прекарва се кабела и монтира кутията със сигнала. До сега е използвала техника под наем, тъй като не разполага със собствена. В повечето случаи, фирмата е извършвала ръчен изкоп. По проекта желае да закупи багер 2,5т. Със закупуването на багера услугата ще се подобри по следния начин: по-дълбок изкоп, по-бързо ще се работи и повече обекти ще може да вземе; има места на които не може да се копае на ръка и трябва багер. Ще се счита ли за нов модел, закупуването на техника, с която фирмата не е разполагала до сега, при положение, че се очаква качеството на услугата да се подобри? Дейността на фирмата би ли попаднала в Тематична област „Информатика и ИКТ“ , подобласт "Комуникационни мрежи, включително безжични сензорни мрежи и безжична комуникация/управление", при положение, че фирмата изгражда мрежите, но не предоставя изцяло самата услуга (подизпълнител е на телекомуникационна компания)?	модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. По отношение изборът на коректна тематична област и подобласт на ИСИС, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 85. В допълнение, следва да имате предвид, че в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, недопустими по процедурата са кандидатите, които са заявили подкрепа за дейност, попадаща в следните сектори: - сектора на стоманата, лигнита и въглищата; - сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура; - производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури; - сектора на широколентовия интернет. **Видно от горепосоченото ограничение съответствие със същото се доказва и проверява на база дейността, за която се заявява подкрепа в рамките на проекта, а не на база основната икономическа дейност, осъществявана от кандидата. Следва да имате предвид и че в рамките на даден четирицифрен код могат да попадат както допустими, така и недопустими дейности.** Обръщаме внимание също така, че посоченият от кандидата код 43.39 „Други довършителни строителни дейности“ по КИД-2008 не съдържа описаните дейности по изграждането на оптични мрежи, вкл. направа на изкопи, полагане на тръби, прекарване на кабели и монтиране на кутии със сигнала. КИД 43.39 включва единствено дейности по почистване на нови сгради след завършване на строителството и други довършителни строителни дейности, некласифицирани другаде. Съгласно КИД-2008 код 42.22 включва дейности по изграждане на преносни и разпределителни електрически и далекосъобщителни мрежи, а код 43.21 включва специализирани строителни дейности по изграждане на електрически инсталации в сгради и съоръжения (вкл. инсталации за далекосъобщения, компютърни мрежи и кабелни мрежи за телевизионни програми, вкл. оптичните влакна).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Допълнително, икономическата дейност, за която се кандидатства е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност се определя съгласно приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности на НСИ (КИД-2025) - Приложение 12.2 и именно тя следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Затова на кандидатите се препоръчва да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. В тази връзка, напр. посоченият в запитването код 43.39 съгласно КИД-2008 вече е 43.35 „Други довършителни строителни дейности“ като отново не включва описаните от кандидата строителни дейности. Съгласно КИД-2025, код 42.22 включва строителство на преносни и разпределителни електрически и телекомуникационни мрежи, а код 43.21 обхваща дейностите по изграждане на електрически инсталации във всички видове сгради и строителни съоръжения.. В тази връзка, при необходимост от допълнителна информация относно правилното определяне на кода, кандидатите могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Допълнително, съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване, по процедурата не са допустими дейности по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения съгласно определението, посочено в Приложение 10. В тази връзка за повече информация по отношение на ограничението, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 14. В заключение, обръщаме внимание, че само по себе си „закупуването на техника, с която фирмата не е разполагала до сега“ няма да се счита за отговарящо на определянията за нов модел, въведени по процедурата.
97.	02.03.2026 г.	Здравейте,	Видно и от начина, по който е записана приоритетната подобласт в рамките на тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Бихте ли пояснили какво ще се разбира под "специфични български съставки, средства и продукти"? Много благодаря!	биотехнологии“, а именно: методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти), примерите за това какво се разбира под "специфични български съставки, средства и продукти" са дадени в скоби. Обръщаме внимание, че посочените в скобите продукти не представляват изчерпателен списък, а са само примерно изброени продукти. В случай че проектът на кандидат е свързан с подобни съставки или продукти, които отговарят на изискването, но не са сред изрично посочените, то в рамките на формуляра за кандидатстване следва да се представи нужната информация и аргументи в подкрепа на това.
98.	02.03.2026 г.	Уважаеми експерти, Моля за уточнения по преходни ваши отговори: 1. Чрез въпрос № 54 се отправя запитване дали закупуването на киоск за самообслужване (self-service kiosk) би се разглеждал като нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби (въпросът е зададен за ресторантьорската сфера). Вашият отговор обаче е повече от интересен: "...придобиването на терминали за поръчки или автомати за самообслужване (self-service kiosk), по-скоро представлява въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел)." Както многократно се изявихте, съгласно Приложение 10 "Нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за	1. и 2. Управляващият орган потвърждава коректността на дадените отговори и насоки по цитираните в запитването въпроси с № 44 и 54, които са изготвени на база информацията, предоставена в запитването, като обръщаме внимание на следното: - окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация; - дадените по конкретен въпрос разяснения, доколкото същите се базират на представената в него информация, важат само за съответното такова питане и не следва да се приемат и прилагат като общовалидни, както и да са предмет на интерпретирани тълкования; - разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Във връзка с горепосоченото, обръщаме внимание, че отговорът на въпрос № 54 е даден в контекста на предприятие, извършващо дейност в сектор услуги и в тази

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		производство на стоки и/или предоставяне на услуги, представляват дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги," Моля да обясните и поясните своя отговор на въпрос № 54, тъй като, поправете ме, ако греша, закупуването на киоск за самообслужване няма нищо общо с процеса по превръща на суровина в стока, например картоф в картофена супа. Така представен, вашият отговор компроментира всички останали ваши отговори и определения по процедурата. 2. Чрез въпрос № 44 е отправено запитване дали за Дружество с код на икономическа дейност 56.11 „Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване“ би се разглеждало като нов продуктов модел въвеждането на кроасан чрез реализация на проектно предложение, на което вие отговаряте отрицателно. Съгласно Приложение 10, "Под нови стоки и/или услуги се разбира такива, които предприятието до момента не е произвеждало." Моля ви да поясните недвусмилено какво ще се разглежда като нова стока/услуга, за да може всички кандидати да бъдат правилно насочени в подготовката на своите проекти, защото към момента това остава загадка. Поздрави.	връзка „закупуването на киоск за самообслужване“ **има връзка именно с процеса по предоставяне на самата услуга и достигането ѝ до крайния потребител.** Допълнително, следва да имате предвид, че в определени ситуации продуктовите и процесовите иновации/нови модели могат да бъдат тясно свързани, особено когато процесът не се различава от продукта/услугата. Това важи особено за услугите, при които производството, доставката и потреблението се осъществяват едновременно. В заключение, под нови стоки/услуги съгласно определения, посочени в т. т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и Приложение 10, следва да се разбира такива, които предприятието до момента не е произвеждало/предлагало. Допълнително, същите следва значително да се различават от предишните стоки и/или услуги, произвеждани/предлагани от предприятието, както и да могат да бъдат въведени на пазара. Във връзка с посоченото, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новите стоки и/или услуги, които предприятието предвижда да произвежда/предлага в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега произвежданите/предлаганите от него. Обръщаме внимание, че подобрените стоки и/или услуги, от своя страна, следва да притежават значителни подобрения на една или повече характеристики или експлоатационни спецификации. Това включва добавяне на нови функции или подобрения на съществуващите функции или на потребителската полезност. Съответните функционални характеристики включват качество, технически спецификации, надеждност, дълготрайност, икономическа ефективност по време на употреба, достъпност, улеснение, използваемост и удобство за потребителя. По отношение на нов модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
99.	02.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за разяснение относно допустимостта на следните кодове на икономическа дейност (КИД 2008): 42.22 „Строителство на преносни и разпределителни електрически и далекосъобщителни мрежи“ 42.99 „Строителство на други съоръжения, некласифицирани другаде“ Моля да уточните дали предприятия с код на проекта в икономическа дейност 42.22 „Строителство на преносни и разпределителни електрически и далекосъобщителни мрежи“ или 42.99 „Строителство на други съоръжения, некласифицирани другаде“ са допустими кандидати в режим „Регионална инвестиционна помощ“, съгласно условията за кандидатстване и приложимия режим на държавна помощ. Благодаря предварително за съдействието.	Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Следва да имате предвид, че в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, **недопустими по процедурата са кандидатите, които са заявили подкрепа за дейност, попадаща в следните сектори**: - сектора на стоманата, лигнита и въглищата; - сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура; **- производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури;** **- сектора на широколентовия интернет.** **Видно от горепосоченото ограничение съответствие със същото се доказва и проверява на база дейността, за която се заявява подкрепа в рамките на проекта, а не на база основната икономическа дейност, осъществявана от кандидата. Следва да имате предвид и че в рамките на даден четирицифрен код могат да попадат както допустими, така и недопустими дейности.** Обръщаме внимание също така, че икономическата дейност, за която се кандидатства е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност се определя съгласно приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности на НСИ (КИД-2025) - Приложение 12.2 и именно тя следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Затова на кандидатите се препоръчва да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. В тази връзка, напр. посоченият в запитването код 42.22 „Строителство на преносни и разпределителни електрически и далекосъобщителни

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			мрежи“, съгласно КИД-2008 е преименуван на „Строителство на преносни и разпределителни електрически и телекомуникационни мрежи“. Възможно е да са налице и промени по отношение на дейностите, които обхваща посочения клас. В тази връзка, при необходимост от допълнителна информация относно правилното определяне на кода, кандидатите могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Конкретно изискването да не се подкрепят дейности, свързани с производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и **за енергийни инфраструктури, както и сектора на широколентовия интернет** е заложено в чл. 13, буква б) на Регламент (ЕС) № 651/2014, като посоченото обхваща и предприятия, извършващи дейности по строителство на енергийна и широколентова инфраструктура. В допълнение, **определението за енергийна инфраструктура** по смисъла на чл. 2 от Регламент (ЕС) № 651/2014 е дадено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, като обръщаме внимание, че **в него попадат вкл. и системите за пренос и разпределение на електроенергия.** Обръщаме внимание, че предвид спецификата на посочените дейности в областта на строителството, кандидатите следва да съобразят и изискванията по отношение на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, и осигуряване на тяхното спазване. Допълнителна информация относно спазването на хоризонталните принципи и принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ е представена в т. 17 от Условията за кандидатстване и в Приложение 18 към тях. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано както на етап оценка на проектните предложения, така и на етап изпълнение на проектите. Окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
100.	03.03.2026 г.	Уважаем екип на УО, Молим за следното разяснение по процедурата: предприятие - кандидат извършва дейност по преработка на хранителни (неселскостопански) продукти с основен Код по КИД 2008 - 10.89 „Производство на други хранителни продукти, некласифицирани другаде“. Допустимо ли е да кандидатсваме за ДМА, свързан с процеса на опаковане на крайния продукт (а не със самия процес на производство или нов продукт), тъй като с опаковането завършваме производствения цикъл, за да стигне продукта до пазара? Предварително благодарим!	Посочената информация в запитването Ви не е достатъчна, за да се даде еднозначно становище относно допустимостта на подобен тип разход, тъй като не е видно какъв е новия модел, който ще се въвежда в предприятието. Обръщаме внимание, че по процедурата са допустими единствено проекти, които са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Определения за нов модел са представени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване и в Приложение 10. Допълнително, съгласно определението за нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги дадено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, същото представлява дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги, включително инженеринг и свързаните с него технически изпитвания, анализи и сертификационни дейности в подкрепа на производството. Във връзка с горепосоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че опаковането е част от цялостния производствен процес на съответната стока, и при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата, то разходът за подобен актив би бил допустим за финансиране. Следва да се има предвид, че ако новият модел има отношение единствено към фазата на логистиката/ транспортирането или към маркетирането/ продуктовото позициониране, няма да отговаря на изискването за нов процесов модел, свързан с производство на продукт. Обръщаме внимание, че по процедурата недопустими са предприятия, кандидатстващи за финансиране на **част от икономически дейности** (изрично изброени в подт. 2.2.) от т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ на Условията)**, които съгласно КИД-2025 на НСИ (Приложение 12.2) попадат в сектор С - раздел 10 „Производство на хранителни продукти”, раздел 11 „Производство на напитки” и раздел 20 „Производство на химични продукти“**,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			измежду които е и 10.89 „Производство на други хранителни продукти, некласифицирани другаде“, като ограничението е приложимо само за **дейност, свързана с производство на яйчни продукти и яйчен албумин**.
101.	04.03.2026 г.	Здравейте, Моля да потвърдите, че в контекста за определяне на свързани предприятия - вертикално свързани пазари се отнасят до предлагането на едни и същи продукти по вертикала. Много благодаря!	За целите на настоящата процедура е възприето определението за „вертикално свързани пазари” съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на ЗМСП, а именно: *“Вертикално свързани пазари" са пазарите на стоки и услуги, непосредствено предшестващи или следващи съответния продуктов пазар по веригата производство - разпределение.“*
102.	04.03.2026 г.	Здравейте , По процедурата допустимо ли е да се кандидатства за дейност производството на пелети (което е част от код С16.29) получени от индустриалната преработка на дървесина.	Съгласно подточка 2.3, на т. 11.2 от Условията за кандидатстване, **предприятия, които кандидатстват за финансиране на дейности за преработка на горски продукти, не са допустими кандидати по процедурата.** В тази връзка е въведено ограничение за код С 16 „Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене“ от КИД-2025 на НСИ, като следва да се има предвид, че производството на дърва за горене, изделия от корк, слама и материали за плетене, както и производството на пелети (които са част от код С16.26 и код С16.28), са недопустими за подкрепа, с **изключение на производството на пелети от дървесни отпадъци, получени от индустриалната преработка на дървесина** (също част от код С16.26). С оглед на посоченото, разглежда се обхвата на код С16.26 и 16.28, при които производството на пелети не е допустимо, с изключение на производството на пелети от дървесни отпадъци, получени от индустриалната преработка на дървесина. Дървесните отпадъци обичайно представляват остатъчни продукти от преработката на дървесина в промишлени условия, които не представляват основния продукт, но често имат стойност като вторичен ресурс, гориво, суровина за други производства и др. В този смисъл, недопустими за финансиране по процедурата са дейностите по производство на дървесни пелети и брикети от необработени дървени материали, вършина и други дървесни отпадъци, получени от производства преди

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			индустриалната преработка на дървесина, съгласно определението за „горски продукт“, посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване. Обръщаме внимание, че изискването е по отношение на **дейността, за която се заявява подкрепа (код на проекта), като същата се определя на база приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025** (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) (Приложение 12.2), а не по отношение на осъществяваната до момента основна и/или допълнителна икономическа дейността от страна на кандидата (код на организацията), която е съгласно КИД-2008. С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Така напр. цитирания в запитването клас 16.29 „Производство на други изделия от дървен материал; производство на изделия от корк, слама и материали за плетене“ съгласно КИД-2008, понастоящем (в рамките на КИД-2025) е разделен на три нови класа: 16.26 „Производство на твърди горива от растителна биомаса“, 16.27 „Довършителна обработка на изделия от дървен материал“ и 16.28 „Производство на други изделия от дървен материал и изделия от корк, слама и материали за плетене“. Във връзка с горепосоченото, с оглед правилното определяне кода на проекта (дейността, за която се завява подкрепа) се препоръчва кандидатите да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. При необходимост от допълнителна информация, може да се обърнете към НСИ, както и да се запознаете с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Обръщаме внимание, че икономическата дейност, за която се кандидатства (по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. В заключение, следва да имате предвид, че във връзка с посоченото ограничение, кандидатите, които кандидатстват за дейност с код С16.26 и код С16.28, следва да

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			опишат подробно точния предмет на дейност и произвежданите от тях продукти в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване. Следва да имате предвид, че не продуктът или услугата са водещи при преценка на допустимостта на даден проект, а дали чрез него се въвежда нов модел, който отговаря на изискванията на процедурата.
103.	05.03.2026 г.	ДО Управляващия орган на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021–2027 ОТНОСНО: Искане за разяснение и предложение за преразглеждане на ограничението за максимален размер на безвъзмездната финансова помощ спрямо средногодишните нетни приходи от продажби Уважаеми дами и господа, Във връзка с условията за кандидатстване по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, бихме желали да отправим искане за разяснение и предложение за преразглеждане на ограничението за максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ, обвързан със средногодишните нетни приходи от продажби на кандидата за периода 2022–2024 г. Съгласно публикуваните условия, максималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ не следва да надвишава: за микропредприятия – 100% от средногодишните нетни приходи от продажби за периода 2022–2024 г.; за малки предприятия – 60% от средногодишните нетни приходи от продажби за периода 2022–2024 г.;	Следва да имате предвид, че настоящата рубрика е предназначена за предоставяне на разяснения по отношение на условията за кандидатстване, такива каквито са утвърдени от Управляващия орган (УО) и публикувани при официалното обявяване на процедурата. Допълнително, преди официалното обявяване на всяка една процедура за конкурентен подбор, същата се публикува за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа, както и в системата ИСУН, и всяко заинтересовано лице може да предоставя мотивирани предложения за промяна и коментари по проектите на документи. Обръщаме внимание, че подобно предложение по настоящата процедура не е било получено. След официалното обявяване на съответната процедура, заложените по нея изисквания се прилагат такива, каквито са били утвърдени от страна на УО, като съгл. чл. 26, ал. 7 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление, частта, определяща условията за кандидатстване, може да се изменят само в следните случаи: 1. при промени в правото на Европейския съюз и/или българското законодателство, в политиката на европейско и/или национално ниво, основана на стратегически документ или в съответната програма, които налагат привеждане на документите в съответствие с тях; 2. за увеличаване на финансовия ресурс по процедурата; 3. за удължаване на срока за подаване на проектни предложения.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		за средни предприятия – 25% от средногодишните нетни приходи от продажби за периода 2022–2024 г. Бихме искали да обърнем внимание, че при настоящите икономически условия това ограничение създава сериозни практически затруднения именно за микропредприятията и малките предприятия, които са основна целева група на програмата. През последните години се наблюдава значително увеличение на цените на индустриалното оборудване, машините и технологичните линии. В много производствени сектори дори минималните конфигурации на модерно оборудване надвишават възможностите, които произтичат от посочените ограничения. На практика се получава следната ситуация: значителна част от микропредприятията в производствения сектор реализират годишни обороти в диапазона приблизително 100 000 – 300 000 лева; малките предприятия често имат обороти около 400 000 – 600 000 лева. При тези нива на оборот, ограниченията водят до допустим размер на безвъзмездната помощ, който е недостатъчен за закупуване на реално работеща технологична линия или дори на една ключова индустриална машина със съпътстващо оборудване. В същото време за средни предприятия с обороти от порядъка на десетки милиони лева (например около 30 млн. лв.) ограничението от 25% позволява значително по-високи бюджети и съответно по-големи инвестиции в модерни технологии. Това създава дисбаланс, при който именно най-малките предприятия – които често имат най-голяма нужда от	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		технологично обновяване и диверсификация – се оказват в по-неблагоприятна позиция спрямо по-големите компании. В тази връзка бихме искали да отправим следното предложение за преразглеждане на ограниченията: за микропредприятия – максималният размер на заявената безвъзмездна помощ да бъде до 200% от средногодишните нетни приходи от продажби за периода 2022–2024 г.; за малки предприятия – максималният размер на заявената безвъзмездна помощ да бъде до 100% от средногодишните нетни приходи от продажби за периода 2022–2024 г. Разбира се като не коментираме общото ограничение от 250 000 евро/ Подобна корекция би позволила на микропредприятията и малките предприятия реално да реализират инвестиции в съвременни машини, производствени линии и технологични решения, които да доведат до внедряване на нови производствени модели, повишаване на производителността и създаване на по-висока добавена стойност. Считаме, че подобна промяна би била в пълно съответствие с целите на процедурата – насърчаване на иновациите и модернизацията в предприятията – и би увеличила реалния ефект на програмата върху развитието на микро и малките производствени компании. Бихме били благодарни за разяснение дали съществува възможност за преразглеждане на посоченото ограничение или за прилагане на по-гъвкав механизъм, който да отчита спецификата на инвестициите в производствено оборудване. На основание ЗУСЕФСУ и Регламент (ЕС) 2021/1060, които предвиждат възможност Управляващият орган да публикува разяснения и изменения на насоките за кандидатстване,	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		отправяме настоящото предложение за преразглеждане на ограничението С уважение,	
104.	05.03.2026 г.	Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на определен тип инвестиции. Микропредприятие регистрирано в гр. Червен бряг, НКПД 35.12 (производство на ел.енергия от ВЕИ) планира да въведе нов модел за организация и управление на процесите по експлоатация и поддръжка на системи за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници. Новият модел предвижда внедряване на автоматизирани технологични решения за диагностика, мониторинг и поддръжка на оборудването. В тази връзка предвиждаме придобиването на следните активи: индустриален безпилотен летателен апарат (дрон) с термографска камера, предназначен за диагностика и мониторинг на състоянието на фотоволтаични системи; роботизирана машина за автоматизирано почистване и поддръжка на фотоволтаични панели. Целта на инвестицията е въвеждане на нов модел за автоматизирана, превантивна и технологично подпомогната поддръжка на ВЕИ инсталации, което да доведе до повишаване на ефективността на производствения процес и оптимизация на експлоатацията. Моля за разяснение дали придобиването и внедряването на подобен тип оборудване може да се счита за допустима инвестиция по процедурата, когато е част от въвеждане на нов	Съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, **допустими по настоящата процедура са само разходите за дълготрайни активи, които са необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта,** който задължително следва да е свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. В тази връзка и доколкото в запитването е посочено, че новият модел е свързан с организация и управление на процесите по експлоатация и поддръжка на системи за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, същият по-скоро попада в обхвата на нов модел в допълващ бизнес процес, свързан с организацията и управлението в предприятието съгласно определението, посочено в Приложение 10. В случай на заявени разходи за активи, които са свързани само с допълващ бизнес процес, същите са недопустими за финансиране. Обръщаме внимание обаче, че в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, съгласно Условията за кандидатстване и Приложение 3.А към тях **недопустими по процедурата са кандидати, които са заявили подкрепа за дейност, попадаща в следните сектори**: - сектора на стоманата, лигнита и въглищата; - сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура; **- производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия** и за енергийни инфраструктури; - сектора на широколентовия интернет. Конкретно изискването да не се подкрепят дейности, свързани с производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия е заложено в чл. 13, буква б) на Регламент (ЕС) № 651/2014 като посоченото обхваща предприятия с дейност съгласно

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		модел на организация и управление на производствените процеси в предприятието.	КИД-2025 в сектор D “Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и енергия за оглаждане“, към който попада и код 35.12. **Видно от горепосоченото ограничение, съответствие със същото се доказва и проверява на база дейността, за която се заявява подкрепа в рамките на проекта (код на проекта), а не на база на основната икономическа дейност, осъществявана от кандидата**. В тази връзка, обръщаме внимание също така, че икономическата дейност, за която се кандидатства е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност се определя съгласно приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности на НСИ (КИД-2025) - Приложение 12.2 и именно тя следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. При необходимост от допълнителна информация относно правилното определяне на кода, кандидатите могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация, вкл. представената във Формуляра обосновка както по отношение на новия модел, така и във връзка с необходимите за неговото въвеждане в предприятието активи.
105.	05.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ моля за разяснение относно допустимостта на инвестиция. Нашето предприятие извършва дейност във водния товарен транспорт и оперира товарен кораб. Планираме подмяна на съществуващия основен двигател с нов, по-ефективен и технологично по-модерен, с цел намаляване на разхода на гориво и повишаване на енергийната и оперативната	Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Обръщаме внимание, че едно от основните изисквания за допустимост на проектите по процедурата е същите да са насочени към **въвеждане в предприятията на поне един нов модел,** свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		ефективност на услугата. Бихме искали да разберем дали подобна инвестиция може да се счита за допустима по процедурата. Благодаря предварително.	или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. На база представената в запитването информация не в налице потвърждение за изпълнение на горепосоченото изискване за допустимост на инвестицията. Допълнително, следва да имате предвид, че в рамките на настоящата процедира, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, **недопустими са кандидати, които са заявили подкрепа за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура.** Обръщаме внимание, че изискването е по отношение на дейността, за която се заявява подкрепа (код на проекта), като същата се определя на база приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) (Приложение 12.2), а не по отношение на осъществяваната до момента основна и/или допълнителна икономическа дейността от страна на кандидата (код на организацията), която е съгласно КИД-2008. Определението за „транспортен сектор и свързана с него инфраструктура“ е посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, където са изброени както съответните недопустими кодове, така и тези които са изключени от обхвата на определението съгласно чл. 2, пар. 45 от Регламент (ЕО) № 651/2014. Допълнително, в случай че е избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент . Допълнителна информация относно допустимите категории първоначални инвестиции, в случаите на избран режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014, е представена в Приложение 3.А към

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Декларацията за държавни/ минимални помощи (Приложение 3) към Условията за кандидатстване. В тази връзка и предвид спефиката на актива, посочен в запитването, считаме, че по-скоро не е налице спазване на изискването за първоначална инвестиция в цялостно ново решение. Обръщаме внимание, че по процедурата е недопустимо да се предоставя подкрепа и по отношение на дейности по извършване на инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, посочени в Приложение I към Директива 2003/87/ЕО (Приложение 17). Посоченото се отнася до предприятия, включени в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове, наличен на следния адрес: https://union-registry-data.ec.europa.eu/report/eu-registry-accounts, където обичайно фигурират и операторите на кораби.
106.	05.03.2026 г.	Здравейте, Във връзка спосоченото: В случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения от две или повече свързани предприятия-кандидати, осъществяващи подобна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде сключен само с едно от тези предприятия. Допустимо ли е две или повече свързани предприятия-кандидати да кандидатстват/сключат договор за БФП в случай, че осъществяват различна икономическа дейност, съответно и проектните предложения не попадат в обхвата на "подобна дейност"? С уважение,	По процедурата е налице следното изискване: *„В случай че по процедурата бъдат подадени **проектни предложения от две или повече свързани предприятия-кандидати, осъществяващи подобна дейност**, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде сключен само с едно от тези предприятия.“* Проверка на одобрените кандидати за посоченото ограничение ще се извършва към датата на кандидатстване и към датата на сключване на административния договор, като под „подобна дейност“ следва да се разбира основна икономическа дейност за последната приключена финансова година, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД на НСИ (Приложение 12.1 и Приложение 12.2). В допълнение, по процедурата не е налице изискване две или повече свързани предприятия-кандидати да кандидатстват по процедурата и в случай, че бъдат одобрени да сключат договор, стига те да не извършват подобна дейност.
107.	05.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с критерий за оценка I. „Иновативност и приложимост на подкрепяния нов модел“, т. 1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“, съгласно който се	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 88. В допълнение към него, имайте предвид, че кандидатът следва да представи информация и обосновка за връзката на съответния обект на ИС с новия модел, въвеждан по проекта, която да дава яснота кои особености/характеристики на новия

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		присъждат 6 точки в случай че „въвежданият нов модел е защитен със свидетелство за действаща регистрация на полезен модел и кандидатът е притежател и първоначален заявител на полезния модел“, моля за разяснение относно начина на тълкуване на това изискване. Съгласно условията за кандидатстване, под „нов модел, въвеждан в предприятието“ следва да се разбира иновация на ниво предприятие, която е свързана с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги или с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, като същата следва значително да се различава от досегашните стоки, услуги или процеси на предприятието. В същото време по процедурата е предвидено, че новият модел следва да бъде внедрен чрез придобиване на дълготрайни материални и/или нематериални активи (ДМА/ДНА), които ще доведат до производството или предлагането на нови или подобрени стоки и/или услуги. Предвид горното възниква следният въпрос: Как следва да се тълкува условието „въвежданият нов модел е защитен със свидетелство за действаща регистрация на полезен модел“, при положение че „новият модел“ по смисъла на процедурата представлява иновация на ниво предприятие (нов или подобрен продукт/услуга или нов или подобрен бизнес процес), а полезният модел по своята правна същност защитава техническо решение (устройство, конструкция или технология)? По-конкретно, следва ли да се приема, че изискването е изпълнено в случаите, когато: - новият продукт/услуга или производствен процес, който ще бъде въведен по проекта, се основава на техническо решение, защитено с полезен модел, притежаван от кандидата, или	модел са защитени като обект на ИС. Тази формулировка не поставя ограничение по отношение на това дали новият модел, който ще бъде въведен по проекта, се основава на техническо решение, защитено като обект на ИС или самият продукт или процес, предмет на новия модел, е регистриран като обект на ИС. Следователно, ако новият модел, свързан с производство на поне една нова или подобрена стока и/или услуги, или с поне един нов или подобрен бизнес процес, се основава на техническо решение, защитено с полезен модел, също би се считало за отговарящо на изискванията на критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“, като за да получи 6 т. проектното предложение, следва да са изпълнени и следните обстоятелства: - регистрацията следва да е действаща към датата на кандидатстване; - кандидатът следва да е притежател и първоначален заявител на полезния модел. По отношение допустимостта на активите, обръщаме внимание, че съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване: „Всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като **необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел**, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Във връзка с горепосоченото, допустими по проекта са само разходите, които са пряко свързани и необходими за въвеждания нов модел, като обосновката за необходимостта от съответните активи следва да бъде направена от гледна точна на новия модел, който е обект на подкрепа по проекта, а **не по отношение на документа, удостоверяващ степента на неговата защита.**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		- се изисква самият продукт или процес, предмет на новия модел, да представлява обект на регистрация като полезен модел? В тази връзка моля за разяснение и по следните допълнителни въпроси: - Допустимо ли е по проекта да бъде предвидено придобиване на дълготраен материален актив (ДМА), в който ще бъде интегрирано техническо решение, защитено с полезен модел, притежаван от кандидата, като чрез внедряването му ще се реализира новият модел в дейността на предприятието? - В случай че в рамките на един проект са заявени няколко дълготрайни материални актива (ДМА), като техническото решение, защитено с полезен модел, ще бъде интегрирано само в част от тях, а останалите активи са необходими за осигуряване на цялостното функциониране на новия модел, ще бъде ли признато изпълнението на критерия за 6 точки по т. 1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“? Моля за разяснение относно начина на тълкуване на това изискване за целите на коректното прилагане на критерия при подготовката на проектни предложения. С уважение	
108.	05.03.2026 г.	Здравейте, Моля за следното разяснение: През 2026 г. е регистрирана фирма Б., в която фирма С. притежава 50% и фирма М. притежава 50%. От друга страна управляващите на фирма Б. са физическо лице 1 - мажоритарен собственик и управител на фирма С. и физическо лице 2, мажоритарен собственик и управител на фирма М. И трите фирми осъществяват дейност, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД-2025.	Поради липсата на достатъчно конкретна информация в запитването, не може да бъде предоставен категоричен отговор на въпроса Ви. В тази връзка, обръщаме внимание, че в Условията за кандидатстване е посочено, в случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения от две или повече свързани предприятия-кандидати, осъществяващи подобна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде сключен само с едно от тези предприятия. Уточнено е също, че под свързани предприятия се разбират предприятията по чл. 4, ал. 5-8 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), както и че свързаността

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1) Това прави ли фирма С. и фирма М. свързани лица? 2) Може ли фирма С. и фирма М. да подадат отделни проектни предложения по настоящата процедура и в случай на одобено финансиране и двете фирми да сключат договори за безвъзмездна финансова помощ? Благодаря	на кандидатите ще се изследва към датата на сключване на административния договор (в случай че достигнат до този етап). Допълнително, за целите на процедурата под „подобна дейност“ следва да се разбира основна икономическа дейност за последната приключена финансова година, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД на НСИ (Приложение 12.1 и Приложение 12.2). Следва да имате предвид, че окончателно решение, относно съответствието на одобрен за финансиране кандидат с изискванията за бенефициент, ще бъде взето от екипът по договаряне, който ще разполага с цялата необходима информация.
109.	05.03.2026 г.	Здравейте, В случай че по проекта се предвижда въвеждане и на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби, и/или администрация и управление - но той не е допустим като разход, но въпреки това ще бъде въведен от предприятието във връзка с въвеждането на новите продукти, които ще започнат да се произвеждат чрез изпълнението на проекта - то тогава проектното предложение ще получи ли допълнителни точки по критерий "Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес"? Благодаря!	Съгласно информацията посочена в Приложение 6 към Условията за кандидатстване по отношение на цитирания в запитването критерий, проектното предложение би получило точки по него, ако изпълнението му (съгласно предвидените в него дейности и свързаните с тях разходи) води до въвеждане и на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби, и/или администрация и управление. Следва да имате предвид, че въвеждането в предприятието на нов модел в допълващ бизнес процес не следва да бъде обособено като отделна дейност, но за да получи точки по критерия, кандидатът задължително следва да представи информация за него в рамките на поле 11. Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес от раздел 9. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване. Във връзка с изискванията по отношение допустимостта на разходите по процедурата, обръщаме внимание, че **ако възнамерявате да заявите по проекта и въвеждане на маркетингов или организационен нов модел, то следва на първо място да обследвате дали въвеждането му може да бъде направено чрез активите, необходими за въвеждане на основния модел (продуктов или процесов). Ако това не може да бъде направено с едни и същи активи, то този допълващ нов модел няма да се счита за допустим и съответно няма да бъдат присъдени допълнителни точки по критерий** „Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес“.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
110.	05.03.2026 г.	Здравейте, Бихте ли пояснили как актив машина за въвеждане на нов бизнес производствен процес и съответно за произвеждане на нов продукт може да бъде използван едновременно и за въвеждане на Нов модел в маркетинга - с цел реклама и маркетинг на новия продукт? Обикновено машини се използват за производство на нов продукт и нов производствен процес, но за маркетинг са необходими друг вид разходи - как се свързват двете, за да се получат точките по критерий Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес? Благодаря	Следва да имате предвид, че посочената в запитването хипотеза за това даден актив да е необходим и да се използва както за въвеждането в предприятието на основен нов модел, така и на допълващ такъв, **не е задължително условие по процедурата, а възможност, която не е приложима по отношение на всяко едно проектно предложение**. Посочената възможност зависи както от спецификата на дейността, която дадено предприятие осъществява, така и от характеристиките на съответните нови модели, за които се заявява подкрепа. В тази връзка няма как да бъде даден универсален пример, но за информация и по-голяма яснота, представяме следната хипотетична възможност, която следва да бъде тълкувана само по отношение на конкретното питане: *Медицински център въвежда нов модел свързан с предоставяне на нова медицинска услуга за проследяване на здравния статус на пациентите от разстояние посредством софтуерно приложение. Чрез приложението, освен снемане на определени медицински показатели на пациентите относно здравния им статус, има възможност и за събиране, и анализ на данни, които впоследствие да бъдат използвани за маркетингови цели с цел по-точно таргетиране на потенциални клиенти.*
Дата на разясненията от УО: 16.03.2026 г.			
111.	06.03.2026 г.	Здравейте, Справка за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на ЗМСП (Приложение 4.1) само при свързани предприятия ли се попълва или е за всички на етап договаряне? Благодаря	Справката за обобщени параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на ЗМСП (Приложение 4.1), **се представя на етап договаряне от всички одобрени за финансиране кандидати, с изключение на независимите предприятия.** Справката следва да е изготвена въз основа на данните на предприятието-кандидат за последните 2 (две) приключени финансови години към датата на деклариране. В Справките следва да бъдат посочени годините, за които се отнасят вписаните данни. В случай че данните в представените справки за последните 2 (две) приключени финансови години не потвърждават статуса (категорията) на предприятието, се

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			представят и справки за предходните 2 (две) последователни финансови години, в които кандидатът запазва своите параметри по чл. 3 от ЗМСП, без промяна.
112.	06.03.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, молим за Вашето разяснение по следния въпрос: В случай че един патент за изобретение се притежава от две юридически лица, допустимо ли е едно от тях да кандидатства по процедурата? В този случай следва ли да се предоставят допълнителни документи от страна на второто юридическо лице? Благодаря, предварително!	Условията за кандидатстване по настоящата процедура не съдържат такова ограничение и в тази връзка посоченото в запитването би било допустимо при спазване на всички останали изисквания и условия по процедурата. Следва да имате предвид, че доколкото новият модел по своята същност представлява иновация на ниво предприятие, при внедряването му кандидатът не трябва да нарушава чужди права върху интелектуална собственост. Ненарушаването на чужди права върху интелектуална собственост се декларира с раздел „Декларация за ненарушаване на чужди права върху интелектуална собственост“ към Декларацията при кандидатстване (Приложение 2). В случай на одобрение на проекта, Декларацията при кандидатстване (Приложение 2) става неразделна част от АДПБФП. В случай че по време на или след изпълнението на проекта възникне съдебен спор, касаещ правата върху интелектуална собственост върху новият модел, въвеждан в предприятието чрез проекта по настоящата процедура, то всички съдебни и произтичащи от съдебния спор разходи се поемат от съответния бенефициент. В случай че съдебният спор приключи с влязло в сила съдебно решение за нарушаване на право върху интелектуална собственост от страна на бенефициента, то той е длъжен да възстанови предоставените по настоящата процедура средства със съответната законна лихва. Допълнително, в контекста на критерий I.1 “Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения и съгласно изискванията посочени в Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“, обръщаме внимание, че за целите на настоящата процедура като „първоначален заявител“ и „притежател“ ще се приемат САМО юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик, като кандидатът/неговият мажоритарен собственик следва да е вписан към датата на кандидатстване в съответните регистри като притежател/заявител на съответните права върху индустриална собственост. В заключение, изискуемите по процедурата документи са посочени в т. 24. „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“ от Условията за кандидатстване, като съгласно информацията там и доколкото разходите ще се

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			възстановяват само на предприятието-кандидат и то ще сключи договор по процедурата, не е необходимо да бъдат представяни документи на съпритежателите на права по върху интелектуална собственост. Съгласно националното законодателство в тази област, в случай на съпритежание на един обект на ИС от повече от едно лица, той може да се използва от всеки съпритежател в пълен обем, стига между тях да не е уговорено друго.
113.	06.03.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, молим за Вашето разяснение по следния въпрос: Ако дружеството е в процес на изпълнение на проект по процедура „Разработване на иновации“, може ли с настоящата процедура да кандидатства за внедряването на новия продукт? Ако дружеството е кандидатствало по процедура „Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация“, може ли с настоящата процедура да кандидатства за внедряването на новия продукт, след изпълнение на дейностите по процедурата за зелени и цифрови партньорства? Благодаря, предварително!	Процедурата не поставя подобни ограничения, като обръщаме внимание, че недопустими по нея са дейности и разходи, които вече са финансирани от други публични източници, включително и от цитираните в запитването процедури.
114.	07.03.2026 г.	Здравейте, Моля да потвърдите, че две предприятия със собственост повече от 50% от едни и същи ФЛ – едното с дейност производство на сладкарски изделия, а другото с дейност търговия с морска храна и рибни продукти – не се водят свързани предприятия? Благодаря	Информацията в запитването Ви не е достатъчна за предоставянето на категоричен отговор относно липсата или наличието на свързаност между двете предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП). Въпреки това уточняваме, че ако две или повече предприятия осъществяват помежду си някое от отношенията по чл. 4, ал. 5 от ЗМСП (относно свързаните предприятия), чрез физическо лице или група от физически лица, които действат съвместно, се считат също за свързани предприятия, ако извършват своята дейност **или част от нея** на същия съответен пазар или вертикално свързани пазари. В тази връзка и само въз основа на наличната информацията не може да се прецени еднозначно дали двете предприятия извършват своята дейност или част от нея на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			същия съответен пазар или на вертикално свързани пазари (като се имат предвид определенията за „вертикално свързани пазари” съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на ЗМСП, а за „съответен пазар” – и съгласно § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на конкуренцията). Окончателно становище относно липсата или наличието на свързаност може да бъде предоставено само от страна на екипа по договаряне, който ще разполага с цялата необходима информация/документи за съответните предприятия. В допълнение, с оглед коректно определяне на отношенията на свързаност и/или партньорство с други предприятия, и респективно на категорията на кандидатите, можете да се запознаете и с Указанията за попълване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение 3 от документите за информация към Условията за кандидатстване).
115.	07.03.2026 г.	Здравейте, Във връзка с ИСИС „Технологии за ефективно използване на ресурсите, за намаляване съдържанието на опасни вещества, за използване на алтернативни суровини и материали, за удължаване живота на продуктите и използването им в други производства и услуги“ – производството на хартиени опаковки, които са заместител на пластмасовите, би ли се приело като използване на алтернативни суровини, заместващи опасните пластмаси? Благодаря	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 85.
116.	09.03.2026 г.	Уважаеми експери, Моля ви за вашето становище и разяснения по следните въпроси: 1. Според определенията по процедурата "Нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, представляват дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги..." Въвеждането на нов/подобрен бизнес процес в областта на опаковането на продукт ще се разглежда ли като нов модел,	1. Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В тази връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тези на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи дали същият отговаря на посочените

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки? За целите на въпроса, даваме пример с предприятие, произвеждащо сладкарски изделия (т.е. продуктът представлява храна, опаковките не се произвеждат от предприятието-кандидат, а се доставят от външна фирма). Самите суровини на предприятието представляват например брашно, захар, мляко, какао, но опаковъчния процес и опаковките са необходими за превръщането на стоката в завършен продукт, готов за комерсиализация. 2. Индикатор "Иновации на МСП, извършвани в МСП" Съгласно Приложение 8 този индикатор е приложим за "предприятия, чиито проекти са насочени към въвеждане на нов модел, който е собствена разработка." ...както и "Новият модел, собствена разработка, следва да е разработен вътрешно от подкрепяното предприятие, а не в резултат на дейности, извършени от други предприятия или други изследователски организации, вкл. разработване на софтуер, отговарящо на посочените изисквания." Въпрос 1: Ако този индикатор не е отбелязан от предприятие-кандидат, то това означава ли, че проектното предложение ще получи задължително 0 точки по критерии 1. Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел? Въпрос 2: Ако ПП включва закупуване едновременно на хардуер и софтуер, като са спазени всички изисквания на процедурата, и новият модел, представляващ нов процесов модел е защитен с полезен модел (включващ комбинацията от хардуер и софтуер), то ще бъде ли приложимо маркирането на въпросния индикатор, ако софтуерът не е собствена разработка на кандидата, но процесовият модел като комбинация от	в Условията за кандидатстване определения и изисквания, да определи вида му и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. В допълнение, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 100. 2.1. В случай че проектното предложение е насочено към въвеждане на нов модел, който е собствена разработка, индикатор „Иновации на МСП, извършвани в МСП“ следва да бъде избран в съответния раздел от Формуляра за кандидатстване, Обръщаме внимание, че в Приложени 8 са посочени и документите, които следва да бъдат представени при отчитане на индикатора на етап изпълнение на проекта, в потвърждение на това, че въвежданият нов модел е собствена разработка на кандидата. Следва да имате предвид, че непосочването на горецитирания индикатор не води автоматично до присъждане на „0“ точки по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка. Съгласно информацията, посочена в Приложение 6, проектното предложения няма да получи точки по този критерий, когато въвежданият по проекта нов модел не е защитен с някой от посочените по него документи (патент, полезен модел, промишлен дизайн, авторско право). Обръщаме внимание, че във връзка с оценката по критерия, за целите на процедурата като „първоначален заявител“ и „притежател“ ще се приемат САМО юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик. Допълнително, под „първоначален заявител“ се разбита лицето, което първоначално е подало заявката за съответния обект на индустриална собственост. В случаите, когато, на който и да е етап от процеса по регистрация, правата върху съответния обект на индустриална собственост са били прехвърлени на кандидата, то той не е „първоначален заявител“. Обръщаме внимание и че кандидатът/неговият мажоритарен собственик следва да е вписан към датата на кандидатстване в съответните регистри като притежател/заявител на съответните права върху индустриална собственост.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		технологични решения е разработен от предприятието и е защитен с полезен модел? Въпрос 3: Моля да потвърдите, че отбелязването на този индикатор не изисква бенефициентът да бъде разработчик на оборудването или машините, закупени по проекта, а че под „нов модел, собствена разработка“ може да се разбира и нов процесов модел, разработен и внедрен в предприятието и защитен с полезен модел, който изисква закупуване на определен вид оборудване/машини. 3. Проект, попадащ в код 72 Научноизследователска и развойна дейност Съгласно УК, код на икономическа дейност 72. Научноизследователска и развойна дейност не са сред недопустими за подпомагане по процедурата. Съгласно Приложение 10 "Нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), които значително се различават от предишните стоки и/или услуги, предлагани от предприятието, и които могат да бъдат въведени на пазара." Въпрос 1: Раздел 72 включва три типа разработки - фундаментални изследвания, приложни изследвания, експериментални разработки. Могат ли резултатите от такива дейности да се разглеждат като продукти или услуги, които могат да бъдат въведени на пазара, предвид спецификата на научноизследователската дейност? Въпрос 2: Възможно ли е за значително различаващи се нови продукти или услуги да се разглеждат такива, които са свързани с досегашната дейност на предприятието, но представляват нов тип услуга или продукт? Пример: медицински център предоставя профилактични и диагностични услуги, свързани с очното здраве. В рамките на	Следва да имате предвид, че в случай че по проекта са заявени разходи за придобиване/ ползване на права върху интелектуална собственост, съответните права няма да бъдат взети предвид при оценката по настоящия критерий. 2.2. В описаната в запитването хипотеза и в случай, че новият модел като цялостно решение, разработено от предприятието е защитено като полезен модел, индикаторът следва да бъде избран от кандидата в рамките на Формуляра за кандидатстване. 2.3. Разбирането по Въпрос 3 е коректно. 3.1. За да може да бъде въведена на пазара една стока/услуга, същата следва да е: - готова за продажба; - да може да бъде предложена на клиенти; - предприятието да може да започне реална комерсиализация (продажби, доставки, пускане в търговската мрежа). 3.2. Да, възможно е, като друг пример може да е магазин за детски стоки, който познавайки добре пазара и нагласите на клиентите си, решава да започне собствено производство на здравословни детски сладкарски изделия. 3.3. В конкретната описана в запитването хипотеза следва да се прецени дали съответната услуга ще бъде готова за въвеждане на пазара и предоставяне на потенциалните потребители, което съгласно т. 13.1 от Условията за кандидатстване е част от изискванията, на които следва да отговаря новия модел, въвеждан по проекта. Обръщаме внимание, също така, че съгласно информацията в запитването не може да бъде представено категорично становище дали описаната нова дейност би могло да се разглежда като нов продуктов модел. В заключение, обръщаме внимание, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		проект по настоящата процедура, реализиран в код 72 НИРД, предприятието планира да извършва научни изследвания, свързани с очното здраве. Резултатът от новата дейност ще са резултати, анализи, разработки и проучвания, които могат да се пласират на пазара като нов продукт/услуга, например чрез лицензиране. Следва ли подобна дейност да се разглежда като нов продукт/услуга (нов продуктов модел), който значително се различава от досегашните услуги на предприятието, съгласно определенията и изискванията на програмата? Благодарим ви!	
117.	09.03.2026 г.	Здравейте, Възможно ли е по процедурата да се заяви въвеждане на нови продуктови модели в два различни икономически кода на дейност? Ако отговорът е положителен, то кой код следва да се посочи като водещ в ИСУН? Също така, в раздел 9. Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение, точка 3. Описание на дейността, за която кандидатът заявява подкрепа по процедурата, както и обосновка за приложимостта на въвеждания по проекта нов модел в рамките на тази дейност е посочено, че кандидатът трябва да даде "обосновка по отношение на това как въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/използва в рамките на така описаната от Вас дейност, която ЗАДЪЛЖИТЕЛНО следва да съответства на посочения код на проекта в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване." Моля да уведомите къде се намира полето „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ във формуляра за кандидатстване. Благодаря!	По процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа **само за една икономическа дейност**, като четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. Обръщаме внимание, че е приета нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) (Приложение 12.2), която заменя КИД-2008 (Приложение 12.1). С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Затова на кандидатите се препоръчва да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. При необходимост от допълнителна информация, кандидатите могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Четиризначният код на икономическата дейност, за която кандидатът заявява подкрепа (кодът на проекта), трябва задължително да бъде посочен в **раздел 11 „Е-**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			декларации” от Формуляра за кандидатстване, поле „Информация за код на проекта по КИД-2025 на НСИ”.
118.	09.03.2026 г.	Уважаеми експерти, Моля ви за разяснение по следния въпрос: Според УК по процедурата: · с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата няма да се подкрепят: iii) дейностите и активите, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране; · не се подпомагат дейности по извършване на инвестиции за увеличаване на капацитета на съоръжения за третиране на остатъчни отпадъци, с изключение на инвестициите в технологии за оползотворяване на материали остатъчни отпадъци за целите на кръговата икономика; Въпрос: Бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на инвестиция в технологично оборудване за термично третиране/изгаряне на опасни биологични отпадъци (напр. медицински отпадъци от лечебни заведения), при което се извършва оползотворяване на отделената енергия, при спазване на всички останали изисквания по процедурата. Предвид факта, че за този тип отпадъци поради тяхната специфична природа и изискванията за безопасност не съществуват технологични решения за материално рециклиране и те не могат да бъдат включени в класически модели на кръгова икономика, а единственият възможен начин за тяхното оползотворяване е чрез контролирано термично третиране с производство на енергия, може ли подобна инвестиция да се разглежда като технология за оползотворяване на остатъчни	С цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата не са допустими дейности и активи, свързани с инсталации за изгаряне на отпадъци.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		отпадъци, насочена към намаляване на количеството отпадък и към оползотворяване на енергийния потенциал на отпадъка? Инвестицията няма да възпрепятства прехода към кръгова икономика съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2021/1060, тъй като, както е описано, тези отпадъци не могат да е оползотворат по друг начин. В този контекст бихме искали да уточним дали подобна инвестиция би могла да бъде допустима по процедурата, въпреки ограничението относно инсталациите за изгаряне на отпадъци, предвид специфичния характер на медицинските отпадъци и липсата на други технологични решения за тяхното оползотворяване. Благодарим ви! С уважение.	
119.	09.03.2026 г.	Уважаеми експерти, Моля за разясния по следните определения по процедурата. Съгласно Приложение 10: "нов модел, въвеждан в предприятието следва да се разбира иновация на ниво предприятие, която е свързана с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или е свързана с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (или комбинация от двете). За да отговаря на така посоченото определение, новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, следва ЗНАЧИТЕЛНО да се различават от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието..." Същевременно: "Подобрените стоки и/или услуги са произвеждани/предлагани такива от предприятието, които притежават значителни подобрения на една или повече характеристики или експлоатационни спецификации. Това	1., 2., 3. и 3.1. В т. 13.1 от Условията за кандидатстване е записано, че новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява въвеждане на иновация в дейността му. Допълнително е уточнено, че за целите на процедурата Управляващият орган стъпва на основните характеристики на определението за иновация съгласно Наръчника от Осло 2018 (Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition, OECD/Eurostat (2018), © OECD, European Union, 2018). Във връзка с посоченото, предоставените в процедурата определения за „нов модел“ са възприети от определенията за „иновация“, съгласно Наръчника от Осло 2018. В същата т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че: - под нов модел, свързан с производство на **нови** стоки и/или предоставяне на нови услуги, се разбират **стоки/услуги, които предприятието до момента не е произвеждало**, и - под нов модел, свързан с производство на **подобрени** стоки и/или предоставяне на подобрени услуги, се разбират **стоки/услуги, които вече са**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		включва добавяне на нови функции или подобрения на съществуващите функции или на потребителската полезност. Съответните функционални характеристики включват качество, технически спецификации, надеждност, дълготрайност, икономическа ефективност по време на употреба, достъпност, улеснение, използваемост и удобство за потребителя. Новите продуктови модели не е необходимо да подобряват всички функции или експлоатационни спецификации. Подобряването или добавянето на нова функция може също да се комбинира със загуба на други функции или спад в някои експлоатационни спецификации." 1. Моля ви да поясните как подобрен продукт едновременно трябва ЗНАЧИТЕЛНО да се различава от предишните, но може и да бъде с една подобрена експлоатационна характеристика. 2. Моля ви да разясните при какви условия/критерии един продукт/стока/услуга ще се разглежда като Нов модел, свързан с производство на нови стоки и/или услуги (нов продуктов модел). 2.1. Задължително ли е новият продукт/стока да бъде в различен код на икономическа дейност? 2.2. Ще се разглежда ли като нов модел, свързан с производство на нова стока, ако предприятие започне на произвежда продукт от същия икономически код, но абсолютно нов за портфолиото си? 3. Моля ви да разясните при какви условия/критерии един продукт/стока/услуга ще се разглежда като Нов модел, свързан с производство на ПОДОБРЕНИ стоки и/или услуги (нов продуктов модел). 3.1. Моля да разясните как един продукт може да бъде подобрен и същевременно с това ЗНАЧИТЕЛНО различаващ се.	**произвеждани/предлагани от предприятието, но които притежават значителни подобрения на една или повече характеристики или експлоатационни спецификации**, като това включва добавяне на нови функции или подобрения на съществуващите функции или на потребителската полезност. Видно от гореизложеното, изпълнението на което и да е от посочените две условия за нови/подобрени стоки/услуги, ще доведе до съответствие с изискването същите значително да се различават от предишните стоки и/или услуги, предлагани от предприятието, и биха отговорили на определението за „нов модел“ по процедурата. Отговорност на кандидата е, съгласно спецификите на осъществяваната от него дейност и дадените определения и информация в Условията за кандидатстване по процедурата, да прецени доколко новият модел, въвеждан в предприятието, ще притежава нови или значително подобрени една или повече характеристики спрямо съществуващите до момента. 2.1. и 2.2. Условията за кандидатстване по процедурата не поставят изискване, в случай че чрез проектът се въвежда в предприятието нов модел, свързан с производство на нови стоки и/или предоставяне на нови услуги, същите да бъдат в различен код на икономическа дейност. Моля, запознайте се внимателно с Условията за кандидатстване и приложенията към тях по процедурата. 4. Съгласно информацията, представена в т. 13.1 от Условията за кандидатстване, нов модел, свързан с **нов бизнес процес**, представлява такъв, който до момента не е бил осъществяван от предприятието. 5. и 5.1. Съгласно информацията, представена в т. 13.1 от Условията за кандидатстване, по отношение на новите модели, свързани с **подобрени бизнес процеси** за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		4. Моля ви да разясните при какви условия/критерии един бизнес процес ще се разглежда като Нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). 5. Моля ви да разясните при какви условия/критерии един бизнес процес ще се разглежда като Нов модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). 5.1. Моля да разясните как един подобрен процес може да бъде с една добавена функция и същевременно ЗНАЧИТЕЛНО различаващ се от предходните процеси. Благодаря.	Моля, запознайте се внимателно с Условията за кандидатстване и приложенията към тях по процедурата.
120.	10.03.2026 г.	Имам въпрос относно допустимостта и приоритетността на икономическа дейност по процедурата „Нови модели в производството от страна на МСП“. Потенциален кандидат е медико-диагностична лаборатория, което е средно предприятие. Основната икономическа дейност на дружеството е КИД 8690 – „Други дейности по хуманно здравеопазване“. Дружеството разполага с мрежа от лаборатории на различни места в страната – София, Варна, Гоце Делчев, Пловдив, Кресна, Разлог, Сандански, Благоевград, Шумен, Търговище, Добрич, Игнатиево, Велико Търново, Пазарджик, Раковски, Хисаря, Сопот, Карлово, Брезово и гр. Баня. В тази връзка бих искала да задам следните въпроси: Счита ли се КИД 8690 – „Други дейности по хуманно здравеопазване“ за приоритетна икономическа дейност по процедурата, предвид че попада в категорията „Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия (НСМСП)“, или се третира като неприоритетна дейност при оценката?	- Националните приоритетни сектори (раздели и кодове), идентифицирани в Националната стратегия за малките и средни предприятия 2021-2030 г. (НСМСП 2021-2030), са изрично посочени в Приложение 16 към Условията за кандидатстване. За да бъдат присъдени точки на проектното предложение по критерий III.2 „Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 г.“ от техническата и финансова оценка, следва икономическата дейност, в рамките на която ще се реализират/предлагат на пазара продуктите/услугите, резултат от въвеждания по проекта нов модел (кода на проекта), да попада в определените национални приоритетни сектори съгласно НСМСП 2021-2030. Обръщаме внимание също така, че икономическата дейност, за която се кандидатства е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност се определя съгласно приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности на НСИ (КИД-2025) - Приложение 12.2 и именно тя следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Ако дейността е допустима, в рамките на кои тематични области на ИСИС би могла да бъде позиционирана? В случай че предприятието има обекти както в София-град, така и в региони извън Югозападния регион, допустимо ли е мястото на изпълнение на проекта да бъде определено в една от лабораториите извън ЮЗР, като съответно се приложи максималният интензитет на помощта за средни предприятия извън ЮЗР (60%)? Благодаря предварително за разясненията.	С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Затова на кандидатите се препоръчва да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. В тази връзка, напр. посоченият в запитването код 86.90 „Други дейности по хуманно здравеопазване“ съгласно КИД-2008, вече не съществува в новия КИД-2025 като отделен четиризначен цифров код, а има код 86.9 „Други дейности по хуманно здравеопазване“, който включва в себе си няколко различни четирицифрови кодове. Възможно е да са налице и промени по отношение на дейностите, които обхващат посочените кодове. В тази връзка, при необходимост от допълнителна информация относно правилното определяне на кода, кандидатите могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Обръщаме внимание, че код 86.9 „Други дейности по хуманно здравеопазване“ съгласно КИД-2025 на НСИ не попада сред определените национални приоритетни сектори съгласно НСМСП 2021-2030. - Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027). Видно от областите, идентифицирани в ИСИС 2021-2027, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност и код на проекта, съгласно

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ, и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС 2021-2027. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел правилно да определи в коя от тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027 същият попада, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избора му. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. - Отговорност на кандидата е да прецени къде ще е мястото/местата на изпълнение на проекта, като се съобрази със заложеното по процедурата изискване проектните предложения да се изпълняват САМО В ЕДИН от трите категории региони – регион в преход (ЮЗР), по-слабо развити северни региони или по-слабо развити южни региони. В случай че кандидатът е посочил места на изпълнение на проекта в повече от един от посочените три категории региони, проектното предложение се отхвърля. Списък на регионите за планиране в България и областите, попадащи в тях, е налична в Приложение 13. В случай че кандидатът е средно предприятие (съгласно Закона за малките и средните предприятия) и е с място на изпълнение на проекта извън ЮЗР (съгласно определението за „място на изпълнение на проекта”, посочено в Приложение 10), максималният интензитет (процент) на безвъзмездна финансова помощ приложим за него ще е: 1/ при избран режим „регионална инвестиционна помощ“ – 60%, и 2/ при избран режим „минимална помощ“ (de minimis) – 70%. Допълнителна информация относно приложимите режими на държавна/минимална помощ и изискванията, произтичащи от Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 2023/2831, е представена в Приложение 3.А към Условията за кандидатстване.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че бенефициентите имат ангажимент да поддържат и използват придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) в региона, в който се получава подкрепата, и да не променят мястото на изпълнение на проекта за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и 9 от Административния договор.
121.	10.03.2026 г.	Здравейте, 1. Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ от ИСИС 2021-2027 и по-конкретно приоритетна подобласт – „Технологии за ефективно използване на ресурсите, за намаляване съдържанието на опасни вещества, за използване на алтернативни суровини и материали, за удължаване живота на продуктите и използването им в други производства и услуги“ - приложима ли е във връзка със заместването на съдържанието на опасни (вредни за здравето) вещества и за използване на алтернативни здравословни суровини и материали при производство на здравословни сладкарски изделия? 2. Моля да разясните дали въвеждане на нов модел за производство, чрез който ще се постигне какаова глазура без палмови мазнини (ще бъдат заменени със здравословни алтернативни суровини) и без захар (ще бъде заменена със здравословни алтернативни суровини) на специфични български продукти като вафли, сухи пасти и бисквити/курабийки, които се произвеждат със специфични български съставки - ще попадне в област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ подобласт - Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични	1. и 2. Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027). Видно от областите, идентифицирани в ИСИС 2021-2027, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност и код на проекта, съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ, и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС 2021-2027. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел правилно да определи в коя от тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027 същият попада, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избора му.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти) или по-подходяща би била „Технологии за ефективно използване на ресурсите, за намаляване съдържанието на опасни вещества, за използване на алтернативни суровини и материали, за удължаване живота на продуктите и използването им в други производства и услуги“ ? Много благодаря за съдействието!	Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 94 и № 97.
122.	10.03.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедурата и указанията за попълване на Формуляра за кандидатстване, моля за разяснение по следния казус: Съгласно указанията, в раздел 2 „Данни на кандидата“, поле „Код на организацията по КИД-2008“ следва да се посочи кодът, идентичен с този от Удостоверението на Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на кандидата въз основа на данни за 2024 г. Същевременно, в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ следва да се посочи икономическата дейност, в рамките на която ще се реализира и предлага на пазара резултатът от проекта (стока/услуга). Кандидатът е осъществявал през 2024 г. единствено икономическа дейност с код КИД-2008: 45.32 – Търговия на дребно с части и принадлежности за автомобили, която е отразена като основна дейност в удостоверението на НСИ. От началото на 2026 г. дружеството започва да осъществява и друга икономическа дейност, като се предвижда тя да се превърне в основна дейност, а досегашната дейност да има	Съгласно информацията, представена в запитването, посоченото попълване на Формуляра за кандидатстване относно поле „Код на организацията по КИД-2008“ (в раздел 2 „Данни на кандидата“) и поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ (в раздел „Е-Декларации“), е коректно.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		второстепенен характер. Новата основна дейност е КИД-2025: 95.31. В тази връзка моля за разяснение дали ще се счита за коректно попълването на Формуляра за кандидатстване, както следва: в раздел 2 „Данни на кандидата“, поле „Код на организацията по КИД-2008“ – да се посочи КИД-2008: 45.32, съгласно удостоверението на НСИ за основната икономическа дейност въз основа на данни за 2024 г.; в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ – да се посочи КИД-2025: 95.31, като икономическата дейност, в рамките на която ще се реализира и предлага на пазара резултатът от проекта. Благодаря предварително за съдействието.	
Дата на разясненията от УО: 23.03.2026 г.			
123.	11.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с публикуваните Условия за кандидатстване по процедура BG16RFPR001-1.010, имаме следните въпроси: Въпрос 1: Предприятие, регистрирано като МСП, чиято основна икономическа дейност е търговия на едро с газообразни горива (код 46.71 «Търговия на едро с твърди, течни и газообразни горива и подобни продукти» по КИД-2008, съответстващ на код 46.81 по КИД-2025), допустимо ли е да кандидатства по процедурата с проект за въвеждане на нов продуктов модел (нова услуга) - производство на водородно-обогатен сгъстен природен газ (HCNG - Hydrogen-enriched Compressed Natural Gas) до индустриални потребители, които не са присъединени към газопреносната мрежа? Даваме контекст по Въпрос 1:	1. и 2. Посочените в запитването дейности и разходи не са допустими за финансиране по процедурата. Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 11, като обръщаме внимание, че производството на природен газ, макар и смесен с водород (водородно-обогатен сгъстен природен газ), попада в рамките на цитираните в запитването ограничения, въведени по процедура, като подробни разяснения в тази насока са дадени в горепосочения отговор. В допълнение, обръщаме внимание, че Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС) е стратегически документ на национално ниво, който включва конкретни цели, свързани с развитие на иновациите и научните изследвания в България, както и стимулиране трансформацията на обществото и икономиката, основани на данни и знание и насочени към Индустрия 4.0, както и да подкрепя зеления преход. За постигане на целите на ИСИС е предвидено да бъдат използвани разнообразни инструменти и средствата от националния бюджет, национални научни програми, както и средствата от различните европейски фондове

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Новата инвестиция може да се определи като "диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент" и ще се обособи в нов код на дейност (т.е. код на проекта) по КИД-2025, а именно С 20.11 "Производство на промишлени газове", което включва "производство на сгъстени промишлени газове", "смеси от промишлени газове" и «производство на водород, различен от водорода използван като гориво, доставян чрез газоразпределителни мрежи». Технологичният процес включва: (1) приемане и временно съхранение на водород в буферен съд на входа на обекта; (2) прецизно дозиране и смесване на водород с природен газ в контролирана пропорция (5-20% водород) чрез автоматизирана система за смесване (gas blending system); (3) компресиране на получената HCNG смес с хибриден мултигазов компресор, проектиран за работа както с метан-водородни смеси, така и с чист водород. В т. 13.2 от Условията за кандидатстване е посочено, че недопустими са „дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата", както и „дейности по извършване на инвестиции, свързани с производството, преработката, транспорта, разпространението, съхранението или изгарянето на изкопаеми горива". Същевременно, сред приоритетните подобласти на тематична област 5 „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика" на ИСИС 2021-2027 изрично са посочени „Водород-базирани технологии: производство на водород с акцент върху зеления водород, съхранение, транспорт и използване на водорода в индустрията, енергетиката, транспорта и бита", както и „Разработване и внедряване на технологии, свързани с устойчивата мобилност (батерийна и	и механизми (включително и финансиране по линия на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП), но не само от нея). Във връзка с посоченото, не всички приоритетни подобласти, включени в петте тематични области на ИСИС, могат да бъдат подпомагани чрез мерки по ПКИП. В тази връзка е и бележка под линия № 34 на стр. 28 от Условията за кандидатстване отнасяща се до ограниченията за финансиране на проекти в тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ на ИСИС.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		водородна), базирана на водород и други алтернативни горива, свързана инфраструктура и еко-мобилността". Въпрос 2: Във връзка с контекста по въпрос 1, допустими ли са по процедурата инвестиции в хибридно компресорно оборудване (hydrogen-ready) и автоматизирана система за смесване на водород с природен газ (gas blending system), предназначени за производство на HCNG или тези активи следва да се разглеждат като „свързани с изкопаеми горива" по смисъла на ограничението в т. 13.2 от Условията за кандидатстване? Молим за Вашето разяснение, предвид че оборудването е проектирано за постепенен преход към 100% водород, като способността му да работи с природен газ е преходна функционалност, осигуряваща постепенна декарбонизация и че инвестицията попада в приоритетна подобласт „Водород-базирани технологии" на ИСИС 2021-2027? Благодарим!	
124.	11.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Ние сме предприятие с основна дейност по КИД 55 - хотелиерство. Моля за разяснение относно допустимостта на следната дейност в рамките на процедурата. Възможно ли е в рамките на проект по процедурата да бъде реализиран нов модел за предоставяне на услуга в туристически обект, който включва изграждане на малка крафт пивоварна (microbrewery) към хотел като част от туристическия продукт? В тематична област 3 изрично е записано в "Методи за чисто производство на специфични български продукти" и бира. В тази връзка моля за разяснение по следните въпроси: 1. Следва ли подобна дейност да се счита за допустима като „нов модел в производството на стоки и/или услуги“, когато е интегрирана като част от туристическа услуга, или попада в	1. Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектно предложение. В тази връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Допълнително, определенията за нов модел са представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10, като обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно видът на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		ограниченията, свързани със сектор С – „Производство“ съгласно КИД? Производството на крафт бира би било нова услуга към туристическия пакет. 2. Производството на бира изисква лицензиране и регистрация на данъчен склад към Агенция „Митници“. При положение че срокът за изпълнение на проекта е 12 месеца, необходимо ли е съответният лиценз да бъде издаден в рамките на периода на изпълнение на проекта, или е допустимо административните процедури по лицензиране да продължат и след приключване на проекта, при условие че инвестицията е реализирана в срока на проекта? Благодаря предварително за предоставеното разяснение.	На база представената в запитването информация, обръщаме внимание, че производството на пиво, вкл. и на крафт бира, съгласно новата версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) - Приложение 12.2, попада в код 11.05 „Производство на пиво“ и не попада сред недопустимите по процедурата дейности, посочени в т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване. В тази връзка, при спазване на всички останали изисквания по процедурата, бихте могли да заявите подкрепа за стартиране на подобна нова за Вашето предприятие дейност, в резултат на която да произвеждате и предлагате изцяло нов продукт. Във връзка с посоченото, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новите стоки и/или услуги, които предприятието предвижда да произвежда в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега произвежданите от него. 2. Следва да имате предвид, че съгл. чл. 1 от Условията за изпълнение, Бенефициентът е длъжен да изпълни проекта, съобразно описанието, съдържащо се в Приложение I (Формуляра за кандидатстване) с оглед постигане на предвидените в него цели. В тази връзка, кандидатът би следвало да предвиди изпълнението на дейностите по начин, който да осигури въвеждането на придобитите активите в експлоатация и създаване на нужните условия за стартиране на дейността по предоставяне на услугата/продукта в края на изпълнение на проекта. Посоченото се отнася и до осигуряването на всички нужни разрешителни и документи, свързани с този процес. По изключение и след представяне на нужната обосновка в подкрепа на възникнали обстоятелства, които са извън контрола на бенефициента, подобно отлагане може да бъде разрешено и то след изрично комуникиране с УО, който да прецени наличието на обективни обстоятелства, които да налагат това. Допълнително, в периода на устойчивост - от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП, Управляващият орган

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			ще провери за наличието на издаден лиценз, като разходите за това са за сметка на Бенефициента. Обръщаме внимание и че, дълготрайните активи, придобити със средства по проекта, следва да бъдат нови (неизползвани), да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с Бенефициента, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта съгласно приложимите счетоводни стандарти, **както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП.** При неспазване на посочените изисквания: а) в случаите на предоставена регионална инвестиционна помощ съгласно Регламент (ЕС) 651/2014 за нематериални активи, се дължи възстановяване на цялата финансова помощ по процедурата, заедно със съответните законни лихви. б) за всички останали случаи, извън тези по буква а), се извършва финансова корекция, пропорционално за периода, за който е налице неизпълнението.
125.	11.03.2026 г.	Тема: Запитване относно критериите за определяне на свързаност между предприятия Уважаеми дами и господа, Във връзка с прилагането на правилата за определяне на свързаност между предприятия при оценката и изпълнението на проектни предложения, бихме искали да отправим следното запитване с цел правилно тълкуване и прилагане на нормативната рамка. Съгласно Препоръка 2003/361/ЕО на Европейската комисия относно определението за микро-, малки и средни предприятия, свързаността между предприятия се определя основно въз основа на критерии за собственост и контрол, включително участие в капитала, право на глас, право на назначаване на	1., 2., 3. и 4. Един от критериите за допустимост на кандидатите по процедурата е същите да са микро, малки или средни предприятия (МСП) по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) и Приложение I „Определение за МСП“ към Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията. На етап кандидатстване, проверката, че кандидатът отговаря на посоченото изискване, се извършва въз основа на представената от кандидата Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средни предприятия (ЗМСП) - Приложение 3, при попълването на която следва да са взети предвид и всички обстоятелства на свързаност и/или партньорство на кандидата с други предприятия (ако има такива). Преди сключването на административен договор, Управляващият орган (УО) на ПКИП извършва документална проверка както на декларираната от одобрените кандидати на етап кандидатстване категория предприятие, така и на категорията към момента преди сключване на договора. В случай че бъде установена погрешно

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		органи на управление или упражняване на доминиращо влияние. В хода на комуникация по проекта бе споменато, че при оценката на свързаността между предприятия могат да бъдат разглеждани и пазарни отношения, включително наличие на хоризонтални или вертикални връзки между предприятията, както и географският обхват на дейността. С оглед на това бихме искали да получим разяснение по следните въпроси: 1. Кои конкретни критерии и показатели обследва Управляващият орган, когато преценява наличието на свързаност между предприятия извън формално установените критерии за собственост и контрол, дефинирани в европейската нормативна рамка? 2. Прилага ли се и как допълнителен икономически анализ, включително разглеждане на: - хоризонтални или вертикални пазарни връзки между предприятията; - обичайни търговски отношения (напр. доставчици, клиенти, регулярни сделки между предприятия); - географски обхват на дейността; - други показатели, които биха могли да бъдат разглеждани като индикация за икономическа зависимост? 3. Съществува ли разработена методология, вътрешни правила или указания, които Управляващият орган прилага при подобен тип анализ? 4. В случай че се използва разширен икономически анализ извън формалните критерии за собственост и контрол, предвижда ли се тези критерии да бъдат публично оповестени, така че	декларирана категория, както и, в случай че преди сключване на административен договор, настъпи промяна в декларираната на етап кандидатстване категория на одобрен кандидат, в резултат на което е налице неспазване на заложени в Условията за кандидатстване правила или ограничения, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Допълнителна информация в тази връзка е представена в т. 26.1 от Условията за кандидатстване. Обръщаме внимание също, че в Условията за кандидатстване е записано, че в случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения от две или повече свързани предприятия-кандидати, осъществяващи подобна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде сключен само с едно от тези предприятия, като изрично е уточнено, че под свързани предприятия се разбират предприятията по чл. 4, ал. 5-8 от Закона за малките и средните предприятия. Допълнителна информация и примери за начина на определяне на типа предприятие – независимо, предприятие-партньор или свързано предприятие, вкл. и при наличие на отношения през физическо лице или група от физически лица, които действат съвместно (когато се изследва дали предприятията извършват своята дейност или част от нея на същия съответен пазар или вертикално свързани пазари) е дадена в Указанията за попълване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия. При извършване на документалната проверка на декларираната от одобрените кандидати категория предприятие (което включва и установяване на обстоятелствата дали кандидатът има предприятия партньори и/или свързани предприятия), Управляващият орган се придържа стриктно към нормативните изисквания, регламентирани в горецитираните актове - Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) и Приложение I „Определение за МСП“ към Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията. Във връзка с изложеното, считаме че не е налице неясно формулиране и недостъпност на критерии, които УО прилага при определяне на партньорство, свързаност и категория.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		кандидатите и бенефициентите да могат да извършат предварителна самооценка? Причината за запитването е, че определянето на свързаност на по-късен етап (например при сключване на административния договор) би могло да постави под риск значителни ресурси, вложени както от страна на кандидатите в подготовката на проектни предложения, така и от страна на администрацията в процеса на оценка. С оглед принципите на правна сигурност, предвидимост и равнопоставеност на кандидатите, считаме че наличието на ясно формулирани и публично достъпни критерии би подпомогнало както кандидатите при подготовката на проектните предложения, така и Управляващия орган при избягване на последващи интерпретации и спорове. Благодарим предварително за съдействието и предоставените разяснения.	
126.	11.03.2026 г.	Относно критерия "Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта" не е отразен случаят, при който са описани етапите на въвеждане, но КИД на проекта не съвпада и не е свързан с основната или допълнителна дейност на кандидата през поне една от посочените три години. Означава ли това, че е недопустимо фирмата да въведе нов модел в чисто нова за нея дейност?	Обръщаме внимание, че критерий „Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта“ не е критерий за допустимост и получаването на „0“ т. по него няма да доведе до отхвърляне на проектното предложение. Допълнително, в бележка под линия № 32 (на стр. 24) от Условията за кандидатстване изрично е посочено, че дейността, в рамките на която ще се реализира въвеждания по проекта нов модел, може да е основната, допълнителната или изцяло нова икономическа дейност за кандидата, което следва да бъде посочено в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. Следва да имате предвид, че посочената в запитването хипотеза не е „отразена“ в рамките на критерия, доколкото липсата на всякакъв предходен опит в областта обичайно се свързва с липса и на технологична готовност за въвеждане на новия модел.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
127.	11.03.2026 г.	Изискването предприятието да не е в затруднено положение към кой момент се гледа - към момента на кандидатстване (за 2024 г.) и/или към момента на сключване на административния договор (за 2025 г.). За коя последно приключена финансова година - 2024 или 2025 г. ще се отчита изискването предприятието да не е в затруднено положение, предвид че към момента на сключване на административните договори ще се сключват след юни 2026 г. и за последна приключена година би била 2025 г.?	Моля да се запознаете с отговори на въпроси с № 25 и № 71.
128.	11.03.2026 г.	Здравейте, дружество за производство на козметични продукти притежава защитени рецептури за козметичен продукт. Тези защитени рецептури попадат ли в авторското право и отговарят ли на посочената степен на защита в Методиката за оценка: "1. Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел Забележки: В случай на предоставяне на патент за изобретение или свидетелство за регистрация на полезен модел или промишлен дизайн, същите следва да са действащи към датата на кандидатстване."?	Видно и от наименованието на Декларацията за авторско право върху компютърна програма, която е посочена като източник на проверка по цитирания в запитаното критерий, за целите на настоящата процедура защитата посредством авторско право ще се приема само по отношение на компютърните програми.
129.	11.03.2026 г.	Здравейте, Кандидатът има одобрен и към момента приключващ проект по процедура за подкрепа на иновации, в рамките на който е внедрен нов полезен модел и е закупен актив – инсталация/машина за сепариране на отпадъци. В хода на изпълнение на проекта се установи необходимост от увеличаване на капацитета на предоставяната услуга. Поради това дружеството обмисля кандидатстване по процедура „Нови модели“ с инвестиция в инсталация със значително по-голям капацитет. В тази връзка моля за разяснение: Допустимо ли е кандидатстване по процедура „Нови модели“ за закупуване на по-голяма инсталация за същата дейност, когато	Посоченото в запитването не е допустимо, доколкото **задължително условие за допустимост на проектите по настоящата процедура е те да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел**, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, а не към увеличаване на капацитета на вече съществуващ в предприятието такъв.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		целта е увеличаване на капацитета на услугата, внедрена по предходен проект за иновации? Ще се счита ли за допустимо използването на същия полезен модел, разработен и внедрен по проекта за иновации, при положение че инвестицията цели разширяване на капацитета и мащабиране на услугата? Счита ли се за допустимо подобна инвестиция, когато първоначалната инсталация е въведена в експлоатация сравнително скоро (в рамките на последните месеци)? Благодаря предварително за съдействието.	
130.	11.03.2026 г.	Уважаеми представители на УО, Имам следните 2 въпроса: 1. Относно критериите оценка в т.2"Описани са етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепяния по проекта нов модел в предприятието, КАТО кодът на проекта не съвпада с кода на основната или допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 и/или 2023 и/или 2024, НО основната или допълнителна икономическа дейност на кандидата през поне една от посочените три години е свързана с кода на проекта." Какво се има предвид под "свързана с кода на проекта"? Например, ако предприятието ми реализа търговска дейност с части за машини и кода на проекта ми е свързан с производство на някои от частите, които предлагам, това свързана дейност с кода на проекта ли ще бъде? 2. Относно изискването "общият размер на допустимите разходи по проекта . да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно", какво следва ако няма активи, които ще се използват повторно?	1. Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 8, т. 2. В допълнение към него, за целите на процедура и в контекста на критерий „Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта“, под „дейност свързана с кода на проекта“ се има предвид такава, по отношение на която е налице логическа, функционална или секторна връзка или с други думи, ако дейностите са в една и съща област, в сходен сектор, част от една верига на стойността или естествено продължение/развитие на това, което фирмата вече прави, поради което същата притежава известен опит и познания в областта. В тази връзка, посоченото в т. 1 от запитването би могло да се счита за наличие на определен опит и познания в конкретната област от страна на кандидата. Следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 2. Цитираното в запитването изискване в валидно, в случай, че дейностите по проекта се изпълняват при режим “регионална помощ“ и се отнасят към една от допустимите по процедурата категории първоначални инвестиции съгласно чл. 13 и чл. 14 на Регламент (ЕС) № 651/2014, а именно „диверсификация на продукцията на стопанския обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент”. Тогава общият размер на допустимите разходи по проекта **трябва да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по инвестицията. Както е посочено и в рамките на приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи **под „повторно използване“ се имат предвид случаите, когато използваните активи за производството на съществуващ продукт, ще бъдат използвани изцяло или частично и за новия продукт, който предстои да бъде произвеждан. Следва да имате предвид, че** под съществуващи активи се има предвид и притежаваната от кандидата земя, в случай че същата е част от активите, които се използват за производството на съществуващи продукти и ще бъде използвана и за производството на новия продукт. Обръщаме внимание и че кандидатите ще следва да представят кратка информация за активите, които няма да се използват за производството на новия продукт, както и обосновка защо тези активи не са взети предвид. Съответствието с посоченото изискване ще бъде проверявано чрез „Справката относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт” (Приложение 3.3 към Декларацията за държавна/минимална помощ или чрез декларираната релевантна информация в раздел „Е-декларации” от Формуляра за кандидатстване) и Счетоводния амортизационен план на кандидата към 31 декември на годината преди започване на работата по инвестицията. Във връзка с посоченото, при наличие на описаната по т. 2 от запитването хипотеза и когато по проекта не се предвижда повторно използване на съществуващи активи за въвеждане на новия модел (свързан например с производството на нов продукт), следователно счетоводната им стойност ще е нула, се приема че е изпълнено изискването общият размер на допустимите разходи по проекта да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по инвестицията. В този случай, кандидатите задължително представят информация за всички активи, притежавани от дружеството и обосновка защо няма да се използват за производството на новия продукт.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
131.	11.03.2026 г.	Здравейте, В Приложение 6 Критерии за оценка се оценява в точка 6. Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес се оценява дали "Изпълнението на проекта води до въвеждане в кандидата и на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби, и/или администрация и управление." и ако този критерий е изпълнен - се присъждат 2 точки. Така описан, този критерий не оценява дали чрез закупените активи се постига въвеждане в кандидата и на нов модел в допълващ бизнес процес, а дали чрез изпълнението на проекта се постига въвеждане и на нов модел в допълващ бизнес процес. Изпълнението на проекта представлява въведени нови модели, базирани на нови или подобрени процеси, стоки или услуги. В тази връзка, поради каква причина се обвързват самите активи, заложени в бюджета на проектното предложение, със самото изпълнение на проекта, като връзката е по-скоро косвена? Например, чрез новият въведен производствен процес ще се постигнат продукти с нови и подобрени характеристики - които ще бъдат предлагани на пазара и включително и на нови пазари и това ще доведе и до въвеждане на нов модел и в маркетинга на предприятието, свързан с предлагането и рекламирането на тези нови, подобрени продукти на пазара. Моля да разясните дали това отговаря на критерия за Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес. Благодаря!	Следва да имате предвид, че изпълнението на проекта се реализира посредством закупените по него активи, които както е посочено и в рамките на запитването, следва да се необходими за въвеждания по проекта нов модел – продуктов или процесов. Допълнително, в Условията за кандидатстване изрично е записано, че в случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един от горепосочените - нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. В тази връзка, в случай че искате да заявите по проекта и въвеждане на маркетингов или организационен нов модел, то следва на първо място да обследвате дали въвеждането му може да бъде направено чрез активите, необходими за въвеждане на основния модел (продуктов или процесов). Ако това не може да бъде направено с едни и същи активи, то този допълващ нов модел няма да се счита за допустим. В случай че чрез заявените в бюджета активи (ДМА/ДНА), необходими за въвеждане в предприятието на допустимите нови модели, ще се постигне и въвеждане в предприятието на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби (нов модел в маркетинга), и/или към администрация и управление (нов модел в организацията), следва да бъде представена съответната информация и обосновка за това обстоятелство в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. За повече информация, бихте могли да се запознаете с отговор на въпрос № 110, в рамките на които Управляващият орган е дал конкретен пример за актив, който може да бъде използван едновременно за въвеждането на нов продуктов модел и нов модел в маркетинга.
132.	11.03.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, молим за Вашето разяснение по следния въпрос: В Критерии и методология за оценка на проектните предложения е предвидено кандидатите да получат 2 точки, в случай че въвежданият нов модел е с подадена заявка за	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 86, т. 1.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		издаване на патент или за регистрация на полезен модел или за регистрация на промишлен дизайн и кандидатът е посочен в заявката като заявител/притежател и е първоначален заявител. Моля за информация задължително ли е в рамките на изпълнение на проекта или периода на мониторинг да се получи свидетелство за регистрация на патент или полезен модел или промишлен дизайн по съответната заявка. В случай че заявката бъде отказана от Патентно ведомство, подлежи ли кандидата на финансова корекция, вкл. възстановяване на получената безвъзмездна финансова помощ. Благодаря, предварително!	
133.	11.03.2026 г.	Здравейте, Нашият код по КИД 2008 за 2024 г. е 56.29. Съгласно КИД 2025 този код се трансформира в 56.22. Моля за указания кой код следва да бъде посочен във Формуляра за кандидатстване, при положение че във функционалността на ИСУН все още не са въведени новите кодове по КИД 2025 и е налична единствено опция за избор на 56.29. В тази връзка бихме искали да уточним следното: Следва ли във Формуляра за кандидатстване да бъде посочен кодът по КИД 2008 (56.29), който е наличен в системата поради невъзможна друга опция? В случай че бъде въведен кодът по КИД 2008, ще бъде ли извършено служебно приравняване към съответния код по КИД 2025 (56.22) при разглеждане на кандидатурата? Необходимо ли е на този етап да бъде направена актуализация на кода по КИД в НСИ от 56.29 към 56.22? В случай че кодът бъде актуализиран в НСИ и в служебните Ви справки вече фигурира новият код 56.22, а във Формуляра за	Подробно указания за начина на попълване на отделните полета от Формуляра за кандидатстване са дадени в рамките на Приложение 7 към Условията за кандидатстване – Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване. Съгласно информацията там, кодът на основна икономическа дейност на кандидата следва да бъде посочен в раздел 2 „Данни на кандидата“, поле „Код на организацията по КИД-2008“ от Формуляра за кандидатстване. **Кодът, посочен в това поле от Формуляра следва да е идентичен с този от Удостоверението от Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на кандидата въз основа на данни за 2024 г.** Обръщаме внимание, че **кодът на организацията се определя съгласно старата версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2008 (КИД-2008)** на Националния статистически институт (НСИ) - Приложение 12.1. Във връзка с новия КИД-2025, ЧЕТИРИЗНАЧНИЯТ КОД на икономическата дейност, за която кандидатът заявява подкрепа (КОД НА ПРОЕКТА), трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		кандидатстване е посочен старият код 56.29 поради ограниченията на системата, как ще бъде процедирано? Ще бъдем благодарни за конкретни указания относно начина на процедиране при разминаване между старите и новите кодове по КИД, с оглед коректното попълване на формуляра и избягване на технически несъответствия.	Обръщаме внимание, че **кодът на проекта следва да бъде определен съгласно новата версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025)** на Националния статистически институт (НСИ) - Приложение 12.2. Във връзка с горепосоченото и на база представената в запитването информация, в рамките на в раздел 2 „Данни на кандидата“, поле „Код на организацията по КИД-2008“ от Формуляра за кандидатстване, следва да посочите кодът съгласно Удостоверението от НСИ за 2024 г. – 56.29. Допълнително, в случай че желаете да заявите подкрепа по проекта за нов модел, който ще намери приложение в същия код на икономическа дейност, както е посочено в запитването, в рамките на раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра, следва да изберете трансформирания код съгласно новия класификатор на НСИ - КИД-2025, или в конкретната хипотеза – 56.22.
134.	12.03.2026 г.	Здравейте, Във връзка с проведения инфо ден по процедурата, беше зададен въпрос дали има изискване за съотношение между нетните приходи от продажби и следните проценти - за микропредприятия 200%, за малки - 100% и за средни - 25%. Тъй като не откриваме такава информация в документацията за кандидатстване - моля да уточните съществуват ли подобни изисквания, или запитването е било некоректно? Благодаря!	Съгласно информация, посочена в т. 9. „Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект“ от Условията за кандидатстване, освен съблюдаване на праговете, посочени по отношение на максималния размер на заявената безвъзмездна финансова помощ по всеки индивидуален проект (250 000 евро за микро и малки предприятия и 400 000 евро за средните такива), максималният размер НЕ следва да надвишава и: - за микропредприятия: 100% от реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г. - за малки предприятия: 60% от реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г. - за средни предприятия: 25% от реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г. Реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г., се изчисляват по следния начин: Сборът от стойностите по ред „Нетни приходи от продажби“ (код на реда 15100, кол. 1) от индивидуалните отчети за приходите и разходите за 2022 г., 2023 г. и 2024 г. на кандидата, делено на 3.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че в рамките на проведения на 11.03.2026 г. информационен ден по процедурата, бе получено предложение за промяна на така посочените по-горе прагове, което поради причините, изразени в рамките на отговора, даден от Управляващия орган тогава, няма как да бъде удовлетворено. За повече информация, бихте могли да се запознаете и с отговор на въпрос № 103.
135.	12.03.2026 г.	По процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ (Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021–2027) предприятие е реализирало нетни приходи от продажби през 2025 г. по следните икономически дейности, определени съгласно КИД-2025: код 35.23 – Търговия с газообразни горива по газопроводи код 46.81 – Търговия на едро с твърди, течни и газообразни горива и подобни продукти Предметът на търговската дейност на предприятието е природен газ. Счита ли се за допустим кандидат по горепосочената процедура предприятие с тези кодове на икономическа дейност, когато проектът е насочен към внедряване на нов продукт в рамките на Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“, направление „Водород-базирани технологии“. Новият продукт попада в код 46.81 и дейността ще бъде свързана с търговия с природен газ? Моля за изрично становище дали при описаните обстоятелства предприятието може да се счита за допустим кандидат по процедурата.	Моля да се запознаете с отговори на въпроси № 11 и № 123.
136.	12.03.2026 г.	В условията за кандидатстване и в публикуваните разяснения по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ се разглеждат изискванията	Допустимостта и съответно недопустимостта на кандидатите по процедурата следва да се преценява съгласно ясно разписаните изисквания в т. 11 „Допустими кандидати“ от Условията за кандидатстване. Допълнително, в края на т. 11.2 от Условията за

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		към дейностите по проекта и тяхната допустимост по процедурата. В същото време в документите не е изрично уточнено дали при преценка на допустимостта на кандидата следва да се отчита икономическата дейност, извършвана от предприятието (съгласно КИД и историческите данни за дейност), или допустимостта се определя единствено въз основа на дейността и технологичната насоченост на проекта. В тази връзка възниква следният въпрос: По процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ следва ли допустимостта на кандидата да се преценява спрямо икономическите дейности, които предприятието извършва (съгласно КИД), или е допустимо предприятие да кандидатства, когато проектът включва единствено дейности, които са допустими по процедурата?	кандидатстване е записано, че критериите за недопустимост се прилагат кумулативно с критериите за допустимост на кандидатите, посочени в т. 11.1 от условията. Посоченото означава, че за да бъде допустим един кандидат по процедурата, същият трябва да отговаря на всички изисквания, посочени в т. 11.1 от Условията за кандидатстване, както и да не попада в обхвата на недопустимите кандидати, посочени в т. 11.2 от Условията за кандидатстване. Следва да имате предвид, че кандидатите по настоящата процедура следва да заявят дейности и съответно разходи по проекта, използването на които ще се осъществява в рамките на конкретен четиризначен код по КИД съгласно КИД-2025 (код на проекта). Изискване за спазване на кода на проекта по КИД ще бъде проследявано и след края на изпълнение на проекта като в случай че в рамките на един и същ код по КИД се осъществява допустими и недопустима дейност, следва да бъде въведено ясно разграничение, което да не позволява активите да се ползват за недопустими дейности.
137.	12.03.2026 г.	В публикуваните разяснения по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ е посочено, че проверката за наличие на „предприятие в затруднено положение“ по смисъла на чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) №651/2014 се извършва въз основа на данните за последната приключена финансова година. В тази връзка възниква практически казус, при който към последната приключена финансова година предприятието отговаря на критериите за „предприятие в затруднено положение“, но след тази дата финансовото му състояние е променено (например чрез увеличение на капитала или покриване на натрупани загуби), така че към момента на кандидатстване предприятието вече не отговаря на критериите за „предприятие в затруднено положение“. В тази връзка възниква следният въпрос:	По отношение на обстоятелствата за липса на затруднено положение по чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 - при кандидатстване те се декларират от предприятието в Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3 към Условията за кандидатстване), а преди сключване на административния договор (ако се стигне до такъв) се проверяват по същество. Преценката се извършва въз основа на данните за последната приключена финансова година на равнище група – както за предприятието-кандидат, така и за предприятията, с които кандидатът формира група предприятия (разгледани в цялост). Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 25 и № 71.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		По процедура BG16RFPR001-1.010 следва ли наличието на „предприятие в затруднено положение“ да се определя единствено въз основа на данните от последната приключена финансова година, или при проверката на документите преди сключване на административен договор може да се отчита и настъпила след тази година промяна във финансовото състояние на предприятието (напр. увеличение на капитала или покриване на загуби), когато към този момент предприятието вече не попада в хипотезата на чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) №651/2014, при условие че за това се представят надлежни доказателства (например счетоводен баланс към съответната дата)?	
138.	12.03.2026 г.	Здравейте, Имам следния въпрос: 1. Ако кандидат е здравно заведение, което ще предложи нова услуга в област физиотерапия, която не е налична в областта и това ще доведе до привличане на пациенти от същата и друга област, това ще доведе ли до присъждане на 4 точки по критерий "Пазарно влияние на въвеждания по проекта нов модел". Благодаря	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектно предложение. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на извършваната от него дейност и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да представи информация, както по отношение на новия географски пазар, на който предприятието ще навлезе, в резултат от въвеждания нов модел, така и за настоящия географски пазар, на който кандидатът оперира. В случай че в резултат от новия модел кандидатът ще произвежда нов продукт/услуга, сравнението следва да бъде извършвано спрямо пазарите, на които предприятието е реализирало настоящата си продукция. Окончателното решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 12.
139.	12.03.2026 г.	Здравейте, 1. Във връзка с отговора ви не по същество на въпрос 93, моля сега да отговорите по същество и да изложите "общоприетото"	1. Управляващият орган на ПКИП е една от структурите, които имат принос за изпълнението на ИСИС, но няма пряко отношение към процеса по разработване на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		тълкуване на понятието "робот", което вие ще приемете при оценка на проектите. Моля изложеното от вас тълкуване да бъде съобразено и с тематичните области на ИСИС 2021-2027, за да можем да преценим дали роботите, които желаем да закупим попадат там. 2. Инвестициите в пробивни дейности ще се считат ли, че нарушават принципа за „ненанасяне на значителни вреди?	Стратегията. В тази връзка УО на ПКИП не прилага различно тълкуване на заложените в ИСИС термини спрямо тяхното общоприето значение. Обръщаме внимание, че съгласно посоченото в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване, **проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел**, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **попадащ в обхвата на една от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027**, т.е. изискването е по отношение на новия модел да попада в областите на ИСИС 2021-2027, а не активите, придобивани по проекта. 2. В запитването не се съдържа достатъчно информация за предоставяне на еднозначно и категорично становище. Принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ изисква проектните предложения по процедурата да не водят до значителни вреди за следните шест екологични цели: 1) смекчаване на изменението на климата; 2) адаптиране към изменението на климата; 3) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси; 4) преход към кръгова икономика; 5) предотвратяване и контрол на замърсяването; 6) защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите. Допълнително, с цел гарантиране в максимална степен на спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата няма да се подкрепят: i) дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата; ii) дейностите и активите по схемата на ЕС за търговия с емисии; iii) дейностите и активите, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране;

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			iv) дейностите и активите, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Определение и допълнителна информация относно спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условията за кандидатстване.
140.	12.03.2026 г.	Здравейте, Имаме вече изграден уебсайт на клиниката и идеята на проекта не е създаване на нов сайт, а разработване и внедряване на дигитална платформа, интегрирана към съществуващия ни уебсайт, която да позволява дистанционна комуникация и предварителна обработка на информация от пациенти. Проектната идея включва: • разработване на пациентски портал, интегриран към текущия сайт на клиниката • възможност пациентите да качват рентгенови снимки, фотографии и медицинска документация • система за структуриране и предварителна обработка на информацията (вкл. AI инструменти) • улесняване на дистанционни консултации и предварителни лечебни планове • оптимизиране на комуникацията с международни пациенти Целта е въвеждане на нов дигитален модел на обслужване, който да подобри процеса на предварителна диагностика и организация на лечението. Бихте ли казали дали дйностите от идеята на проекта са допустими? Тази дигитална платформа ще бъде внедрена като персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието.	Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация, обосноваваща необходимостта на предвидените дейности и разходи в проектното предложение. Съгласно т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, проектите трябва да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Детайлна информация и обосновка за въвеждания/ти в предприятието нов/и модел/и следва да бъде предоставена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. В т. 14.2 от Условията за кандидатстване са посочени допустимите по процедурата разходи за дълготрайни активи, като сред тях е посочен и софтуер, придобит като персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието. Също така е уточнено, че при придобиване на софтуер посредством разработването му, следва да бъдат спазени всички авторски права и приложими лицензии. Управляващият орган ще проследява както за наличието на крайния програмен продукт, така и за наличието на програмния код и бележки към изданието (release notes).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. Също така, следва да имате предвид, че в т. 13.2 и 14.3 от Условията за кандидатстване са посочени недопустимите по процедурата видове дейности и разходи сред които са и дейности и разходи за закупуване на офис и друго обзавеждане, компютърно оборудване, софтуер и друго оборудване, предназначено за общи административни нужди (напр. за обичайни дейности, свързани с водене на счетоводството на предприятието, управление на човешките ресурси и други общи административни дейности), както и дейности и разходи, свързани с разработване и/или въвеждане на базирани на ИКТ системи и софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията (напр. ERP системи, CRM системи, MOM/MES системи и др.). Окончателното решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
141.	12.03.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, молим за Вашето разяснение по следния въпрос: В Условията за кандидатстване е описано „В случаите на придобиване на автоматизирани, поточни или друг вид производствени линии, в Техническата спецификация (Приложение 5) - колона „Минимални технически и/или функционални характеристики” следва задължително да бъдат посочени (изброени) всички отделни активи (съставни модули/компоненти), формиращи (включени в) линията със съответните им минимални технически и/или функционални характеристики. Моля за информация как да разбираме определението „всички отделни активи (съставни модули/компоненти)“. Само	Съгласно Условията за кандидатстване по процедурата: „В случаите на придобиване на автоматизирани, поточни или друг вид производствени линии, в Техническата спецификация (Приложение 5) - колона „Минимални технически и/или функционални характеристики” следва задължително да бъдат посочени (изброени) всички отделни активи (съставни модули/компоненти), формиращи (включени в) линията със съответните им минимални технически и/или функционални характеристики.“ Посоченото изискване се отнася за отделните основни активи (съставни модули/компоненти), представляващи производствено оборудване (машини), и формиращи (включени в) линията, като по преценка на кандидата и съгласно спецификата на конкретната планирана за придобиване по проекта линия, е допустимо в колона „Минимални технически и/или функционални характеристики” да бъдат посочени (изброени) и допълнителни инфраструктурни компоненти,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		машините, които са част от линията и представляват производствени модули ли следва да се включат в Техническата спецификация или и инфраструктурни компоненти, включени в обхвата на доставката (например ленти, конвейерни станции, буферни модули, системи за подаване или извеждане на продукция и др.). Въпросът ни е провокиран от факта, че стойността на линията се определя именно от производствените модули, техните технически и функционални характеристики и капацитет, докато свързващата инфраструктура е въпрос на технологично решение на отделните производители и не влияе върху основните производствени характеристики и функционалността на линията в цялост. Преписването офертата в Техническата спецификация, вкл. компонентите свързващи производствените модули ще ограничи последващия избор на изпълнител до кандидата предоставил оферта на етап кандидатстване. Редица производители които биха могли да предложат линия с производствени модули с по-добри технически и функционални параметри ще са ограничени само поради начина на интегрирането им в цялостна система, ако се различава от предложения на етап кандидатстване. Моля за конкретен отговор. Благодаря, предварително!	включени в обхвата на доставката (например ленти, конвейерни станции, буферни модули, системи за подаване или извеждане на продукция и др.). Обръщаме внимание, че при попълване на необходимата информация в колона „Минимални технически и/или функционални характеристики” на Техническата спецификация (Приложение 5), кандидатите следва да се съобразят и със следното изискване, записано в Условията за кандидатстване: „В случай че общата стойност (цена) на съответен актив (ДМА и/или ДНА), заложена в бюджета на проекта, включва и разходи за допълнителна окомплектовка (напр. допълнителни компоненти, елементи и др. към основния актив, **посочени от доставчика с отделна цена в офертата**), информация за окомплектовката следва да се съдържа в Техническата спецификация (Приложение 5) - колона „Минимални технически и/или функционални характеристики”.
142.	13.03.2026 г.	Здравейте, Предвид отговорите на въпрос №24, въпрос №21 и въпрос №64 от публикуваните разяснения по процедурата, моля за разяснение относно следните казуси: 1. За внедряване на нов модел в предприятието (нова услуга) ще бъде закупена софтуерна система с различни функционални модули. Софтуерът ще представлява дълготраен нематериален	1.1. В случаите, когато спецификата на дейността на кандидата предвижда обичайно да осъществява своята дейност (предоставя услуги) извън територията на предприятието си, в рамите на обектите на своите клиенти, то би могло да се допусне описаната в запитването хипотеза както при режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, така и при режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата, включително и на ограниченията на избрания

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		актив (ДНА) на кандидата и ще бъде използван за предоставяне на услугата от предприятието. За осъществяване на услугата ще бъде необходимо определени функционалности и модули от софтуера да бъдат инсталирани и конфигурирани в обекти на клиенти, за да могат те да използват съответната услуга. Софтуерът няма да се продава, отдава под наем или преотстъпва на клиентите и ще остане изцяло собственост на кандидата, като клиентите ще имат достъп до определени функционалности и потребителска част на системата, необходими за ползването на услугата. В тази връзка моля за разяснение по следните въпроси: 1.1. Допустимо ли е по процедурата, както в режим на регионална помощ, така и в режим на минимална помощ, закупеният софтуер (ДНА на кандидата) да се използва за предоставяне на услуга, при която определени функционалности на системата се инсталират или използват в обекти на клиенти, без активът да се продава, отдава под наем или прехвърля на трети лица? 1.2. При попълване на формуляра за кандидатстване кандидатът възнамерява като място на изпълнение на проекта да посочи единствено стопанския обект на предприятието, тъй като софтуерната система ще бъде инсталирана и използвана в предприятието и ще може да бъде удостоверена там в цялост при проверка. Предвид посоченото в отговора на въпрос №21, че един и същ дълготраен актив може да се използва на повече от един адрес на изпълнение, когато тези адреси са посочени във формуляра за кандидатстване, моля за уточнение: 1.3. В случай че отделни функционалности на софтуера се използват в обекти на клиенти единствено с цел предоставяне на услугата, необходимо ли е адресите на тези клиентски обекти	режим на помощ, вкл. това да не прекратява или премества дейността и активите си извън съответния регион от ниво 2 по NUTS. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 24. 1.2. Посоченото в запитването е коректно. Обръщаме внимание, че в случай на сключване на Административен договор, кандидатите следва да имат предвид и задължението си да осигуряват постоянен достъп до местата, където ще се използват активите, в това число и достъп до информационните системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление и изпълнение на проекта, съгласно актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ 1.3. Не е необходимо посочване във Формуляра за кандидатстване на потенциалните адреси на клиентски обекти, на които ще се предоставя услугата чрез въвеждания нов модел по проекта, особено при положение, че е напълно възможно тези адреси да не са известни на кандидата към датата на подаване на проектното предложение. Следва да имате предвид обаче, че на етап изпълнение на проекта, бенефициентът е длъжен да информира УО за всички места, на които е позиционирал активите, придобити със средства по проекта, за да могат да бъдат извършвани съответните проверки на място, вкл. в периода на устойчивост. Във Въпрос № 21 се коментира един и същ дълготраен материален актив (ДМА), предвиден за закупуване по проекта, да се използва/експлоатира на два или повече адреса на изпълнение на кандидата, която хипотеза не кореспондира със ситуацията, описана в настоящото запитване. Видът на избраният режим на помощ (регионална инвестиционна помощ или минимална помощ (de minimis)) няма отношение към изискванията за посочване на мястото/местата на изпълнение на проекта. Моля, запознайте се с определението за

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		да бъдат посочвани като допълнителни места на изпълнение на проекта в поле „Допълнителна информация за местоположението“? Това е почти невъзможно. Може би при отговора на въпрос 21 имате предвид хипотеза за ползване на един актив в повече от един стопански обекти на фирмата при положение, че обичайната й дейност не е свързана с предоставяне на услуга на място при клиента. Има ли разлика в изискванията относно посочването на такива адреси при прилагане на различните режими на помощ по процедурата (регионална помощ и минимална помощ)? 1.4. Трябва ли да спазваме изискването в периода на устойчивост услугата (предвид, че части от софтуера се инсталират при клиентите) да се предлага само в региона, в който се намира фирмата и съответно където е мястото на изпълнение на проекта? 2. Строителна фирма ще кандидатства за въвеждане на подобрен процесов модел, свързан с етапа по контрол на строителното изпълнение (етап от процеса по строителство на сгради), чрез закупуване на техника за пространствено заснемане на строителни обекти. Фирмата ще кандидатства по режим регионална инвестиционна помощ, като инвестицията представлява разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект. Предвид спецификата на строителната дейност, оборудването за заснемане ще се използва временно на различни строителни обекти на фирмата, където се изпълняват строителните дейности за клиенти (предоставя се строителна услуга на клиенти), след което ще се връща и съхранява в стопанския обект на предприятието.	„място на изпълнение на проекта”, посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване. Обръщаме внимание, че бенефициентите имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и 9 от Административния договор. 1.4. Условие за допустимост на проектите по процедурата е мястото/местата им на изпълнение да попада/т само в една от следните три категории региони – регион в преход (ЮЗР), по-слабо развити северни региони или по-слабо развити южни региони. При посочване във Формуляра за кандидатстване на места на изпълнение, попадащи в повече от един от горепосочените три категории региони, проектното предложение ще бъде отхвърлено, вкл. това да не се прекратява или премества дейността и активите извън съответния регион от ниво 2 по NUTS, както и в случай, че преместването би се отразило на броя точки или интензитет на проекта (в случай на преместване към регион с по-висок интензитет). Допълнително, бенефициентите имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и 9 от Административния договор. 2. Едно от основните изисквания по процедурата е проектите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Допустими по проекта са само разходи, които са пряко свързани и необходими за въвеждания нов модел. Разходи, които не са обосновани като необходими за

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Събраните данни от заснемането ще се обработват и анализират от инженерно-техническия персонал в стопанския обект на фирмата, чрез закупуване по проекта на специализиран софтуер. В тази връзка моля за следните уточнения: 2.1. Във връзка с изискването, че „в случаите на предоставена регионална инвестиционна помощ съгласно Регламент (ЕС) №651/2014 дълготрайните материални и нематериални активи следва да бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта“, допустимо ли е техниката за заснемане временно да се използва на различни строителни обекти на фирмата, когато това е част от процеса на предоставяне на строителната услуга, като оборудването се съхранява и данните от заснемането се използват в стопанския обект на предприятието? 2.2. Ако подобно използване е допустимо, необходимо ли е адресите на строителните обекти на клиентите да бъдат посочвани като допълнителни места на изпълнение на проекта в поле „Допълнителна информация за местоположението“, или за място на изпълнение следва да се посочи само стопанският обект на фирмата, където се съхранява оборудването и се извършва обработката и анализът на данните от заснемането? 2.3. Следва ли да се спазва изискването оборудването за заснемане да се използва само за строителните обекти на фирмата в региона, в който се намира стопанския обект (офиса) на фирмата, който ще бъде място на изпълнение на проекта, и където ще се използват активите по проекта?	въвеждания в предприятието нов продуктов или процесов модел, ще се считат за недопустими. От представената в запитването информация не става ясно по какъв начин закупуване на техника за пространствено заснемане на строителни обекти (свързано с етапа по контрол на строителното изпълнение) е част от основния бизнес процес на кандидата, свързан със строителство на сгради. В случай че става въпрос за осъществяване на строителен надзор (контрол), същият в България се извършва от лицензирани фирми (консултанти), регистрирани съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ) и притежаващи удостоверение за вписване в регистъра на ДНСК. Съгласно ЗУТ, консултантът, осъществяващ строителен надзор, следва да е лице, различно от лицето, извършващо строителството на сградата. 2.1.- 2.3 Моля, запознайте се с представените по-горе разяснения по т. 1.
143.	13.03.2026 г.	Уважаеми Госпожи/Господа, Моля за отговор на следния въпрос: Допустимо ли по е текущата процедура да бъде придобито оборудване (което е дълготраен материален актив и се отчита счетоводно като такъв), тип инструментална екипировка (щанци и матрици - тип	В т. 13.1, подт. 3) от Условията за кандидатстване е посочено, че при избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи:

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		формообразуващи елементи), които са необходими и пряко свързани с производството на новите модели, които дружеството предвижда да изработва. Благодаря предварително.	- създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. Във връзка с посоченото, в случай че желан за придобиване актив (например тип инструментална екипировка (щанци и матрици - тип формообразуващи елементи)) е част от съществуващо оборудване (производствена система) и инвестицията ще представлява по-скоро добавяне на компоненти (части) към съществуващи активи, и при условие, че проектът се изпълнява при режим „регионална инвестиционна помощ“, подобни компоненти (части) **няма да се считат за допустими** с оглед на факта, че не е налице достатъчна увереност, че представляват първоначална инвестиция в цялостно ново решение. В случай че проектът се изпълнява при условията на режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, приложим също за разходите по процедурата, горепосоченото изискване за първоначална инвестиция в цялостно ново решение не е приложимо, и по този режим **би било възможно финансиране** на разходи за компоненти (части), част от съществуваща производствена система (линия) (например тип инструментална екипировка (щанци и матрици - тип формообразуващи елементи)), при положение, че е обосновано, че същите са пряко свързани и необходими за въвеждания нов модел, и при положение, че са спазени и всички останали приложими изисквания и ограничения по процедурата. Окончателно решение относно допустимостта на отделните проекти ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
144.	13.03.2026 г.	Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за следното разяснение: 1. Кодът на икономическа дейност на кандидата, съгласно КИД-2008 е 32.30 производство на спортни стоки.	Посочената информация в запитването не е достатъчна, за да се даде еднозначно и категорично становище. Също така, следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Съгласно КИД-2025, код 32.99 Други разнообразни производства, некласифицирани другаде, включва кодове по КИД-2008: 27.90, 32.30 и 32.99. В случай, че кодът на проекта бъде определен като 32.99 Други разнообразни производства, некласифицирани другаде, ще бъде ли счетено, че "кодът на проекта съвпада с кода на основната икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 и/или 2023 и/или 2024.", съгласно критерий 2. Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта от критериите за ТФО. Моля за конкретен отговор.	становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Обръщаме внимание, че четиризначния цифров код 32.30 „Производство на спортни стоки“ фигурира и в новата Класификация на икономическите дейности на НСИ – КИД-2025, като е възможност част от дейностите, които този код е включвал да са прехвърлени в други класове в рамките на КИД-2025, вкл. и в код 32.99. В тази връзка и доколкото от запитването не става ясно какво точно произвежда предприятието, както и какъв ще бъде новия модел, въвеждан по проекта, и съответно кодът на проектното предложение, Ви препоръчваме да се запознаете внимателно с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. При необходимост от допълнителна информация, може да се обърнете към НСИ, както и да се запознаете с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2).
145.	13.03.2026 г.	Уважаеми експерти, Моля ви за разяснения по следните въпроси и казуси: 1. Моля за уточнение в какви случаи е приложимо попълването на Приложение 2.1 – Декларация за авторско право, предвид че декларацията предполага наличие на авторски права върху вече съществуваща компютърна програма. Попълването на декларацията предполага, че кандидатът притежава права върху софтуер /компютърна програма/, която вече е налична/съществуваща. В този ред на мисли: А. Хипотеза 1: Декларацията се прилага за компютърна програма, представляваща съществуващ софтуерен продукт на кандидата. Кандидатът притежава авторски права върху компютърна програма (например ERP система), разработена: - в рамките на трудово правоотношение (чл. 14 ЗАПСП), или - по договор за възлагане (чл. 42 ЗАПСП).	1.А. Съгласно информацията, посочена в критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения, в случай че кандидатът е носител на авторското право върху компютърна програма, предмет на въвеждания нов модел, на проекта ще бъдат присъдени 6 точки по горецитирания критерий. Едно от основните изисквания по процедурата е проектите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на **нови или подобрени** стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел, въвеждан по проекта, правилно да определи дали действително той е носител на авторското право върху компютърна програма, предмет на въвеждания нов модел, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща това. В допълнение и съгласно информацията, представена в запитването като Хипотеза 1, на проектното предложение няма да бъдат присъдени точки по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ при притежаване на авторски права върху съществуваща компютърна програма (ERP система), вече внедрена в

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Допустимо ли е в този случай съществуващата компютърна програма да се разглежда като предмет на въвеждания нов модел, когато проектното предложение предвижда надграждането ѝ чрез допълнителни функционалности или модули? Например: софтуерна компания притежава ERP система, която предлага като SaaS услуга, а по проекта се предвижда внедряване на допълнителни модули, разработени от външен доставчик при спазване на всички изисквания на процедурата. В този случай приложимо ли е подаването на Приложение 2.1 за съществуващата компютърна програма? Важно: Ако гореизложеното е приложимо, то тогава как тази компютърна програма ще представлява предмет на нов модел, ако вече съществува като продукт и е внедрена в предприятието и се предлага на клиентите му? Б. Хипотеза 2: Декларацията се прилага за заложен за придобиване по проекта софтуер от външен доставчик, представляващо персонализирано решение. В такъв случай, това персонализирано решение реално не съществува на етап кандидатстване и няма как кандидат да има авторски права върху нещо, което не съществува. Възможно ли е декларацията да се приложи за предвиден за закупуване софтуер в рамките на проектното предложение и при какви обстоятелства? В. Моля за насоки в какви случаи е приложимо предоставянето на описаната декларация. 2. Индикатор „Иновации на МСП, извършвани в МСП“ – определение от Прил. 10: "Новият модел, собствена разработка, следва да е разработен вътрешно от подкрепяното предприятие, а не в резултат на дейности, извършени от други предприятия	предприятието и предлагана на клиентите му, тъй като тази компютърна програма (ERP система) не попада в обхвата на определението за нов модел. 1.Б. С представянето към проектното предложение на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1), кандидатът декларира, че представляваното от него предприятие е носител на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, придобито по един от следните законови способи: - чрез договор за възлагане (по смисъла на чл. 42 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) при произведение, създадено по поръчка) ИЛИ - по смисъла на чл. 14 от ЗАПСП (при авторско право върху компютърни програми създадени в рамките на трудово правоотношение), ИЛИ - чрез друг законов способ съгласно съответното национално законодателство. За представяне на неверни сведения или затаяване на сведения в нарушение на задължение да предостави такива, за да бъдат получени средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се съфинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове, кандидатът носи наказателна отговорност по чл. 248а, ал. 3 във връзка с ал. 1 от Наказателния кодекс. Обръщаме внимание, че в Условията за кандидатстване и в критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ е посочено, че в случай че по проекта са заявени разходи за придобиване/ползване на права върху интелектуална собственост, съответните права няма да бъдат взети предвид при оценката по цитирания критерий. 1.В. Декларацията за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1), се представя в случаите, когато кандидатът е носител на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, придобито по един от следните законови способи:

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		или други изследователски организации, вкл. разработване на софтуер, отговарящо на посочените изисквания." В случая на проектно предложение, предвиждащо закупуване на софтуер, представляващ ДНА, този индикатор изглежда неприложим, тъй като по процедурата не е допустимо разработване на софтуер (разходи за заплати), а само доставка. Моля да уточните дали тълкуването е правилно. 2.А. При маркиране на индикатора в ПП той става ли приложим за всички активи, заложени в проектното предложение? Ако проектно предожение предвижда внедряване на нов модел чрез закупуване на отделни активи (комбинация от оборудване, която е защитена с полезен модел) и софтуер, върху който кандидатът няма авторски права и не е собствена разработка, то и за двете ли инвестиции следва да се представят необходимите доказателства за индикатора, посочени в Приложение 8? 3. Полезен модел може да защитава комбинация и взаимодействие между хардуер и софтуер. Ако конкретно проектно предложение предвижда такова взаимодействие и то е защитено с полезен модел, то проектното предложение би следвало да получи 6 точки по Критерии 1. А. В изложената хипотеза, задължително ли е кандидат на предоставя Приложение 2.1 декларация за авторско право за компютърна програма? Б. Следва ли да се посочва Индикатор „Иновации на МСП, извършвани в МСП“, при положение, че софтуерът няма да е собствена разработка, но кандидатът е притежател на полезен модел за комбинацията хардуер-софтуер? В. Непосочването на този индикатор означава ли, че е невъзможно проектното предложение да получи точки по	- чрез договор за възлагане (по смисъла на чл. 42 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) при произведение, създадено по поръчка) ИЛИ - по смисъла на чл. 14 от ЗАПСП (при авторско право върху компютърни програми създадени в рамките на трудово правоотношение), ИЛИ - чрез друг законов способ съгласно съответното национално законодателство. 2. и 2.А. Съгласно даденото определение в Приложение 8 - Описание на приложимите по процедурата индикатори, относно индикатор „Иновации на МСП, извършвани в МСП“, същият е приложим в следния случай: „Новият модел, собствена разработка, следва да е разработен вътрешно от подкрепяното предприятие, а не в резултат на дейности, извършени от други предприятия или други изследователски организации, вкл. разработване на софтуер, отговарящо на посочените изисквания.“ Видно от посоченото, фокусът е върху новият модел (иновацията) дали е собствена разработка (т.е. да е разработен вътрешно от подкрепяното предприятие), а не е върху предвидените за закупуване по проекта дълготрайни материални и/или нематериални активи (вкл. софтуер), които съгласно изискванията по процедурата следва задължително да бъдат придобити от трети лица, несвързани с бенефициента. Правилата за избор на изпълнител са детайлно разписани в актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ 3.А. Документите, които се представят на етап кандидатстване, за удостоверяване на степен на защита на въвеждания по проекта нов модел (стока, услуга и/или процес), са подробно описани в т. 24, букви д) и е) от Условията за кандидатстване. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел, въвеждан по проекта, правилно да определи кои от изброените документи да представи. 3.Б. Моля, запознайте се внимателно с информацията, представена в т. 7 „Индикатори“ от Условията за кандидатстване, Примерните указания за попълване

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Критерии 1. Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел? 4. Непредставяне на Приложение 3.3 на етап кандидатстване ще доведе ли до отхвърляне на ПП или същото ще бъде изисквано от УО при проверка на ПП?	на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение 7), както и с Приложение 8 – Описание на приложимите по процедурата индикатори. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 116, т. 2.2. 3.В. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 116, т. 2.1. 4. В случаите, когато проектът ще бъде изпълняван при избран режим „регионална инвестиционна помощ” и категорията инвестиция, за която се кандидатства представлява „диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент”, кандидатът следва да представи към проектното предложение и Приложение 3.3 – Справка относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт, част от Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3). В случай че цитираното приложение не е представено при подаване на проекта, същото ще бъде допълнително изискано от Оценителната комисия по процедурата. В случай че след допълнителното му изискване по установения ред, Приложение 3.3 не бъде предоставено от кандидата или е представено, но не съгласно изискванията, проектното предложение се отхвърля.
146.	13.03.2026 г.	Предприятие – кандидат с основен и допълнителен предмет на дейност търговия със строителни материали и стоки за бита, както и извършване на строителни услуги, има намерение да инвестира в технологичен процес, който ще бъде регистриран като полезен модел, в резултат на което ще се произвежда нов продукт (използван в областта на строителството). Това означава, че проектното предложение ще бъде с код на икономическа дейност различен от кода на основната и допълнителната дейност на кандидата, но ще бъде свързан с тях. Инвестицията ще бъде изпълнена в имот собственост на кандидата, в който обаче са разположени обектите, в които предприятието-кандидат извършва своята основна и допълнителна дейност. Предвид това и във връзка с определяне	1., 2. и 3. В Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения, е представена допълнителна информация относно допустимите по процедурата три вида първоначални инвестиции, както следва: - „Създаването на нов стопански обект“ означава създаването на нова различна производствена единица, а не на ново различно юридическо лице. За да се определи като стопански обект производствената единица трябва да е пространствено, функционално и организационно отделена единица, която се характеризира с висока степен на автономност. Водеща характеристика за определянето на инвестицията като нов стопански обект, а не разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект, е това дали предприятието вече има стопански обект на същото място. Новият стопански обект трябва да бъде самостоятелно обособен, без да разчита на съвместни технически ресурси със съществуващия стопански обект.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		на категорията първоначални инвестиции при режим „Регионална инвестиционна помощ“ имам следните въпроси: 1. В коя категория първоначални инвестиции би могло да попадне проектното предложение: създаване на нов стопански обект или увеличаване капацитета на съществуващ стопански обект или диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент? 2. Може ли да се каже, че в този случай категорията първоначални инвестиции е „създаване на нов стопански обект“, при положение че инвестицията ще бъде изпълнена в имот собственост на кандидата, в който обаче са разположени обектите, в които предприятието-кандидат извършва своята основна и допълнителна дейност? 3. В случай, че за водеща категория първоначални инвестиции е определена „създаване на нов стопански обект“, но в същото време би могло да бъде и „диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент“, това ще доведе ли до отхвърляне на проектното предложение?	- „Увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект“ е налице, когато вследствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи. - „Диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент“ е налице, когато продуктът не е бил произвеждан или услугата не е била предлагана в предприятието преди инвестицията, за която се кандидатства. Незначително изменен продукт или услуга чрез рутинна продуктова иновация за разлика от основната иновация не се класифицира като продукт или услуга, който/която не е произвеждан/предлагана преди. Диверсификацията на продукцията обхваща продукти или услуги с фундаментално нови характеристики, необхващащи незначително осъвременяване на продуктите/услугите. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, дейностите предвидени в проектното предложение по-скоро попадат в обхвата на първоначална инвестиция, свързана с диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. Обръщаме внимание, че съгласно изискванията, за да бъде определена първоначалната инвестиция като диверсификация на продукцията на даден стопански обект, е необходимо общият размер на допустимите разходи по проекта да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта. Също така, в случаите на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, в раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване, кандидатът следва задължително да представи информация, обосноваваща в коя от гореизброените допустими категории първоначална инвестиция попадат дейностите, планирани за изпълнение по проекта. Посочената обосновка е задължителна както за въвеждане на нов продуктов модел, така и в случай на въвеждане на нов процесов модел чрез проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на проекта, правилно да определи към коя категория първоначална инвестиция се отнася. Допълнителна информация за първоначална инвестиция, отнасяща се към категория „диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент”, може да намерите в Приложение 3.3 – Справка относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт, и Приложение 3.3.А - Указания за попълване на СПРАВКА относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт (Приложение 3.3), част от Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3).
147.	15.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Моля за отговор на следните въпроси по процедурата: Дружество осъществява основна икономическа дейност, класифицирана с код по КИД 79.11 „Туристическа агентска дейност“. Към настоящия момент дружеството предоставя услугите си чрез традиционен процес на обслужване на клиентите и не разполага със собствена софтуерна платформа, посредством която да организира и предоставя своите услуги, както и посредством която да предостави по-голямо удобство и нови функционалности на клиентите си. В рамките на проектна идея по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ дружеството планира въвеждане на нов процесов модел за предоставяне на услугите си, който съществено се различава от използвания към момента начин на работа/процес. Новият модел ще бъде базиран на и реализиран посредством специализирана софтуерна платформа, която ще дигитализира и автоматизира основни процеси по предоставяне на услугите, както и която ще предостави висока добавена стойност на потребителите, вкл. ще позволи предоставянето на нови услуги в рамките на дейността.	1. Едно от основните изисквания по процедурата е проектите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Допълнително, в т. 14.2 от Условията за кандидатстване са посочени допустимите по процедурата видове разходи, сред които са и разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА), включително софтуери и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. По отношение на закупувания софтуер е уточнено, че същият може да бъде придобит и като персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието. В тази връзка, при придобиване на софтуер посредством разработването му, следва да бъдат спазени всички авторски права и приложими лицензии. Управляващият орган ще проследява както за наличието на крайния програмен продукт, така и за наличието на програмния код и бележки към изданието (release notes). Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че посочената „специализирана софтуерна платформа“ е необходима за новия модел, въвеждан в предприятието, същата би била допустима, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		За целта предприятието е разработило техническо задание за разработване на софтуерна платформа, представляваща строго персонализирано решение, което следва да бъде разработено от външен изпълнител в съответствие със специфичните функционални и бизнес нужди на дружеството. В тази връзка моля за разяснение по следните въпроси: 1. Допустима ли е проектна идея, при която въвеждането на нов процесов модел за предоставяне на услугите се реализира посредством разработване и внедряване на специализирана софтуерна платформа, представляваща строго персонализирано софтуерно решение, която платформа е предназначена за дейността на Кандидата и ще бъде разработена по задание на кандидата от външен изпълнител? 2. В случай че софтуерната платформа, посредством която ще бъде въведен новият процесов модел, се разработва от външен изпълнител по техническо задание на кандидата, но е предназначена за използване единствено от кандидата и за неговите бизнес процеси (процеса по предоставяне на услуги), коректно ли е да се приеме, че кандидатът е носител на авторските права върху компютърната програма, предмет на въвеждания нов модел, при условие че в договора с изпълнителя ще бъде предвидено прехвърляне на съответните права върху разработения софтуер? Благодаря предварително за съдействието.	2. Съгласно информацията, посочена в критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения, в случай че кандидатът е носител на авторското право върху компютърна програма, предмет на въвеждания нов модел, на проекта ще бъдат присъдени 6 точки по горецитирания критерий. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел, въвеждан по проекта, правилно да определи дали действително той е носител на авторското право върху компютърна програма, предмет на въвеждания нов модел, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща това. С представянето към проектното предложение на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1), кандидатът декларира, че представляваното от него предприятие е носител на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, придобито по един от следните законови способи: - чрез договор за възлагане (по смисъла на чл. 42 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) при произведение, създадено по поръчка) ИЛИ - по смисъла на чл. 14 от ЗАПСП (при авторско право върху компютърни програми създадени в рамките на трудово правоотношение), ИЛИ - чрез друг законов способ съгласно съответното национално законодателство. Следва да имате предвид, че съгласно чл. 42, ал. 1 от ЗАПСП, авторското право върху произведение, създадено по поръчка, принадлежи на автора на произведението, освен ако в договора за възлагане е предвидено друго. Следователно, кандидатът ще е носител на авторското право върху компютърната програма, предмет на въвеждания нов модел, при условие че в договора за възлагане за създаването ѝ, изрично е посочено това. За представяне на неверни сведения или затаяване на сведения в нарушение на задължение да предостави такива, за да бъдат получени средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, както и средства, принадлежащи на българската държава, с

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			които се съфинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове, кандидатът носи наказателна отговорност по чл. 248а, ал. 3 във връзка с ал. 1 от Наказателния кодекс. Обръщаме внимание, че в Условията за кандидатстване и в критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ е посочено, че в случай че по проекта са заявени разходи за придобиване/ползване на права върху интелектуална собственост, съответните права няма да бъдат взети предвид при оценката по цитирания критерий.
Дата на разясненията от УО: 26.03.2026 г.			
148.	16.03.2026 г.	Във връзка с критерий "3. Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение" моля да разясните при положение, че предприятие е преместило седалището си в гр. Плевен, но към края на миналата година същото е било в гр. София. За да се получат точки по така заложения критерий следва ли да се заложи място на изпълнение над 50 % в гр. София, въпреки че дружеството вече не се помещава там?	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 64. В допълнение, обръщаме внимание, че в Приложение 6 - Критерии и методология за оценка на проектните предложения е представена детайлна информация за начина на оценка на проектните предложения по процедурата. Съгласно Приложение 6, в случай че минимум 50% от инвестицията (съгласно заявените общи разходи в бюджета) се реализира на територията на област София-град и предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на тази област (например в гр. София) към дата 31.12.2025 г., на проектното предложение ще бъде присъдена „1“ точка по критерий III.3 „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение“ от техническата и финансова оценка. В случай че предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на област София-град (например в гр. София) към дата 31.12.2025 г., и минимум 50% от инвестицията (съгласно заявените общи разходи в бюджета) се реализира извън територията на област София-град, на проектното предложение ще бъдат присъдени „0“ точки по критерий III.3 „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение“ от техническата и финансова оценка. Следва да имате предвид, че съгласно бележката към цитирания в запитването критерий, информацията относно регистрацията (седалището) на предприятието-

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			кандидат на територията на съответната област, следва да е вписана в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ към 31.12.2025 г. В случай че предприятието не отговаря на нито една от описаните в Приложение 6 хипотези, същото няма да получи точки по този критерий, като обръщаме внимание, че доколкото същият е критерий за приоритизация, а не за допустимост, непостигането му само по себе си не е основание за отхвърляне на проекта. Обръщаме внимание, че мястото на изпълнение на проекта е мястото на физическото осъществяване на инвестицията, на което може да се провери и удостовери въвеждането на новия модел в производството на предприятието. В заключение, бенефициентите по настоящата процедира имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и 9 от Административния договор
149.	16.03.2026 г.	Здравейте, Интересуваме от програмата BG16RFPR001-1.010 „НОВИ МОДЕЛИ В ПРОИЗВОДСТВОТО ОТ СТРАНА НА МСП“ ПО ПКИП 2021-2027. Занимаваме се с производство и търговия на дървен материал, като сме регистрирани с КИД 4683 и КИД 1611. Тъй като според изискванията за допустимост на кандидати, има ограничение отнасящо се до фирми с код С16.1 „Разкрояване, рендосване и импрегниране на дървен материал“ от КИД-2025. Интересуваме се от програмата, защото бихме искали да инвестираме в нови производствени машини - многообкрайчващи циркуляри, друг тип дървообработващи машини. С оглед останалите изисквания за кандидатите изцяло отговаряме. Моля за информация бихме ли попаднали в графа "Недопустими кандидати" с оглед информацията, която ви	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Обръщаме внимание, че съгласно подточка 2.3) от т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ на Условията за кандидатстване по настоящата процедура, **подкрепа не могат да получават кандидати, които са предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка на горски продукти. Недопустим за подкрепа е и код С16.1** „Разкрояване, рендосване и импрегниране на дървен материал“ от КИД-2025, с изключение на производството на несглобени дървени паркетни дъски. Във връзка с горепосоченото и на база представената в запитването информация, в случай че характера на активите, които желаете да придобиете по проекта, са свързани с осъществяването на недопустима дейност, разходите за тези активи са недопустими за финансиране по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		предоставих и номерата ни по КИД - 2025 г. Благодаря за отговора!	
150.	17.03.2026 г.	Здравейте, 1. Допустимо ли е проектно предложение и съответно заложеното за закупуване оборудване да въвежда нови модели в два различни кода по КИД-2025? Ако да, то къде следва да се предостави информация за кодовете? Допустимо ли е закупеното оборудване да се използва и за икономически дейности, които не са описани в проекта, но не са недопустими за финансиране? 2. Предприятие желае да диверсифицира своята дейност, като започне нова дейност (представляваща нова услуга) в сферата на туризма. Допустимо ли е, при спазване на всички изисквания по процедурата, да се закупят: - Преместваеми обекти тип контейнери, които не изискват разрешително за строеж - Палатки на стойност над стойностния праг на ДМА 2.1. Има ли ограничения, свързани с туристическата дейност по настоящата процедура? 3. Предприятие планира чрез настоящата процедура да въведе нов/подобрен продукт/стока, представляващ компонент (агрегат) от производствено оборудване. Въпросният компонент в действителност е иновативен за България, а дори и международно и чрез неговото производство и добавяне към съществуващите машини (продукти на дружеството) те ще добавят нови функции и ще се отворят нови пазарни сегменти за фирмата. Компонентът /агрегатът/ е защитен със свидетелство за полезен модел и самият той ще представлява новият продуктов модел.	1. По процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа само за една икономическа дейност, като четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. Следва да имате предвид, че икономическата дейност, за която се кандидатства (по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Кандидатите следва да обосноват как въвеждания по проекта нов модел ще се реализира/използва в рамките на посочения код в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. Посочената обосновка се представя в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. Кандидатите носят отговорност за правилното определяне на кода на проекта, като с оглед постигане на коректност при попълване на информацията могат да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна икономическа дейност по КИД-2025 и методологичните бележки по Класификация на икономическите дейности – КИД-2025 (Приложение 12.2). Обръщаме внимание, дълготрайните активи, придобити със средства по проекта, следва да бъдат нови (неизползвани), да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с Бенефициента, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и **да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП.** Последното обичайно изключва възможността за реализиране на описаната по т. 1 хипотеза, при която предприятието би могло да използва закупените по проекта активи за различна от описаната във Формуляра икономическата дейност, за която се

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		При така посоченото описание и при спазване на всички изисквания на процедурата, би ли се приело като нов продуктов модел въвеждането на иновативен компонент от цялостното оборудване, който би добавил значително различни и подобрени нови функции на оборудването? Правилно ли е нашето тълкуване, че новият продуктов модел е компонентът, а не самата машина? Благодарим ви от сърце!!!	кандидатства (код на проекта съгласно КИД-2025), в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). В допълнение, следва да имате предвид, че закупеното по проекта оборудване служи за постигане на проектните цели и осъществяване на заложените във Формуляра икономически дейности, за които се кандидатства съгласно посочен код на проекта по КИД-2025. При неспазване на посочените изисквания: а) в случаите на предоставена регионална инвестиционна помощ съгласно Регламент (ЕС) 651/2014 за нематериални активи, се дължи възстановяване на цялата финансова помощ по процедурата, заедно със съответните законни лихви. б) за всички останали случаи, извън тези по буква а), се извършва финансова корекция, пропорционално за периода, за който е налице неизпълнението. Окончателното решение относно допустимостта на разходите, заложени в проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 117. 2. В т. 14.2 от Условията за кандидатстване са посочени допустимите по процедурата разходи, а именно: 1) Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, и 2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. Допълнително, в Условията за кандидатстване е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 2.1. По процедурата не са налице специфични изкисвания по отношение на предприятията, извършващи туристическата дейност. 3. Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 65. В допълнение, съгласно информацията, представена в запитването, по настоящата процедурата би било допустимо въвеждането на нов модел (в случая агрегат), свързан с производството на подобрена стока (в случая машините, които предприятието произвежда) при положение, че са представени нужните обосновки във Формуляра за кандидатстване и кандидатът, и проектното предложение отговарят на всички останали изисквания и условия по процедурата, вкл. и по отношение наличието на значителни подобрения на една или повече характеристики или експлоатационни спецификации на подобрената стока. По отношение на полетата във Формуляра за кандидатстване, в които следва да се представи информация за пазарно влияние и жизнеспособност на новите или подобрени стоки/ услуги, е допустимо да се посочи информация за крайният продукт (стока/ услуга), резултат от въвеждания по проекта нов модел (напр. агрегатът). Обръщаме внимание, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
151.	17.03.2026 г.	Уважаеми екип на УО,	1. Обръщаме внимание, че информацията, която следва да бъде описана от страна на кандидатите в рамките на двете цитирани в запитването полета не е идентична,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. Моля да предоставите разяснение по отношение на това дали има някаква принципна разлика между информацията, която следва да бъде предоставена във ФК в следните части: - съобразно Приложение 7 в т. 3 "План за изпълнение/Дейности по проекта" е посочено, че дейността следва да бъде разписана по начин, от който да е видно как конкретните активи, заложени за придобиване в бюджета на проекта (раздел „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване), ще доведат до въвеждането на новия продуктов модел (стока и/или услуга) или новия модел в бизнес процесите (насочен към производство на стоки и/или предоставяне на услуги). - в т. 9 "Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение" следва да се представи информация за вида на въвеждания по проекта модел. При описанието в т. 3 "План за изпълнение/Дейности по проекта" е очевидно, че е необходимо да се посочи конкретния вид на въвеждания по проекта модел, което означава, че де факто в представянето на информацията и в т. 9 "Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение" ще се съдържа идентично описание. 2. Моля за разяснение дали е правилно разбирането, че когато по проекта се въвеждат два нови модели в дейността на предприятието- например един, който е за предлагане на услуга и друг за подобряване на вече предлагана услуга в предприятието, тези две дейности трябва да обособят като обособени две отделни дейности в т. 3 "План за изпълнение/Дейности по проекта" Благодаря!	доколкото съгласно представените от страна на Управляващия орган насоки и описания в Приложение 7, двете полета следва да съдържат различни по своя обхват и насоченост данни. В тази връзка, информацията за вида на въвеждания по проекта нов модел следва да бъде представената в рамките на поле 2. „Вид на въвеждания по проекта нов модел“ от раздел 9 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване. Към полето Управляващият орган е дал конкретни насоки какво следва да бъде описано от страна на кандидатите, съобразявайки вида на новия модел, предвиден за въвеждане по проекта. Информацията в това поле, конкретно по отношение вида на новия модел, следва да е доста по-подробна, отколкото само назоваване на съответния вид на новия модел, което например се изисква в рамките и на други раздели на Формуляра, вкл. и в раздел 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“. Обръщаме внимание, че в раздел 3 описанието следва да е фокусирано не към вида на новия модел, а към обосноваване на необходимостта от конкретните активи, заложени за придобиване в бюджета на проекта (раздел „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване), които ще доведат до въвеждането на новия продуктов модел (стока и/или услуга) или новия модел в бизнес процесите (насочен към производство на стоки и/или предоставяне на услуги). Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посочените изисквания, ще бъде основание за премахване на разходите за съответните активи от бюджета на проекта. Допълнително, с оглед по-голяма яснота, в рамките на Приложение 7, стр. 12, е направена снимките на която е представено ПРИМЕРНО описание на допустимата по процедурата дейност. Обръщаме внимание, че кандидатите следва да съобразят информацията, която ще включват като описание, отчитайки спецификата на конкретния проект. Следва да имате предвид, че навсякъде във Формуляра за кандидатстване, където това е приложимо, кандидатите следва да посочат един и същ вид на новия модел, въвеждан по проекта. Отговорност на кандидата е представянето на логически свързана, обоснована и непротиворечива информация във Формуляра.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			2. По процедурата не е налице подобно изискване за обособяване на отделни дейности по отношение на различни нови модели, въвеждани в предприятието. С цел по-голяма яснота, в подобни случаи е препоръчително да се разпишат подробно всички дейности, съпровождащи въвеждането на нови модели в предприятието. По преценка на кандидата е как да опише необходимата информация във връзка с предвидените по проекта дейности/разходи. Следва да имате предвид, че функционалностите на ИСУН изискват всеки един разход, въведен в бюджета да бъде обвързан само с една дейност. В тази връзка, в хипотеза на въвеждане на два различни нови модела (продуктови или процесови за производство на стоки и/или предоставяне на услуги), по отношение на които са необходими едни и същи активи, информацията в рамките на раздел 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра, следва да бъде представена като една дейност. Ако обаче, за въвеждането на различените нови модели са необходими и различни активи, е допустимо информацията за веки нов модел да бъде представена в отделна дейност. Допълнително, информацията следва да бъде съобразена и при попълване на раздел 6 „Бюджет“, където от поле „Детайли“, кандидатите следва да посочат всеки един разход към коя дейност се отнася. Допълнителна информация и насоки за начина на попълване на отделните полета от Формуляра, може да бъде намерена в рамките на Приложение 7 „Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване“. „В заключение, обръщаме внимание, че при описаната по т. 2 от запитването хипотеза, в случай че е избран режим „регионална инвестиционна помощ“, следва да се уверите, че дейностите, включени в проектното предложение отговарят и на изискванията за първоначална инвестиция. Допълнително, ако същите попадат едновременно в повече от една от допустими категории първоначални инвестиции, то следва задължително да се определи **една от тях като водеща** и да се представи информация за съответната категория „първоначална инвестиция“ в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Повече информация относно допустимите категории първоначални инвестиции, в случаите на избран режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014, е представена в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/ минимални помощи (Приложение 3) към Условията за кандидатстване.“
152.	17.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с условията за кандидатстване по процедура „Нови модели в производството от страна на МСП“ по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021–2027, бихме искали да отправим следното запитване: Дружеството-кандидат осъществява дейност по повече от един КИД, като основната икономическа дейност, отчетена в НСИ, е различна от дейността, за която се предвижда изпълнение на проекта. Планираните за придобиване активи (машини и оборудване) са свързани с допълнителна икономическа дейност на предприятието. Съгласно изискванията на процедурата се разглежда икономическата дейност на кандидата за период от последните три приключени финансови години. В тази връзка молим за разяснение по следните въпроси: 1. Допустимо ли е кандидатстване по процедурата с проект, който е свързан с допълнителна икономическа дейност на предприятието, различна от основната, при условие че същата дейност е осъществявана от дружеството през поне една от последните три години? 2. В случай че кандидатът извърши промяна на основната си икономическа дейност (КИД) преди кандидатстване, ще бъде ли това обстоятелство взето предвид при оценката, или ще се прилага изискването за историческа дейност за последните три години независимо от текущата регистрация?	1. Посоченото по т. 1 от запитването, при спазване на всички останали изисквания по процедурата, би било допустимо. 2. В случай че питането Ви по т. 2 касае критерий „Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта“, следва да имате предвид, че оценката ще се извършва съобразно информацията, дадена в Приложение 6 по отношение на критерия, а именно: - Ако са описани етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепяния по проекта нов модел в предприятието, И кодът на проекта съвпада с кода на основната икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 и/или 2023 и/или 2024 – ще бъдат присъдени 8 т. - Ако са описани етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепяния по проекта нов модел в предприятието, И кодът на проекта съвпада с кода на допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 и/или 2023 и/или 2024 – ще бъдат присъдени 6 т. - Ако са описани етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепяния по проекта нов модел в предприятието, КАТО кодът на проекта не съвпада с кода на основната или допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 и/или 2023 и/или 2024, НО основната или допълнителна икономическа дейност на кандидата през поне една от посочените три години е свързана с кода на проекта – ще бъдат присъдени 4 т. - Ако кодът на проекта попада в кода на основната или допълнителната икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 и/или 2023 и/или 2024, НО не е представена информация относно етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепяния по проекта нов модел в предприятието – ще бъдат присъдени 2 т.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		3. В случай че дейността за която се кандидатства не е била основна през разглеждания период, но е реализирана като допълнителна дейност, допустимо ли е проектът да бъде разглеждан като въвеждане на нов модел в рамките на съществуващото предприятие, или следва да се третира като новостартираща дейност? Благодарим предварително за съдействието. С уважение,	- И ако критерият не е изпълнен – 0 т. В тази връзка промяна по отношение кода на дейност, извън посочения по-горе период 2022-2024, няма да бъде взета предвид при извършване на оценката по критерия. 3. Доколкото, както е посочено и в т. 3 от запитването, дейността за която се кандидатства съвпада с вече извършвана от страна на кандидата такава, макар и като допълнителна, същата няма как да бъде разглеждана като изцяло ново икономическа дейност. Следва да имате предвид, че посоченото следва да е видимо и проверимо на база служебната проверка от НСИ, Мониторстат КИД-2025 на НСИ за съответната година, за която предприятието заявява, че е изпълнявало конкретната дейност като допълнителна такава. Обръщаме внимание, също така, че съгласно бележка под линия № 32 от Условията за кандидатстване (на стр. 24), дейността, в рамките на която ще се реализира въвеждания по проекта нов модел, може да е основната, допълнителната или изцяло нова икономическа дейност за кандидата, което следва да бъде посочено в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.
153.	17.03.2026 г.	Здравейте, В рамките на тематична област на ИСИС 2021-2027 „Мехатроника и микроелектроника”, подобласт "Инженеринг, реинженеринг и продължаване на жизнения цикъл на индустриални машини, уреди и системи на база платформа “Индустрия 4.0” и дигитализация и цифрова трансформация на индустриалното производство" - възможно ли е да попадне нов модел, свързан с дигитализация на производствен процес в областта на производство на екологични опаковки. Благодаря!	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 85. В допълнение, конкретно посочената в запитването област, видно и от самото ѝ наименование, би могло да бъде приложима, вкл. и в случите, при които е налице нов модел, посредством който ще се постигне дигитализация на протичащите в едно предприятие производствени процеси.
154.	18.03.2026 г.	Уважаеми Дами и Господа, моля за отговор на следните въпроси по процедурата:	1. Посоченото по т. 1 от запитването ограничение се отнася **само** за общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) **за придобиване на**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. Във връзка с изложеното в Условията за кандидатстване по процедурата ограничение общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии (независимо един или повече) не трябва да надвишават 100 000 евро, моля да поясните: Включва ли се в това ограничение и стойността на общите допустими разходи за придобиване на софтуер като персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието? 2. Моля да уточните какво се има предвид под спазване на всички авторски права и приложими лицензии при придобиване на софтуер като персонализирано решение? Достатъчно ли е авторските права върху персонализирания софтуер да принадлежат на възложителя (бенефициента) в следствие на възлагането на разработката на софтуера на външен изпълнител? 3. Предприятие-кандидат има проект в процес на изпълнение по процедура BG16RFPR001-1.001 „Разработване на иновации в предприятията“ , финансирана по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 - 2027. Проектът е със срок за изпълнение до 09.2026 г. Допустимо ли е по текущата процедура да се заявят разходи за ДМА/ДНА, насочени към въвеждане на иновацията-обект на проекта по разработване на иновации, вкл. като се вземе предвид, че разработваната иновация ще достигне ниво на технологична готовност TRL 7 - Прототип, демонстриран в операционна среда в рамките на проектната реализация (до 09.2026 г.) и съответно – в момента на сключване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура BG16RFPR001-1.010„Нови модели в производството от страна на МСП“ иновацията би	**патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии** (независимо един или повече). Разходите за придобиване на софтуер не влизат в посоченото ограничение. 2. Съгласно т. 14.2, подт. 2) от Условията за кандидатстване, софтуерът може да бъде придобит като: готово решение, съответстващо на нуждите на предприятието, и/или персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието. Допълнително е уточнено, че при придобиване на софтуер посредством разработването му, следва да бъдат спазени всички авторски права и приложими лицензии (съгласно съответното национално законодателство). Посочено е също, че Управляващият орган (на етап изпълнение на проекта) ще проследява както за наличието на крайния програмен продукт, така и за наличието на програмния код и бележки към изданието (release notes). В тази връзка, Бенефициентът трябва да може да докаже, че софтуерът е придобит законно, с всички необходими права, лицензии и документация, и че не е налице нарушаване на чужди права върху интелектуална собственост. Също така, следва да имате предвид, че, в случай че по време на или след изпълнението на проекта, възникне съдебен спор, касаещ правата върху интелектуална собственост върху новият модел, въвеждан в предприятието чрез проекта по настоящата процедура, то всички съдебни и произтичащи от съдебния спор разходи се поемат от съответния бенефициент. В случай че съдебният спор приключи с влязло в сила съдебно решение за нарушаване на право върху интелектуална собственост от страна на бенефициента, то той е длъжен да възстанови предоставените по настоящата процедура средства със съответната законна лихва. Допълнителна информация за документите и информацията, които следва да бъдат представени в процеса на изпълнение и при приключване на проекта, са подробно описани в актуализирано „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		била на ниво на технологична готовност, позволяващо въвеждането й на пазара при наличие на необходимите за целта ДМА/ДНА? Поясняваме във връзка и с отговора ви на въпрос 113, че по текущия проект за разработване на иновации са допустими единствено разходи за квалифициран персонал, необходим за разработване на иновацията, но не и разходи за ДМА и за ДНА и в този смисъл – не би могла да е налице хипотеза, при която по процедурата за Нови модели се заявяват за реализация дейности и разходи, които вече са финансирани по процедурата за разработване на иновации. 4. Предприятие има средносписъчен брой на персонала 2 лица през 2024 и през 2023 г. Същевременно нетните приходи от продажби през 2024 и през 2023 г. надвишават 15 000 000 евро, а сумата на актива през 2024 г. и през 2023 г. надвишава 14 000 000 евро. Моля да потвърдите, че правилно определяме категорията на предприятието като „средно“, макар и средносписъчния брой на персонала на дружеството да е под границата за „средно“ предприятие. 5. Във връзка с изложеното в отговора Ви на въпрос 73 „…. обръщаме внимание, че целта на настоящата процедура е да се финансират разходи, необходими за въвеждане на нови модели в дейността на предприятието, а не на такива, свързани с процеса (в т.ч. и на необходимите за целта активи) по разработването им.“, моля да уточните, дали попада в рамките на целта на процедурата и дали е допустимо проектно предложение, при което предприятието иска да въведе нов модел, свързан със съществено подобрен процес на предоставяне на предлаганите и към момента от него услуги, като за целта е необходимо да бъде придобит ДНА - софтуер-персонализирано решение, посредством който софтуер да се реализира този нов процес на предоставяне на услугите, т.е.	иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/. 3. Моля да се запознаете с отговор на въпрос 113, като в допълнение обръщаме внимание, че в рамките на т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, са изброени няколко хипотези, които по процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието и една от тях е именно **концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува.** Обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е да прецени дали са налице всички необходими условия, които да позволят да се реализира новия модел и да бъде изпълнен проектът в цялост. 4. Съгласно информацията, представена в запитването, в случай че след вземане предвид на всички отношения на партньорство и свързаност съгласно ЗМСП, данните на предприятието-кандидат за последните две последователни финансови години (напр. 2024 и 2023 г.) са, както следва: - средносписъчен брой на персонала под 10 души (напр. 2 лица), и - годишен оборот над 15 000 000 евро и под 50 000 000 евро **и** стойността на активите е над 14 000 000 евро и под 43 000 000 евро, категорията на кандидата е средно предприятие. Следва да имате предвид, че данните за персонал, оборот и активи на предприятието се определят като се вземат предвид всички отношения на партньорство и свързаност съгласно чл. 4 от ЗМСП. Категорията се определя въз основа на данните на предприятието за последните две последователни финансови години, в които то запазва своите параметри без промяна. С оглед коректното определяне на категорията на предприятието препоръчваме да се запознаете с Указанията за попълване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП, публикувани към Приложение 4 от Условията за кандидатстване по процедурата. 5. Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В тази

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		софтуерът е пряко необходим за въвеждане на новия процесов модел в предприятието и следва да бъде разработен по задание на кандидата? Счита ли се това за процес по разработване на новия модел, бидейки той по своята същност процес, а не материален актив (продукт)? 6. Ако кандидат по процедурата не разполага с документи, удостоверяващи, че въвежданият нов модел е собствена разработка на кандидата (патент/полезен модел/промишлен дизайн/авторско право), то приложим ли е по отношение на този кандидат индикатор „Иновации на МСП, извършвани в МСП“? Ако този индикатор е неприложим по отношение на кандидата, то това прави ли проектното предложение недопустимо? Задължително ли е в този смисъл кандидат да въвежда нов модел, който е негова собствена разработка или е допустимо да въведе нов модел, разработен от друг субект? 7. Предвид изискването по отношение на нов модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително да е налице една или повече от една нови „функции“ на съответния бизнес процес, които значително да се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието, моля да разясните какво се визира под „функция“ на бизнес процес. Моля също така да дадете конкретни примери, от които да стане еднозначно ясно по отношение на какво точно следва да се акцентира при представяне на проектна идея, свързана с въвеждане на нов бизнес процес за предоставяне на услуги/за производство на стоки/ 8. Моля да поясните, дали ограничението за финансиране по процедурата на две свързани предприятия, осъществяващи подобна дейност, класифицирана с еднакъв тризначен код по	връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тези на новия модел, който предвижда да въведе чрез проекта, да определи дали същият отговаря на посочените в Условията за кандидатстване определения и изисквания, да определи вида му и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Обръщаме внимание, че придобиването на софтуер като персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието е допустимо по процедурата, ако същото представлява актив, който е пряко необходим за въвеждането на новия модел по проекта. 6. Когато кандидатът не може да докаже, че въвежданият по проекта нов модел е собствена разработка, индикатор „Иновации на МСП, извършвани в МСП“ не е приложим. Документите, посредством които посоченото обстоятелство се доказва са изброени в рамките на Приложение 8. Обръщаме внимание, че доколкото по процедурата не е налице изискване да се въвеждат само нови модели, които са собствена разработка, незалагането на цитирания индикатор, само по себе си няма да доведе до отхвърляне на проектното предложение. Следва да имате предвид обаче, че доколкото новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява иновация на ниво предприятие, при внедряването му кандидатът не трябва да нарушава чужди права върху интелектуална собственост. Ненарушаването на чужди права върху интелектуална собственост се декларира с раздел „Декларация за ненарушаване на чужди права върху интелектуална собственост“ към Декларацията при кандидатстване (Приложение 2). В случай на одобрение на проекта, Декларацията при кандидатстване (Приложение 2) става неразделна част от АДПБФП. В случай че по време на или след изпълнението на проекта възникне съдебен спор, касаещ правата върху интелектуална собственост

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		КИД, се отнася и до предприятия-партньори по смисъла на ЗМСП? Предварително благодаря	върху новият модел, въвеждан в предприятието чрез проекта по настоящата процедура, то всички съдебни и произтичащи от съдебния спор разходи се поемат от съответния бенефициент. В случай че съдебният спор приключи с влязло в сила съдебно решение за нарушаване на право върху интелектуална собственост от страна на бенефициента, то той е длъжен да възстанови предоставените по настоящата процедура средства със съответната законна лихва. 7. Няма как да бъде даден еднозначен отговор на запитването по т. 7, доколкото функциите зависят пряко както от вида на съответния бизнес процес, така и от спецификите на дейността на предприятието, в което процесът се осъществява. В най-общ смисъл функцията означава отделна, ясно разграничима дейност, роля или стъпка в рамките на бизнес процеса, която изпълнява конкретна цел и води до конкретен резултат. Допълнително, конкретно по отношение на нов бизнес процес за предоставяне на услуги/за производство на стоки, за да отговаря той на определението посочено в т. 13. 1 от Условията, следва да представлява такъв, който до момента не е бил осъществяван от предприятието. Новият модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, представляват дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги, включително инженеринг и свързаните с него технически изпитвания, анализи и сертификационни дейности в подкрепа на производството. Следва да имате предвид, че случай че по проекта се заявява подкрепа за въвеждане на нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новия бизнес процес, който предприятието предвижда да осъществява и въведе в организацията на дейността си, в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега осъществяваните от него и въведени в организацията на дейността му. 8. Ограничението важи по отношение на свързани предприятия, осъществяващи подобна дейност. Свързаността на кандидатите ще се изследва към датата на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			сключване на административния договор, като под свързани предприятия се разбират предприятията по чл. 4, ал. 5-8 от ЗМСП. Под подобна дейност следва да се разбира основна икономическа дейност за последната приключена финансова година, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД на НСИ (Приложение 12.1 и Приложение 12.2).
155.	18.03.2026 г.	Здравейте, Представлявам малко предприятие от Северна България, което се занимава с производство на мебели (код 31.00 по КИД-2025). Произвеждаме и изнасяме основно дивани и канапета, като сами произвеждаме всички съставни компоненти на продуктите ни. Планираме да кандидатстваме по процедурата за нови модели, но има няколко неща, които не са ни ясни и бих искала да помоля за Вашата помощ. Ето кратка информация, последвана от въпросите ми: При производството на дивани, базовите процеси включват: проектиране и конструкция, производство на дървена конструкция (скелет), производство на пружини и еластична основа, поставяне на пълнежи (вътрешно тапициране), кройка и шиене на тапицерия, тапициране (обличане на дивана), монтаж на механизми и аксесоари, финален монтаж и контрол на качеството, опаковане и логистика. Към момента произвеждаме пружините за диваните самостоятелно, но с много стари инструменти и машини, с използване на много физически труд. По процедурата искаме да внедрим подобрен процес, включващ линия от три металообработващи машини, с която автоматизирано да произвеждаме пружините, които се интегрират в крайните продукти и по този начин да подобрим значително този процес, както и качеството (износоустойчивостта) на пружините, а от там и на крайното изделие - диван.	1. Съгласно предоставените определения в т. 13.1 от Условията за кандидатстване и в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения, по отношение на **новите модели, свързани с подобрени бизнес процеси** за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси**, въведени в организацията на дейността на предприятието. Информация за новите функции на подобрените бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно видът на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, по процедурата е допустимо въвеждане на нов модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на детайл (напр. пружини), съставна част от краен продукт (напр. дивани), при положение, че са представени нужните обосновки във Формуляра за кандидатстване и кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Въпрос 1: Допустимо ли е въвеждането по процедурата на подобен подобрен процесов модел, свързан с производство на детайл (пружини) от крайния ни продукт (дивани), а не на конкретен краен продукт? Въпрос 2: В случай че е допустимо, по какъв начин следва да се структурира информацията в проектното предложение (напр. в частта с пазарна приложимост, имайки предвид че ще въвеждаме процес за производство на детайл, който не се продава, а се влага в крайния продукт) - можем ли в обосновката да опишем географския пазар, пазарната приложимост, клиенти, конкуренти и т.н. на крайния ни продукт - дивани? Въпрос 3: Как препоръчвате да се представи информацията в проекта - да говорим за "подобрен процес за производство на пружини за дивани - автоматизирана линия" или "автоматизирана линия за производство на пружини за дивани" или друго? Благодаря Ви много за отделеното време и помощта. Моля Ви за отговор и насоки, защото материята е доста сложна и неразбираема за обикновен човек като мен. Поздрави,	Следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 2. По отношение на полетата във Формуляра за кандидатстване, в които следва да се представи информация за пазарно влияние и жизнеспособност на новите или подобрени стоки/ услуги, е допустимо да се посочи информация за крайният продукт (стока/ услуга), резултат от въвеждания по проекта нов модел (напр. дивани). 3. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно видът на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Допълнително, може да се запознаете и с Приложение 7 - Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване.
156.	18.03.2026 г.	Три фирми притежават и са първични заявители на полезен модел за въвеждане на нов технологичен процес. Може ли всяка една от тях да кандидтства със собствен проект за въвеждането на новия технологичен процес, защитен със свидетелство за действаща регистрация на полезения модел и да получи максималните 6 точки по критерии за оценка 1. Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел?	Съгласно националното законодателство в тази област, в случай на съпритежание на един обект на ИС от повече от едно лица, той може да се използва от всеки съпритежател в пълен обем, стига между тях да не е уговорено друго. В тази връзка, би било допустимо всяка една от фирмите да кандидатства със собствен проект, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Допълнително, обръщаме внимание, че по процедурата е налице следното ограничение: „*В случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения от две или повече свързани предприятия-кандидати, осъществяващи подобна*

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде сключен само с едно от тези предприятия.“ Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 112.
157.	18.03.2026 г.	Здравейте, Нашата компания се занимава с производство на специализирани метални контейнери и съдове, които се използват основно в химическата и хранително-вкусовата промишленост. По процедурата планираме въвеждане на нов модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на нашите продукти, чрез внедряване на технологична линия за производство на метални контейнери и съдове. Линията е защитена с полезен модел и включва пет отделни машини, които са взаимосвързани и производството на продуктите посредством подобрения процес може да се извършва единствено, когато и петте машини са налични и работят свързани в една производствена система/линия. Към момента фирмата разполага с две от необходимите пет машини в линията (заваръчна машина и шлайф машина), които са закупени със собствени средства. По проекта се предвижда закупуването на останалите три машини – струг, фрезов център с ЦПУ и отрезна машина. Допустима ли е подобна инвестиция по настоящата процедура? Може ли с проектното финансиране да се закупят три от необходимите машини, които заедно с двете съществуващи във	Съгласно предоставените определения в т. 13.1 от Условията за кандидатстване и в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения, по отношение на **новите модели, свързани с подобрени бизнес процеси** за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси**, въведени в организацията на дейността на предприятието. Информация за новите функции на подобрените бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно видът на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. От представената в запитването информация е видно, че кандидатът желае да внедри технологична линия за производство на метални контейнери и съдове, която е защитена с полезен модел и включва пет отделни машини, **които са взаимосвързани и производството на продуктите може да се извършва единствено, когато и петте**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		фирмата машини формират технологичната линия, посредством която ще се въведе подобрения процесов модел? Поздрави,	**машини са налични и работят свързани в една производствена система/линия**. Към момента фирмата разполага с две от необходимите пет машини в линията и предвижда чрез проекта да закупи останалите три машини. Във връзка с посоченото, обръщаме внимание, че в т. 13.1, подт. 3) от Условията за кандидатстване е посочено, че при избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. В тази връзка, в случай че желан за придобиване актив е част от съществуващо оборудване (напр. технологична линия) и инвестицията ще представлява по-скоро добавяне на компоненти (части/машини) към съществуващи активи, и при условие, че проектът се изпълнява при режим „регионална инвестиционна помощ“, подобни компоненти (части/машини) **няма да се считат за допустими** с оглед на факта, че не е налице достатъчна увереност, че представляват първоначална инвестиция в цялостно ново решение. В случай че проектът се изпълнява при условията на режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, приложим също за разходи по процедурата, горепосоченото изискване за първоначална инвестиция в цялостно ново решение не е приложимо, и по този режим **би било възможно финансиране** на разходи за компоненти (части/машини), част от съществуваща производствена система (технологична линия), при положение, че е обосновано, че същите са пряко свързани и необходими за въвеждания нов модел, както и са спазени и всички останали приложими изисквания и ограничения по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 52.
158.	19.03.2026 г.	Здравейте, моля за отговор на следния въпрос: при спазване на всички заложени в Насоките за кандидатстване изисквания и ограничения по отношение на допустимостта на проектните дейности и разходи, възможно ли е заложен по проекта мобилен ДМА да бъде използван за предоставяне на услуги от предприятието на място при свои клиенти извън стопанския обект, който е посочен като място на изпълнение на проекта и в който самият актив домува/се съхранява?	Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 24 и № 142. В допълнение, обръщаме внимание, че в случаите, когато спецификата на дейността на кандидата предвижда обичайно да осъществява своята дейност (предоставя услуги) извън територията на предприятието си, в рамите на обектите на своите клиенти, то **би могло да се допусне** описаната в запитването хипотеза както при режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, така и при режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата, включително и на ограниченията, произтичащи от избрания режим на помощ, както и да не прекратява или премества дейността и активите си извън съответния регион от ниво 2 по NUTS. Допълнително, бенефициентите имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и 9 от Административния договор. Обръщаме внимание, че в случай на сключване на Административен договор, кандидатите следва да имат предвид и задължението си да осигуряват постоянен достъп до местата, където ще се използват активите, в това число и достъп до информационните системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление и изпълнение на проекта, съгласно актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ . Следва да имате предвид и, че съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване, по процедурата не са допустими дейности по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения съгласно определението, посочено в Приложение 10. Съответно в Приложение 10 към Условията за кандидатстване са посочени следните дефиниции съгласно Закона за движението по пътищата (ЗДП): 1. "Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се приравняват трамваите и самоходните машини, когато се придвижват по пътищата. 2. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства. Във връзка с изложеното, в случай че посоченият в запитването актив „мобилен ДМА“, представлява пътно или моторно превозно средство, същият не е допустим за финансиране по процедурата.
159.	19.03.2026 г.	Здравейте, Допустимо ли е по настоящата процедура закупуване и внедряване на роботизирана система за зареждане на електромобили, чрез която да се въведе предлагане на нова услуга / с кид 35.12 , а кид на фирмата е търговия/ в два варианта: 1. Ако има изградена фотоволтаична система, която да зарежда роботите / а те от своя страна електромобилите/? 2. Изграждане на фотоволтаична система тип покрит паркинг с цел зареждане на роботите? Проектът ще бъде в режим " минимална помощ" и отговаря на всички останали условия.	1. Едно от изискванията за допустимост на проектите е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Отговорност на кандидата е, отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведе чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че „роботизираната система за зареждане на електромобили“ представлява нов модел, въвеждан в предприятието, същата би била допустима при положение, че

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодаря.	кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. 2. Съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване, допустими по процедурата са само разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, както и на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. Изграждането на фотоволтаична система по своя характер представлява извършване на дейности и разходи, свързани със строително-монтажни работи (СМР), които **не са допустими** за финансиране по процедурата, както и не са пряко свързани с въвеждането на новия модел. В заключение, следва да имате предвид, че: - Икономическата дейност, за която се кандидатства (по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. В рамките на това поле кандидатите трябва задължително да посочат ЧЕТИРИЗНАЧНИЯ КОД на дейността, съгласно КИД 2025, за която заявява подкрепа по проекта. Кандидатите следва да обосноват как въвеждания по проекта нов модел ще се реализира/ използва в рамките на посочения код в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. Посочената обосновка се представя в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. Кандидатите носят отговорност за правилното определяне на кода на проекта, като с оглед постигане на коректност при попълване на информацията могат да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна икономическа дейност по КИД-2025 и методологичните бележки по Класификация на икономическите дейности – КИД-2025 (Приложение 12.2). Дейността, в рамките на която ще се реализира въвеждания по проекта нов модел, може да е основната, допълнителната или изцяло нова икономическа дейност за

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			кандидата, което следва да бъде посочено в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. Във връзка с посоченото, обръщаме внимание, че код 35.12 съгласно КИД-2025 на НСИ е „Производство на електрическа енергия от възобновяеми източници“ и не кореспондира на информацията, посочена в запитването. - Съгласно Условията за кандидатстване по процедурата, в зависимост от нуждите си и спецификата на проектното предложение, кандидатите могат да изберат ЕДИН от допустимите два режима на помощ – режим на „регионална инвестиционна помощ” или режим „минимална помощ” (de minimis). Допълнителна информация относно приложимите режими на държавна/минимална помощ и изискванията, произтичащи от Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 2023/2831, е представена в Приложение 3.А към Условията за кандидатстване. - Окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 26.
160.	19.03.2026 г.	Здравейте, Възможно ли е по настоящата процедура кандидат да въведе нови модели в два или повече различни кода на икономическа дейност по КИД-2025? 1. Може ли да са два или повече напълно нови кода на икономическа дейност? 2. Може ли единият от кодовете да съвпада с кодовете на основна/допълнителна дейност, а другият/ите да са нови? 3. Как следва да бъде описано това /ако е възможно/ във формуляра?	1., 2. и 3. По процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа **само за една икономическа дейност**, като четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 117 и № 150.
161.	19.03.2026 г.	Уважаеми Дами/ Господа, Запознавайки се с Критериите за оценка на проектните предложения и базовите документи, цитирани в тези критерии,	Съгласно критерий III.2 „Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 г.“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения, допълнителни точки (5 точки) ще получат кандидати,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		намирам някои несъответствия, които бих искала да коментирате и уточните: В раздел III. Приоритизиране на проекти, т. 2. Национални приоритетни икономически дейности (сектори), са описани 18 кода на икономическа дайност, от които само два - C32.99 и C33.18 са конкретизирани с втората група цифри (четирицифров код). В същото време в публикуваната Национална стратегия за малките и средни предприятия 2021-2030 г. (НСМСП 2021-2030) всички сектори са обявени са само с първата двойка цифри. По този начин се ограничават сектори, които са в обхвата на кода по първите две цифри, но са извън кода по четирите цифри. Това предизвиква следните въпроси: 1. С колко точки ще бъдат оценени по този показател проектни предложения с КИД, който се различава по вторите 2 цифри от кодове C32.99 и C33.18 - например с кодове C32.50 или C33.20? 2. Не е ли редно такова ограничение да се счита като ограничаващо условие за кандидатстващите с кодове, които се различават по вторите две цифри от кодове C32.99 и C33.18? Предварително благодаря за отговора!	при които икономическата дейност, в рамките на която ще се реализират/предлагат на пазара продуктите/услугите, резултат от въвеждания по проекта нов модел (т.е. **кодът на проекта**), попада в определените национални приоритетни сектори съгласно Националната стратегия за малките и средни предприятия 2021-2030 г. (НСМСП 2021-2030). В т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че **икономическата дейност, за която се кандидатства (по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2**), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. В рамките на това поле кандидатите трябва задължително да посочат ЧЕТИРИЗНАЧНИЯ КОД на дейността, съгласно КИД 2025, за която заявяват подкрепа по проекта. Кандидатите носят отговорност за правилното определяне на кода на проекта, като с оглед постигане на коректност при попълване на информацията могат да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна икономическа дейност по КИД-2025 и методологичните бележки по Класификация на икономическите дейности – КИД-2025 (Приложение 12.2). Видно от публикуваната Национална стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 г. (на адрес - https://www.mi.government.bg/strategy-policy/natsionalna-strategiya-za-malki-i-sredni-predpriyatiya-msp-v-balgariya-2021-2027-g/), посочените в нея „сектор, отрасъл и икономическа дейност“ (вкл. определените национални приоритетни икономически дейности) са **съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008)** на Националния статистически институт (НСИ), който вече е заменен от новата Класификация на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на НСИ. Във връзка с горепосоченото и съгласно наличната в новия КИД-2025 - „Кодова таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025“, е извършено транспониране на така определените в НСМСП 2021-2023 национални приоритетни икономически дейности от стария КИД-2008 към новия КИД-2025 на НСИ. В резултат от така извършения преход са получени и двата четиризначни кода, посочени в критерий III.2

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			„Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 г.“. 1. Проектни предложения с код на проекта С32.50 „Производство на медицински и зъболекарски инструменти и средства“ или код С33.20 „Инсталиране на машини и оборудване“ **съгласно КИД-2025 на НСИ**, ще получат „0“ точки по критерий III.2 „Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 г.“ от техническата и финансова оценка на проектите. 2. Не е налице ограничаващо условие за кодове, които се различават по вторите две цифри от кодове С32.99 и С33.18, тъй като изначално икономически дейности, попадащи в раздел С32 „Производство, некласифицирано другаде“ и раздел С33 „Ремонт и инсталиране на машини и оборудване“ **съгласно КИД-2008 на НСИ не попадат** сред националните приоритетни икономически дейности, определени в НСМСП 2021-2023.
Дата на разясненията от УО: 30.03.2026 г.			
162.	20.03.2026 г.	Здравейте! Предприятие сме в сектор 55 - хотелиерство. По описание на процедурата има възможност да се въведе нов модел, звързан с производстово под формата на "нови стоки и/или услуги" или "подобрени стоки и/или услуги" като под "подобрени" се уточнява, че се включва добавяне на нови фунцкии или подобрения на същетвуващите функции или на потребителската полезност. В тази връзка бихме искали да попитаме дали отговаря на описанието инвестиция в асансьор, тъй като стопанисваната от предприятието сграда не разполага с такъв и оттам губи предимство спрямо други конкуренти? Това е директно свързано с потребителската полезност, достъпност, улесненост, използваемост, удобствпо за потребителя и не на последно място конкурентност. Предварително благодаря за отговора.	От така представената в запитването информация не става ясно какъв ще е реално новият модел, който предприятието желае да въведе по проекта. Обръщаме внимание, също така, че допустимите по процедурата активи са описани в т. 14.2 от Условията за кандидатстване и сред тях не попадат разходи за строително-монтажни работи. Окончателното решение относно оценката на проектните предложения (вкл. допустимостта на разходите), ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. В заключение, следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
163.	20.03.2026 г.	Здравейте, Представлявам малко предприятие, базирано в Ловеч, което се занимава с производство на мебели – цялостно обзавеждане за кухни от МДФ, ПДЧ и масив. Имаме полезен модел за поточна линия за производство на мебели за кухня, която включва 6 машини, технологично свързани помежду си и работещи последователно. Производственият процес може да се извършва единствено, когато и шестте машини са налични и работят свързани в една производствена система/линия. По процедурата планираме въвеждане на нов модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на нашите продукти, чрез внедряване на поточната линия, описана по-горе. Заради ограничения максимален размер на безвъзмездната помощ за малки предприятия (250 000 евро), по проекта ще можем да включим закупуването само на 4 от машините от поточната линия, като останалите 2 ще закупим със собствени средства. Важно е да се отбележи, че към момента на приключване на изпълнението на проекта новият процесов модел ще бъде въведен в дейността ни в неговата цялост и ще представим всички необходими и изискани от УО доказателства в подкрепа на това. Въпросът ми е: При описаната ситуация, допустимо ли е по проекта да се придобият само 4 от необходимите машини, които заедно с останалите 2, които ще се закупят със собствени средства, формират поточната линия, посредством която ще се въведе подобрения процесов модел? Моля за Вашето становище, базирано на опита Ви с подобни казуси, за да знаем дали изобщо да участваме по процедурата. Инвестиционната дейност на дадено предприятие, особено когато е МСП и разполага с ограничени ресурси, изисква комплексен процес на планиране, гарантиращ ефективното изразходване, както на собственото (обикновено	Моля да се запознаете с отговори на въпроси № 52 и № 157.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		банково/кредитно), така и на публичното финансиране. Вашият отговор ще ни помогне в този процес на планиране и взимане на правилното решение. Благодаря Ви предварително. Поздрави,	
164.	20.03.2026 г.	Здравейте, Уважаеми дами и господа, Моля за становище по следния въпрос, свързан с процедура „Нови модели в производството от страна на МСП“: В случай че кандидатът е предприятие, развиващо сладкарска дейност, счита ли се за допустим разход закупуването на хладилни витрини за излагане и съхранение на продукцията, в допълнение към закупуването на нови машини, ако тези активи са необходими за въвеждането на нов модел в дейността на предприятието? Предварително благодарим за разяснението.	В т. 14.2 от Условията за кандидатстване, където са посочени допустимите по процедурата разходи, е уточнено, че **всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел).** Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. В тази връзка и доколкото от запитването не става ясно какъв ще е реално новият модел, който предприятието желае да въведе по проекта, окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
165.	20.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената за кандидатстване процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на планирана инвестиция, свързана с въвеждане на усъвършенстване на производствения процес в предприятието и добавяне на нови продукти в портфолиото. Дружеството осъществява производство на метални детайли и към момента разполага с оборудване за плазмено рязане с	1. и 2. В случай че посоченото по т. 1 от запитването **оборудване е с разширени технически параметри, позволява извършването на нови технологични операции (фрезоване и маркиране), в сравнение с вече наличното в предприятието такова**, и е необходимо за въвеждането на нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел), при спазване на всички останали изисквания по процедурата, разходите за придобиването му по процедурата биха били допустими.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		работна дължина на масата 9 метра. Поради нарастващо търсене от клиенти е установена необходимост от обработка на детайли с по-големи габарити, както и извършване на допълнителни технологични операции (фрезоване и маркиране), които към момента не се изпълняват в предприятието поради липса на съответното технологично оборудване. В рамките на планирания проект се предвижда закупуване на нова машина за плазмено рязане с увеличена работна дължина на масата до 18 метра, което ще позволи обработка на нов тип и размер детайли, недостъпни към момента с въвеждане на нови за предприятието производствени операции – фрезоване и маркиране – с цел интегриране на повече етапи от обработката в рамките на единна производствена линия. Планираните инвестиции са насочени към внедряване на нов и усъвършенстван производствен модел, при който се разширява технологичният обхват на предприятието, съкращават се външните услуги и се повишава добавената стойност на крайните изделия. В тази връзка молим за разяснение относно следното: 1. Следва ли инвестиция, включваща замяна на съществуващо оборудване с ново със значително по-висок капацитет и разширени технически параметри (плазмена машина с увеличена работна зона), да се счита за допустима, когато тя позволява производството на нови по габарит изделия и е част от цялостна трансформация на производствения процес, а не представлява единствено подмяна на амортизирани активи? 2. Допустимо ли е в рамките на процедурата въвеждането на нови за предприятието технологични операции – в случая фрезоване и маркиране – които не са били част от съществуващия производствен процес, когато тяхното внедряване води до създаване на нов производствен поток и разширяване на обхвата на извършваните дейности?	Обосновката за необходимостта от всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. В случай обаче, че предвиждате придобиване на **оборудване, което е от същия вид/модел, като вече притежавано от предприятието такова, което не носи нови технически характеристики и представлява обикновена капиталова инвестиция в стандартни активи,** свързана с разширяване на производствения капацитет на предприятието, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 76. Във връзка с горепосоченото, окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодаря предварително!	
166.	21.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ и по-конкретно критериите за техническа и финансова оценка, бихме искали да отправим следните уточняващи въпроси: 1. Относно защита на интелектуалната собственост и оценка по критерий „иновативност“ Съгласно Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектни предложения“, по критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ се предвижда присъждане на точки при наличие на документи, удостоверяващи защита на интелектуалната собственост, включително декларация за авторско право върху компютърна програма. Моля да потвърдите дали в случай, че кандидатът представи декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1), отнасяща се до внедряван по проекта дигитален модел (напр. AI-базирана система), същият ще получи съответните точки по критерия за иновативност, при условията, описани в методологията. Допълнително, моля за уточнение дали този тип защита (чрез авторско право) се счита за равностоен на останалите допустими форми на защита (напр. полезен модел), при определяне на точките по посочения критерий. 2. Относно допустимост на дейности, свързани с производство на сладолед и десерти Съгласно Условията за кандидатстване е посочено ограничение за дейности в сектор С, раздел 10, включително 10.5 „Производство на мляко, млечни продукти и сладолед“. В тази връзка, моля да уточните:	1. Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 145, т. 1. 2. Съгласно подточка 2.2), на т. 11.2 от Условията за кандидатстване, предприятия, кандидатстващи за финансиране на икономическа дейност, която съгласно КИД-2025 на НСИ (Приложение 12.2) попада в сектор С, код 10.5 „Производство на мляко, млечни продукти и сладолед”, в т.ч. и 10.52 „Производство на сладолед“, не са допустими по процедурата. Горепосоченото ограничение в въведено с оглед избягване припокриването на интервенциите между Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027. и в частност настоящата процедура, Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 (ПРСР) и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР), където тези дейности са обект на подкрепа. Допълнително, съгласно КИД-2025 **клас 10.89 „Производство на други хранителни продукти, некласифицирани другаде“ не включва производството на сладолед**, а производство на хранителни продукти, годни за консумация в рамките на максимум три дни след производството, в т.ч.: - производство на супи и бульони - производство на бързоразвалящи се готови храни: • сандвичи • пресни, неизпечени пици Включва още: - производство на мая - производство на екстракти и сокове от месо, риби, ракообразни или мекотели - производство на заместители на месо, млечни продукти и сирена

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Допустими ли са проектни предложения, свързани с производство на занаятчийски сладолед (gelato) и десерти, когато дейността представлява производство на краен потребителски продукт с висока добавена стойност, а не първична преработка на селскостопански суровини? В случай че предприятието внедрява нов производствен модел, базиран на дигитализация и иновации, счита ли се, че попада извън обхвата на ограничените дейности по раздел 10.5? Допустимо ли е проектът да бъде реализиран под КИД 10.89 „Производство на други хранителни продукти, некласифицирани другаде“, когато продуктът (напр. gelato и десерти) е част от по-широка продуктова линия с иновативен характер? Благодарим предварително за съдействието.	- производство на яйчни продукти и яйчен албумин - производство на изкуствени концентрати - обработка (декристализация и филтриране) на закупен натурален пчелен мед - производство на полуфабрикати за сладолед и сладкиши - производство на инстантни супи и инстантни макаронени изделия - производство на заместители на мед и карамел - производство на екстракт и сироп от малц - производство на брашно от насекоми и други хранителни продукти на основата на насекоми - производство на хранителни добавки и други хранителни продукти, некласифицирани другаде. Във връзка с горепосоченото, обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е отчитайки планираните по проекта дейности, правилно да определи кода на дейността, за която заявява подкрепа (код на проекта съгласно КИД-2025). В случай че кандидат е заявил подкрепа за недопустим код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 и посоченото е видно от информацията, представена във Формуляра за кандидатстване, проектното предложение ще бъде отхвърлено. В случай че при оценката се установи, че на база на представената във Формуляра за кандидатстване информация, икономическата дейност, в рамките на която ще се реализира/предлага на пазара въвеждания в предприятието нов модел, попада сред недопустимите по процедурата сектори/дейности, или във Формуляра за кандидатстване не е представена информация за икономическата дейност, в която новият модел попада, проектното предложението ще бъде отхвърлено.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
167.	22.03.2026 г.	Здравейте, бихме искали да знаем дали би се счело за нов модел на услуга внедряване на система АДАСТ - за калибриране на всички системи за сигурност на леки автомобили от определени марки, която до момента не е съществувала в даденото прдприятие и която значително намалява риска от автопроизшествия. Благодаря предварително!	Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Определения за основните типове нови модели, свързани с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързани с нови или подобрени бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, са посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10 към тях. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно видът на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Доколкото от запитването не става ясно в каква икономическа дейност (код на проекта съгласно КИД-2025) новият модел ще намери приложение, обръщаме внимание, че в рамките на настоящата процедира, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, недопустими са кандидати, които са заявили подкрепа за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура. Изискването е по отношение на дейността, за която се заявява подкрепа (код на проекта), като същата се определя на база приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) (Приложение 12.2). Определението за „транспортен сектор и свързана с него инфраструктура“ е посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, където са изброени както съответните недопустими кодове, така и тези които са изключени от обхвата на определението съгласно чл. 2, пар. 45 от Регламент (ЕО) № 651/2014. Следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
168.	24.03.2026 г.	Ще се присъдят ли точки по критерий "1.Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел" за авторско право, ако същото е предвидено да се реализира след придобиване на софтуер от външен изпълнител, подробно и надлежно описано в раздел "План за външно възлагане" , както и като условие в Проекта на Договор и условията, залегнали в Публичната покана за избор на изпълнител. Софтуера ни е необходим за да реализираме в цялост нашият нов модел.	Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Съгласно изискванията на процедурата, за да бъдат присъдени точки по критерии I.1 “Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел” от техническата и финансова оценка, юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик следва **към датата на кандидатстване** да е притежател на съответните права (носител на авторското право върху компютърна програма), предмет на въвеждания нов модел. С представянето към проектното предложение на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1), кандидатът декларира, че представляваното от него предприятие е носител на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, придобито по един от следните законови способи: - чрез договор за възлагане (по смисъла на чл. 42 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) при произведение, създадено по поръчка) ИЛИ - по смисъла на чл. 14 от ЗАПСП (при авторско право върху компютърни програми създадени в рамките на трудово правоотношение), ИЛИ - чрез друг законов способ съгласно съответното национално законодателство. За представяне на неверни сведения или затаяване на сведения в нарушение на задължение да предостави такива, за да бъдат получени средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се съфинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове, кандидатът носи наказателна отговорност по чл. 248а, ал. 3 във връзка с ал. 1 от Наказателния кодекс. Обръщаме внимание, че в Условията за кандидатстване и в критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ е посочено, че в случай че по проекта са заявени разходи за придобиване/ползване на права върху интелектуална

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			собственост, съответните права няма да бъдат взети предвид при оценката по цитирания критерий. Окончателно решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
169.	24.03.2026 г.	1. Моля да уточните, дали декларирането в Приложение 2.1 Декларация авторско право (Pril_2.1_Deklaratsiya avtorsko pravo) на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, придобит по един от следните законови способи: - чрез договор за възлагане (по смисъла на чл. 42 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) при произведение, създадено по поръчка) ИЛИ - по смисъла на чл. 14 от ЗАПСП (при авторско право върху компютърни програми създадени в рамките на трудово правоотношение), ИЛИ - чрез друг законов способ съгласно съответното национално законодателство. от страна на кандидата е достатъчно основание за присъждане на 6 точки по критерий "Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел". 2. Моля да уточните, по смисъла на чл. 42 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) при произведение, създадено по поръчка, дали е допустимо кандидатът да сключи предварително споразумение с конкретен доставчик на софтуер, в случай че е налице обективна невъзможност за избор между алтернативни изпълнители (липса на конкурентни продукти), съгласно което при одобрение на проектното предложение доставчикът се задължава да предостави софтуера и да прехвърли авторските права върху него на кандидата.	1. Съгласно условията по процедурата, обстоятелството, че юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик към датата на кандидатстване е носител на авторското право върху компютърна програма, предмет на въвеждания по проекта нов модел, се удостоверява чрез представяне на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1). Обръщаме внимание, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Окончателно решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 2. Съгласно чл. 6 от Условията за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” 2021-2027, Бенефициентите следва да изберат изпълнител/и и да сключат договор с тях за изпълнение на дейностите по проекта при спазване на: - Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и Постановление № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление, или - Закона за обществените поръчки (ЗОП) и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато Бенефициентът се явява възложител по смисъла на ЗОП и възлагането не попада в изключенията, уредени в закона. Правилата за избор на изпълнител са детайлно разписани в актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		2.1. В случай че подобно споразумение е допустимо, ще бъде ли това основание за присъждане на точки по критерия за авторско право?	на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ Обръщаме внимание, че по процедурата не са допустими дейности и разходи, чието изпълнение е започнало или е физически завършено, или е изцяло осъществено преди подаването на проектното предложение, независимо дали всички свързани плащания са извършени. В този смисъл, допустимо е стартиране изпълнението на дейностите по проекта след подаване на проектното предложение. В допълнение, разходите, извършени след подаването на проектното предложение и преди сключването на административен договор, ще бъдат възстановени от Управляващия орган само, ако с кандидата се сключи договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедурата, както и в случай, че са спазени всички изисквания съгласно Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение. 2.1. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 168.
170.	24.03.2026 г.	Здравейте. Ние сме фирма в сферата на строителството и най-вече довършителни ремонтни дейности и се интересуваме от програма: BG16RFPR001-1.010 - Нови модели в производството от страна на МСП. Като искаме да вкараме нов модел (нова дейност, която до сега не сме изпълнявали). Съответно, да закупим машина за замазка, която се регистрира в КАТ и се води: Ремаркета-специални превозни средста. Дали такъв тип специални превозни средства биват допускани за кандидатстване по съответната програма? Благодарим!	Съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване, допустими по процедурата са разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, както и на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, **необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.** По процедурата **не са допустими дейности и разходи за закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения** съгласно определението, посочено в Приложение 10. В Приложение 10 към Условията за кандидатстване са посочени следните дефиниции съгласно Закона за движението по пътищата (ЗДП): 1. "Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се приравняват трамваите и самоходните машини, когато се придвижват по пътищата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			2. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства. Допълнително, съгласно ЗДП „ремарке“ е пътно превозно средство, предназначено да бъде теглено от моторно превозно средство. Към ремаркетата се приравняват и полуремаркетата. Във връзка с изложеното, в случай че посоченият в запитването актив „машина за замазка - ремарке, което се регистрира в КАТ“, представлява пътно превозно средство, същият не е допустим за финансиране по процедурата. Окончателното решение относно допустимостта на разходите, заложени в проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
Дата на разясненията от УО: 06.04.2026 г.			
171.	25.03.2026 г.	Здравейте, Възможно ли е в проектно предложение да се заяви едновременно нов процесов модел, въвеждан чрез актив 1 и нов продуктов модел, въвеждан чрез актив 2? Възможно ли е да се въведе нов процесов модел и същевременно нов продуктов модел чрез само един актив?	И двете посочени в запитването хипотези са възможни и допустими, при условие, че са спазени всички останали изисквания, заложени по настоящата процедура и са представени съответните обосновки във Формуляра за кандидатстване, отчитайки спецификите, както на новия модел, така и на дейността, в рамките на която същият ще намери приложение. В допълнение, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 151 т. 2, като следва да имате предвид, че по процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа само за една икономическа дейност, като четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване. Кандидатите носят отговорност за правилното му определяне.
172.	25.03.2026 г.	Здравейте, Предприятието ни се занимава с изработки на специфични метални детайли по чертеж на клиентите ни, които са основно чуждестранни предприятия от корабостроителната индустрия.	Информацията, представената в запитването не е достатъчна, за да се даде категоричен отговор на поставените въпроси, в т.ч. например не е ясно какъв е по същество новият модел, които се предвижда да бъде въведен по проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Проектната ни идея е свързана със закупуване на специална машина т.нар. борвег, който се използва за извършване на механични обработки - фрезоване и пробиване на отвори на големи детайли и заварени изделия с цел постигане на изисквания за успоредност, перпендикулярност и др. Обработката се извършва след заваряване за да могат да се коригират деформациите, получени в резултат на заваряването. Предприятието в момент има една изключително стара подобна машина, на която повечето функции отдавна не работят и не подлежи на поправка. Като получим такива запитвания, сме принудени да ги отказваме. А обработките, които правим, са с компромисно качество - вместо първо да обработим повърхността и след това да пробием отворите както е редно ние първо изпращаме фланеца на външна услуга за прецизно пробиване на отворите, заваряваме го и след това правим финалната механична обработка, защото машината не ни позволява да следваме правилната последователност - заваряване, обработка на повърхността и пробиване на отвори. Възможно ли е по процедурата да закупим гореописаното оборудване за фрезоване и пробиване на отвори на големи детейли, което ще ни позволи провеждането на нов производствен процес с правилана последователност на отделните производствени операции? Така описаната проектна идея, вписва ли се в концепцията на процедурата за въвеждане на нов процесов модел? Благодаря предварително за отделеното време!	Следва да имате предвид и че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В допълнение, обръщаме внимание, че по настоящата процедура е допустимо да се придобиват само активи, които са изрично обосновани във Формуляра за кандидатстване като необходими за въвеждания по проекта нов модел – продуктов или процесов. Допълнително, в Условията за кандидатстване изрично е записано, че в случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един от горепосочените - нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. **Във връзка с горепосоченото и само в случай, че така описаното в запитването оборудване за фрезоване и пробиване на отвори на големи детайли е необходимо на предприятието за въвеждането на нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел), който процес значително се различава от предишните бизнес процеси на предприятието**, придобиването му по настоящата процедура, при условие, че са спазени всички останали изисквания, заложени по нея, би било допустимо. Обръщаме внимание, че новият модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, следва да представлява дейностите, които превръщат суровините в стоки или услуги, включително инженеринг и свързаните с него технически изпитвания, анализи и сертификационни дейности в подкрепа на производството. Допълнително, следва да имате предвид, че **нов модел, свързан с нов бизнес процес е налице тогава, когато същият не е бил осъществяван от предприятието.** В случай, че по проекта се заявява подкрепа за въвеждане на нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новия бизнес процес, който предприятието предвижда да

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			осъществява и въведе в организацията на дейността си, в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега осъществяваните от него и въведени в организацията на дейността му. **По отношение на новият модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието.** Информация за новите функции на подобрените бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието. В тази връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
173.	25.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, и по-конкретно изискванията за допустимост на дейностите и дефиницията за „нов модел“, бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на следния тип инвестиция: Проектното предложение предвижда внедряване на нов вътрешен процес, свързан с поддръжката на автопарка на предприятието, чрез закупуване на специализирано оборудване (машини за смяна и ремонт на гуми на тежкотоварни автомобили и съпътстващо оборудване). Чрез тази инвестиция ще се въведе вътрешно интегрирана услуга, която не се предлага като самостоятелна търговска дейност, а е изцяло насочена към	Моля да се запознаете с отговори на въпроси № 45, № 46 и № 172. Следва да имате предвид и че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В допълнение, обръщаме отново внимание, че отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Определенията както за нови процесови модели, свързани с нов бизнес процес в предприятието така и за такива, свързани с подобрен бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги са посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и Приложение 10 към тях.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		подобряване на основната транспортна услуга, предоставяна на клиентите. В резултат от внедряването се очакват следните ефекти: гарантиране на непрекъсваемост на транспортната услуга чрез по-бърза реакция при технически проблеми; намаляване на риска от закъснения при доставки; повишаване на надеждността и сигурността на превозите; оптимизиране на логистичните процеси чрез намаляване на престоя и зависимостта от външни доставчици; повишаване на добавената стойност на основната услуга. С оглед на горното, моля за разяснение: Може ли въвеждането на подобен вътрешен процес (свързан с поддръжка на автопарк), който не представлява самостоятелна услуга за външния пазар, а подпомага основната дейност на предприятието, да се счита за „нов или подобрен бизнес процес“ по смисъла на процедурата и съответно да бъде допустим за финансиране? Също така, бихме искали да уточним дали подобна инвестиция би могла да бъде интерпретирана като: допустима иновация на ниво предприятие (нов процесов модел), или недопустима обикновена модернизация/разширение на съществуващи активи, съгласно ограниченията в условията за кандидатстване. Благодарим предварително за съдействието.	Също така, следва да имате предвид, че в т. 14.2 от Условията за кандидатстване, където са посочени допустимите по процедурата разходи, е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Обръщаме внимание и че по процедурата е налице ограничение по отношение на кандидати, които са заявили подкрепа по режим „регионална инвестиционна помощ” за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура. За повече информация, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 48. В заключение, окончателно решение относно съответствието на даден кандидат, проектно предложение и разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
174.	26.03.2026 г.	Здравейте, не ми стана ясно точно какво трябва да попълня за да кандидатствам . Благодаря!	За да кандидатстване по настоящата процедура, препоръчваме на първо място да се запознаете внимателно с Пакета документи, качен на следните интернет адреси: https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/novini-proczeduri-pkip/bg16rfpr001-1-010-novi-modeli-v-proizvodstvoto-

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			ot-strana-na-msp/ и https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/Info/533f9f35-e4ca-45f7-ab26-bf64efb3da5d. Допълнително, следва да имате предвид, че подаването на проектните предложения се извършва изцяло по електронен път чрез **попълването на уеб базиран Формуляр за кандидатстване,** който заедно с придружителните документи се подава чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕФСУ (ИСУН, раздел „Европейски фондове при споделено управление (2021-2027)”, модул „Е-кандидатстване” на следния интернет адрес: https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/Info/533f9f35-e4ca-45f7-ab26-bf64efb3da5d. Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН се извършва по следния начин: кандидатът влиза в ИСУН, след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура за кандидатстване от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение. Проектното предложение се изготвя от кандидата съгласно инструкциите на Управляващия орган, дадени в **Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение 7).** Изискващите се съгласно т. 24 от Условията за кандидатстване придружителни документи към формуляра за кандидатстване също се подават изцяло електронно. Всички документи се представят на български език без корекции. Документ, чийто оригинал е на чужд език, се представя и в превод на български език. Подробна информация за начина на подписване и подаване на Формуляра е представена в рамките на т. 23 „Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения“ от Условията за кандидатстване.
175.	26.03.2026 г.	Уважаем екип по процедура BG16RFPR001-1.010 „НОВИ МОДЕЛИ В ПРОИЗВОДСТВОТО ОТ СТРАНА НА МСП“ ПО ПКИП 2021-2027, моля за отговор на следния въпрос:	Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 14. Следва да имате предвид, че съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. Ще се счита ли за допустим разход за закупуване на строителна техника, като верижен багер, бетон - помпа и мини челен товарач, при положение, че не отговарят на определението за пътно превозно средство, дадено в Приложение 10 на процедурата. Описаната техника е специализирана строителна техника, не се придвижва самостоятелно по пътната транспортна мрежа на колела и не се използва за превозване на хора и товари. Отговарят на определението за самоходна машина, но не се придвижват по пътищата. Моля за конкретен отговор от ваша страна, без препращане към Приложение 10, с което сме се запознали. Благодаря ви,	кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение, както и на заложените по него разходи/дейности. В тази връзка и доколкото от информацията в запитването не става ясно какъв нов модел, ще бъде въвеждан по проекта, обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща допустимостта и необходимостта на всеки един актив, заложен в бюджета на проекта. Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения и допустимостта на заложените по тях разходи/дейности, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
176.	26.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за официално разяснение относно допустимостта на разходите за софтуер, когато същият представлява вътрешна разработка, извършвана от служители на кандидата. В Условията за кандидатстване и в публикуваните разяснения е посочено, че софтуерът може да бъде придобит като готово решение или като персонализирано решение, разработено от изпълнител. В тази връзка бихме искали да уточним следното: 1. Допустимо ли е софтуерът да бъде създаден като вътрешна разработка (вътрешно генериран дълготраен	1., 2., 3., и 4. Както е посочено и е запитването, съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване по процедурата, софтуерът може да бъде придобит само по един от следните два начина: - готово решение, съответстващо на нуждите на предприятието; - персонализирано решение, **разработено от изпълнител** в съответствие с нуждите на предприятието. Допълнително, съгласно чл. 11 от Условията за изпълнение, дълготрайните активи, придобити със средства по проекта, следва да бъдат нови (неизползвани), да бъдат амортизируеми, **да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с Бенефициента,** и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от 5 (пет)

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		нематериален актив), когато разработката се извършва от служители на кандидата, без възлагане на външен изпълнител? 2. Ако вътрешната разработка е допустима, следва ли за нея да се представя оферта, предвид че не се сключва договор с външен изпълнител и не се извършва „придобиване“ на актив по смисъла на Условията? 3. При вътрешна разработка следва ли да се провежда процедура за избор на изпълнител по ПМС № 80/2022, или разходите се доказват чрез вътрешни документи (ведомости за заплати, разпределение на работно време, счетоводни записвания за капитализация и др.)? 4. Има ли разлика в допустимостта на вътрешната разработка в зависимост от приложимия режим на помощ (de minimis или регионална инвестиционна помощ)? Молим за официално становище, тъй като от него зависи правилното структуриране на проектното предложение и коректното планиране на разходите. Благодарим предварително за съдействието!	години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП. **Горепосоченото изключва приложимостта на описаната в запитването хипотеза в рамките на настоящата процедура и съответно не е допустимо да бъдат заявени разходи за придобиване на софтуер, създаден като вътрешна разработка.**
177.	26.03.2026 г.	1. В отговор на въпрос 117 е уточнено, че може да се кандидатства с проект, който попада само в един четирицифрен код на икономическа дейност, съгласно КИД 2025. А допустимо ли е в рамките на един проект да бъдат въведени няколко нови модела? Например комбинация между: - нов модел, насочен към подобрен бизнес процес, свързан с предоставянето на услуги и - нов модел, насочен към подобрена услуга Съответно за въвеждането на новите модели ще бъдат необходими различни дълготрайни материални и нематериални активи. Част от активите ще са необходими за въвеждането на	1. Потвърждаваме дадения отговор на въпрос № 117. По отношение на хипотеза на въвеждане по проекта на повече от един нов модел, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 151, т. 2 и № 171. В допълнение, следва да имате предвид, че всеки един от новите модели следва да отговаря на определянията, представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10. 2. Диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които кандидатът не е произвеждал или предлагал до този момент не винаги е свързана с нов код на икономическа дейност. Същевременно, ако в резултат на дадена дейност се стартира производството на нов продукт/услуга и посоченото ще се изпълнява в нов код на икономическа дейност, то същото би следвало да се разглежда като диверсификация на продукцията. Следва да се има предвид, че посочената

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		новия модел в процеса по предоставяне на услугата, а други активи ще са необходими за въвеждане на новия модел свързан с подобрена услуга. 2. Проектът предвижда въвеждането на нов модел водещ до предлагане на нов продукт или услуга. Новият продукт/услуга попада в различен код на икономическа дейност, съгласно Класификатора на икономическите дейности, в сравнение с досегашния код на дейност на фирмата-кандидат. В този случай, и при заявен режим на помощ "регионална инвестиционна помощ", проектът задължително ли попада в хипотезата на първоначална инвестиция "диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент"?	хипотеза е приложима, ако новият код на икономическа дейност е определен коректно и новият продукт/услуга притежава фундаментално нови характеристики, необхващащи незначително осъвременяване на продуктите/услугите. Обръщаме внимание също така, че съгласно изискванията, за да бъде определена първоначалната инвестиция като диверсификация на продукцията на даден стопански обект, е необходимо общият размер на допустимите разходи по проекта да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на проекта, правилно да определи към коя категория първоначална инвестиция се отнася при избран режим „регионална инвестиционна помощ“. Допълнителна информация за първоначална инвестиция, отнасяща се към категория „диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент”, може да намерите в Приложение 3.3 – Справка относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт, и Приложение 3.3.А - Указания за попълване на СПРАВКА относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт (Приложение 3.3), част от Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3).
178.	27.03.2026 г.	Уважаеми дами и господа, 1. Във връзка с отговор на въпрос 74 и по-конкретно следния текст: "Във връзка с изискванията по отношение допустимостта на разходите по процедурата, обръщаме внимание, че в случай че искате да заявите по проекта и въвеждане на маркетингов или организационен нов модел, то следва на първо място да обследвате дали въвеждането му може да бъде направено чрез активите, необходими за въвеждане на основния модел (продуктов или процесов). Ако това не може да бъде направено с едни и същи активи, то този допълващ нов модел няма да се счита за допустим.", моля за следното разяснение: допустимо ли	1. Всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел (основен), свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		е да се заявяват допълнителни разходи за активи, освен за активите за основния модел, за който се кандидатства, напр. допълнителни софтуерни приложения, или активите за основния модел следва да са НАПЪЛНО достатъчни за внедряването и на допълнителния бизнес модел? 2. Във връзка с разясненията по процедурата относно допустимите нови модели, бихме искали да отправим следното запитване, свързано с предприятие в сектор ресторантьорство (КИД 56.11): Предприятието предвижда въвеждане на нов/подобрен бизнес процес за производство и предоставяне на услуги, базиран на внедряване на съвременно кухненско оборудване, чрез който ще бъдат реализирани едновременно следните направления: - производство и предлагане на здравословни храни с контролирани параметри на приготвяне; - въвеждане на собствено производство на хляб и тестени изделия; прилагане на модел за нулев отпадък, включително чрез технологии за оптимално съхранение, преработка и удължаване на срока на годност на продуктите. Предвиденото оборудване (напр. конвектомати, висикоскоростни фурни, бласт чилъри, вакуум технологии и др.) позволява: - прецизен контрол на температури, време и технологични режими; стандартизация и възпроизводимост на процесите; - внедряване на нови технологични подходи (нискотемпературно готвене, регенерация, шоково охлаждане, вакуумиране и др.);	Във връзка с горепосоченото, **заявяването на посочените в запитването „допълнителни разходи за активи, освен за активите за основния модел, за който се кандидатства“ е недопустимо по настоящата процедура.** 2. Доколкото от запитването не става ясно какъв е конкретно вида на новия модел, който желаете да въведете по проекта, обръщаме внимание, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тези на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи дали същият отговаря на посочените в Условията за кандидатстване определения и изисквания (т. 13.1 от Условията за кандидатстване и в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения) да определи вида му и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Обръщаме внимание, че по процедурата могат да бъдат въведени и два или повече нови модела, стига същите да отговарят на заложените изискания и определения. Допълнително, следва да имате предвид, че ако новият модел, въвеждан по проекта е свързан с производството на нови стоки и/или услуги (нов продуктов модел), които предприятието до момента не е произвеждало и които могат да бъдат въведени на пазара, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новите стоки и/или услуги, които предприятието предвижда да произвежда в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега произвежданите от него. Окончателно решение относно оценката на проектните предложения и допустимостта на заложените по тях разходи/дейности, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		- съществено подобряване на качеството, безопасността и ефективността на производството. С оглед на гореизложеното, моля за Вашето становище: Би ли могло въвеждането на описания комплексен процес да се разглежда като нов модел, свързан с нов или съществено подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, съгласно изискванията на процедурата, при положение че: - включва нови функции и технологични възможности, които до момента не са прилагани в предприятието; - води до съществено различен начин на производство и предлагане на продуктите; - обхваща както създаването на нови продукти (напр. собствено производство на хляб), така и значително подобряване на съществуващите (чрез здравословни технологии и минимизиране на отпадъците)? Допълнително, моля да уточните дали комбинирането на няколко направления (здравословно хранене, собствено производство на хляб и нулев отпадък), реализирани чрез един интегриран производствен процес, е допустимо да се разглежда като един основен нов модел (процесова иновация).	
179.	27.03.2026 г.	Здравейте. 1. В отговора на въпрос 139, т. 1, за втори път сочите, че относно термина „робот” не прилагате различно тълкуване спрямо тяхното „общоприето” значение. Кое е „общоприето”? Запознаваме Ви с няколко дефиниции от световно утвърдени източници, от които е видно, че терминът няма „общоприето” значение. Моля да посочите коя от тях приемате. Речник „Merriam-Webster” (три дефиниции):	В допълнение към отговор на въпрос № 139, т. 1, обръщаме внимание, че в ИСИС 2021-2027 не е предоставено изрично определение за „робот“ вероятно с цел да не се поставят изкуствени ограничения и рамки, с оглед на бурното развитие на иновациите и технологиите в тази област. Допълнително, видно от представените в запитването определения за робот всичките имат общи характеристики, свързани с: - наличие на автоматизирано устройство, - извършване на поредица от самостоятелни операции,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		М.1. Машина, която наподобява живо същество в уменията си да се придвижва самостоятелно (чрез ходене или на колела) и да изпълнява сложни задачи (като хващане и преместване на обекти). М.2. Съоръжение, което автоматично изпълнява сложни, често повтаряеми задачи (например в индустриална асемблираща линия). М.3. Механизъм, управляван от автоматични контролери. Речник „Cambridge”: Машина, контролирана от компютър, и ползвана за автоматично изпълнение на задачи. Енциклопедия „Britannica”: Всяка автоматично управлявана машина, която замества човешко усилие, въпреки че може да не наподобява човешко същество или да не изпълнява функции по човешки маниер. Стандартът ISO 8373:2121 “Речник на роботиката” (две дефиниции): I.1. „Робот” е програмиран механизъм със степен на автономност за изпълнение на придвижване, манипулации и позициониране на предмети. I.2. „Индустриален робот” е автоматично контролиран, пре-програмируем, мултифункционален манипулатор, програмируем в три или повече оси, който може да бъде фиксиран на място или върху подвижна платформа за ползване в автоматични процеси в индутриална среда. 2. В Приложение 10 дефинирате „бизнес процес” като „дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги”. 2.1. Очевидно е, че този процес на преобразуване се постига чрез средства – ръчно или машинно. Машината представлява ДМА, респ. тя би била допустим разход за закупуване. 2.2. В цитирания отговор на въпрос 139, т. 1, сочите, че „изискването	- висока степен на автономност/липса на човешка намеса, - широка приложимост - в промишлеността и в други области. 2. УО потвърждава актуалността на отговор на въпрос 139, т.1 като не считаме, че с него налагаме ограничения на допустимостта на проекти, при което е налице автоматизиране на процесите в резултат на проекта, ако са спазени и всички останали изисквания на процедурата, вкл. това чрез проекта да се въвежда продукт/ процес, който да отговаря на изискването за нов модел. Доколкото основен критерий за допустимостта на даден проект по настоящата процедура е въвежданият нов модел/иновация да попада в някоя от подобластите на ИСИС, то ключово за определянето на посоченото е вида на въвеждания нов модел, а не толкова чрез какви активи се постига посоченото. За да може да се определи коректно приложимата област и подобласт съгласно ИСИС би следвало да се анализират ключовите характеристики, които са свързани с новия модел и го определят като такъв. Така например, ако ключовото за даден проект, който въвежда нов модел, е отпадането на даден бизнес процес, който досега се е извършвал ръчно вследствие на въвеждането на автоматизирани активи и посоченото прави новият бизнес процес да има ключови нови характеристики (на база представен анализ, който да изследва характеристиките на процеса преди и след), то би могло да се счита посочената от вас подобласт на ИСИС за приложима. Същевременно, ако в резултат на използването на аналогични автоматизирани активи по проекта ще започне производство, например, на специфичен български продукт, то приложимата подобласт на ИСИС би била „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти)“. Видно от посоченото, ключово за определянето на приложимата област на ИСИС не са придобиваните активи, а как същите са свързани с новия модел.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		е по отношение на новия модел да попада в областите на ИСИС 2021-2027, а не активите, придобивани по проекта”. Като имате предвид 2.1. и 2.2., моля да обясните какво тогава се влага в израза „използване на роботи в секторите с дългосрочен дефицит на кадри като:... ръчни повторяеми операции”. Допустими ли биха такива роботи като активи за ползване в новите модели? В началото на Вашия отговор сте посочили, че УО на ПКИП „има принос за изпълнението на ИСИС”. „Изпълнение” съдържа в себе си и „тълкуване”, т.е. знание какво иска да каже този, който е поставил условието, също както при законите. Имайте предвид, че с предложеното тълкуване в 139.1 „отрязвате” допустимостта на всички проекти, които биха искали да заменят ръчната обработка с автоматизирана чрез внедряването на машини, които биха били закупени активи по проекта. Условието проектът да попада в областите по ИСИС е условие за допустимост и ние следва да сме абсолютно сигурни, че го спазваме, т.е. да знаем как УО ще тълкува заложените условия.	
180.	27.03.2026 г.	В хипотезата на проект, в който се съвместява въвеждането на повече от един нов модел, се случва проектът да попада и в няколко различни приоритетни подобласти на ИСИС. Как следва да се процедира в такъв случай?	Съгласно посоченото в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване, проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на една от изброените тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027. Във връзка с посоченото изискване за допустимост на проектите по т. 13.1, подточка 2) от Условия за кандидатстване, в рамките на раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ от Формуляра за кандидатстване, кандидатът следва **да избере ЕДИН от приложимите варианти**, отчитайки спецификата на въвеждания по проекта нов модел в предприятието.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Възможно е в определени случаи, един проект да попада в повече от една област и/или подобласт на ИСИС 2021-2027, като за целите на настоящата процедура, кандидатът **следва да избере само ЕДНА област и една подобласт на ИСИС 2021-2027 като водеща**, която има най-тясно отношение към предвиждания за въвеждане нов модел (нови модели), и която да бъде посочена в раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ от Формуляра за кандидатстване. Допълнително, във Формуляра за кандидатстване, в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, в поле „4. Тематична област и приоритетна подобласт на ИСИС 2021-2027, в рамките на които попада въвежданият по проекта нов модел (задължителна информация)“, кандидатът **следва да обоснове съответствието на проекта с посочената като водеща тематична област и подобласт на ИСИС**. Отговорност на кандидата е, отчитайки спецификите на планирания за изпълнение проект, правилно да определи водещата тематична област и подобласт на ИСИС 2021-2027, в която същият попада, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избора му. Окончателното решение относно оценката на проектните предложения ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. В тази връзка, в случай на разминаване или погрешно идентифицирана тематична област и подобласт от ИСИС, Оценителната комисия ще извършва служебна корекция на поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“, като водещо за определяне на коректната област и подобласт на ИСИС ще е информацията, представена във Формуляра за кандидатстване в цялост (вкл. в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“). В случай че след проверката се установи, че не може да се определи тематичната област и подобласт на ИСИС 2021-2027, в която попада въведения в предприятието нов модел, или, че същият не попада в нито една от петте приоритетни тематични области на ИСИС, проектното предложение може да бъде отхвърлено.
181.	27.03.2026 г.	Здравейте! Съгласно т. 14.1 Допустимост на разходите от Условията за кандидатстване и по-специално в подточка 2 е	Съгласно т. 14.1 Условия за допустимост на разходите, за да бъдат допустими разходите по процедурата, в подточка 2 е посочено, че трябва да бъдат извършени

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		посочено, че разходите са допустими, ако са извършени след подаване на проектното предложение. В тази връзка и предвид факта, че все още няма да има одобрен проект и сключен договор, какви изисквания за тяхното извършване и последващо отчитане трябва да бъдат спазени? Интересува ме по-специално при обявяване на публична покана за избор на изпълнител в ИСУН, при последващо сключване на договор с него, а така също и при отразяване на направените разходи в счетоводната документация достатъчно ли е вместо номер на договор да се посочи номерът на проектното предложение и дали трябва да се спазят и останалите изисквания за визуализация, касаещи евентуалния принос на ЕС при последващо одобрение на проекта. Какво се случва в хипотезата дейностите, свързани със закупуване на ДМА/ДНА, да бъдат приключени и съответните разходи направени, преди да е подписан ДБФП? Ще бъдат ли признати? И ще може ли да се получи допълнителна консултация от експерти на УО при възникнали въпроси по този казус, като се има предвид, че това би станало по време на оценката?	след датата на подаване на проектното предложение и до изтичане на крайния срок, определен за представяне на финалния отчет по проекта. Разходооправдателните документи следва да бъдат издадени в периода на допустимост на разходите по процедурата, а именно: след датата на подаване на проектното предложение и до датата на представяне на междинния/финалния отчет по договора. По отношение начина на отчитане на разходите в счетоводната документация, това е посочено в подточка 6 от т. 14.1 Условия за допустимост на разходите, а именно разходите да бъдат отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки, съдържащи номера на АДПБФП или в отделна счетоводна система с утвърдени сметки за отчитане на разходи по договора. **За разходооправдателни документи издадени преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да се посочи номера на процедурата, във връзка с която са извършени**. В случаите, когато кандидатът не е възложител по смисъла на ЗОП, при избор на изпълнител/и същият **задължително прилага** разпоредбите на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и приложимите подзаконови нормативни актове (вкл. ПМС № 4/11.01.2024 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление), както и указанията (**вкл. мерките за видимост, прозрачност и комуникация**), заложени в актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ В подобни случаи, документите за провеждане на процедурите за избор на изпълнител (с публична покана, когато е приложимо) се публикуват в ИСУН, при спазване на изискванията на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4/11.01.2024 г. При този вид изпълнение на дейности кандидатите следва да имат предвид, че ако проектното предложение не бъде одобрено за финансиране, разходите, които са

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			направени по отношение на дейностите, за които е приложено предварително изпълнение, няма да бъдат възстановени. Възможността за осъществяване на **предварителен контрол** на процедура на избор чрез публична покана по реда на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4/11.01.2024 г., както и осъществяване на **консултации с експерти на Управляващия орган** на ПКИП относно възникнали въпроси по изпълнението на проекта, е налична **единствено след подписване на административен договор**. При решение за изпълнение на проекта преди сключване на АДПБФП, е от изключителна важност това да се инициира след момента на подаване на проектното предложение чрез ИСУН. В тази връзка трябва да бъде съобразено и изискването, посочено в т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване, съгласно което по процедурата са недопустими дейности и разходи за дейности, чието изпълнение е започнало или е физически завършено, или е изцяло осъществено преди подаването на проектното предложение, независимо дали всички свързани плащания са извършени. Всички изисквания, заложени за дейностите и разходите в Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение, са приложими в пълна сила и спрямо дейности и разходи, изпълнени и извършени преди сключването на административния договор. Не е необходимо уведомяване на Управляващия орган на ПКИП относно старт на изпълнение след подаване на проектното предложение. При необходимост от провеждане на процедура „публична покана“ по реда на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4/11.01.2024 г. в периода след подаване на проекта и преди сключване на АДПБФП, кандидатите трябва да обявят процедурата като използват функционалностите на ИСУН. През средата за кандидатстване на системата (Електронно кандидатстване) и в създадения собствен профил за кандидатстване, кандидатът обявява процедурата за избор на изпълнители в частта „Е-тръжни процедури“, „Моите е-тръжни процедури“, бутон „+ Нова процедура“. Чрез тази функционалност е възможно да се обявяват процедури за избор на изпълнител по реда на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4/11.01.2024 г. преди сключване на административен договор.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Обръщаме внимание, че разходите, извършени след подаването на проектното предложение и преди сключването на административен договор, **ще бъдат възстановени от Управляващия орган само, ако с кандидата се сключи договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедурата, както и, в случай че са спазени всички изисквания съгласно Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение.**
182.	27.03.2026 г.	Допустимо ли е закупуването на верижен багер?	Моля, запознайте се с отговора на въпрос № 14.
183.	28.03.2026 г.	Здравейте! По процедурата имаме следния въпрос: Предприятие е разработило и патентовало продукт. За продукта вече е изработен и тестван прототип, който е преминал тестовете успешно и е готов за въвеждане в серийно производство. Допустимо ли е това предприятие да закупи софтуер и техника за стартиране на производството конкретно на този нов продукт? Поздрави,	Съгласно Условията за кандидатстване новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява иновация на ниво предприятие и да бъде свързан с нова или подобрена стока, услуга или бизнес процес, които значително се различават от предходните и могат да бъдат съответно предоставени на потенциални потребители или въведени в употреба от предприятието. Допълнително, в рамките на т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, са изброени няколко хипотези, които по процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието и една от тях е: **концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува**. В този смисъл продукти, които са само на ниво идея, концепция или прототип без достатъчна готовност за реално приложение, не попадат в обхвата на допустимите за подкрепа по процедурата. От друга страна, когато продукт, защитен със съответните права по индустриална собственост, не е бил до момента произвеждан и предлаган от предприятието, но е в достатъчно зряла фаза, така че да може да бъде въведен в серийно производство и/или реално пазарно приложение, **не следва автоматично да се приема, че попада в ограничението** относно концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува. Отговорност на кандидата е както да прецени дали са налице всички необходими условия, които да позволят да се реализира новия модел и да бъде изпълнен проектът в цялост, така и да определи дали същият отговаря на посочените в Условията за кандидатстване определения и изисквания, да определи вида му и да представи във

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване, допустими по процедурата са разходите за придобиване на **дълготрайни материални активи (ДМА)** - машини, съоръжения и оборудване, както и на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – **софтуери**, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, **необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта**. Окончателното решение относно оценката на проектните предложения ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 95, т. 2.
184.	28.03.2026 г.	Здравейте, Бихте ли разяснили при попълване на бюджета - правилно ли е разбирането, че до 10% може да се завиши цената от приложената оферта - т.е. при цена за ДМА в приложената оферта от 100 000 евро, то в бюджета може да се заложи 110 000 евро? И по отношение на попълването и подписването на Декларацията за МСП във формат PDF - необходимо е да се попълни и подпише с КЕП или трябва да се извърши и заключване на файла или нещо друго? Благодаря за съдействието!	Разбирането Ви относно попълване на бюджета на проекта е правилно. Например, в случай че цената за дълготраен материален актив (ДМА), необходим за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, е 100 000 евро без ДДС, съгласно представената индикативна оферта, е допустимо в раздел „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване да бъде заложен разход за съответния ДМА, увеличен с до 10% от стойността съгласно офертата, т.е. до 110 000 евро без ДДС. Един от вариантите за подписване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (Приложение 4) е същата да бъде подписана с валиден КЕП от лице, официален представляващ кандидата, в края на самата декларация, в нарочно създадено поле „Подпис:“ (т.е. подписът да се съдържа в документа). Не е необходимо да се извършва заключване, криптиране или избиране на други подобни ограничаващи функции при подписване с КЕП на декларацията.
185.	30.03.2026 г.	Здравейте, Във връзка с изискването по УК: "В случай че по настоящата процедура бъдат подадени проектни предложения от няколко свързани предприятия, осъществяващи сходна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ може да бъде сключен само с едно от тези предприятия." и както пояснявате в отговор 106: "... под	В т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“, в поле „Важно“ (на стр. 19-20) от Условията за кандидатстване, е записано: *„В случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения от* ***две или повече свързани предприятия-кандидати, осъществяващи подобна дейност, административен договор*** *за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ* ***ще бъде сключен само с едно от тези предприятия. Проверка на одобрените кандидати за посоченото ограничение ще се извършва*** ***към датата на кандидатстване и към датата на***

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		„подобна дейност“ следва да се разбира основна икономическа дейност за последната приключена финансова година, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД на НСИ (Приложение 12.1 и Приложение 12.2)." Правилно ли е разбирането, че обстоятелството дали две предприятия подали проектни предложения и осъществащи сходна/подобна дейност са свързани ще се проверява към последната приключена финансова година? Благодаря за отговора.	***<u>сключване на административния договор</u>**, като при установяване на посоченото обстоятелство, ще бъде издавано Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на всяко предложение, включено в Списъка/ците с одобрени за финансиране проектни предложения, класирано на по-ниска позиция след първото такова, което също е включено в Списъка/ците с одобрени за финансиране проектни предложения/Списъка/ците с резервни проектни предложения (ако такъв е съставен). В случай че бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на проектно предложение, класирано на по-висока позиция, административен договор ще се сключи със свързаното проектно предложение на кандидата, класирано на по-ниска позиция, включено в Списъка/ците на предложените за финансиране проектни предложения/Списъка/ците с резервните проектни предложения (ако такъв е съставен). В случай че две или повече свързани предприятия – кандидати са класирани на една и съща позиция в Списъците с одобрени за финансиране проектни предложения/Списъците с резервни проектни предложения (ако такъв е съставен), то административен договор се сключва с първото по ред подадено проектно предложение. Под свързани предприятия се разбират предприятията по чл. 4, ал. 5-8 от Закона за малките и средните предприятия. Под подобна дейност за целите на настоящото изискване се разбира основна икономическа дейност за последната приключена финансова година, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД на НСИ (Приложение 12.1 и Приложение 12.2).“ Видно от горецитирания текст на Условията за кандидатстване, проверка на одобрените кандидати за посоченото ограничение ще се извършва както към последната приключена финансова година към датата на кандидатстване, така и към последната приключена финансова година (в случай че е различна) към датата на сключване на административния договор. Окончателното решение, относно съответствието на одобрен за финансиране кандидат с изискванията за бенефициент, ще бъде взето от екипът по договаряне, който ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 14.04.2026 г.			
186.	31.03.2026 г.	Здравейте, фирма иска да закупи софтуерна платформа, базирана на AI, чрез която ще се предоставя нова за фирмата услуга, тип SAAS. В този случай има ли ограничение в този ДНА до 100 000 Евро или тази сума се отнася само за софтуер тип лицензи?	Посоченото в т. 14.2 от Условията за кандидатстване ограничение от 100 000 евро се отнася за общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии (независимо един или повече), вкл. и такива за придобиване на софтуер чрез договор за ползване за определен период (договор за ползване на софтуер, лиценз за софтуер и т.н.). Ограничението **не се отнася** за разходите за придобиване на софтуер, при положение че се придобиват и програмния код и бележките към изданието (release notes). Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 154, т. 1.
187.	31.03.2026 г.	Здравейте, съгласно Насоките за кандидастване е записано, че са недопистуми дейности: "дейности, свързани с разработване и/или въвеждане на базирани на ИКТ системи и софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията (напр. ERP системи, CRM системи, MOM/MES системи и др.)". Ще се сичта ли за допустимо оптимизиране на съществуваща ERP система с въвеждане на модули за изкуствен интелект към нея.	В запитването не се съдържа достатъчно информация за предоставяне на еднозначно и категорично становище, в т.ч. например не е ясно какъв е по същество новият модел, които се предвижда да бъде въведен по проекта. Видно и от цитирания в запитването текст от Условията за кандидатстване, по настоящата процедура не е допустимо да бъдат залагани дейности/респективно разходи, свързани с ИКТ системи и софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията, в т.ч. и такива за надграждане/оптимизиране на съществуващи такива, вкл. ERP системи. Окончателното решение относно оценката на проектните предложения, включително съответствието на заложените разходи в проекта с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
188.	31.03.2026 г.	Здравейте, Предвиждаме въвеждане на нов продуктов модел, свързан с производство на здравословни хранителни продукти (напр. безглутенови десерти, веган печива и други готови храни). Новият модел попада в тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“,	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 17. В допълнение, следва да имате предвид, че в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на ЕДНА от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		подобласт „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти“. Конкретно ние ще употребяваме мед и розово масло в нашия нов модел, но в допустим КИД 10.71. Почти всички изброени в ИСИС примерни специфични български продукти обаче са част и от списъка в Приложение I ДФЕС. Следва ли да приемем, че дейностите, свързани с тях, са недопустими, ако същевременно попадат и в Приложение I ДФЕС?	тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027. Видно обаче от областите, идентифицирани в ИСИС 2021-2027, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС 2021-2027. Също така, обръщаме внимание, че за постигане на целите на ИСИС е предвидено да бъдат използвани разнообразни инструменти и средствата от националния бюджет, национални научни програми, както и средствата от различните европейски фондове и механизми (включително и финансиране по линия на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП), но не само от нея). Във връзка с посоченото, **не всички приоритетни подобласти, включени в петте тематични области на ИСИС, могат да бъдат подпомагани чрез мерки по ПКИП**. В тази връзка е и бележка под линия № 34 на стр. 28 от Условията за кандидатстване отнасяща се до ограниченията за финансиране на проекти в тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ на ИСИС. Съгласно нея проектите, реализирани в тази тематична област, следва да са съобразени с критериите за недопустимост на кандидатите, описани в т. 11.2 от Условията за кандидатстване, и по-специално демаркацията с ПРСР и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г., както и ограниченията за предприятията от секторите на рибарството и аквакултурите, **първично производство на селскостопански продукти; преработката и продажбата на селскостопански продукти,** посочени в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), **като последните имат отношение именни към цитирания в запитването „Приложение I ДФЕС“.** Обръщаме внимание, че съгласно определението, дадено в Приложение 10 към Условията, **под „преработка на селскостопански продукти“ се има предвид всяка една операция върху селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт,** с изключение на дейностите, осъществявани на място в

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			земеделското стопанство, които са необходими за подготовката на животински или растителен продукт за първата му продажба. Във връзка с посоченото, за да се прецени дали е спазено изискването по отношение на ограничението за предприятията от секторите на първично производство на селскостопански продукти и преработката, и продажбата на селскостопански продукти, изброени в Приложение № I към Договора за функционирането на Европейския съюз (Приложение 11), **водещ ще е финалният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепените проекти, а не междинните операции и/или отделните съставки, които производствения процес може да включва**. В тази връзка, това, че даден краен продукт, които не е сред изброените в Приложение 11, включва в себе си съставки (напр. мед), които попадат сред изброените там такива, не го прави недопустим за подкрепа по процедурата, при условие, че са спазени всички останали изисквания, относими към нея.
189.	31.03.2026 г.	Здравейте, Във връзка с изложеното в НК, стр. 11, а именно: „За да се изчисли интензитетът на помощта, всички данни се представят в брутно изражение - преди приспадането на данъци и други такси. Данъкът върху добавената стойност (ДДС), начислен върху допустимите разходи, който подлежи на възстановяване съгласно приложимото национално данъчно право, не се взема предвид при изчисляване на интензитета на помощта и допустимите разходи“, при кандидатстване на малко предприятие в режим „de minimis”, за чиито дейности ДДС е възстановим, моля да потвърдите/отхвърлите разбирането, че максималната стойност на проекта се изчислява, както следва: таван на проекта = максимална БФП (250000 евро): 0,7, т.е. – общият размер на проекта би следвало да е 357142,85 евро без вкл. ДДС? А,ако ДДС за малкото предприятие беше невъзстановим, то получената сума 357142,85 евро щеше да се тълкува като включваща ДДС? Ако изложеното е некоректно, моля за предоставяне на пример за изчисление, от който да става	Посоченият в запитването пример е коректен. Съгласно т. 14.3 от Условията за кандидатстване, разходите за възстановим ДДС са недопустими по процедурата. В случай че за даден кандидат ДДС е възстановим и следователно недопустим за финансиране разход по процедурата, то в този случай стойността на ДДС не следва да бъде включена в стойност на разхода за съответния актив (ДМА/ДНА), посочена в бюджета на проекта. В случай че за даден кандидат ДДС е невъзстановим и следователно допустим за финансиране разход по процедурата, то в този случай стойността на ДДС може да бъде включена в стойност на разхода за съответния актив (ДМА/ДНА), посочена в бюджета на проекта. Във връзка с посоченото и съгласно информацията представена в запитването, в случай че кандидатът е малко предприятие (съгласно ЗМСП), за чиито дейности ДДС е възстановим, и следователно недопустим за финансиране, и е избрал режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831, при интензитет на помощта от 70%, за да заяви максимален размер на безвъзмездна

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		ясно как се третира възстановимото ДДС при определяне на интензитета на помощта и допустимите разходи?	финансова помощ за съответната категория (250 000 евро), следва общият размер на проекта да е 357 142,86 евро без включено ДДС. Ако ДДС за малко предприятие е невъзстановим и следователно допустим за финансиране, при заявен максимален размер на безвъзмездна финансова помощ от 250 000 евро, общият размер на проекта ще е 357 142,86 евро с включено ДДС. Допълнително, относно третирането на ДДС може да се запознаете с чл. 189, пар. 4, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансовия регламент), Постановление № 86 от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 - 2027 г., както и с НФ 1/09.01.2024 г. „Указание на министъра на финансите за третиране на ДДС“ (Приложение 26 към Условията за изпълнение). Следва да имате предвид и че в случаите на избран режим „минимална помощ”, максималният размер на помощта за „едно и също предприятие“ в режим „de minimis”, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата не може да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро (586 749 лева) за период от 3 (три) предходни години, считано от датата на предоставяне на помощта. Допълнителна информация относно приложимите режими на държавна/минимална помощ и изискванията, произтичащи от Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 2023/2831, е представена в Приложение 3.А към Условията за кандидатстване.
190.	31.03.2026 г.	Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ и по-конкретно описанието на предвидените за провеждане процедури за избор на изпълнител, моля за следното разяснение: 1. В случай на заложен интензитет на безвъзмездната помощ под 50% - за всички разходи на проекта, следва ли бенефициентът да провежда процедура за избор на изпълнител тип „публична покана“ по реда на ПМС №4/2024г или е	1. При изпълнение на проекта бенефициентът прилага изискванията на процедурата и спазва приложимото законодателство. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с изискванията на правилата на процедурата и при спазване на: - Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (**ЗУСЕФСУ) и Постановление № 4 от 11 януари 2024** г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		достатъчно да изиска минимум 2 оферти от дружества с опит на съответния пазар? 2. В случай, че доставчикът на услугата/актива, който ще се приобдива по проекта е единствен и е носител на авторството върху придобиваният актив (ДНА/ДМА), следва ли да се провежда процедура за избор от типа „публична покана“ по реда на ПМС№4/2024г.?	процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление, или - **Закона за обществените поръчки** (ЗОП) и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато бенефициентът се явява възложител по смисъла на ЗОП и възлагането не попада в изключенията, уредени в закона. Когато не е възложител по смисъла на ЗОП, Бенефициентът се задължава да прилага специфичните правила за определяне на изпълнител, предвидени в Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и приложимата подзаконова нормативна уредба. Съгласно чл. 6 от Условията за изпълнение по процедурата, **без значение от интензитета на помощта**, Бенефициентът, сключил АДПБФП, трябва да определи изпълнител след провеждане на процедура за избор с публична покана съгласно чл. 50, ал. 1, при спазване на праговете, посочени в чл. 50, ал. 2 от ЗУСЕФСУ. Правилата за избор на изпълнител в случаите, когато изборът се извършва без процедура, са детайлно разписани в актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ . В заключение, при подаване на междинен/финален отчет за изпълнението на проекта, Управляващият орган ще извършва задължителен последващ контрол и проверка за спазване на правилата за избор на изпълнители. 2. Когато бенефициентът е възложител по смисъла на ЗОП и възлагането не попада в изключенията на закона, той може да приложи процедура „договаряне без предварително обявление“ по чл. 79, ал. 1, т. 3 от ЗОП, ако е налице липса на конкуренция по технически причини — например когато доставчикът е единствен производител или единствен носител на авторски права върху актива/услугата. В този случай възлагането може да бъде извършено само на този конкретен изпълнител.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			В случаите, когато бенефициентът не е възложител по смисъла на ЗОП, при избор на изпълнител/и същият **задължително прилага разпоредбите на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4** от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление, както и указанията, заложени в горепосоченото Ръководство за изпълнение на административни договори. Например, разпоредбата на чл. 50, ал. 5 от ЗУСЕФСУ предвижда подобна хипотеза, при която Бенефициентът може да не провежда процедура за избор с публична покана, но само при конкретни обстоятелства и само след предварително уведомяване на Управляващия орган и съответно получаване на одобрение от него.
191.	31.03.2026 г.	Във връзка с раздел 9, т. 6 от Формуляра за кандидатстване „Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта“, моля за разяснение по следния въпрос: Ако кандидатът е осъществявал дейността проекта през две от трите години (2022 г., 2023 г. и 2024 г.), но не и през трите, ще се присъждат ли точки по критерий "Технологична готовност", ако не бъде представена такава обосновка? Не следва ли изразът "през поне една" да се тълкува като "през нито една"? В изложената хипотеза очевидно кандидатът е имал опит в тази дейност, особено ако само през 2022 г. не я е осъществявал.	От информацията в запитването не става ясно към коя точно хипотеза на критерий „Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта“ от Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“ същото се отнася. В случай че е насочено към хипотезата, при изпълнението на която предприятието би могло да получи 4 т. по критерия, обръщаме внимание, че съгласно Приложение 6, текстът гласи следното: *„Описани са етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепяния по проекта нов модел в предприятието, КАТО кодът на проекта не съвпада с кода на основната или допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата **през поне една от трите години** – 2022 и/или 2023 и/или 2024, НО основната или допълнителна икономическа дейност на кандидата през поне една от посочените три години е свързана с кода на проекта.“* В тази връзка, за да получи съответните 4 т. по критерия, кандидатът следва да е: - описал етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепяния по проекта нов модел в предприятието **И**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			- представил информация и обосновка дали е налице връзка между кода на проекта и основната или допълнителна икономическа дейност на кандидата **през поне една** от горецитираните три години (когато кодът на проекта НЕ съвпада с кода на основната или допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 г. и/или 2023 г. и/или 2024 г.) Видно от посоченото, обосновка е изискуема, като в случай че **същата не е представена, ще се счита, че критерият не е изпълнен.** В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
192.	01.04.2026 г.	Уважаеми експерти, Моля за следното разяснение по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от ТФО. Мажоритарният собственик на предприятие А е първоначален заявител и собственик на действащ патент. Впоследствие прехвърля правата по индустриална собственост по патента на предприятие Б, в което също е мажоритарен собственик. С оглед на това, моля за тълкуване по следните алтернативни варианти: 1. Ако предприятие А преди кандидатстване по процедурата придобие правата по ИС по този патент, т.е. стане собственик, а мажоритарният собственик е първоначален заявител, и като се има предвид, че е имало прехвърляне на правата, ще получи ли 8 точки по критерий I.1? или 2. Ако мажоритарният собственик и на двете предприятия си възстанови обратно правата по патента и предприятие А кандидатства по процедурата, и като се има предвид, че е имало прехвърляне на правата, ще получи ли 8 точки по критерий I.1?	Съгласно изискванията на критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“, разписани подробно в рамките на Приложение 6 към Условията за кандидатстване, в случай на предоставяне на патент за изобретение или свидетелство за регистрация на полезен модел или промишлен дизайн, същите следва да са действащи към датата на кандидатстване. Допълнително, за целите на настоящата процедура като „първоначален заявител“ и „притежател“ ще се приемат САМО юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик. „Първоначален заявител“ означава лицето, което първоначално е подало заявката за съответния обект на индустриална собственост. **В случаите, когато, на който и да е етап от процеса по регистрация, правата върху съответния обект на индустриална собственост са били прехвърлени на кандидата, то той не е „първоначален заявител“.** **Кандидатът/неговият мажоритарен собственик следва да е вписан към датата на кандидатстване в съответните регистри като притежател/заявител на съответните права върху** индустриална собственост. Във връзка с горепосоченото, за да бъдат присъдени 8 т. по критерия, въвежданият нов модел следва да е защитен с действащ патент за изобретение И кандидатът/

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодаря предварително за точния и изчерпаем отговор.	неговият мажоритарен собственик следва **да е притежател и първоначален заявител на изобретението.** На база изложеното и съгласно представената в запитването информация, и при двете описани хипотези е налице изпълнение на изискванията за присъждане на 8 т. по критерий I.2 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка, доколкото мажоритарният собственик на предприятие А е първоначален заявител на действащия патент. Обръщаме внимание, че кандидатът и проектното предложение следва да отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
193.	01.04.2026 г.	Здравейте, моля да потвърдите, че разходите за придобиване на ДНА – софтуер - персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието - кандидат НЕ попада в ограничението касаещо: Общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии (независимо един или повече) не трябва да надвишават 100 000 евро. Въпросът ми е базиран на следните текстове от Условията за кандидатстване: допустими "Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта." "ВАЖНО: Общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии (независимо един или повече) не трябва да надвишават 100 000 евро."	Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 186.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Тоест, допустимите софтуери, не са посочени като попадащи в ограничението, а само патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии.	
194.	01.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с предстоящо кандидатстване по процедурата моля за разяснение дали следният обхват на дейност и инвестиции са допустими по процедурата: Предприятие с КИД 09.90 „Спомагателни дейности в добива, без добива на нефт и природен газ." Предприятието извършва спомагателни дейности в добива на руди и минерали (раздели 05, 07, 08), извършвани срещу заплащане (по договор или еднократно) и по-конкретно: Проектиране, подготовка и изпълнение на технологични пробивни и взривни работи на кариери с цел добив на инертни материали. Проектиране и изпълнение на специални пробивно-взривни дейности при тунелно строителство, прокарване на минни изработки на рудници, депа за отпадъци, за полагане на газопроводи и при събаряне на сгради, комини и други съоръжения чрез взривяване. Пробивни дейности с цел изграждане на соларни паркове. Това са обекти на възложител, а компанията извършва пробивно-взривни работи с цел Възложителя да добие материал. Извършват се пробивни работи на кариера и след това пробитите сондажи се пълнят с взривни материали и се взривява полето с цел добив на инертни материали. Извършва се прокарване на напречни връзки на пътни тунели- пак чрез взривни работи. Извършват се и пробивни работи със сонда на соларни паркове с цел поставяне на панелите и изграждането на соларни паркове и фотоволтаични централи. Т.е. самият кандидат НЕ добива руди и минерали, тино нефт и газ, а само извършва спомагателни дейност.	Следва да имате предвид, че по процедурата са допустими предприятия от различни сектори на икономиката, като подробна информация за допустимите и недопустимите кандидати и дейности е посочена в рамките на т. 11 и т. 13 от Условията за кандидатстване, както и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), по отношение на ограниченията, произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ. Конкретно цитираният в запитването четирицифрен код на дейност (09.90), съгласно КИД-2025 на НСИ, е сред допустимите по процедурата, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия. Във връзка с посоченото, следва да имате предвид, **че едно от изискванията за допустимост на проектите е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел**, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **попадащ в обхвата на една от тематични области и подобласти на Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027,** подробно изброени в Приложение 15. Допълнително, с оглед на посочените в запитването спомагателни дейности, които предприятието извършва и които имат съществено въздействие върху околната среда, обръщаме внимание, че проектните предложения по процедурата следва да са в съответствие с хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, включително и с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ изисква проектните предложения по настоящата процедура да НЕ водят до значителни вреди за следните шест екологични цели: 1) смекчаване на изменението на климата; 2) адаптиране към изменението на климата;

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		За кандидатстване по настоящата процедура се планира внедряването на нов модел за предоставяне на услугата чрез придобиването на нов актив - сондажна машина, чрез която ще се предлагат нов тип услуги в описаната по-горе сфера на дейност на предприятието.	3) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси; 4) преход към кръгова икономика; 5) предотвратяване и контрол на замърсяването; 6) защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите. Допълнително, с цел гарантиране в максимална степен на спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата не се подкрепят дейности и активи, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране. Определение и допълнителна информация относно спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условията за кандидатстване. Спазването на заложените по процедурата хоризонтални принципи се проследява на етап кандидатстване чрез подадената Декларация при кандидатстване (Приложение 2), като в края на изпълнението на проекта Бенефициентите следва задължително да представят информация във финалния отчет относно осигуреното съответствие на проекта с горепосочените принципи. Също така, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ, недопустими за финансиране по процедурата са дейности, които попадат в обхвата на сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура. Подробни определението за това са представени в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, където са изброени както съответните недопустими кодове, така и тези които са изключени от обхвата на определението съгласно чл. 2, пар. 45 от Регламент (ЕО) № 651/2014. Във връзка с посочените ограничения, следва да имате предвид, че когато кандидатът упражнява едновременно дейност в недопустими сектори и в допустими сектори по настоящата процедура, средства по тази процедура се предоставят само за дейностите в допустимите сектори, като одобреният кандидат следва да води отделна счетоводна отчетност по отношение на разходите по проекта, която да гарантира отделяне на дейностите и разграничаване на разходите, така че дейностите в недопустимите

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			сектори да не се ползват от безвъзмездно финансиране, предоставено по настоящата процедура. В случай на заявена помощ едновременно за допустим и недопустим сектор, в бюджета на проектното предложение ще бъде извършена служебна корекция за премахване на разходите за дейностите в недопустимия сектор. В заключение, обръщаме внимание, че при положение, че цитираната в запитването „сондажна машина“ представлява самоходна (верижна или колесна) машина, която се придвижва по пътищата, за да прецените дали същата би била е допустим разход по процедурата, следва се уверите, че не попадат в ограниченията съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване и по-конкретно това, че **недопустими по нея са дейности/разходи по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения**, отговарящи на определението, посочено в Приложение 10 към Условията – „Използвани съкращения и основни определения“.
195.	01.04.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с процедура „Нови модели в производството от страна на МСП“ бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи. Допустимо ли е закупуването на ДМА и ДНА по процедурата,в случай че предприятието-кандидат осъществява дейността си в обект,който не е негова собственост, а се ползва на основание договор за наем? В случай че това е допустимо,моля да уточните дали съществуват специфични изисквания относно срока на договора за наем и/или други условия,които следва да бъдат изпълнени. Благодарим предварително за съдействието.	По процедурата е допустимо проектът да бъде изпълнен и закупените ДМА и ДНА по процедурата да бъдат инсталирани в обект, който не е собственост на кандидата, а се използва на основание договор за наем, при спазване и на всички останали изисквания по процедурата. По процедурата не са налице специфични изисквания относно срока на договора за наем, но Бенефициентът следва да се съобрази с изискванията за устойчивост на проекта (3 (три) години от извършване на окончателното плащане) и ангажиментите му съгласно чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и чл. 9 от Административния договор. В заключение, обръщаме внимание, че условие за допустимост на проектите по процедурата е мястото/местата им на изпълнение да попада/т само в една от следните три категории региони – регион в преход (ЮЗР), по-слабо развити северни региони или по-слабо развити южни региони.
196.	01.04.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с процедура „Нови модели в производството от страна на МСП“ бихме искали да получим разяснение по следния въпрос, свързани с допустимостта на разходите:	Съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване по процедурата е допустимо придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА), вкл. и софтуери, чрез договор за ползване за определен период. При тази хипотеза, следва да имате предвид, че разходите за тях **са допустими от датата на сключване на договора с избрания изпълнител до изтичане на крайния**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Допустим ли е разход за софтуер, свързан с функционирането на закупено оборудване (машина),когато същият се предоставя под формата на годишен абонамент (лиценз), а не като еднократно придобиване? В допълнение, допустимо ли е заплащането на лиценз за период от няколко години напред в рамките на проекта? Благодарим предварително за съдействието.	**срок за изпълнение на проекта.** Посоченото не отменя ангажимента на бенефициента същите да се ползват/ поддържат в периода на устойчивост - 3 (три) години от извършване на окончателното плащане, като разходите за това са за сметка на Бенефициента. Обръщаме внимание, че по отношение на тези разходи и като цяло на общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни **и/или лицензии** (независимо един или повече), е налице ограничение, съгласно което същите не трябва да надвишават 100 000 евро. Доколкото от запитването не става ясно какъв е новият модел, предвиден за въвеждане по проекта, следва да имате предвид, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. **В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.**
197.	02.04.2026 г.	Здравейте! В рамките на тематична област на ИСИС 2021–2027 „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“, приоритетна подобласт „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти“, допустимо ли е разработването на краен хранителен продукт, който съдържа както специфични български съставки (например мед, пчелно млечице, маточина, мента) така и съставки с небългарски произход (например кокосово мляко и сух екстракт от кофеин)?	Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 94 и № 97. В допълнение, обръщаме внимание, че за да попада в цитираната в запитването подобласт от тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ на ИСИС 2021–2027, новият модел следва да е свързан с осигуряването на методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на съответните специфични български съставки, средства и продукти. Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избраната тематична област и подобласт на ИСИС 2021-2027, в рамките на която попада новия модел, въвеждан по проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
198.	02.04.2026 г.	Съгласно условията за кандидатстване и определянето в т. 13.1 „Допустими дейности“, т. I ‚Допустими проекти", а именно: Проектите трябва да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги – допустимо ли е да се предвиди закупуване на машини, които едновременно да позволяват предоставянето на нова услуга към съществуващите, както и закупуването на машини, чрез които да се подобри производственият процес в предприятието? Допустимо ли е проектното предложение да попадне в двете хипотези едновременно.	По отношение приложимостта на хипотезата за въвеждане по проекта на повече от един нов модел, моля да се запознаете с отговори на въпроси № 151, т. 2, № 171 и № 177, т. 1.
199.	02.04.2026 г.	Моля за разяснение за следното разминаване: в Условията за кандидатстване на т. 13.1 „Допустими дейности“, т. I ‚Допустими проекти", е разписано: "Проектите трябва да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги"., НО във Формуляра за кандидатсвтане в т.9. Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение. в т. 2 е разписано: "Представете описание на въвеждания по проекта нов модел, в т.ч.: 2.1) Вид на въвеждания нов модел: нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел) И/ИЛИ нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел)". Как следва да се чете(приема): Нов продуктов модел И/ИЛИ нов процесов модел?	От така представената информация не е ясно какво е конкретното Ви запитване. Обръщаме внимание, че допустими по процедурата са и двата типа нови модели: - нови модели, свързани с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нови продуктови модели), И/ИЛИ - нови модели, свързани с нови или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нови процесови модели). В допълнение, в случай че запитването е насочено към приложимостта на хипотезата за въвеждане по проекта на повече от един нов модел, моля да се запознаете с отговори на въпроси № 151, т. 2, № 171 и № 177, т. 1.
200.	03.04.2026 г.	Във връзка с допустимостта на разходите по процедурата, моля за разяснение относно тълкуването на: По процедурата няма да	Съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде **обоснован като**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		се приемат за нови модели в предприятието:: „разширение на налични дълготрайни материални активи (ДМА)включват закупуване на идентични модели на вече налично в предприятието оборудване или незначителни разширения и актуализации на налично оборудване“. При хипотеза, в която предприятието планира закупуване на оборудване, което: не представлява идентичен модел на налично оборудване; има различни технически характеристики и/или функционалности; ще се използва за нов или съществено подобрен производствен процес/услуга; следва ли подобна инвестиция да се счита за „разширение на налични ДМА“, или може да бъде квалифицирана като въвеждане на нов капацитет/нова дейност? Бихме били благодарни за конкретизация на критериите, по които се прави разграничение между „разширение“ и „нова инвестиция“.	**необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел).** Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. В допълнение, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 76, като следва да имате предвид, че наличието на различни технически характеристики и функционалности на дадено оборудване, обосновано като необходимо за въвеждането на новия модел в предприятието, спрямо наличното в предприятието такова, би следвало да се разглежда като попадащо извън обхванатата на цитираното в запитването ограничение.
201.	03.04.2026 г.	Здравейте! По процедурата имам следния въпрос: КИД 19.20 - Производство на рафинирани нефтопродукти и продукти от изкопаеми горива е между допустимите по процедурата съгласно Условията за кандидатстване. Същевременно в недопустимите дейности е посочено: "• с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ , по процедурата няма да се подкрепят: i) дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата;"	Обръщаме внимание, че допустимостта и недопустимостта на кандидатите/проектите по процедура се разглежда не само на база изрично посочените кодове в т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване, а така също и в съответствие с информацията за недопустимите за подкрепа дейности, посочена в рамките на т. 13.2 „Недопустими дейности“ от Условията за кандидатстване, както и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ. В тази връзка е и текстът, посочен в края на т. 11.2 от Условията за кандидатстване, че критериите за недопустимост се прилагат кумулативно с критериите за допустимост на кандидатите, посочени в т. 11.1 от Условията за кандидатстване.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		В тази връзка моля да уточните дейности в кои от следните раздели на КИД 19.20 са допустими по процедурата: - производство на гориво: леки, средни и тежки нефтени дестилати, нефтени газове от рафинерии: етан, пропан, бутан и други - производство на смазочни и други масла на нефтена основа, включително отпадъчни масла - производство на продукти за нефтохимията и за пътни настилки - производство на разнообразни рафинирани нефтени продукти: минерален терпентин (White spirit), вазелин, парафинови восъци, нефтен битум и други - производство на брикети на нефтена основа - производство на бензиново-алкохолни смеси (газохол), т.е. смесване на биогориво (алкохол) с нефт - производство на продукти от петролни отпадъчни материали, например отпадъчни смазочни масла - производство на брикети от торф - производство на брикети от антрацитни, черни, кафяви и лигнитни въглища Поздрави,	С оглед на посоченото, съгласно записаното в т. 13.2 „Недопустими дейности“ от Условията за кандидатстване, с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата няма да се подкрепят **дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата.** Принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ е сред хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година. За целите на Регламент (ЕС) 2021/1060 принципът за „ненанасяне на значителни вреди” трябва да се тълкува по смисъла на чл. 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (Регламента за таксономията). Допълнително, в горецитираната т. 13.2 от Условията е посочено и че **недопустими по процедурата са дейности по извършване на инвестиции, свързани с производството, преработката, транспорта, разпространението, съхранението или изгарянето на изкопаеми горива.** Посоченото ограничение произлиза от изискването на чл. 7, пар. 1, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и относно Кохезионния фонд, който има за цел да гарантира, че подкрепата по линия на тези фондове е съгласувана с целите на ЕС в областта на климата. Във връзка с посоченото, всяка една дейност, която попада в горепосочените ограничения, ще се счита за недопустима за подкрепа по настоящата процедура.
202.	04.04.2026 г.	Здравейте, Във връзка с кандидатстване по процедурата, моля за разяснение по следните въпроси: 1.Допустимо ли е по програмата да се заяви подкрепа за внедряване на нов модел/актив, който ще намери приложение в икономическа дейност с код по КИД-2008, различен от основната икономическа дейност на кандидата?	1. Съгласно бележка под линия № 32 от Условията за кандидатстване (на стр. 24), дейността, в рамките на която ще се реализира въвеждания по проекта нов модел, може да е основната, **допълнителната или изцяло нова икономическа дейност за кандидата**, което следва да бъде посочено в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. Обръщаме внимание обаче, че кодът, за който се заявява подкрепа по процедурата, следва да бъде определен съгласно **новата версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		2. Допустимо ли е дружество с основна икономическа дейност с код 42.11 – Строителство на автомагистрали, пътища и самолетни писти да закупи по процедурата бетонов възел, който ще се използва за вътрешно производство на бетон за нуждите на собствените строителни обекти? 3. Закупуването на бетонов възел по процедурата допустимо ли е, стига да води до нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги за предприятието? 4. В случай че е допустимо, то единствено по КИД КОД 23.61 ли може да се закупи бетонов възел, или по 42.11 също е допустимо, стига да е обосновано и да отговаря на целите на процедурата? Благодаря предварително за съдействието.	**статистически институт (НСИ) - Приложение 12.2.** С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Затова на кандидатите се препоръчва да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025. Във връзка с новия КИД-2025, ЧЕТИРИЗНАЧНИЯТ КОД на икономическата дейност, за която кандидатът заявява подкрепа (КОД НА ПРОЕКТА), трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. 2., 3. и 4. В т. 14.2 от Условията за кандидатстване са посочени допустимите по процедурата разходи, а именно: 1) Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, и 2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. Допълнително, в Условията за кандидатстване е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящата процедира, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, **недопустими са кандидати, които са**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			заявили подкрепа за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура. В тази връзка, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 48, като обръщаме внимание, че изискването е по отношение на дейността, за която се заявява подкрепа (код на проекта), като същата се определя на база приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) (Приложение 12.2), а не по отношение на осъществяваната до момента основна и/или допълнителна икономическа дейността от страна на кандидата (код на организацията), която е съгласно КИД-2008. Определението за „транспортен сектор и свързана с него инфраструктура“ е посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, където са изброени както съответните недопустими кодове, така и тези които са изключени от обхвата на определението съгласно чл. 2, пар. 45 от Регламент (ЕО) № 651/2014. Също така, следва да имате предвид, че в случай че **цитираният в запитването бетонен възел представлява мобилно съоръжение,** следва се уверите, че същият не попадат в ограниченията съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване по процедурата и по-конкретно това, че недопустими по нея са дейности/разходи по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения, отговарящи на определението, посочено в Приложение 10 към Условията – „Използвани съкращения и основни определения“. В заключение, обръщаме внимание, че окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
Дата на разясненията от УО: 16.04.2026 г.			
203.	06.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа,	1., 2. и 3. Компютърната програма представлява софтуер. Концепцията и техническото задание за компютърна програма не представляват „компютърна програма“, а подготвителни материали за нейното разработване.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Във връзка с критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел" от техническата и финансова оценка, моля за разяснение по следния конкретен казус: Предприятие-кандидат планира въвеждане на нов процесов модел, базиран на специализирана софтуерна платформа за AI-асистирана разработка на софтуер. Платформата представлява оригинален концептуален и функционален замисъл на самото предприятие, което е разработило подробно техническо задание, описващо архитектурата, модулите, функционалностите, интеграциите и логиката на работа на бъдещата компютърна програма. Предприятието е автор на този замисъл и на техническото задание. В рамките на одобрения проект, изработката на платформата, която по същество представлява компютърната програма ще бъде възложена на външен изпълнител съгласно изискванията на процедурата. В договора за възлагане изрично ще бъде предвидено, че авторското право върху създаденото произведение принадлежи на предприятието-кандидат като поръчващ, съгласно чл. 42, ал. 1 от ЗАПСП. В тази връзка моля да отговорите на следните въпроси: 1. Допустимо ли е предприятие-кандидат, което е автор на концепцията и техническото задание за компютърна програма — предмет на въвеждания нов модел — да се счита за носител на авторското право върху тази компютърна програма към датата на кандидатстване, независимо че физическата ѝ разработка ще бъде извършена след одобрението на проекта? 2. В случай на положителен отговор на въпрос 1 — представянето на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1) на етап кандидатстване достатъчно основание ли е за присъждане на 6 точки по	За да бъдат присъдени 6 точки по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения, в случаите на авторско право върху компютърна програма, следва кандидатът да е носител на авторското право върху компютърна програма (софтуер), предмет на въвеждания нов модел, към датата на кандидатстване. Компютърната програма (софтуерът) може да е придобита по един от следните законови способи: - чрез договор за възлагане (по смисъла на чл. 42 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) при произведение, създадено по поръчка) ИЛИ - по смисъла на чл. 14 от ЗАПСП (при авторско право върху компютърни програми създадени в рамките на трудово правоотношение), ИЛИ - чрез друг законов способ съгласно съответното национално законодателство. По настоящата процедура обстоятелството, че кандидатът е носител на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, се удостоверява чрез представяне към проектното предложение на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1). В Условията за кандидатстване е посочено, че новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява иновация на ниво предприятие и да е свързан с производство на поне една нова или подобрена стока и/или услуги, или с поне един нов или подобрен бизнес процес. В случай на нов или подобрен бизнес процес, същият следва да е насочен към производство на стоки и/или услуги. Във връзка с всичко гореизложено, за да бъдат присъдени 6 точки по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ (в случаите на авторско право върху компютърна програма), следва към датата на кандидатстване кандидатът да е носител на авторското право върху компютърна програма (софтуер), която е необходима за внедряване на новия модел (например: нова/подобрена услуга или нов/подобрен бизнес процес) в дейността на предприятието. В този конкретен случай, кандидатът **може да заяви по проекта разходи за придобиване на дълготрайни материални и/или нематериални активи, които заедно с вече притежавания от**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел", при положение че: • кандидатът е автор на замисъла и техническото задание; • изработката е предвидена да бъде възложена по договор, в който изрично е уговорено прехвърляне на авторските права върху крайния продукт на кандидата? 3. В случай на отрицателен отговор на въпрос 1 — какви конкретни обстоятелства или документи биха позволили на кандидат, чийто нов модел се реализира чрез разработка на специализирана компютърна програма по задание, да се счита за носител на авторското право към датата на кандидатстване по смисъла на Приложение 2.1? Благодарим предварително за разяснението!	**него софтуер, са необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта**. Обръщаме внимание, че в Условията за кандидатстване и в критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ е посочено, че в случай че по проекта са заявени разходи за придобиване/ползване на права върху интелектуална собственост, съответните права няма да бъдат взети предвид при оценката по критерий I.1. Следователно, в случай че кандидатът заяви разходи за придобиване (посредством възлагане на изработката на платформата) на компютърната програма, вкл. авторските права върху нея, същите няма да бъдат взети предвид и на кандидата няма да бъдат присъдени 6 точки по критерий I.1. В този случай, представянето на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1) на етап кандидатстване е неприложимо, тъй като с нея се декларира обстоятелството, че кандидатът вече е носител на авторското право върху компютърна програма, а във Вашия случай, такова още няма да е възникнало, тъй като компютърната програма няма да е създадена. Съгласно чл. 2 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП)) авторското право възниква за автора със създаването на произведението. В тази връзка, няма обстоятелства и документи, които да удостоверят наличие на авторско право към етапа на кандидатстване върху компютърна програма, която ще бъде разработена вследствие на договор за възлагане в рамките на проекта. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел, въвеждан по проекта, правилно да определи дали действително той е носител на авторското право върху компютърна програма (софтуер), предмет на въвеждания нов модел, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща това. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 145, т. 1.
204.	06.04.2026 г.	Здравейте!	Посоченото в запитването е допустимо.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Допустимо ли е в едно проектно предложение да бъде заявено едновременно внедряване на нов процес, нов продукт /стока/ и още един нов продукт /услуга/?	Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 151, т. 2, № 171, № 177, т. 1 и № 198.
205.	06.04.2026 г.	Здравейте, подготвяме проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“. Въпросите ми са няколко. 1. С инвестицията която планираме по проекта ще внедрим нов модел, свързан с нов бизнес процес (процесов модел) за производство на стоки, както и нов модел, свързан с производство (продуктов модел) на подобрени стоки. Следва ли в проектното предложение да описваме внедряването и на двата нови модела или трябва да изберем водещ такъв, който да се опише в проектното предложение. 2. Посредством софтуерен продукт, който евентуално ще бъде придобит в рамките на проекта, чрез договор за възлагане, планираме да запазим авторските права върху продукта за нас (по смисъла на чл. 42 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) при произведение, създадено по поръчка). Тези права ще бъдат запазени с договора за възлагане на разработването на софтуера. В този случай следва ли да попълваме декларацията за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1), тъй като към момента на попълване на декларацията ние няма да притежаваме такова право.	1. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и определения и изисквания, посочени в Условията за кандидатстване, да прецени как да опише новия модел/новите модели, който предвижда да въведе чрез проекта, както и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Обръщаме внимание на записаното в т. 14.2 от Условията за кандидатстване, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 151, т. 2. 2. Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1) се представя в случаите, когато кандидатът е носител на авторското право върху компютърна програма (софтуер), предмет на въвеждания нов модел, **към датата на кандидатстване**. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в конкретният посочен случай, не е необходимо представяне на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1) от кандидата.
206.	07.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа,	По процедурата са допустими кандидати, които са микро, малки или средни предприятия (МСП) по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Ако едно предприятие отговаря на 2 от критериите на средно предприятие - Годишен оборот и стойност на активите, но средносписъчния брой на персонала надвишава 250 служители за 2024 и 2025 година, възможно ли е това предприятие да участва с проектно предложение по процедурата. Предприятието отговаря на критериите за голямо предприятие само по брой служители, но не и по годишен оборот и стойност на активите. В закона за МСП е записано, че трябва да отговаря на 2 от критериите 2 последователни години. Съответно това предприятие не може да се класифицира като голямо предприятие. В такъв случай остава ли в категория средно и може ли да участва в процедурата?	предприятия (ЗМСП) и Приложение I „Определение за МСП“ към Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията. Кандидатът следва да отговаря на посоченото изискване както към момента на кандидатстване, така и към момента на сключване на договора. Обръщаме внимание, че съгласно ЗМСП критериите за определяне вида предприятие (микро, малко или средно) са два: **средносписъчен брой на персонала** и **финансов критерий.** Необходимо е предприятието да отговаря **едновременно** и на двата критерия, за да може да се ползва със статус на микро, малко или средно (МСП). От своя страна, финансовият критерий съдържа два алтернативни подкритерия: годишен оборот и стойност на активите. Достатъчно е поне единият от двата финансови подкритерия да бъде изпълнен заедно с критерия за средносписъчен брой на персонала, за да може предприятието да бъде квалифицирано като МСП. Уточняваме и че **статусът на предприятията се определя на база данните за последните две последователни финансови години**, в които предприятието запазва своите параметри по чл. 3 от ЗМСП (параметрите за средносписъчен брой на персонала, стойност на оборота и стойност на активите), без промяна. В случай че в две последователни финансови години предприятието превиши или слезе под границите по чл. 3 от ЗМСП, това се отразява на неговия статус (чл. 4б, ал. 2 от ЗМСП). В допълнение, следва да имате предвид, че данните за персонал, оборот и активи на предприятието се определят като се вземат предвид всички отношения на партньорство и свързаност съгласно чл. 4 от ЗМСП. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че предприятието не изпълнява критерия за средносписъчен брой на персонала по-малък от 250 души, въпреки че изпълнява втория (финансовия) критерий, същото не покрива изискванията за МСП, съгласно ЗМСП. С оглед коректното определяне на категорията на предприятието препоръчваме да се запознаете с Указанията за попълване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			чл. 4 от ЗМСП, публикувани към Приложение 4 от Условията за кандидатстване по процедурата. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 55.
207.	07.04.2026 г.	Уважаеми експерти, имаме няколко въпроса. 1. Моля за уточнение относно изискването дейностите по проекта да не са стартирали преди подаване на проектното предложение в контекста на софтуерни продукти и в контекста на Приложение 2.1 (Декларация за авторско право) - ще се счита ли за 'дейности и разходи, чието изпълнение е започнало или е физически завършено, или е изцяло осъществено преди подаването на проектното предложение' наличието на следните елементи към датата на кандидатстване: А. Подробно техническо задание и функционална спецификация на софтуерния модел? Б. Изготвена софтуерна архитектура и описание на логическите връзки между AI агентите? В. Наличен прототип (MVP) или алфа-версия на софтуерния код, които материализират авторското право на кандидата? Г. Извършени проучвания и анализи на нуждите на крайния клиент, за когото е предназначен моделът? 2. Във връзка с доказването на обстоятелствата за притежание на авторските права, декларирани в Приложение 2.1, моля да уточните какви документи биха се считали за надеждно доказателство за притежание на авторското право към датата на кандидатстване, в случай на последваща проверка: А. Приема ли се нотариална заверка на съдържание (описание на алгоритъма или разпечатка на source код), удостоверяваща датата на създаване и иновативността на продукта? Има ли значение дали датата е преди или след подаване на проектното предложение?	1. В запитването не се съдържа достатъчно информация за предоставяне на еднозначно и категорично становище, в т.ч. например не е ясно какъв е по същество новият модел, които се предвижда да бъде въведен по проекта. Също така, следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. По отношение на изискването, посочено в т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване, а именно, че по процедурата са недопустими дейности и разходи за дейности, чието изпълнение е започнало или е физически завършено, или е изцяло осъществено преди подаването на проектното предложение, независимо дали всички свързани плащания са извършени, моля да се запознаете с определението за „започване на работите по проекта“, посочено в Приложение 10. Отговорност на кандидата е в светлината на така даденото определение за „започване на работите по проекта“ в Приложение 10, да прецени дали посочените в запитването вече предприети от негова страна действия попадат в обхвата на поети ангажименти, които правят инвестицията необратима. Обстоятелствата, че дейностите по проектното предложение не са започнати преди подаването на Формуляра за кандидатстване, независимо дали всички свързани плащания са извършени, се декларират от кандидата в Декларация при кандидатстване (Приложение 2). За представяне на неверни сведения или затаяване на сведения в нарушение на задължение да предостави такива, за да бъдат получени средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се съфинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Б. Валидно доказателство ли е депонирането на source кода в публично или частно хранилище (напр. GitHub/GitLab) с ясна история на версиите (commit history) преди датата на кандидатстване? В. Достатъчно ли е наличието на вътрешна заповед или протокол на фирмата-кандидат за приемане на разработена концепция/прототип/архитекура за компютърна програма, създадена в рамките на трудово правоотношение (чл. 14 от ЗАПСП)? 3. Допустимо ли е въвежданият нов модел да интегрира функционалности чрез API на външни технологични доставчици (напр. Anthropic), при условие че архитектурата, системната логика и управлението на данните (интелектуалната собственост) остават изцяло собственост на кандидата? 4. Ще се счита ли за спазено изискването за притежание на авторското право (Приложение 2.1), ако компютърната програма включва компоненти с отворен код (Open Source), но тяхното използване не ограничава авторските права на кандидата върху цялостния оригинален софтуерен продукт?	кандидатът носи наказателна отговорност по чл. 248а, ал. 3 във връзка с ал. 1 от Наказателния кодекс. 2. Съгласно изискванията на процедурата, на етап кандидатстване обстоятелството, че кандидатът е носител на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, се удостоверява чрез представяне към проектното предложение на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1). За представяне на неверни сведения или затаяване на сведения в нарушение на задължение да предостави такива, за да бъдат получени средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се съфинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове, кандидатът носи наказателна отговорност по чл. 248а, ал. 3 във връзка с ал. 1 от Наказателния кодекс. Условията за кандидатстване не поставят изисквания за други документи, доказващи притежанието на декларираното на етап кандидатстване авторско право, като по преценка на кандидата, същият може да предприеме по своя преценка и допълнителни действия за защита и гарантиране на притежаваните от него авторски права. Документите, които се подават на етап кандидатстване са посочени в т. 24 от Условията за кандидатстване. В т. 26 от Условията за кандидатстване са посочени документите и информацията, които следва да бъдат представени преди сключване на административен договор от предложените за финансиране кандидати. Документите и информацията, които следва да бъдат представени в процеса на изпълнение и при приключване на проекта, са подробно описани в актуализирано „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа -

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ Горепосоченото не освобождава кандидатите от спазване на приложимата нормативна уредба в областта на извършваната от тях дейност. 3. Кандидатът и проектното предложение следва да отговарят на всички изисквания и условия по процедурата. Бенефициентите имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и 9 от Административния договор. Обръщаме внимание, че в случай на сключване на Административен договор, кандидатите следва да имат предвид и задължението си да осигуряват постоянен достъп до местата, където ще се използват активите, в това число и достъп до информационните системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление и изпълнение на проекта, съгласно актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ В случай че кандидатът и проектното предложение отговарят на изискванията и условията по процедурата, посоченото в запитването би било допустимо. 4. Съгласно изискванията на процедурата, на етап кандидатстване обстоятелството, че кандидатът е носител на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, се удостоверява чрез представяне към проектното предложение на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			За представяне на неверни сведения или затаяване на сведения в нарушение на задължение да предостави такива, за да бъдат получени средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се съфинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове, кандидатът носи наказателна отговорност по чл. 248а, ал. 3 във връзка с ал. 1 от Наказателния кодекс. Отговорност на кандидата е да определи дали действително е носител на авторското право върху компютърна програма, която е предмет на въвеждания по проекта нов модел, и за която представя Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1), включително, ако прецени, може да се консултира и с лица/организации, компетентни в областта на защитата на авторски права.
208.	07.04.2026 г.	В продължение на въпрос № 105 бихме искали да направим следното допълнение: Предвижданата смяна на основния двигател на кораба ще доведе до по-бързо и по-ефективно предоставяне на услугата по превоз на стоки, както и до увеличаване на капацитета на товароносимост. Уточняваме също, че избраният режим на помощ ще бъде de minimis. С оглед на горното, моля да ни бъде посочено дали разходите за доставка и монтаж на новия двигател биха били допустими за финансиране в рамките на процедурата.	Отново уточняваме, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Едно от основните изисквания за допустимост на проектите по процедурата е същите да са насочени към **въвеждане в предприятията на поне един нов модел,** свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. За да отговаря на така посоченото изискване, новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, **следва значително да се различават** от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието. В тази връзка, всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като **необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел**, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Допълнителна информация и определения за допустимите нови модели по процедурата са представени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване и в Приложение 10. Във връзка с посоченото и на база представената информация както в настоящото запитване, така и във въпрос № 105, за Управляващият орган остава неясно какъв нов модел кандидатът ще въведе чрез планираните инвестиции по проекта. Все пак, с оглед пълнота и изчерпателност на отговора, представяме следната допълнителна информация, свързана със запитването: Без значение на избрания режим на помощ („регионална инвестиционна помощ“ или „минимална помощ“ (de minimis)), по процедурата не се приема за нов модел в предприятието обикновена подмяна или разширение на наличните дълготрайни материални активи (ДМА) и/или дълготрайни нематериални активи (ДНА) (посоченото включва закупуване на идентични модели на вече налично в предприятието оборудване или незначителни разширения и актуализации на налично оборудване или софтуер), както и рутинни промени и модернизации. За допълнителна информация, моля, запознайте се с отговора на въпрос № 76. Без значение на избрания режим на помощ, по процедурата не е допустимо да се предоставя подкрепа за дейности и разходи, свързани с извършване на инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, посочени в Приложение I към Директива 2003/87/ЕО (Приложение 17). Посоченото се отнася до предприятия, включени в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове, наличен на адрес - https://union-registry-data.ec.europa.eu/report/eu-registry-accounts, където обичайно фигурират и операторите на кораби. Без значение на избрания режим на помощ, по процедурата се изисква съответствие на проектните предложения с хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, вкл. с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Определение и допълнителна информация

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			относно спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условията за кандидатстване. Допълнително, бенефициентите имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и 9 от Административния договор. Обръщаме внимание, че в случай на сключване на Административен договор, кандидатите следва да имат предвид и задължението си **да осигуряват постоянен достъп до местата, където ще се използват активите**, в това число и достъп до информационните системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление и изпълнение на проекта, съгласно актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ Във връзка с всичко гореизложено, за да бъде допустим посоченият в запитването актив, следва същият, както и самият кандидат и проектното предложение да отговарят на всички изисквания и условия по процедурата. В заключение, обръщаме внимание, че окончателното решение относно допустимостта на разходите, заложени в проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
209.	07.04.2026 г.	В продължение на въпрос № 105 бихме искали да направим следното допълнение: Предвижданата смяна на основния двигател на кораба ще доведе до по-бързо и по-ефективно предоставяне на услугата по превоз на стоки, както и до увеличаване на капацитета на товароносимост.	Моля, запознайте се с отговора на въпрос № 208.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Уточняваме също, че избраният режим на помощ ще бъде de minimis. С оглед на горното, моля да ни бъде посочено дали разходите за доставка и монтаж на новия двигател биха били допустими за финансиране в рамките на процедурата.	
210.	08.04.2026 г.	Здравейте, Моля да направите разяснения дали нов софтуер - SaaS, който предлага нови услуги за фирмата и е облачно базиран с отделен персонал и офис за обслужване се води нов стопански обект ?	Съгласно посоченото определение в Приложение 10 „Използвани съкращения и основни определения“ към Условията за кандидатстване по настоящата процедура, „създаването на нов стопански обект“ означава създаването на нова различна производствена единица. За да се определи като стопански обект производствената единица трябва да е пространствено, функционално и организационно отделена единица, която се характеризира с висока степен на автономност. Водеща характеристика за определянето на инвестицията като нов стопански обект, а не разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект, е това дали предприятието вече има стопански обект на същото място. Новият стопански обект трябва да бъде самостоятелно обособен, без да разчита на съвместни технически ресурси със съществуващия стопански обект. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на проекта, правилно да определи към коя категория първоначална инвестиция същият се отнася.
211.	08.04.2026 г.	Здравейте, Във връзка с отговор на въпрос 171 и уточнението, че е допустимо в проектно предложение да се заяви едновременно нов процесов модел, въвеждан чрез актив 1 и нов продуктов модел, въвеждан чрез актив 2, моля за допълнително уточнение. При наличие на нов процесов модел, въвеждан чрез актив 1, и нов продуктов модел, въвеждан чрез актив 2, като само новият продуктов модел, въвеждан чрез актив 2, е защитен с полезен модел, за който кандидатът е притежател и първоначален заявител, то ще се присъдят ли 6 точки по критерий „1. Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел - въвежданият нов модел е защитен със свидетелство за действаща регистрация на полезен модел И кандидатът е притежател и първоначален	В случай на въвеждане в предприятието на повече от един нов модел, за да се присъдят точки по критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ е достатъчно за поне единият от новите модели да е налице изпълнение на заложените изисквания. Обръщаме внимание, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		заявител на полезния модел“, при положение, че новият процесов модел, въвеждан чрез актив 1, не е защитен с полезен модел? Благодаря!	
212.	08.04.2026 г.	Здравейте, критерий 3 „Конкуренти предимства на стоките/услугите, резултат от въвеждания по проекта нов модел“ от методиката за оценка включва следното описание: Представена е информация, че стоките/услугите, резултат на въвеждания нов модел, притежават поне една нова значителна характеристика/спецификация спрямо аналогични стоки/услуги, предлагани от конкурентите на кандидата на съответния пазар. Моля за информация какво следва да се разбира под „съответния пазар“ - конкуренти по географски принцип (например конкуренти в същата географска област или продуктов – конкурентни продукти на международно ниво? Благодаря!	В контекста на цитираният в запитването текст под израза „съответния пазар“ се има предвид пазара, на който предприятието обичайно оперира/предлага произвежданите от него стоки и/или услуги.
213.	09.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ бихме искали да отправим запитване относно допустимостта на конкретна проектна концепция. 1. Предприятието-кандидат е с основна дейност хотелиерство и планира внедряване на „Дигитализиран автономен хотел – нов модел на обслужване“, включващ: въвеждане на софтуерни решения за дигитализация и автоматизация на процесите по обслужване на клиенти; интегрирани системи за управление на заявки и обслужване;	1.и 2. Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретна проектна концепция. Във връзка с горепосоченото, обръщаме внимание, че за да се считат за допустими по настоящата процедура, новите модели следва да отговарят на определенията, посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, както и Приложение 10 към тях. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		2. Също така се планира създаване на нови услуги, които до момента не са предлагани от предприятието, като козметичен/естетичен център; въвеждане на нова услуга „room service“, чрез закупуване на оборудване/машини, необходими за предоставянето на тези услуги. В тази връзка бихме искали да получим разяснение: Може ли гореописаната концепция да се счита за „нов модел“, съгласно дефиницията по процедурата, респективно като нов или подобрен бизнес процес за предоставяне на услуги, при условие че води до съществена промяна в начина на обслужване и въвеждане на нови услуги в предприятието? Бихме били благодарни за Вашето становище с оглед правилното структуриране на проектното предложение.	Обръщаме внимание, също така че съгласно изискването посочено в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване, проектите по настоящата процедура следва задължително да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, **попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г.** (ИСИС 2021-2027): 1. Тематична област „Информатика и ИКТ“; 2. Тематична област „Мехатроника и микроелектроника”; 3.Тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“; 4. Тематична област „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“; 5. Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. Допълнително, по процедурата е допустимо да бъде въведен в предприятието и повече от един нов модел, конкретно съгласно представената в запитването информация – напр. нов модел, свързан с нов/подобрен бизнес процес за предоставяне на съответната хотелиерска услуга и нов модел, свързан с производство/предоставяне на изцяло нова за предприятието услуга. Обръщаме внимание, че по процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа само за една икономическа дейност, като четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. Също така, следва да имате предвид, че ако един проект попада в повече от една област и/или подобласт на ИСИС 2021-2027, за целите на настоящата процедура, кандидатът следва да избере само ЕДНА област и една подобласт на ИСИС 2021-2027 като водеща, която има най-тясно отношение към предвиждания за въвеждане нов модел (нови модели), и която да бъде посочена в раздел „Финансова информация –

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			кодове по измерения“, поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ от Формуляра за кандидатстване.
214.	09.04.2026 г.	Компанията-кандидат е с код на икономическа дейност 59.12 Технически дейности, свързани с производство на филми и телевизионни предавания (постпродукция), като прави концепция, проектиране и изграждане на декори за заснемане на филмови продукции. Планира да въведе нов - съществено усъвършенстван процес на изграждане на декори и нов - съществено усъвършенстван продукт - декори от нов тип. За целта е необходимо да се закупи ДМА - метална рамкова конструкция от стоманени и алуминиеви профили, която да се използва за изграждането на декори, които ще се характеризират с по-висока здравина и безопасност, и ще дават възможност за различни дизайни и движения на камерата и екипа, която конструкция ще бъде актив на фирмата. Този актив ще се използва многократно, единствено за снимки в Югозападния район на планиране, в който е позиционирана компанията и при одобрение ще бъде получател на помощта. Допустим за подпомагане ли е така описания дълготраен материален актив - метална рамкова конструкция за изграждане на декори, в случай, че кандидата отговаря на всички останали изисквания на процедурата?	В т. 14.2 от Условията за кандидатстване са посочени допустимите по процедурата разходи, към които спадат, вкл. и тези за придобиване на **дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.** Допълнително, в Условията за кандидатстване е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Обръщаме внимание, че бенефициентите имат ангажимент да поддържат придобитите по процедурата дълготрайни активи (ДМА и/или ДНА, вкл. патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии) за определен период след приключване на изпълнението на проектите, като конкретните задължения в тази насока са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 от Административния договор. Във връзка с посоченото, следва да имате предвид, че в чл. 10 от Условията за изпълнение е записано, че инвестицията по проекта следва да се поддържа в региона, в който се получава подкрепата, като бенефициентът се задължава да не продава, **преотстъпва и/или дава под наем на трети лица** дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			АДПБФП, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП. С оглед на посоченото, отговорност на кандидата е да определи дали планираната от него инвестиция отговаря на всички изисквания и условия по процедурата. Следва да имате предвид и че, **за да се считат за допустими по настоящата процедура, новите модели следва да отговарят на определенията, посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, както и Приложение 10 към тях, както и да попадат в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г**. (ИСИС 2021-2027): 1. Тематична област „Информатика и ИКТ“; 2. Тематична област „Мехатроника и микроелектроника”; 3.Тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“; 4. Тематична област „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“; 5. Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. Допълнително, обръщаме внимание, че по процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието продукти на фирмите за творчески и професионални услуги, изготвени за определени клиенти, като отчети, книги или филми, и др. под.
215.	11.04.2026 г.	Здравейте! Хотел има намерение да кандидатства по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ за нов модел в производството и предлагане на храна на туристите. Въпрос: Дали закупуването на центробежен вентилатор и отвеждащи аспирационни чадъри (ширм) ще се считат за допустим разход, ако тези активи са необходими за осигуряване	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 214, като в допълнение обръщаме внимание, че допустими по процедурата са **само разходите за активи, които са пряко свързани и необходими за въвеждането на новия модел по проекта,** свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Във връзка с горепосоченото, заявяването на разходи за допълнителни активи, които не са обосновани като пряко необходими за въвеждане на новия модел в предприятието, е недопустимо по настоящата процедура.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		на технологичния процес при внедряването на новата линия за приготвяне и предлагане на храна в ресторанта на хотела?	Допълнително, следва да имате предвид, че едно от основните изисквания за допустимост на проектите по процедурата е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. За да отговаря на така посоченото изискване, новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, **следва значително да се различават от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието**.
216.	13.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ и по-конкретно с даденото разяснение по въпрос №21 относно възможността един и същ дълготраен материален актив (ДМА) да се използва на повече от един адрес, бихме искали да получим допълнително уточнение. В разяснението е посочено, че следва да бъде определено едно основно място на изпълнение, а останалите адреси да бъдат описани в поле „Допълнителна информация за местоположението (до 1 000 символа)“. В тази връзка, молим за уточнение: Необходимо ли е в посоченото поле да бъдат изброени конкретни и точни адреси (с улица, номер и населено място) на всички допълнителни места на използване на актива, или е допустимо те да бъдат описани обобщено, когато естеството на дейността предполага мобилност? Достатъчно ли е в полето да се посочи, че активите ще се използват „на обекти на клиенти в рамките на региона на кандидатстване“, без конкретно изброяване на адреси, предвид че същите не могат да бъдат предварително определени, но регионът на изпълнение на проекта е ясно дефиниран?	Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 142, като обръщаме внимание, че цитираният в запитването въпрос № 21 касае хипотеза, при която един и същ дълготраен материален актив (ДМА), предвиден за закупуване по проекта, ще се използва/експлоатира на два или повече адреса на изпълнение на самия кандидат, което е различно от това активите да се позиционират в обекти на клиентите на предприятието.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодарим предварително за съдействието и предоставените разяснения!	
Дата на разясненията от УО: 24.04.2026 г.			
217.	14.04.2026 г.	Здравейте! Предприятие планира да внедри по процедурата компютърна програма. Възможно ли е тази програма да се възложи за изработване на външен изпълнител в хода на изпълнение на проекта при договаряне на авторското право в полза на кандидата? Ако е възможно - счита ли се за коректно кандидатът да декларира авторско право върху програмата при подаване на проектното предложение? Може ли да изиска от оференти на етап кандидатстване оферта за съответната програма, в която изрично да е записано, че авторското право върху програмата ще бъде собственост на кандидата? Поздрави,	При спазване на всички заложени по процедурата изисквания, по нея е допустимо заявяването на разходи за придобиване на компютърна програма, необходима за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, вкл. и такава разработена от външен изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието. По отношение на авторското право, моля да се запознаете със следните отговори на въпроси: № 145, т. 1, № 147, т. 2, № 168, № 203 и № 205, т. 2.
218.	15.04.2026 г.	Здравейте! По процедурата имаме следния въпрос: Кандидат с допустим КИД е зает с разработване, продажба и обслужване на софтуер от типа ERP системи и модули към тях. Допустимо ли е да кандидатства за въвеждане на нови модели в дейността си, насочени към въвеждане на нов процес в обучението и ежедневната работа на служителите, въвеждане на нови услуги за клиентите и внедряване в продажба на нов софтуерен модул, разработен самостоятелно от кандидата? Нито един от новите модели не е свързан с въвеждане на ERP или друга сходна система в дейността на кандидата.	Информацията, представената в запитването не е достатъчна, за да се даде категоричен отговор на поставените въпроси, в т.ч. например не е ясно какъв е по същество новият модел, които се предвижда да бъде въведен по проекта. Следва да имате предвид и че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. В тази връзка, за да прецените допустимостта на проектната си идея, моля да се запознаете внимателно с Условията за кандидатстване, в т.ч. и с определенията за нов модел, посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, както и Приложение 10 към тях.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Поздрави	Обръщаме внимание, че новите модели (независимо от това дали са продуктови или процесови) следва задължително да са свързани с производство на нови или подобрени стоки и/или предоставяне на нови или подобрени услуги, във връзка с което посоченото в запитването „въвеждане на нови модели в дейността си, насочени към въвеждане на нов процес в обучението и ежедневната работа на служителите“ не попада в определението за нов модел по настоящата процедура.
219.	15.04.2026 г.	Здравейте, Имаме следния въпрос относно условията за допустимост на кандидатите: Предприятие има средносписъчен брой на персонала 240 лица през 2024 и през 2023 г. Годишният оборот за съответните години надвишава 50 000 000 евро, а стойността на активите надвишава 43 000 000 евро. Молим да потвърдите, че предприятието е допустим кандидат по процедурата. Благодарим Ви!	Следва да имате предвид че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретен кандидат и/или конкретно проектното предложение. Допълнително, за да бъде допустим кандидат по процедурата, предприятието трябва да отговаря на всички критерии за допустимост, подробно разписани в рамките на т. 11 „Допустими кандидати“ от Условията за кандидатстване, а не само на изискването да е микро, малко или средно предприятие по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) и Приложение I „Определение за МСП“ към Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията. Кандидатът следва да отговаря на посоченото изискване както към момента на кандидатстване, така и към момента на сключване на договора. Обръщаме внимание, че съгласно ЗМСП критериите за определяне вида предприятие (микро, малко или средно) са два: средносписъчен брой на персонала и финансов критерий. Необходимо е **предприятието да отговаря едновременно и на двата критерия**, за да може да се ползва със статус на микро, малко или средно (МСП). От своя страна, финансовият критерий съдържа два алтернативни подкритерия: годишен оборот и стойност на активите. Достатъчно е поне единият от двата финансови подкритерия да бъде изпълнен заедно с критерия за средносписъчен брой на персонала, за да може предприятието да бъде квалифицирано като МСП. Уточняваме и че статусът на предприятията се определя на база данните за последните две последователни финансови години, в които предприятието запазва своите параметри по чл. 3 от ЗМСП (параметрите за средносписъчен брой на персонала, стойност на оборота и стойност на активите), без промяна.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Следва да имате предвид също, че данните за персонал, оборот и активи на предприятието се определят като се вземат предвид всички отношения на партньорство и свързаност съгласно чл. 4 от ЗМСП. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че при определяне на посочените данни са взети предвид всички отношения на партньорство и свързаност съгласно чл. 4 от ЗМСП, и предприятието за последните две приключени финансови години **не отговаря на финансовия критерий** (годишният оборот за съответните години надвишава 50 000 000 евро и стойността на активите надвишава 43 000 000 евро), то същото **не покрива изискванията за МСП**, съгласно ЗМСП.
220.	15.04.2026 г.	Здравейте, както УО е посочил в отг. 87, дейности, свързани с рециклиране на производни на изкопаеми горива са допустими, в случай че не водят до увеличаване на изгарянето или депонирането на отпадъци. Кандидат обработва отпадъци съдържащи нефтопродукти в инсталация за първично пречистване под код на основна икономическа дейност по КИД 2008 - 38.22 Обработване и обезвреждане на опасни отпадъци. Описанието на код 38.22 в КИД 2008 отговаря точно на реалната дейност на предприятието. Кандидатът ще инвестира по проекта пряко в основната си дейност - в по-дълбоко пречистване на същия отпадък. В таблицата за преход КИД 2008 - КИД 2025 като съответстващи на 38.22 по КИД 2008 са посочени пет кода, никой от които не описва основната дейност на предприятието. Основната дейност на предприятието е точно описана в КИД 2025 под код 38.12 Събиране на опасни отпадъци, която включва и дейността по тяхната обработка. Кой код да посочим като код на проекта по КИД 2025:	1. и 2. Моля да се запознаете и с отговор на въпрос № 72. Допълнително, във връзка с новата версия на КИД-2025 на Националния статистически институт (НСИ) и цитираната в запитването Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025, **при необходимост от допълнителна информация, може да се обърнете към НСИ**, както и да се запознаете с Методологичните бележки във връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Обръщаме внимание, че **отговорност на кандидата е отчитайки планираните по проекта дейности, правилно да определи кода на дейността, за която заявява подкрепа** (код на проекта съгласно КИД-2025). В случай че кандидат е заявил подкрепа за недопустим код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 и посоченото е видно от информацията, представена във Формуляра за кандидатстване, проектното предложение ще бъде отхвърлено. Също така, ако по време на оценката се установи, че на база на представената във Формуляра за кандидатстване информация, икономическата дейност, в рамките на която ще се реализира/предлага на пазара въвеждания в предприятието нов модел, попада сред недопустимите по процедурата сектори/дейности, или във Формуляра за кандидатстване не е представена информация за икономическата дейност, в която новият модел попада, проектното предложението ще бъде отхвърлено.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. 38.12 Събиране на опасни отпадъци, който описва най-точно основната дейност на предприятието, в която ще се инвестира, въпреки че този код не е посочен като отговарящ на 38.22 в таблицата за преход? или 2. 38.33 Друго обезвреждане на отпадъци - Единият от кодовете посочен като отговарящ на 38.22 в таблицата за преход, въпреки че описаните в него дейности не отговорят на реалната дейност на кандидата. /останалите четири кода посочени като отговарящи са още по-неприложими за дейността на кандидата./	
221.	15.04.2026 г.	Здравейте, във връзка с Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ от ИСИС 2021-2027 и по-конкретно приоритетна подобласт – „Технологии за ефективно използване на ресурсите, за намаляване съдържанието на опасни вещества, за използване на алтернативни суровини и материали, за удължаване живота на продуктите и използването им в други производства и услуги“ - бихте ли посочили определение за "опасни вещества"? Благодаря!	Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 г. не залага изрично определение на понятието „опасни вещества“ и в тази връзка не следва да се счита, че има различно от общоприетото разбиране. За улеснение прилагаме линк към раздела от страницата на Министерство на околната среда и водите, където може да бъде намерена повече информация по темата и по-конкретно към Регламент (ЕО) 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смес, Приложение I (части 2-5) от регламента на веществата: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02008R1272-20250901.
222.	16.04.2026 г.	Здравейте! Предприятие е разработило самостоятелно компютърна програма в рамките на дейността си. Има правото да декларира авторско право върху нея и планира да я въведе по проекта като нов продуктов модел. Възможно ли е да кандидатства за закупуване на външен софтуер, с който да въведе допълнителни модули към собствената си програма, така че да разшири функциите и.	Информацията в запитването не е достатъчна, за да бъде даден категоричен отговор относно допустимостта на описания в запитването актив. В тази връзка, обръщаме внимание, че допустимите по процедурата разходи са изрично изброени в рамките на т. 14.2 от Условията за кандидатстване, където са посочени вкл. и тези за придобиване софтуер като: - готово решение, съответстващо на нуждите на предприятието; - персонализирано решение, разработено от външен изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Капацитетът и познанията на дружеството не са достатъчни, за да разработи самостоятелно необходимия допълнителен софтуер и затова се налага да го придобие чрез покупка. Предварително благодарим за отговора.	Допълнително, в цитираната по-горе точка е уточнено, че **всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел).** Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Следва да имате предвид и че в случаите на придобиване на софтуер, минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация (Приложение 5), следва задължително да включват както описание на основните модули на актива, така и негови конкретни технически спецификации/параметри. Окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
223.	16.04.2026 г.	Здравейте! Като основно изискване за допустимост на кандидатите е посочено "да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите или да са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство (ЕИП)", което предполага в процедурата да участват и чуждестранни физически и юридически лица. В допълнение "с оглед извършване на плащания по процедурата, към датата на сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДПБФП), кандидатът следва да е регистриран по реда на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. С цел	Както коректно е посочено в запитването, по процедурата са допустими и кандидати, които са еквивалентно лице на търговец по смисъла на Търговския закон или на Закона на кооперациите съгласно законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство (ЕИП), при положение, че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Допълнително, в Условията за кандидатстване, по отношение на посочените еквивалентни лица съгласно законодателството на държава-членка на ЕИП, е записано, че с оглед извършване на плащания по процедурата, към датата на сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДПБФП), кандидатът следва да е регистриран по реда на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. С цел

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		избягване на подмяна на оценката, новорегистрираното предприятие следва да бъде дружество по смисъла на Търговския закон с едноличен собственик на капитала - чуждестранното предприятие-кандидат по настоящата процедура". Въпросът ми се отнася за казус, при който чуждестранната компания вече има регистрирано юридическо лице в България, в който е едноличен собственик на капитала, което обаче не е допустим кандидат съгласно Насоките за кандидатстване, защото не е регистрирано преди 31.12.2022 г. В случай че чуждестранната компания, която отговаря на изискванията за допустимост кандидатства с проект и той бъде одобрен, с кой впоследствие ще се сключи ДБФП - със съществуващото ЕООД или с новорегистрирана фирма? И, ако условието е бенефициентът да е новорегистрирано юридическо лице кога най-рано и кога най-късно трябва да е регистрирано в България?	избягване на подмяна на оценката, новорегистрираното предприятие следва да бъде дружество по смисъла на Търговския закон с едноличен собственик на капитала - чуждестранното предприятие-кандидат по настоящата процедура. Видно от изложеното е, че новорегистрираното предприятие по Търговския закон с едноличен собственик на капитала - чуждестранното предприятие-кандидат, следва да **е регистрирано след датата на подаване на проектното предложение по процедурата и до датата на сключване на АДПБФП**. В подобни случаи и с оглед извършване на проверките по всеки един от критериите от Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“ към Условията за кандидатстване, чуждестранното юридическо лице-кандидат, регистрирано в държава-членка на ЕИП, е необходимо да представи и всички документални доказателства, посочени като източник на проверките по всеки критерий. Когато съобразно законодателството на държавата, в която предприятието е установено, такива не се съставят/такива данни не се съдържат, то кандидатът следва да представи еквивалентни на посочените документи/данни. В допълнение, в случай че чуждестранното предприятие-кандидат бъде одобрено за финансиране, АДПБФП се сключва с новорегистрираното българско предприятие, което е бенефициент по договора, отговоря за изпълнение на проекта и поема всички права и задължения, произтичащи от административния договор.
224.	16.04.2026 г.	Здравейте, във връзка с попълването на електронния формуляр за кандидатстване в ИСУН, моля за разяснение по т.8 План за външно възлагане. Ако проектът ми предвижда закупуване/доставка на 5 машини, а само 2 от тях са на стойност над 30 000 лв., съгласно чл. 50, ал./2/т. 2 от Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, само за двете машини ли трябва да проведем две отделни процедури за избор с публична покана? Останалите 3 машини трябва ли да бъдат описани в т. 8 План за външно възлагане, като посочим от падащото меню само, че е избор без провеждане на процедура?	За определяне на приложимата процедура се изчислява общия размер на договорената безвъзмездна финансова помощ, включително съфинансирането от страна на бенефициента **за съответната дейност**. Видът процедура за избор на изпълнител, която трябва да проведе Бенефициентът, се определя при спазване на следните препоръки по отношение на определяне на процедурите за избор на изпълнители за дейностите по проекта: - **Не се допуска разделяне на предмета на процедурата** при изпълнението на проекта с цел заобикаляне прилагането на Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), включително Постановление № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление. - Определение съгласно параграф 1, т. 6 от Допълнителните разпоредби на ПМС 4/11.01.2024 г.: „Разделяне на предмета на възлагане“ е налице, когато с цел използване на по-благоприятен режим за избор на изпълнител бенефициентът е възложил отделно изпълнението на идентични или сходни дейности, включително чрез разделяне изпълнението на конкретна дейност на части. - Предметът на процедурата следва да включва доставката на всички стоки или изпълнението на всички услуги, които са **функционално свързани помежду си**. Под „функционално свързани” следва да се разбира стоки и услуги, които се използват за същите или сходни нужди. Допълнителна информация и документи относно правилата за избор на изпълнител, включително кога може да се използва система с обособени позиции, са представени в актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ Отговорност на кандидата е отчитайки планираните по проекта дейности и разходи, както и техните стойности, правилно да определи вида на процедурата за избор на изпълнител и съответно да я разпише в раздел 8 „План за външно възлагане“ от Формуляра за кандидатстване.
225.	16.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за разяснение относно допустимостта на мястото на изпълнение на проекта. Допустимо ли е мястото на изпълнение на проекта да бъде обект, който се ползва от кандидата на основание договор за	Посочената в запитването хипотеза би била допустима при положение, че Бенефициентът и проектът отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Обръщаме внимание, че по процедурата не са налице специфични изисквания относно формите на правно основание за ползване на обекта, където ще се изпълнява проекта, но Бенефициентът следва да се съобрази с изискванията за устойчивост на проекта (3 (три) години от извършване на окончателното плащане) и ангажиментите

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		съвместна дейност с друго юридическо лице, при условие че кандидатът осъществява дейността по проекта самостоятелно и носи пълната отговорност за изпълнението му? В случай че подобна хипотеза е допустима, моля за указания относно минималните изисквания към правното основание за ползване на обекта (включително относно срок, обхват на правата за ползване, евентуална изключителност и др.), които следва да бъдат налице с оглед допустимостта на проекта. В допълнение, моля да посочите кои други форми на правно основание за ползване на обекта (напр. наем, право на ползване, други договорни конструкции) се приемат за допустими по процедурата. С уважение,	му съгласно чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и чл. 9 от Административния договор. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 86, т. 2 и № 195.
226.	17.04.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, Моля да предоставите указания относно изготвянето на техническа спецификация (Приложение 5) при планирано придобиване на лицензии (ДНА). В конкретния случай за нуждите на новия модел е необходимо придобиването на лицензии с определени функционални и технически характеристики, които в своята съвкупност се предлагат единствено от един доставчик на световния пазар. При това положение, моля да разясните: Как следва да бъде формулирана техническата спецификация, така че едновременно: - да съдържа достатъчно детайлно описание на необходимите функционални и технически характеристики; - да не се счита за ограничаване на конкуренцията; - и да не се посочва конкретен производител или търговска марка,	Посоченото в запитването обстоятелство за наличието само на един доставчик за съответния актив не е пречка за предоставяне на изискуемата информация в Приложение 5 „Техническа спецификация“. Допълнително, следва да имате предвид, че в случаите на придобиване на софтуер, вкл. и под формата на лицензия, минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация (Приложение 5), следва задължително да включват както описание на основните модули на актива, така и негови конкретни технически спецификации/параметри. Обръщаме внимание, че в Техническата спецификация кандидатите следва да посочат минимални технически и/или функционални характеристики на предвидените за придобиване активи (ДМА и/или ДНА), като е неправомерно да бъдат указвани марки, модели и други конкретни технически спецификации, които насочват към определени производители/доставчици, тъй като посоченото би довело до облагодетелстването или елиминирането на определени лица или продукти. В случаите когато предвид спецификата на предмета е обективно невъзможно да се спазят тези условия, след посочването им задължително се добавят думите "или еквивалентно". Указания за попълването на Техническата спецификация са

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		при положение че обективно само един доставчик може да отговори на всички изисквания? Благодаря Ви предварително за съдействието.	представени в самия образец (Приложение 5), както и в т. 14.2 от Условията за кандидатстване. В случай на одобрение на кандидата и сключване на административен договор с него, Управляващият орган си запазва правото да поиска обяснителна записка и доказателствена документация от бенефициента относно горепосочената обективна невъзможност.
227.	19.04.2026 г.	Здравейте, Моля да представите разяснения по следните въпроси: 1. В случай че кандидатът планира да въведе нов модел в производствения процес/процеса по предоставяне на услуги и е избрал режим регионална инвестиционна помощ, моля, уточнете дали са допустими и трите вида първоначална инвестиция, а именно, създаване на нов стопански обект, увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект и диверсификация на капацитета на съществуващ стопански обект. Ако някоя от допустимите видове първоначална инвестиция не е допустима за въвеждане на нов модел в производствения процес, моля, изрично да посочите това. 2. Ако решението за регистрация на полезен модел е преди датата на кандидатстване, напр. на 20.05.2026 г. с дата на кандидатстване 27.05.2026 г., и решението бъде приложено към проектното предложение, заедно с проучване за правен статус, това достатъчно ли е, за да могат да бъдат присъдени 6 точки по критерий „“Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“? 3. По отношение на нови модели по тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ по ИСИС, в отговор 7 сте посочили, че при избор на тематична област трябва да се отчитат спецификите на модела, а не негови допълващи ефекти за въпрос, свързан с модел, водещ до намаляване на отпадъците при производството на даден	**1.** В случай че е избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от трите категории първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи, посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване. Повече информация за всяка една от тях е посочена в рамките на Приложение 10 „Използвани съкращения и основни определения“ и Приложение 3.А към Условията за кандидатстване. Допълнително, обръщаме внимание, че по процедурата са допустими както нови модели, свързани с изцяло нови стоки, услуги и/или бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, така и значително подобрени такива. Отговорност на кандидата е, отчитайки вида на новия модел и спецификите на проекта, да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща в коя от допустимите категории първоначални инвестиции попадат дейностите, планирани за изпълнение по проекта. Посочената обосновка е задължителна както за въвеждане на нов продуктов модел, така и в случай на въвеждане на нов процесов модел чрез проекта. Във връзка с горепосоченото, в хипотеза например на въвеждане по проекта на нов модел, свързан с изцяло нова стока и/или услуга, неприложима би била първоначална инвестиция, свързана с **увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект**, доколкото същата е налице, когато вследствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда **повече от поне един от вече произвежданите продукти,** при условие че базисният производствен процес не се променя, и т.н.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		продукт. От друга страна при модели, които водят до намаляване на използването на опасни вещества при производството на даден продукт, отново по същата тематична област, в отговор на други въпроси, сте посочили, че подобен модел е допустим, т.е. не се явява допълващ. Моля да поясните как следва да се тълкува при какви случаи дадена под-област по ИСИС е обвързана с пряк и при какви случаи е обвързана с допълващ ефект на даден нов модел. 4. В отговор на въпрос 44 сте посочили, че предлагането на продукт, който не се предлага до момента е кандидата чрез разширяване на асортимента, не представлява въвеждане на нов модел, свързан с производството на нов продукт/предоставянето на нова услуга. Според речника на българския език „асортимент“ означава „Съвкупност от различни видове и качества стоки в търговско предприятие или на изделия в производствено предприятие“, а „продукт“ означава „Нещо, което е направено, произведено, което е резултат на човешки труд; произведение, изделие“. В този смисъл, моля, пояснете как разширяването на асортимента не представлява увеличаване на различните видове предлагани продукти. 5. В отговор на въпрос 58 сте посочили, че нов модел, свързан с въвеждане на AI система за разпознаване на кражби в магазин, не представлява нов модел, свързан с предоставянето на услугите от кандидата. Защо? 6. В отговор на въпрос 110 сте дали пример на въвеждане на нов модел по предоставяне на услуга, съпътстван от въвеждане на допълващ модел в маркетинга, при който лични медицински данни на пациенти се използват и за маркетингови цели, което не е допустимо. Моля да предоставите илюстративни примери на нов модел (процес или продукт/услуга), съпътстван от допълващ модел в управлението или маркетинга, които са	**2.** Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектно предложение. Съгласно информацията, посочена в Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“ към Условията за кандидатстване, за да бъдат присъдени 6 т. по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка, **въвежданият нов модел следва да е защитен със свидетелство за действаща регистрация на полезен модел И кандидатът да е притежател и първоначален заявител на полезния модел,** ИЛИ кандидатът да е носител на авторското право върху компютърна програма, предмет на въвеждания нов модел. По отношение на посочената дата, критерият изисква регистрацията да е действаща **към датата на кандидатстване**. Окончателно решение относно оценката на проектните предложения и броя на присъдените точки по всеки един от критериите, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 3 и № 8, т. 1. **3.** Управляващият орган не открива противоречие или неяснота по отношение на разясненията, предоставени на въпрос № 7 и други въпроси, свързани с намаляване на използването на опасни вещества при производството на даден продукт. Отговорите на всеки отделен въпрос се предоставят при съобразяване както с въведените изисквания и ограничения по процедурата, така и с конкретната информация, представена в самото запитване. Допълнително, изборът на коректната тематична област и подобласт от ИСИС, както и обосновката за това, че съответният нов модел, попада именно в рамките на избраната такава, е отговорност на кандидата, отчитайки специфики на новия модел.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		законосъобразни по отделно за сектор производство, за сектор строителство, за сектор ИТ, за сектор хотелиерство и ресторантьорство и за сектор медицински услуги. 7. Във връзка с отговор на въпрос 95.2 и недопустимостта на нов модел за въвеждане на нов продукт, който е „концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува“, моля посочете на какво минимално ниво на технологична готовност (ниво TRL) трябва да бъде продукта, ако по проекта се предвижда въвеждането на нов модел, свързан с нов продукт. TRL 7 обичайно се обвързва с тестване на прототип в реална среда. 8. По тематична под-област „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти“ по ИСИК, ако даден нов продукт съдържа специфични български съставки, както и други съставки, ще се приеме ли че такъв продукт попада в обхвата на тази под-област? 9. Предстои влизането в сила на ново райониране на страната на ниво NUTS 2. Това по какъв начин се отразява на ограниченията за преместване на мястото на изпълнението на проекта на етап изпълнение и на етап устойчивост? 10. При разход за софтуер, придобит за ползване за определен период, моля, потвърдете, че за да бъде допустим такъв разход, трябва да бъде заведен като ДНА, т.е. разходи за услуги за SaaS не са допустими по процедурата. 11. Ако дадено предприятие А е свързано с предприятие Б по ЗМСП, но предприятие Б няма дейност за 2023 г. и 2024 г., а от друга страна предприятие Б е собственик 100% на предприятие В, то за 2023 г. и 2024 г. предприятие В явява ли се свързано с предприятие А? Благодаря за разясненията!	Окончателното решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. **4.** Отговорът на въпрос № 44 е даден съобразявайки, както въведените по процедурата определения за нов модел (т. 13.1 от Условията за кандидатстване и Приложение 10 към тях), така и изрично изброените на стр. 23 от Условията хипотези, които няма да се приемат за нов модел в предприятието, в т.ч.: • рутинни промени и модернизации (включват незначителни промени по стока или услуга, които са очаквани и планирани предварително – например: актуализации на софтуера, чрез които се идентифицират и премахват само кодиращи грешки, **сезонни промени в модела на облекло и др. под**.); • **внедряване на продукти, които включват само малки естетически промени (като промени в цвета или незначителна промяна във формата) без наличието на значителна промяна на предлаганата стока или услуга.** **5.** Становището на Управляващия орган по цитирания в запитването въпрос № 58 е вече предоставено, като обръщаме внимание, че то е дадено във връзка с изискването по процедурата да се подкрепят само нови модели, които са свързани с производство на стоки и предоставяне на услуги (вкл. и такива насочени към въвеждане на нови или подобрени бизнес процеси, които също следва да са свързани с производство на стоки и/или предоставяне на услуги). Във връзка с горепосоченото и отчитайки характера на осъществяваната от предприятието дейност по търговия на дребно (супермаркет) и услугата, която същото предоставя на своите клиенти (продажба на стоки), следва да се има предвид, че по отношение на описаният в цитираното запитване нов модел (свързан по-скоро с организацията и контрола по дейността на предприятието) не е налице изпълнение на горепосоченото изискване. **6.** Отговорност на всяко предприятие е спазване на съответното приложимо законодателство в областта на осъществяваната от него дейност.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Отговорност на всеки кандидат е да определи вида на новия модел, въвеждан по проекта, както и съответствието му с изискванията и ограниченията по процедурата. **7.** По процедурата не е налице изискване за наличие на определено ниво на TRL, на което новия модел следва да отговаря, за да бъде допустим. Допълнително, както е посочено и в цитирания в запитването въпрос, по процедурата няма да се подкрепят нови модели, които са само на ниво идея, концепция или прототип без достатъчна готовност за реално приложение. Посоченото ограничение е във връзка с това, че по процедурата се предоставя подкрепа само за проекти, свързани с реално въвеждане в дейността на активи, които са свързани с производство/предоставяне на продукти/ услуги, а не такива свързани с тестване, измерване, изпитване, които предхождат фазата по въвеждане в дейността. Отговорност на кандидата е да прецени дали разработеният продукт към фазата на сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (ако до такъв се стигне) е готов да бъде въведен от страна на кандидата, без да се изискват никакви предхождащи действия. За повече информация, моля да се запознаете и с отговори на въпроси с № 154, т.3 и № 183. **8.** Моля да се запознаете с отговори на въпроси с № 94, № 97 и № 197. **9.** Изискванията по процедурата, в т.ч. и тези, касаещи етапа изпълнение и устойчивост на проекта, се прилагат такива, каквито са били актуални към момента на обявяване на процедурата. Допълнително, географското покритие на ресурсите на Европейския фонд за регионално развитие по цел „Инвестиции за работни места и растеж“ (по линия на която се изпълняват дейностите по ПКИП) е заложено в чл. 108 на Регламент 1060/2021 като определянето на типа региони е направено въз основа на данни на Съюза за периода 2015—2017 г., и средния БВП на глава от населението за ЕС-27 през същия референтен период.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			10. Допустимите по процедурата разходи са детайлно разписани в рамките на т. 14.2 от Условията за кандидатстване, като сред тях не попадат разходите за услуги. **11.** Съгласно чл. 4, ал. 5 от Закона за малките и средни предприятия (ЗМСП), свързани предприятия са предприятията, между които съществува някое от следните отношения: 1. едното предприятие притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото предприятие; 2. едното предприятие има право да назначава или освобождава повече от половината от членовете на изпълнителния, управителния или надзорния орган на другото предприятие; 3. едното предприятие има право да упражнява решаващо влияние върху другото предприятие по силата на договор, сключен между тях, или на клауза в неговия устав, учредителен договор или друг учредителен акт; 4. предприятие, което е акционер, съдружник или член в друго предприятие, контролира самостоятелно повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на това предприятие по силата на споразумение с други акционери, съдружници или членове. Допълнително, в ал. 7 на същия член от ЗМСП е записано, че свързани предприятия, са и тези, които осъществяват изброените по-горе отношение, вкл. и чрез едно или повече други предприятия. Във връзка с горепосоченото, ако е налице изпълнение на някое от изборните отношение, свързаност през юридическо лице между предприятия А, Б и В ще е налице независимо от това, че предприятие Б не осъществява дейност.
228.	20.04.2026 г.	Здравейте, допустимо ли по проекта да се обосновава едновременно въвеждане на нов модел за подобрен продукт и нов модел за подобрен бизнес процес за производство на съществуващ продукт?	Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 151, т. 2, № 171, № 177, т. 1 и № 198.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
229.	20.04.2026 г.	Уважаеми Експерти, Допустимо ли е с оглед забраната по чл. 7, пар. 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/1058 (Приложение 17 към процедурата) кандидатстването по процедурата на кандидат, който продължава да бъде вписан в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове, при отчитане на обстоятелствата: (1) издаденото на кандидата Разрешително за емисии на парникови газове (РЕПГ), е отменено, считано от 01.01.2026 г. , на основание чл. 34, ал. 4, т. 1 ЗОИК с оглед окончателно прекратяване през 2025 г. експлоатацията на инсталацията, попадаща в обхвата на Приложение I към Директива 2003/87/ЕО, по повод на която на кандидата е било издадено въпросното РЕПГ, и на основание на което същият е бил вписан в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове; (2) изрично посочване в мотивите на решението за отмяна на РЕПГ, че считано от 01.01.2026 г. за оператора не възниква задължение за притежаване на разрешително за емисии на парникови газове (РЕПГ), както и задължения за мониторинг, докладване и верификация на емисиите на парникови газове; (3) изрично посочване в мотивите на Решението за отмяна на РЕПГ, че кандидатът е изпълнил задължението си за връщане на квоти по чл. 48, ал. 1 от ЗОИК, равняващи се на общото количество верифицирани емисии, отделени от инсталацията за 2024 г.; (4) изрично посочване в мотивите на Решението за отмяна на РЕПГ, че отмяната не засяга възникналите за дружеството задължения за периода до 01.01.2026 г., в частност задълженията за представяне до 31.03.2026 г. на верифициран доклад за емисиите, отделени от инсталацията през 2025 г., както и задължение за предаване в Националния регистър за търговия с квоти за емисии, в срок до 30.09.2026 г., на квоти, равняващи се на общото количество верифицирани емисии, отделени от инсталацията през 2025 г.; (5) понастоящем, задължението за представяне до 31.03.2026 г. на верифициран доклад за	По процедурата не са допустими предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности свързани с извършване на инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, посочени в Приложение I към Директива 2003/87/ЕО (Приложение 17). Допълнително, по процедурата се изисква съответствие на проектните предложения с хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, вкл. с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. В тази връзка и с цел гарантиране в максимална степен на спазването на цитирания принцип, по процедурата не се подкрепят конкретно изброени в Условията за кандидатстване дейности и активи, сред които са и дейностите и активите по схемата на ЕС за търговия с емисии. Определение и допълнителна информация относно спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условията за кандидатстване. Проверката за спазване на горепосочените ограничения по процедурата се извършва от Оценителната комисия съгласно представената Декларация при кандидатстване (Приложение 2), Формуляра за кандидатстване в цялост, както и по служебен път като се проверява дали предприятието-кандидат е включено в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове, наличен на адрес - https://union-registry-data.ec.europa.eu/report/eu-registry-accounts (в поле „Filters“ се избира „България“ и след това се избра “Show as table”). Обръщаме внимание, че кандидатът и проектното предложение следва да отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Следва да имате предвид, че окончателното решение относно допустимостта на кандидата и проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		емисиите, отделени от инсталацията през 2025 г. е изпълнено и емисиите са вписани като верифициани в регистъра, а изпълнението на задължението за предаване на квотите е в ход. При положителен отговор на така поставения въпроси, достатъчно ли е за удостоверяване допустимостта на кандидата да се представи Решението за отмяна на РЕПГ или е необходимо да се представят и други удостоверителни документи и/или декларации, и ако да, какви?	
230.	20.04.2026 г.	Във връзка с условията за кандидатстване по процедура „Нови модели в производството от страна на МСП“ по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027, бихме искали да отправим следното запитване: Дружеството-кандидат осъществява дейност като Естетичен център, КИД 96.22 като основната икономическа дейност е козметични услуги. Планира се в рамките на проекта да бъдат закупени следните активи – 3 броя медицински апарати, за които има практика да се прилагат в областта на козметичните услуги. С новите апарати ще се предлагат иновативни за Естетичния център услуги. В тази връзка молим за разяснение по следните въпроси: 1. Дейността, която осъществява предприятието (КИД 96.22), съотнася ли се към Тематична област 4 "Нови технологии в креативната и рекреативната индустрия"? 2. Съгласно изискванията на настоящата процедура се допуска внедряването на нови услуги в предприятията. Допустимо ли е закупуването на медицинска апаратура, за която има практика да се прилага в областта на козметичните услуги, с цел въвеждане на нови иновативни услуги в предприятието? 3. Закупуването на нова апаратура с цел въвеждане на нови козметични услуги, приема ли се за „нов модел“ на	1. Видно от областите и подобластите, идентифицирани в Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между кода на икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ и тематичните области и подобласти, посочени в Стратегията. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на новия модел да избере коректната тематична област и подобласт, в рамките на която същият попада, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща направения от него избор. 2. и 3. Съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, допустими по процедурата са разходите за **дълготрайни материални активи**, в т.ч. и за машини, оборудване/апаратура, **които са необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.** Допълнително, всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		предоставяне на иновативни услуги в предприятието и съответства ли на условията за кандидатстване по процедурата?	горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Във връзка с горепосоченото, обръщаме внимание, че **описаната в запитването апаратура няма как да представлява по същество самия нов модел, но същата, в случай че е необходима за въвеждане в предприятието на нов модел, свързан например с предоставяне на изцяло нова или подобрена за предприятието услуга, би могло да бъде допустима за подкрепа, при спазване на всички останали изисквания по процедурата.** Във връзка с горепосоченото, следва да се запознаете с определенията за допустимите по процедурата нови модели, подробно разписани в рамките на т. 13.1 от Условията за кандидатстване, съгласно които в хипотеза на нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки **и/или услуги (нов продуктов модел)**, следва същите значително да се различават от предишните стоки и/или услуги, предлагани от предприятието, и които могат да бъдат въведени на пазара. Под **нови стоки и/или услуги се разбира такива, които предприятието до момента не е произвеждало/предлагало.** В тази връзка, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новите стоки и/или услуги, които предприятието предвижда да произвежда в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега произвежданите от него. В хипотеза на въвеждане в предприятието **на нов модел, свързан с подобрени стоки и/или услуги, същите следва да притежават значителни подобрения на една или повече характеристики или експлоатационни спецификации в сравнение с вече произвежданите/предлаганите от предприятието такива**. Това включва добавяне на нови функции или подобрения на съществуващите функции или на потребителската полезност. Съответните функционални характеристики включват качество, технически спецификации, надеждност, дълготрайност, икономическа ефективност по време на употреба, достъпност, улеснение, използваемост и удобство за потребителя. Информация за новите функции или подобрения на съществуващите функции, или на потребителската полезност по отношение на новите модели, свързани с производство на подобрени стоки и/или услуги следва да бъде представена

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досегашните такива. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно съответствието на даден кандидат, разход и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
231.	20.04.2026 г.	Здравейте, моля за становище дали е допустим за кандидатстване по процедурата проект със следния предмет: Предприятието ни произвежда плетени изделия (конфекция) чрез промишлени плетачни машини, работещи с прежда. Производственият цикъл обхваща пълната верига от приемане на клиентско запитване, през технологично проектиране, мостриране, одобрение и серийно производство до експедиция на готовата продукция. Съществен елемент на процеса е участието на технолози — високоспециализирани специалисти, които определят дали дадено изделие е технически изпълнимо, с коя машина, при какви настройки и с какъв тип прежда. В сектора на промишленото плетиво тези специалисти обичайно работят като външни изпълнители за няколко производителя едновременно, което създава зависимост от тяхната натовареност и наличност. 1.1. Досегашен бизнес процес (преди въвеждане на системата) Към момента целият производствен цикъл се осъществява ръчно и фрагментирано. Клиентските запитвания постъпват по телефон, електронна поща или лични срещи — без единен формат и без централизирано място за съхранение. Комуникацията с технолозите протича по същите неструктурирани канали, като няма механизъм за измерване на	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Допустимите по процедурата нови модели са посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. Към тях спадат вкл. и такива, свързани с въвеждане в предприятието на **нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел).** Новият модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, представляват дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги, включително инженеринг и свързаните с него технически изпитвания, анализи и сертификационни дейности в подкрепа на производството. Следва да имате предвид, че **новият модел, свързан с нов бизнес процес, представлява такъв, който до момента не е бил осъществяван от предприятието.** В случай, че по проекта се заявява подкрепа за въвеждане на нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новия бизнес процес, който предприятието предвижда да осъществява и въведе в организацията на дейността си, в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега осъществяваните от него и въведени в организацията на дейността му. В случай на хипотеза на въвеждане в предприятието на **нов модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги,**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		времето за отговор, нито за контрол на качеството на предложените решения. Решенията за настройки на машините, избор на прежда и параметри на плетката се предават устно или чрез бележки, като не се документират системно. При повторна поръчка за вече произвеждано изделие информацията трябва да се възстановява наново — от паметта на оператори и технолози, от разпръснати записки или чрез повторно мостриране. Клиентът няма видимост за етапа, на който се намира неговата заявка, което генерира допълнителни запитвания и забавяне. Този начин на работа води до: загуба на натрупано производствено знание, невъзможност за точно възпроизвеждане на вече одобрени изделия, неконтролируемо време за реакция от страна на технолозите, липса на проследимост по цялата верига, непълно и несвоевременно информиране на клиента и неефективно използване на производствения капацитет. 2. Нов процесов модел — функционално описание на системата По проекта планираме да разработим и внедрим нова софтуерна система, която въвежда подобрен бизнес процес за производство на стоки, при който всяка стъпка от производствения цикъл се извършва електронно, в определена последователност, с ясно разпределени роли и с автоматично записване на всяко действие, решение и резултат. 2.1. Приемане и регистрация на клиентско запитване Клиентът подава запитване за поръчка директно в системата чрез структуриран електронен формуляр. Формулярът включва задължителни полета, специфични за плетачното производство: • Визуализация на желания модел (скица, снимка или технически чертеж)	**задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието.** Информация за новите функции на подобрените бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието. Обръщаме внимание, че по процедурата **не са допустими дейности и разходи, свързани с въвеждане на базирани на ИКТ системи и софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията** (напр. ERP системи, CRM системи, MOM/MES системи и др.). В заключение, окончателното решение относно оценката на проектното предложение и допустимостта на предвидените разходи, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 61, т. 1 и № 187.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		• Тип изделие (пуловер, жилетка, шал, аксесоар и др.) • Желан вид плетка (жакардова, ресор, интарзия, ажурна и др.) • Предпочитан състав на преждата (памук, вълна, акрил, смеси и процентно съотношение) • Дебелина (номер) на преждата (Nm или Tex) • Цветова гама и брой цветове в изделието • Целева размерна таблица • Желано количество (ориентировъчно) • Допълнителни изисквания (специални обработки, етикетиране, опаковане) От момента на подаване, запитването получава уникален номер и влиза в производствения поток на системата. 2.2. Технологична оценка Системата автоматично препраща запитването към определен технолог. Технологът извършва оценка, която включва: • Заключение за техническа изпълнимост на заявеното изделие • Определяне на подходяща плетачна машина (тип, габарит, клас) • Препоръка за конкретен вид и номер прежда • Предложение за вид плетка и конструкция на изделието • При невъзможност за точно изпълнение — предложение за изменение на запитването, което да го направи технически реализуемо Системата отчита момента на получаване на заявката от технолога и момента на подаване на отговора. Това дава възможност на ръководството да анализира времето за реакция, натовареността на технолозите и да взема решения за	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		разпределение на задачите. Този механизъм не съществува в настоящия процес и е изцяло нова функция. 2.3. Оферта за първа мостра На база одобрената технологична оценка, системата поддържа създаване на оферта за изработка на първа мостра (единичен артикул). Офертата включва прогнозна себестойност и очаквано време за изработка. Клиентът получава автоматично известие (в системата и по електронна поща), преглежда офертата и потвърждава или отхвърля. 2.4. Контролно парче — верификация на гъстотата на плетката Преди производството на пълната мостра, системата проследява изработката на контролно парче плат. Целта му е да се верифицира, че гъстотата на плетката (брой бримки и редове на квадратен сантиметър) съответства на заложените параметри, тъй като от нея зависят крайните размери и качеството на изделието. Системата проследява: планирана и фактическа дата на изработка, изпращане към клиента (дата, адрес), обратна връзка от клиента — одобрение или искане за корекция с конкретни коментари. При искане за корекция цикълът се повтаря, докато клиентът не приеме резултата. Всяка итерация се записва с пълна история на промените. 2.5. Производство и одобрение на първа мостра След приемане на контролното парче, системата проследява пълния цикъл на изработка на мострата: статус „в производство“ с очаквана дата, статус „произведена“ с уведомяване, статус „изпратена“ с данни за пратката. Клиентът дава обратна връзка с два вида възможни корекции:	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		• Корекция по кройката — промяна в модела, конструкцията или дизайна на изделието. Изисква нова технологична оценка (връщане към модул 2.2). • Корекция по размерите — промяна в размерната таблица при запазване на модела. Изпълнява се на ниво машинни параметри. Тази диференциация е съществена за производствения процес, тъй като определя различни маршрути за обработка на корекцията и пряко влияе на времето за изпълнение. 2.6. Финална оферта След одобрение на мострата, системата генерира подробна финална оферта: • Единична цена по размери (S, M, L, XL и др.) • Ценообразуване по цветови варианти (различна себестойност поради цената на преждата) • Количествени прагове с диференцирани отстъпки • Минимално поръчково количество (MOQ) по цвят и размер • Очаквано време за изработка в зависимост от количеството • Срок на валидност на офертата Клиентът съставя поръчка, като избира конкретна комбинация от позиции — размери, цветове и бройки. 2.7. Търговска мостра (предпроизводствен еталон) Преди серийното производство клиентът получава първа търговска мостра, която служи като еталон за качество. Одобрението ѝ означава, че всички серийно произведени изделия следва да съответстват на нейното ниво. Системата регистрира одобрението като задължителна предпоставка за стартиране на серийното производство. 2.8. Серийно производство и проследяване	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Системата дава на клиента видимост за хода на производството: общо заявено количество и произведено до момента, очаквана дата на завършване, информация за етапа на експедиция. 2.9. Паспорт на изделието Това е централният нов елемент на системата, който не съществува в никаква форма в досегашния бизнес процес. За всяка произведена мостра системата създава електронен паспорт — структуриран набор от данни, който описва изделието изчерпателно и позволява точното му възпроизвеждане при бъдещи поръчки. Данни за преждата: • Доставчик на преждата и партиден номер • Състав (% памук, вълна, полиестер, еластан и др.) • Номер на преждата (Nm/Tex) • Цвят и код на цвета при доставчика Машинни настройки: • Тип и модел на плетачната машина • Клас (габарит) на машината • Гъстота на плетката (бримки и редове на сантиметър) • Настройка на опъна на преждата • Скорост на плетене • Програмен файл (електронен шаблон за зареждане в машината) Характеристики на изделието: • Размерна таблица преди и след пране (свиване) • Процент свиване по дължина и ширина • Тегло на единица изделие	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		• Вид плетка и конструктивни особености • Снимки на готовата мостра (лице, гръб, детайли) Производствени параметри: • Време за изработка на единица • Разход на прежда на единица (в грамове) • Забележки на технолога Паспортът генерира уникален баркод, който се отпечатва и прикрепя физически към мострата. Сканирането на баркода води към пълния електронен паспорт. Обратно — от системата може да се установи коя физическа мостра съответства на даден паспорт. Така се осигурява двупосочна проследимост между физическото изделие и пълната му производствена документация. При повторна поръчка паспортът позволява точно възпроизвеждане на всички параметри без повторно мостриране — което пряко намалява времето и ресурсите за производство. 2.10. Регистър на действията Всяко действие в системата се записва автоматично с дата, час и идентификация на извършителя. Този пълен хронологичен запис дава възможност за анализ на продължителността и ефективността на всеки етап. Предварително благодарим за съдействието! Поздрави	
232.	20.04.2026 г.	ВЪПРОСИ ПО ПРОЦЕДУРА BG16FFPR003-4.004 Относно разходи за специализиран софтуер: Съгласно условията на процедурата, разходите за специализиран софтуер, необходим за внедряване на нови дейности и/или подобряване на производствените процеси, допустими ли са като част от инвестициите в ДМА/ДНА?	Настоящата сесия „Въпроси и отговори“ е за процедура чрез подбор на проектни предложения **BG16RFPR001-1.010** „Нови модели в производството от страна на МСП“ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027, изпълнявана от Министерство на иновациите и растежа. Посочената в запитването процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор на проектни предложения **BG16FFPR003-4.004**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		При положение че софтуерът е пряко свързан с експлоатацията на оборудването и оптимизацията на производствения процес, съществува ли специфичен лимит за този тип разходи, или те се включват в общия размер на проекта (до 100 000 евро)? Относно допустимост на оборудване за нова производствена дейност: В контекста на диверсификация на дейността и въвеждане на нови продукти в областта на кетъринга (нискокалорийни десерти и солени изделия), планираме инвестиции в специализирано производствено оборудване, включително: машина за обезмасляване на мляко, използвана в процеса на разработване на здравословни десерти с намалено съдържание на мазнини; автоматизирана машина за комбинирана преработка на кашкавал и тесто, предназначена за производство на иновативни хранителни продукти (кашкавалени солети, солени сандвичи и кашкавалени бисквити). С оглед на това, че оборудването ще се използва за разработване и производство на нови продукти и представлява технологична инвестиция, насочена към разширяване на дейността, може ли да се приеме, че подобен тип разходи са допустими по процедурата? Относно допустимост на кандидат при преобразуване: Предприятието е създадено чрез преобразуване на едноличен търговец (ЕТ) в еднолично дружество с ограничена отговорност (ЕООД), като новото дружество е с нов ЕИК, но е налице икономическа и функционална приемственост (дейност, активи, персонал). В този контекст, може ли да се приеме, че дружеството отговаря на изискванията за кандидат, включително по отношение на	„Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход“ се финансира чрез програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, и се изпълнява от Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ). Съгласно публично достъпни данни от интернет, крайният срок за кандидатстване по цитираната процедура на МРРБ е бил до 18:00 часа на 15.05.2025 г.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		наличие на история и икономическа дейност, като се отчита приемствеността между ЕТ и ЕООД?	
233.	20.04.2026 г.	Здравейте, Нашата фирма е с основна икономическа дейност по КИД 59.11 „Производство на филми и телевизионни предавания“. Дейността ни е свързана със създаване на филмови продукции и телевизионни предавания където се работи с много декори. Декорите се третират като част от продукционния процес (production design). Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедурата, бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на следната инвестиция: Планираме закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА) – специализирани CNC машини за производство на декори, като с тях ще започнем сами да изработваме декорите за нашите продукции. С внедряването на оборудването ще се въведе нов процесор модел за изработка на декори, с цел повишаване на ефективността, иновацията и производствената дейност на дружеството. В тази връзка бихме искали да получим разяснение: Счита ли се подобна инвестиция за допустима като въвеждане на нов или съществено подобрен бизнес процес (процесов модел) за предоставяне на услуги по смисъла на процедурата? Допустима ли е инвестицията в случай че този процес се въвежда изцяло като нов за предприятието със същия КИД КОД? Пак ще повторим, че декорите се третират като част от продукционния процес на фирмата. Ще се счита ли за допустимо да бъде въведена като подобрена услуга ако дейността вече частично е извършвана и инвестицията представлява нейното разширяване и технологично обновяване, в случай че е допустимо.	Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Подробна информация и определения за нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел) е посочена в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване, както и в Приложение 10 към тях. Обръщаме внимание, че в бележка под линия № 32 (на стр. 24) от Условията за кандидатстване е посочено, че дейността, в рамките на която ще се реализира въвеждания по проекта нов модел, може да е основната, допълнителната или изцяло нова икономическа дейност за кандидата, което следва да бъде посочено в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел, както и какъв е кода на дейността, в рамките на който ще се реализира въвеждания нов модел, и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Окончателното решение относно съответствието на даден кандидат и проектно предложение с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 214.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодарим предварително за съдействието.	
Дата на разясненията от УО: 04.05.2026 г.			
234.	21.04.2026 г.	Здравейте, В случай на закупуване на дигитален принтер с инсталиран към него софтуер - софтуерът счита ли се за отделен ДНА, който да бъде описан отделно, или принтерът представлява в цялост един ДМА? Благодаря за разяснението!	В запитването не се съдържа достатъчно информация, за да бъде предоставен отговор на така поставения въпрос, като напр. не става ясно могат ли да функционират двата актива поотделно или представляват цялостна система/решение. В случай че описаните в запитването „дигитален принтер с инсталиран към него софтуер“ представляват един неделим актив, който се състои от компонент с характеристиките на дълготраен материален актив (ДМА) – принтер (и/или съоръжение и/или оборудване) и компонент с характеристиките на дълготраен нематериален актив (ДНА) - софтуер към него, без който принтерът (и/или съоръжение и/или оборудване) не може да функционира, разходът може да бъде посочен към допустимите по процедурата разходи за придобиване на машини, съоръжения, оборудване, представляващи ДМА. Обръщаме внимание обаче, че ако принтерът и софтуерът представляват два отделни актива, които могат да работят самостоятелно и обичайно са предмет на отделна продажба, същите следва да бъдат посочени отделно в бюджета на проектното предложение. Във връзка с горепосоченото, приложими биха били и двете хипотези на описание и залагане на разходите в раздел „Бюджет“ в зависимост от спецификите на активите, които са предвидени за придобиване в рамките на проекта. Следва да имате предвид, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Обръщаме внимание и че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде посочен в Техническата спецификация на предвидените активи (ДМА и/или ДНА) (Приложение 5). В случаите на придобиване на автоматизирани, поточни или друг вид производствени линии, в Техническата спецификация (Приложение 5) - колона „Минимални технически и/или функционални характеристики” следва задължително да бъдат посочени (изброени) всички отделни активи (съставни модули/компоненти), формиращи (включени в) линията със съответните им минимални технически и/или функционални характеристики. В случай че общата стойност (цена) на съответен актив (ДМА и/или ДНА), заложена в бюджета на проекта, включва и разходи за допълнителна окомплектовка (напр. допълнителни компоненти, елементи и др. към основния актив, посочени от доставчика с отделна цена в офертата), информация за окомплектовката следва да се съдържа в Техническата спецификация (Приложение 5) - колона „Минимални технически и/или функционални характеристики”. В случаите на придобиване на софтуер, минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация (Приложение 5), следва задължително да включват както описание на основните модули на актива, така и негови конкретни технически спецификации/параметри.
235.	23.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с получения отговор на наше запитване по процедурата - въпрос 178, т.2, бихме искали да изразим несъгласие с неговата обща формулировка, която на практика не предоставя исканото разяснение. Считаме, че в първоначалното ни запитване е предоставена достатъчно конкретна и детайлна информация относно планирания за въвеждане нов модел, включително: - ясно описание на предвидения интегриран производствен процес;	Следва да имате предвид, че съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и **не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение, както и на заложените по него разходи/дейности**. Доколкото информацията, представена в едно запитване няма как да бъде достатъчно изчерпателна, както и да бъде проверена по отношение своята коректност и пълнота, с оглед спазване разпоредбите на ЗУСЕФСУ, както и с цел избягване на риска от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		конкретни технологични решения и оборудване; обхвата на промените (нови продукти, подобрени процеси, нови технологични подходи); - очакваните резултати по отношение на качество, ефективност и устойчивост. В този смисъл не можем да приемем твърдението, че „не става ясно какъв е конкретно видът на новия модел“, тъй като същият е подробно описан именно с цел да бъде получено експертно разяснение. Напълно наясно сме с разпоредбите на Условията за кандидатстване, включително т. 13.1 и Приложение 10, които сме анализирали в детайли. Именно поради необходимостта от коректното им тълкуване в контекста на конкретен практически случай беше отправено и запитването. Бихме искали да подчертаем, че целта на рубриката за разяснения е именно да подпомогне кандидатите при правилното прилагане на условията, а не да ги препраща обратно към тях без конкретизация, особено при наличие на ясно описан казус. В тази връзка, молим за преразглеждане на запитването и предоставяне на по-конкретно становище по следните съществени въпроси: При наличие на подробно описан интегриран процес, включващ нови технологични решения, нови продукти и съществено променен начин на производство и предоставяне на услуги, може ли същият обосновано да бъде третиран като: нов или съществено подобрен бизнес процес (процесов модел)? Допустимо ли е комбинирането на няколко направления (здравословно хранене, собствено производство на хляб и нулев отпадък), реализирани чрез единна технологична и производствена логика, да бъде разглеждано като: един	предоставяне на неточни разяснения поради непълна информация, не е възможно да бъдат предоставяни по-конкретни становище в рамките на рубриката. Обръщаме внимание, че единствено и само Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация, има право да взема решения относно оценката на проектните предложения и допустимостта на заложените по тях разходи/дейности. Допълнително, отчитайки цялостната логика на новия/новите модел/и и целите, които предприятието си поставя с неговото/тяхното въвеждане, отговорност на кандидата е да прецени как да представи в проекта, описаната в запитването хипотеза - като един цялостен нов или подобрен процесов модел (когато е налице нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, които значително се различават от предишните бизнес процеси на предприятието) или като въвеждане на повече от един нов модел, напр. комбинация на горепосочения с нов продуктов модел, ако в резултат на дейностите по проекта ще бъдат произвеждани/предлагани нови или подобрени стоки и/или услуги, отговарящи на определенията в т. 13.1. Следва да имате предвид, че за да отговарят на тези определения, новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, **следва значително да се различават от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието**, както и да могат да бъдат предоставени на потенциалните потребители (по отношение на стоките и услугите) или да могат да бъдат въведени в употреба от предприятието (по отношение на бизнес процесите). В заключение, във връзка с посоченото в запитването комбиниране на няколко направления, обръщаме внимание, че по процедурата е **допустимо кандидатът да заяви подкрепа само за една икономическа дейност,** като четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване. Кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 117, № 151, т. 2 и № 171.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		интегриран нов модел (процесова иновация), а не като отделни несвързани модели? Обръщаме внимание, че не изискваме предварителна оценка на проектно предложение, а принципно тълкуване на приложимите дефиниции спрямо ясно описан пример. Считаме, че предоставянето на подобно разяснение е в съответствие с целите на процедурата и ще допринесе за по-качествено и коректно кандидатстване. Очакваме Вашия конкретен отговор.	
236.	23.04.2026 г.	Предприятие А е с основен КИД 990 Спомагателни дейности в добива без добива на нефт и природен газ и по-конкретно проектиране, подготовка и изпълнение на технологични пробивни и взривни работи на кариери с цел добив на инертни материали. Проектиране и изпълнение на специални пробивно-взривни дейности при тунелно строителство, прокарване на минни изработки на рудници, депа за отпадъци, за полагане на газопроводи и при събаряне на сгради, комини и други съоръжения чрез взривяване. 60% от капитала на дружеството е собственост на лице А, което е 100% собственик на капитала на предприятие Б. Предприятие Б има КИД 4686 Специализирана търговия на едро с други междинни продукти и по-специално: Взривни вещества, средства за взривяване, продукти свързани с отбраната. Едното предприятие НЯМА право да упражнява решаващо влияние върху другото предприятие по силата на договор, сключен между тях, или на клауза в неговия устав, учредителен договор или друг учредителен акт; Едното предприятие НЯМА право да назначава или освобождава повече от половината от членовете на изпълнителния, управителния или надзорния орган на другото предприятие;	Информацията в запитването не е достатъчна за предоставянето на категоричен отговор относно липсата или наличието на свързаност между двете предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП). Въпреки това уточняваме, че ако две или повече предприятия осъществяват помежду си някое от отношенията по чл. 4, ал. 5 от ЗМСП (относно свързаните предприятия), **чрез физическо лице или група от физически лица, които действат съвместно, се считат също за свързани предприятия, ако извършват своята дейност или част от нея на същия съответен пазар или вертикално свързани пазари**. В тази връзка и само въз основа на наличната информацията не може да се прецени еднозначно дали двете предприятия извършват своята дейност или част от нея на същия съответен пазар или на вертикално свързани пазари (като се имат предвид определенията за „вертикално свързани пазари” съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на ЗМСП, а за „съответен пазар” – и съгласно § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на конкуренцията). Следва да имате предвид, че съгласно определението за "вертикално свързани пазари", това са пазарите на стоки и услуги, непосредствено предшестващи или следващи съответния продуктов пазар по веригата производство – разпределение. В тази връзка и на база представената в запитването информация, в описаната хипотеза би могло да е налице подобна свързаност на база пазарите, доколкото напр. предприятие А за изпълнение на дейността си (взривни работи) може да използва търгуваните от предприятие Б взривни вещества.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Смята ли се, че двете предприятия са свързани чрез физическото лице, смята ли се, че двете предприятия извършват своята дейност или част от нея на същия съответен пазар или вертикално свързани пазари?	По отношение на регламентираното в чл. 4, ал. 8 от ЗМСП „осъществяване помежду си някое от отношенията по ал. 5, чрез физическо лице“, съгласно информацията, представена в запитването, е видно, че е налице подобно отношение между предприятия А и Б чрез физическото лице А, което притежава над 50% от капитала и в двете дружества (изпълнено е отношението по чл. 4, ал. 5, т. 1 от ЗМСП). Окончателно становище относно липсата или наличието на свързаност може да бъде предоставено само от страна на екипа по договаряне, който ще разполага с цялата необходима информация/документи за съответните предприятия. В допълнение, с оглед коректно определяне на отношенията на свързаност и/или партньорство с други предприятия, и респективно на категорията на кандидатите, можете да се запознаете и с Указанията за попълване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение 3 от документите за информация към Условията за кандидатстване). Във връзка с предвидените за изпълнение дейности съгласно представената в запитването информация, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 194.
237.	23.04.2026 г.	Здравейте, Моля за пояснение на следните въпроси : 1. В т. 6 от Допълнителната информация е написано "В случай че кодът на проекта НЕ съвпада с кода на основната или допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 г. и/или 2023 г. и/или 2024 г., представете информация и обосновка дали е налице връзка между кода на проекта и основната или допълнителна икономическа дейност на кандидата през поне една от горецитираните три години", а във формуляра пише, че КОД е неприложим. 2. в т. 3 е заложено също “Представете и информация, и обосновка по отношение на това как въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/използва в рамките на така описаната от Вас дейност, коятоЗАДЪЛЖИТЕЛНО следва да	1. и 2. Следва да имате предвид, че както е посочено в Условията за кандидатстване и Приложение 7 „Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване“, **икономическата дейност, за която се кандидатства (код на проекта по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга).** Тази дейност следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване. Полето „Код на проекта по КИД 2008” от Формуляра за кандидатстване е неприложимо, като повече информация и пояснения в тази връзка е представена от Управляващия органа в рамките на отговор на въпрос № 49. Допълнително, правилното определяне на кода на проекта е отговорност на кандидата и в тази връзка при необходимост от допълнителна информация, кандидатите могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологичните бележки във

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		съответства на посочения код на проекта в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра закандидатстване.) Кодът на нашата фирма е 10 Производство на хранителни продукти 10.89 Производство на други хранителни продукти, некласифицирани другаде В проектното предложение сме заложили разработване на нов процес и нов продукт гел за съзпаление на ставите, който е козметичен продукт. За проекта съвпада КОД 72.1. Научноизследователска и развойна дейност Научноизследователска и развойна дейност в областта на естествените, медицинските, селскостопанските и техническите науки 72.10. Научноизследователска и развойна дейност в областта на естествените, медицинските, селскостопанските и техническите науки - научноизследователска и развойна дейност в областта на биотехнологиите Правилно ли е да посочим за Икономическа дейност на проекта код на проекта в раздел „Е-Декларации“ 72. Научноизследователска и развойна дейност в областта на естествените, медицинските, селскостопанските и техническите науки 72.10 Научноизследователска и развойна дейност в областта на естествените, медицинските, селскостопанските и техническите науки или 03. Производство на ханителни продкти и напитки? Въпрос 2. В т. 5. Финансова информация – кодове по измерения	връзка с определянето на код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12.2). Във връзка с посоченото в запитването, обръщаме внимание, че **по настоящата процедура са допустими само дейности/разходи, свързани с въвеждане на нови модели (продуктови и/или процесови, съгласно определеният в т. 13.1 от Условията за кандидатстване) в предприятието, а не такива свързани с тяхното разработване.** Обръщаме внимание, че съгласно бележка под линия № 32 от Условията за кандидатстване (на стр. 24), дейността, в рамките на която ще се реализира въвеждания по проекта нов модел, може да е основната, допълнителната или изцяло нова икономическа дейност за кандидата, което следва да бъде посочено в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. В заключение, по отношение на информацията, която трябва да бъде посочена в рамките на раздел 5 „Финансова информация – кодове по измерения” от Формуляра за кандидатстване, следва да имате предвид, че подробна пояснения и насоки за това как следва да попълнен Формулата са дадени в рамките на горецитираното Приложение 7, с което препоръчваме да се запознаете. Конкретно за раздел 5 на стр. 16-19 от Приложението е налице подробна информация за посочения раздел, вкл. и такава по отношение на поле № 7 „Икономическа дейност”. Пояснено е, че падащото меню на полето съдържа кодовете на икономическа дейност съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060, като те се използват за отчитане на средствата от Европейските фондове при споделено управление, както и че **тези кодове са различни от Класификацията на икономическите дейности на НСИ – КИД – 2025.** Посочено е също така, че в това поле следва да бъде избран само ЕДИН от кодовете на икономическа дейност от падащото меню, в зависимост от дейността, за която се кандидатства. В случай, че дейността, за която се кандидатства не попада в поне един от посочените кодове, следва да се избере код „07 Други некласифицирани производствени отрасли” или „24 Други услуги, некласифицирани другаде”.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Икономическа дейност може да се избере 03. Производство на ханителни продкти и напитки, което не съответства с номера на Кода от Приложение 12 на фирмата 10. Производство на хранителни продукти Каква е разликата между Икономическа дейност в В т. 5. Финансова информация – кодове по измерения, с тази в Ел. Декларацията на проекта и с КОД на фирмата?	
238.	24.04.2026 г.	Здравейте, Моля да представите разяснения по следния въпрос: 1. В случай че кандидатът планира да въведе нов модел в процеса по предоставяне на услуги, свързан с подобряване на характеристиките на съществуващ разработен от него софтуер (компютърна програма), като съществуващият софтуер вече се предлага на пазара, а подобреният софтуер е готов за предлагане на пазара, моля, потвърдете, че при представяне на Декларация за авторско право върху компютърна програма по образец съгласно Приложение 2.1 за авторското право върху разработената от него съществуваща компютърна програма, на кандидата ще бъдат присъдени 6 точки по критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“, която съдържа и новите технически характеристики, свързани с новия модел. Благодаря за разясненията!	Моля да се запознаете с отговори на въпроси № 145, т. 1 и № 203.
239.	24.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената процедура за подбор на проекти BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за Вашето писмено разяснение по следния въпрос относно допустимостта на предприятие-кандидат: Допустим кандидат ли е предприятие, което осъществя основната си икономическа дейност и кандидатства за финансиране на дейности, които съгласно КИД-2025 на НСИ попадат в сектор В „ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ“,	Следва да имате предвид, че съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение и/или предприятие-кандидат. По процедурата са допустими предприятия от различни сектори на икономиката, като подробна информация за допустимите и недопустимите кандидати и дейности е посочена в рамките на т. 11 и т. 13 от Условията за кандидатстване, както и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3),

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		подсектор 08 „Добив на неметални материали и суровини“, код 08.93 „Добив на сол“, при положение че предприятието-кандидат отговаря на всички останали изисквания по процедурата. Обръщам внимание, че добивът на сол не попада в обхвата на „Преработка и предлагане на пазара на продукти от риболов и аквакултури“ съгласно Приложение 10. Предварително благодаря за изчерпателния отговор.	по отношение на ограниченията, произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ. Посоченият в запитването код 08.93 „Добив на сол“ не попада сред изрично посочените недопустими кодове и дейности по процедурата, като обръщаме внимание, че съгласно т. 13.1, подт. 6) на Условията за кандидатстване, за да бъдат допустими по настоящата **процедура, проектните предложения следва да са в съответствие с хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, включително и с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.** Принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ изисква проектните предложения по настоящата процедура да НЕ водят до значителни вреди за следните шест екологични цели: 1) смекчаване на изменението на климата; 2) адаптиране към изменението на климата; **3) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;** 4) преход към кръгова икономика; 5) предотвратяване и контрол на замърсяването; 6) защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите. Определение и допълнителна информация относно спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условията за кандидатстване. Следва да имате предвид, че спазването на заложените по процедурата хоризонтални принципи се проследява на етап кандидатстване чрез подадената Декларация при кандидатстване (Приложение 2), като в края на изпълнението на проекта Бенефициентите следва задължително да представят информация във финалния отчет относно осигуреното съответствие на проекта с горепосочените принципи.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
240.	25.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ и при намерение за избор на режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, молим за разяснение относно допустимостта на следния казус. Предприятие-кандидат планира въвеждане на нов модел, защитен с полезен модел. Полезният модел описва технологична/производствена линия, съставена от определен брой функционално свързани модули/машини, необходими за производството на нов за предприятието продукт. Към момента кандидатът не разполага с действаща технологична линия/производствена система за производството на съответния продукт и не произвежда този продукт. С проектното предложение кандидатът възнамерява да заяви за финансиране по процедурата един от основните активи/модули от технологичната линия, а останалите необходими модули/машини да бъдат придобити със собствени средства на кандидата, така че при въвеждането на новия модел да бъде налична и функционираща цялата технологична линия, описана в полезния модел. В тази връзка молим за разяснение: Допустимо ли е при режим „регионална инвестиционна помощ“ по процедурата да бъде заявен за финансиране само един основен актив/модул от технологична линия, защитена с полезен модел, когато останалите активи/модули от линията ще бъдат придобити със собствени средства на кандидата, при условие че проектното предложение като цяло реализира	Съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектно предложение. В т. 13.1, подт. 3) от Условията за кандидатстване е посочено, че при избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че желаният за придобиване актив (модул/машина) е част от съответно оборудване/система (напр. технологична/производствена линия) като инвестицията по проекта представлява по-скоро закупуване на модул/компонент (актив/машина), който е част от производствена линия, и който самостоятелно не може да функционира, и при условие, че проектът се изпълнява при режим „регионална инвестиционна помощ“, подобен модул/компонент (актив/машина) няма да се счита за допустим с оглед на факта, че не е налице достатъчна увереност, че представлява първоначална инвестиция в цялостно ново решение. В случай че проектът се изпълнява при условията на режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, приложим също за разходи по процедурата, горепосоченото изискване за първоначална инвестиция в цялостно ново решение не е приложимо, и по този режим би било възможно финансиране на разходи за компоненти/модули (части/машини), част от производствена система (технологична линия), при положение, че е обосновано, че

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		допустим вид първоначална инвестиция — например диверсификация на продукцията с продукт, който предприятието не е произвеждало до момента, или увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект? Моля да уточните дали при преценката за наличие на първоначална инвестиция по т. 13.1, подт. II.3) от Условията за кандидатстване следва да се разглежда: — единствено активът, заявен за финансиране по бюджета на проекта; или — цялостната инвестиция, необходима за въвеждане на новия модел, включително активите/модулите, които кандидатът ще придобие със собствени средства. В конкретния казус заявеният за финансиране актив: — не представлява резервна част, консуматив или подмяна на съществуващо оборудване; — не се придобива с цел дооборудване на действаща производствена линия; — представлява основен производствен модул от технологична линия, описана в полезен модел; — е пряко необходим за въвеждането на новия модел; — ще функционира съвместно с останалите модули/машини, придобити със собствени средства; — ще доведе до въвеждане на цялостна нова технологична линия/производствена система за производство на продукт, който кандидатът не е произвеждал до момента. Моля също да уточните дали обстоятелството, че част от активите, необходими за въвеждане на новия модел, се осигуряват със собствени средства на кандидата, а не се заявяват за финансиране по бюджета на проекта, само по себе си е пречка за допустимостта на заявения за финансиране актив	същите са пряко свързани и необходими за въвеждания нов модел, както и са спазени и всички останали приложими изисквания и ограничения по процедурата. Обръщаме внимание, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Всички дейности и разходи по проекта, както и въвеждането в предприятията на новия модел, следва да бъдат извършени след датата на подаване на проектното предложение и до изтичане на крайния срок, определен за представяне на финалния отчет по проекта. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 52, № 157 и № 163.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		при режим „регионална инвестиционна помощ“, при положение че е изпълнено изискването за допустим вид първоначална инвестиция. Допълнително моля за разяснение на кой етап следва да бъде доказано придобиването и въвеждането на останалите активи/модули, осигурени със собствени средства — на етап кандидатстване, на етап изпълнение или при отчитане на проекта, с оглед доказване на цялостното въвеждане на новия модел. Поставяме въпроса с оглед разграничаване на посочения казус от хипотеза, при която се финансира единствено компонент/част към вече съществуваща и функционираща производствена система. В настоящия случай кандидатът не цели дооборудване на съществуваща линия, а въвеждане на цялостна нова технологична линия/производствена система, като част от активите ще бъдат придобити със собствени средства, а един от основните активи се заявява за финансиране по процедурата. Благодарим предварително за съдействието.	
241.	27.04.2026 г.	Здравейте, Моля да потвърдите, че в декларацията за получени минимални помощи de minimis сумите се попълват в лева - така е посочено в образеца. Благодаря предварително за съдействието!	В Приложение 3.2 „Данни за получена минимална помощ“ към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3) и/или в раздел „Е-ДЕКЛАРАЦИИ” от Формуляра на кандидатстване, информация за получените от кандидата минимални помощи („de minimis”) на територията на Република България, включително като „едно и също предприятие” (съгласно определението за „едно и също предприятие“, посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване), за период от три предходни години, считано от датата на предоставяне на помощта, следва да бъде декларирана **в лева**, както е указано в самото приложение.
242.	27.04.2026 г.	Уважаеми Дами и Господа, моля за отговор на следния въпрос по процедурата: Предприятие-кандидат има за цел да въведе нов продуктов модел по процедурата – значително подобрена услуга, основана	Съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектно предложение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		на разработена от предприятието иновативна компютърна програма, която се използва като технологична основа за предоставяне на услугата. Дейността на Кандидата попада в КИД-2025 62.90 и обхваща инсталиране, интеграция, поддръжка и обслужване на софтуерни решения и възстановяване след критични събития. Разработената компютърна програма, чрез която ще се реализира новият продуктов модел, въвежда нови функционалности, които до момента не са били налични в предоставяните от предприятието посредством други създадени от него компютърни програми услуги и в този смисъл - водят до съществено подобряване на техните характеристики и потребителска полезност. В същото време компютърната програма не се предлага като самостоятелен продукт, а се реализира под формата на услуга, като се използва изцяло в рамките на предоставяната комплексна ИТ услуга, без промяна в нейния характер и без въвеждане на нова икономическа дейност. По проекта се предвижда инвестиция, която ще позволи въвеждането на новия продуктов модел и: • увеличаване на броя внедрявания и обслужвани клиенти; • съкращаване на времето за внедряване; • възможност за паралелно предоставяне на услугата към множество клиенти; • повишаване на общия капацитет за предоставяне на услугата. Предвид обстоятелството, че новият продуктов модел ще се реализира в рамките на същата икономическа дейност на Кандидата, без промяна в характера на извършваната от него	В т. 13.1, подт. 3) от Условията за кандидатстване е посочено, че при избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. Допълнително, в Приложение 10 са посочени определения на допустимите по процедурата три вида първоначални инвестиции, както следва: - „Създаването на нов стопански обект“ означава създаването на нова различна производствена единица, а не на ново различно юридическо лице. За да се определи като стопански обект производствената единица трябва да е пространствено, функционално и организационно отделена единица, която се характеризира с висока степен на автономност. Водеща характеристика за определянето на инвестицията като нов стопански обект, а не разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект, е това дали предприятието вече има стопански обект на същото място. Новият стопански обект трябва да бъде самостоятелно обособен, без да разчита на съвместни технически ресурси със съществуващия стопански обект. - „Увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект“ е налице, когато вследствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи. - „Диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент“ е налице, когато продуктът не е бил произвеждан или услугата не е била предлагана в предприятието преди инвестицията, за която се кандидатства. Незначително изменен продукт или услуга чрез рутинна продуктова иновация за разлика от основната иновация не се класифицира като продукт или услуга, който/която не е произвеждан/предлагана

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		дейност, и че планираната по проекта инвестиция води до увеличаване на капацитета за предоставяне на съществуващия тип услуги (по инсталиране, конфигуриране, интеграция, експлоатация, поддръжка и обслужване на софтуерни решения и възстановяване след авария) правилно ли е разбирането, че предвидената по проекта инвестиция представлява първоначална инвестиция за разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект по смисъла на Регламент 651/2014, макар и да е основана на нова компютърна програма, посредством която ще се реализират нови функционалности? Предварително благодаря за разяснението!	преди. Диверсификацията на продукцията обхваща продукти или услуги с фундаментално нови характеристики, необхващащи незначително осъвременяване на продуктите/услугите. За да бъде определена първоначалната инвестиция като диверсификация на продукцията на даден стопански обект, е необходимо общият размер на допустимите разходи по проекта да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, а именно че се касае за подобрена услуга (а не нова услуга), като подобрената услуга ще се използва изцяло в рамките на вече предоставяната комплексна ИТ услуга (без промяна в нейния характер и без въвеждане на нова икономическа дейност), и че планираната по проекта инвестиция води до увеличаване на капацитета за предоставяне на съществуващия тип услуги (по инсталиране, конфигуриране, интеграция, експлоатация, поддръжка и обслужване на софтуерни решения и възстановяване след авария), би могло да се приеме, че в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ“, дейностите по проекта са насочени към осъществяване на първоначална инвестиции, свързана с увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект. Обръщаме внимание, че е отговорност на кандидата, отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, така и на посочените изисквания и определения в Условията за кандидатстване по процедурата, да определи коректно вида на първоначалната инвестиция (в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ“), и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
243.	27.04.2026 г.	Относно разходи за специализиран софтуер: Съгласно условията на процедурата, разходите за специализиран софтуер, необходим за внедряване на нови дейности и/или подобряване на производствените процеси, допустими ли са като част от	В т. 14.2 от Условията за кандидатстване подробно са описани допустимите по процедурата разходи, а именно:

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		инвестициите в ДМА/ДНА? При положение че софтуерът е пряко свързан с експлоатацията на оборудването и оптимизацията на производствения процес, съществува ли специфичен лимит за този тип разходи, или те се включват в общия размер на проекта (до 100 000 евро)? Относно допустимост на оборудване за нова производствена дейност: В контекста на диверсификация на дейността и въвеждане на нови продукти в областта на кетъринга (нискокалорийни десерти и солени изделия), планираме инвестиции в специализирано производствено оборудване, включително: машина за обезмасляване на мляко, използвана в процеса на разработване на здравословни десерти с намалено съдържание на мазнини; автоматизирана машина за комбинирана преработка на кашкавал и тесто, предназначена за производство на иновативни хранителни продукти (кашкавалени солети, солени сандвичи и кашкавалени бисквити). С оглед на това, че оборудването ще се използва за разработване и производство на нови продукти и представлява технологична инвестиция, насочена към разширяване на дейността, може ли да се приеме, че подобен тип разходи са допустими по процедурата? Относно допустимост на кандидат при преобразуване: Предприятието е създадено чрез преобразуване на едноличен търговец (ЕТ) в еднолично дружество с ограничена отговорност (ЕООД), като новото дружество е с нов ЕИК, но е налице икономическа и функционална приемственост (дейност, активи, персонал). В този контекст, може ли да се приеме, че дружеството отговаря на изискванията за кандидат, включително по отношение на наличие на история и икономическа дейност, като се отчита приемствеността между ЕТ и ЕООД?	1) Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, и 2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. Допълнително, в Условията за кандидатстване е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. Във връзка с изложеното, посоченото в запитването специализирано производствено оборудване би било допустимо, в случай че е надлежно обосновано като необходимо за въвеждане в предприятието на новия модел и ако отговаря и на всички останали изисквания и ограничения по процедурата (например на стойностния праг на същественост за ДМА и ДНА и т.н.). По отношение на допустимите разходи за придобиване на софтуер, по процедурата не са налични допълнителни специфични ограничения (лимити) за този тип разходи. Във връзка с некоректно посоченото в запитването, че общият размер на проекта следва да е до 100 000 евро, обръщаме внимание, че в т. 9 от Условията за кандидатстване са посочени праговете на допустимия максимален размер на заявена безвъзмездна финансова помощ по всеки индивидуален проект - 250 000 евро за микро и малки предприятия и 400 000 евро за средни предприятия.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Допълнително, в същата точка 9 от условията е указано, че максималният размер на помощта НЕ следва да надвишава: - за микропредприятия: 100% от реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г. - за малки предприятия: 60% от реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г. - за средни предприятия: 25% от реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г. Реализираните от кандидата средногодишни нетни приходи от продажби за тригодишния период 2022 г., 2023 г. и 2024 г., се изчисляват по следния начин: Сборът от стойностите по ред „Нетни приходи от продажби“ (код на реда 15100, кол. 1) от индивидуалните отчети за приходите и разходите за 2022 г., 2023 г. и 2024 г. на кандидата, делено на 3. Моля, запознайте се внимателно и с критериите за недопустимост на кандидатите, в т.ч. и недопустимите за финансиране икономически дейности по процедурата, които са разписани в т. 11.2. „Критерии за недопустимост на кандидатите“ и т. 13.2. „Недопустими дейности“ от Условията за кандидатстване, както и с Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ. По отношение на посоченото в запитването преобразуване на предприятието, следва да имате предвид, че при преобразуване на едноличен търговец (ЕТ) в еднолично дружество с ограничена отговорност (ЕООД), Оценителната комисия ще вземе предвид датата на регистрация в Търговски регистър и регистъра на ЮЛНЦ, както и финансовите данни на преобразуващото се предприятие (ЕТ), само в случай че преобразуващото се предприятие е прекратено без ликвидация. В тази връзка ще бъдат извършени и съответните служебни проверки относно кандидата по процедурата (ЕООД) в резултат на преобразуването. Препоръчително е кандидатът да опише възникналите обстоятелства във Формуляра за кандидатстване.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Във връзка с посоченото, описаното в запитването новообразувано предприятие - правоприемник (ЕООД), би било допустим кандидат при положение, че отговаря и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно допустимостта на кандидата и съответствието на проекта и разходите с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
244.	28.04.2026 г.	Здравейте, допустимо ли е в рамките на едно проектно предложение с едно ДМА да се въведе нова услуга, а с друго ДМА да се подобри вече съществуваща услуга? Благодаря!	По процедурата е допустимо да бъдат въведени в предприятието и повече от един нов модел, както и да бъдат заявени разходи за повече от един ДМА, при спазване на всички останали изисквания, заложени по процедурата. Допълнително, в Условията за кандидатстване е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим. По отношение на хипотезата за въвеждане по проекта на повече от един нов модел, моля да се запознаете с отговори на въпроси № 151, т. 2, № 171 и № 177, т. 1, като обръщаме внимание, че **по процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа само за една икономическа дейност, в рамките на която въвежданият/те по проекта нов/и модел/и ще се реализира/предлага на пазара.** Четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Също така, следва да имате предвид, че **ако един проект попада в повече от една област и/или подобласт на ИСИС 2021-2027, за целите на настоящата процедура, кандидатът следва да избере само ЕДНА област и една подобласт на ИСИС 2021-2027 като водеща**, която има най-тясно отношение към предвиждания за въвеждане нов модел (нови модели), и която да бъде посочена в раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ от Формуляра за кандидатстване. В заключение, окончателното решение относно оценката на проектните предложения и допустимостта на заложените по тях дейности/разходи, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
245.	28.04.2026 г.	Здравейте, предвиждаме да въведем два нови модела, като само единият е защитен с полезен модел (кандидата е притежател и първоначален заявител). Това ще позволи ли да се получат точки по Критерий "Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел", при условия, че отговаряме на всички изисквания по процедурата? Хубав ден!	В случай на въвеждане в предприятието на повече от един нов модел, за да се присъдят точки по критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ е достатъчно за поне единият от новите модели да е налице изпълнение на заложените по критерия изисквания. Обръщаме внимание, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
246.	28.04.2026 г.	Здравейте, Моля, за разяснение по следните въпроси: 1. Възможно ли е кандидат по процедурата да заложи интензитет на безвъзмездната финансова помощ при избран режим „de minimis“, който е по-малък или равен на 50%? 2. Възможно ли е кандидат по процедурата да заложи интензитет на безвъзмездната финансова помощ при избран режим „регионална инвестиционна помощ“, който е по-малък или равен на 50%? Благодаря предварително за съдействието.	1. и 2. Подробна информация за приложимите по настоящата процедура интензитети на помощта е посочена в т. 10 „Процент на съфинансиране“ от Условията за кандидатстване. Следва да имате предвид, че интензитетът на безвъзмездната помощ (процентът на съфинансиране) зависи от **избрания режим на помощ, от категорията на предприятието-кандидат и от мястото на изпълнение на проекта**. В тази връзка, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията, интензитет се определя в зависимост от Картата на регионалните помощи на Република България за периода 2022-2027 г., категорията на предприятието-кандидат и мястото на изпълнение на проекта, като съответните максимални проценти, в зависимост от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			посочените условия, са посочени в таблицата на стр. 10 от Условията за кандидатстване. **В случай на избран режим „минимална помощ“** (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, **максималният интензитет за всички категории кандидати е до 70 %**, като по преценка на кандидата е допустимо да бъде заложен и по-нисък такъв, вкл. и посочения в запитването - 50 %. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 190, т. 1.
247.	28.04.2026 г.	Здравейте! Моля за отговор на следния въпрос: Предприятие А е кандидат по процедурата. Предприятие А притежава 50% от капитала на предприятие В, което е ДЗЗД , което не осъществява стопанска дейност. В капитала на предприятие В по 25% участват предприятия С и D. В този случай следва ли като предприятия партньори да се считат и предприятията С и D, предвид факта, че предприятие В не е осъществявало стопанска дейност. Благодаря предварително	Информацията в запитването не е достатъчна за предоставянето на категоричен отговор относно липсата или наличието на отношения на партньорство между предприятията по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП). Съгласно чл. 4, ал. 3 от ЗМСП, предприятия партньори са предприятията, които не са свързани предприятия по смисъла на ал. 5 и между които съществува следното отношение: едно от предприятията притежава самостоятелно или заедно с едно или повече свързани предприятия от 25 до 50 на сто от капитала или от броя на гласовете в общото събрание на друго предприятие. Допълнително, с оглед коректното определяне на категорията на предприятието и неговите предприятия партньори и свързани предприятия, препоръчваме да се запознаете с Указанията за попълване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП, публикувани към Приложение 4 от Условията за кандидатстване по процедурата. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, обръщаме внимание че партньори на партньорите на кандидата не се вземат предвид при определяне на категорията на предприятието съгласно ЗМСП. Следва да имате предвид, че окончателно решение, относно съответствието на одобрен за финансиране кандидат с изискванията за бенефициент, ще бъде взето от екипът по договаряне, който ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 07.05.2026 г.			
248.	29.04.2026 г.	Уважаеми Дами и Господа, моля за отговор на следните въпроси по процедурата: 1. Допустимо ли е да се заложи придобиване на актив (ДМА), необходим за въвеждане на нов продуктов модел в предприятието, който представлява система, състояща се от хардуерен и софтуерен компонент, като се вземе предвид, че в офертата няма отделни цени за двата компонента, а за цялостната система, както и че софтуерният компонент, като неразделна част от системата ще бъде разработен като персонализирано решение? 2. В случай, че кандидатът иска да въведе нов продуктов модел, напълно съответстващ и попадаща в рамките на осъществяваната от него и до момента основна икономическа дейност, но съгласно промените в КИД-2025 спрямо КИД-2008 и в частност - в следствие на промените в обяснителните бележки между двете версии на Класификацията на икономическите дейности дружество-кандидат следва да промени четири цифрения си код на основна икономическа дейност през 2025 г. спрямо предходните 2024 г., 2023 г. и 2022 г., то ще бъде ли прието това основание за признаване на обстоятелството, че кодът на проекта съвпада с кода на основната икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 и/или 2023 и/или 2024, макар и той да е различен от гледна точка на 4-цифрен код (тук не се визира преход от КИД-2008 към КИД-2025, а необходимост от промяна на 4 цифрения код, който няма да съответства на преходната таблица между КИД-2008 и КИД-2025)? Пояснняваме, че причината за това е, че с обяснителните бележки в КИД-2025 се включват допълнителни пояснения и изключения към текущия основен КИД на предприятието,	1.Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 234. В допълнение, обръщаме внимание, че при придобиване на софтуер посредством разработването му, следва да бъдат спазени всички авторски права и приложими лицензии. Управляващият орган ще проследява както за наличието на крайния програмен продукт, така и за наличието на програмния код и бележки към изданието (release notes). 2. В запитването не се съдържа достатъчно информация за предоставяне на еднозначно и категорично становище, тъй като не става ясно какъв ще е кода на проекта, какъв е кода на основна икономическа дейност на кандидата, осъществяван през предходните години, какви са визираните промени в обяснителните бележки между двете версии на Класификацията на икономическите дейности за 2008 и 2025 г., и т.н. Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение, заявените по него дейности/разходи, както и броя точки, които ще бъдат присъдени по отделните критерии. Окончателно решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима за целта информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		които спрямо версията на КИД-2008 не бяха налични и съответно дейността бе класифицирана до момента в код, който по новите методически указания е коректно да бъде променен (кодът на предприятието след промяната ще остане в рамките на същия раздел на КИД). Предварително благодаря	
249.	30.04.2026 г.	Моля за по-подробно разяснение на изискванията за т. 11. Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес В случай че чрез заявените в бюджета активи (ДМА/ДНА), необходими за въвеждане в предприятието на нов продуктов или процесов модел, ще се постигне и въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби (нов модел в маркетинга), и/или към администрация и управление (нов модел в организацията), представете информация и обосновка за това, както и по какъв начин предвидените за закупване активи ще допринесат за неговото въвеждане в предприятието. Какво по-точно се изисква с написаното ".....въвеждане в предприятието на нов продуктов или процесов модел, ще се постигне и въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби...". Ако се има предвид как ще допринесе за маркетинга, не се ли препокрива с другите точки за пазара?	Цитираният в запитването текст (посочен в рамките на т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстваме – стр. 37) се отнася за проектни предложения, изпълнението на които води до въвеждане от кандидата едновременно на поне един от допустимите два основни вида нови модели съгласно т. 13.1. „Допустими дейност“ - нов продуктов модел и нов процесов модел, както и на нов модел в допълващ бизнес процес, насочен към маркетинг и продажби, и/или администрация и управление. Ако посоченото е налице и във Формуляра за кандидатстване, раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес“, е представена изискуемата за целта обосновка, проектното предложение би могло да получи 2 т. по критерий „Въвеждане на нов модел в допълващ бизнес процес“ от критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения (Приложение 6). Следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Допълнително, определенията за „нов модел в маркетинга“ и „нов модел в организацията“ са дадени в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, видно от същите не е налице припокриване с оценката по критерий „Пазарно влияние и жизнеспособност на стоките/ услугите, резултат от въвеждания по проекта нов модел“, който оценява дали кандидатът ще разшири географския си пазар (спрямо пазара, на който досега е реализира своята продукция) вследствие на подкрепата по проекта, както и потенциала за развитие на самата пазарна ниша и възможните рискове и пречки за пазарната реализация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			В заключение, обръщаме внимание, че в случай че искате да заявите по проекта и въвеждане на маркетингов или организационен нов модел, то следва на първо място да обследвате дали въвеждането му може да бъде направено чрез активите, необходими за въвеждане на основния модел (продуктов или процесов). Ако това не може да бъде направено с едни и същи активи, то този допълващ нов модел няма да се счита за допустим.
250.	30.04.2026 г.	Моля за разяснение дали складовия софтуер попада в категорията софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията (като ERP, CRM, MOM/MES) или складовата дейност може да бъде съотнесена към бизнес процесите по предоставяне на услуги за фирма занимаваща се с търговия.	Информацията в запитването не е достатъчна, за да бъде предоставен категоричен отговор, така например не става ясно какъв е вида на новия модел, който ще бъде въведен в предприятието чрез проекта. В тази връзка, обръщаме внимание, че съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстваме, допустими по настоящата процедура са само разходи за дълготрайни материални активи (ДМА) и дълготрайни нематериални активи (ДНА), необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта. Следва да имате предвид и че обичайно складовият софтуер попада в категорията софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията като например WMS (Warehouse Management System). Във връзка с посоченото, в случай че описаният в запитването софтуер има характеристиките на такъв, същият по-скоро би попаднал в обхвата на недопустимите по процедурата дейности/разходи, посочени в рамките на т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване. В заключение, за повече информация моля да се запознаете и с отговори на въпроси № 6, № 61 и № 187.
251.	30.04.2026 г.	Към настоящия момент фирмата ни оперира на международен пазар — страни в Европа. В резултат от изпълнението на проекта ще можем да започнем да предлагаме продукти и на пазари извън Европа (например пазари на страни от Азия). Във връзка с горното имаме следните въпроси: 1) По настоящата процедура описаното разширение би ли се считало за разширяване на географския пазар и съответно ще	1) и 2) Следва да имате предвид, че съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление, разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение, в т.ч. и броя точки, които само Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима за целта информация, има правото да присъди. Съгласно информацията, представената в рамките на Приложение 6 по отношение на критерий 4 „Пазарно влияние и жизнеспособност на стоките/ услугите, резултат от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		получим ли точки по критерий I.4.1 „Пазарно влияние на въвеждания нов модел"? 2) Какво се разбира под „международен пазар" по процедурата — само първоначално излизане на международен пазар чрез осъществяване на износ от страната, или понятието обхваща и разширение към нови международни пазари, каквато е нашата хипотеза (вече извършваме износ за Европа и планираме да навлезем на азиатски пазари)?	въвеждания по проекта нов модел“ от критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения и по-конкретно под критерий 4.1. „Пазарно влияние на въвеждания по проекта нов модел“, 4 т. точки се присъждат на проектни предложения, при които в резултат на въвеждания нов модел **предприятието ще разшири географския си пазар като навлезе на нов местен** (включващ нови населени места в рамките на конкретна област от ниво NUTS 3 – административна област), **регионален** (в рамките на един от шестте региона за планиране на ниво NUTS 2 - Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югозападен, Южен централен или Югоизточен регион), национален (България) **или международен пазар**. Във връзка с горепосоченото, за изпълнение на изискването би могло да се приеме вкл. и **навлизането на нов международен пазар**, на който до момента предприето не е оперирало. Обръщаме внимание, че в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, следва да бъде представена информация, както по отношение на новия географски пазар, на който предприятието ще навлезе, в резултат от въвеждания нов модел (ако е приложимо), така и за настоящия географски пазар, на който кандидатът оперира. Допълнително, за целите на процедурата съответният географски пазар обхваща района, в който съответните предприятия участват в доставката на продукти или услуги и в който условията на конкуренция са достатъчно сходни.
252.	30.04.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Дружеството ни се занимава с производството и бутилирането на минерална вода. Като до сега произвежданите разфасовки са били изцяло за домашна консумация - бутили от 0.50 до 10 литра. Може ли да се приеме за нов модел въвеждането в производството на компанията ново производство на бутилирана вода за диспенсъри? Можем ли да заключим, че новият продук - бутилирана вода за диспенсъри- значително се	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Обръщаме внимание, че едно от основните изисквания за допустимост на проектите по процедурата е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. За да отговаря на така посоченото изискване**, новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, следва значително да се**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		различава от предишните стоки, предлагани от предприятието? За да бъде въведен на пазара новият продукт, се планира в проектното предложение да бъде заложена инвестиция за нова производствена линия за производство и бутилиране на минерална вода в бутилки за дисоенсър. Предприятието има регистриран действащ промишлен дизайн за бутилки за диспенсър, съответно дизайнът на бутилките ще отговаря на защитения в Патентно ведомство промишлен дизайн. Може ли да се приеме, че дейността по закупуването на новата производствена линия, включена в проектното предложение, има за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални активи - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект? В следствие от релизацията на проекта, компанията ни ще увеличи капацитета си на производство: напр. от 10хил.т. годишно - до 20 хил.т. годишно. Смятаме, че не е налице диверсификация на продукцията предвид факта, че крайният продукт не се променя - минерална или изворна вода.	**различават от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието.** Допълнително, в т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че по процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието: - внедряване на продукти, които включват само малки естетически промени (като промени в цвета или незначителна промяна във формата) без наличието на значителна промяна на предлаганата стока или услуга; - приспособяване към изискванията на отделния клиент, които не водят до съществени отлики от предишни продукти; - концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува, и т.н. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност, така и на изискванията и ограниченията по процедурата, да определи дали планираните от него дейности са действително насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на това. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, въвеждането в производството на компанията на ново производство на бутилирана вода за диспенсъри, би могло да се приеме че представлява въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки (нов продуктов модел), при положение, че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Окончателното решение относно оценката на проектното предложение и допустимостта на предвидените разходи, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. По отношение на питането за категориите първоначални инвестиции, в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения, е представена допълнителна информация и определения относно допустимите по процедурата три вида първоначални инвестиции, както следва:

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			- „Създаването на нов стопански обект“ означава създаването на нова различна производствена единица, а не на ново различно юридическо лице. За да се определи като стопански обект производствената единица трябва да е пространствено, функционално и организационно отделена единица, която се характеризира с висока степен на автономност. Водеща характеристика за определянето на инвестицията като нов стопански обект, а не разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект, е това дали предприятието вече има стопански обект на същото място. Новият стопански обект трябва да бъде самостоятелно обособен, без да разчита на съвместни технически ресурси със съществуващия стопански обект. - „Увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект“ е налице, когато вследствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи. - „Диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент“ е налице, когато продуктът не е бил произвеждан или услугата не е била предлагана в предприятието преди инвестицията, за която се кандидатства. Незначително изменен продукт или услуга чрез рутинна продуктова иновация за разлика от основната иновация не се класифицира като продукт или услуга, който/която не е произвеждан/предлагана преди. Диверсификацията на продукцията обхваща продукти или услуги с фундаментално нови характеристики, необхващащи незначително осъвременяване на продуктите/услугите. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, не е видно да е налице изпълнение на горепосоченото изискване в определението за диверсификация за наличие на фундаментално нови характеристики по отношение на описаната бутилирана вода, която предприятието и към момента произвежда и предлага, но в други разфасовки. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на проекта, правилно да определи към коя категория първоначална инвестиция се отнася.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
253.	02.05.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 моля за разяснение относно допустимостта на верижен багер, който не се придвижва по пътищата: По проекта се предвижда Нов продуктов модел: производство на иновативна суровина от рециклиран бетон, добит от стари/разрушени сгради, смесен с други суровини. Производството й се осъществява на място при източника на суровина (стара или вече разрушена сграда). Верижен багер и трошачка се транспортират до обекта със специално ремарке, разполагат се там, багерът подава бетона и допълнителните суровини в трошачката и се произвежда новата стока. Готовата продукция се извозва с камиони, а активите се връщат в базата отново на ремарке. Специфики на верижния багер: не се придвижва самостоятелно по пътната мрежа - транспортира се на ремарке; представлява самоходна машина за земни работи, която се регистрира в Контролно-техническата инспекция (КТИ) по реда на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, а не в КАТ по реда на Закона за движението по пътищата; не се използва за превозване на хора и/или товари; използва се пряко в производствения процес на новата стока. Запитване: Във връзка с гореизложеното, ще се счита ли за допустим разход закупуването на описания верижен багер, при положение че: не отговаря на определението за „пътно превозно средство" по смисъла на ЗДП и Приложение 10 към Условията за кандидатстване;	Във връзка със запитването относно допустимостта на разходите за закупуване на верижен багер, моля да се запознаете с отговори на въпроси с № 14 и № 175. Допълнително, по отношение на описания в запитването нов модел и доколкото не е налице информация за спецификите на извършваната от предприятието дейност, моля да се запознаете и с отговор с № 83. Обръщаме внимание, че съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване, по процедурата не са допустими дейности по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения съгласно определението, посочено в Приложение 10. В случай че посоченият в запитването верижен багер не отговарят на така даденото определение за транспортни средства и съоръжения и не се придвижва по пътищата, то същият би бил допустим, при положение, че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Във връзка с посоченото, в раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта” от Формуляра за кандидатстване, следва да бъде представена изчерпателна информация/обосновка за това, че активът „верижен багер“ не представляват пътно или моторно превозно средство и не се придвижват по пътя (с оглед ангажимента на кандидата да обоснове допустимостта на всеки един от разходите, включени в проекта). Окончателното решение относно допустимостта на разходите, заложени в проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		не попада и в разширеното определение, съгласно което към пътните превозни средства се приравняват самоходните машини, когато се придвижват по пътищата, тъй като активът не се придвижва самостоятелно по пътищата; е пряко необходим и обоснован като част от въвеждания нов продуктов модел съгласно т. 13.1 и т. 14.2 от Условията за кандидатстване. Предварително благодаря.	
Дата на публикуване на разясненията от УО: 14.05.2026 г.			
254.	04.05.2026 г.	Здравейте, От отговорът Ви на въпрос № 14 не можем да добием представа дали самоходни машини (строителна или земеделска техника) ще бъдат считани от УО за транспортни средства и съоръжения. Става дума за машини, които: - извършват специфична работа (копаене и/или товарене и/или някаква преработка на някакви материали); - снабдени са с двигател (обикновено с вътрешно горене), който им осигурява необходимата механична мощност за извършване на работата, но им служи и да бъдат преместени на собствен ход до мястото, където трябва да бъде извършена тази работа; - тъй като са самоходни, често оборудвани с гуми, много модели могат да се движат по пътната мрежа, за да достигнат до работното място с ограничена скорост; - за да се движат по пътищата, те трябва да бъдат регистрирани (обикновено към КТИ - Контролно-техническата инспекция), а водачите им трябва да притежават съответната категория за работа с тях;	Моля, запознайте се с отговори на въпроси с № 175 и № 253. Съгласно определението за транспортни средства и съоръжения, посочено в Приложение 10, "Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се приравняват трамваите и **самоходните машини, когато се придвижват по пътищата**. В тази връзка, ако заложените за придобиване по проекта самоходни машини отговарят на така даденото определение за транспортни средства и съоръжения по процедурата и се придвижват по пътната мрежа, то същите са недопустими за финансиране. В противен случай, в раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта” от Формуляра за кандидатстване, следва да бъде представена изчерпателна информация/обосновка за това, че активите „самоходни машини (строителна или земеделска техника)“ не попадат в обхвата на определението за транспортни средства и съоръжения, дадено по процедурата, и няма да се придвижват по пътя (с оглед ангажимента на кандидата да обоснове допустимостта на всеки един от разходите, включени в проекта).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		- не разполагат с място за пътници (освен водача) и не разполагат с товарен отсек за превоз на товари (освен собственото си тегло). Моля да уточните дали този ви машини ще бъдат считани от УО за транспортни средства и съоръжения и съответно - недопустими за закупуване.	Окончателното решение относно допустимостта на разходите, заложени в проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
255.	04.05.2026 г.	Здравейте, имам три въпроса във връзка с тематичните области и подобласти на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027, като условие за допустимост на проектите по процедурата по т. 13.1.I.2) от Условията за кандидатстване: 1. Ще бъде ли допустим проект, по който се предвиждат инвестиции за ВНЕДРЯВАНЕ на технология, попадаща в в тематична област „Мехатроника и микроелектроника” , приоритетна подобласт „Интелигентни системи и уреди, вкл. използващи изкуствен интелект;….“, или за да е допустим проектът, е необходимо с предвидените по проекта инвестиции да се ПРОИЗВЕЖДАТ технологиите, посочени в приоритетна подобласт – в случая „интелигентни системи и уреди“? Част от приоритетните подобласти на тематична област „Мехатроника и микроелектроника” на ИСИС са изрично формулирани като „производство на…“ [съответните технологии], но други подобласти, между които и подобласт „Интелигентни системи и уреди, вкл. използващи изкуствен интелект“ са формулирани без такова изрично уточнение. В тази връзка от систематичното тълкуване на приоритетните подобласти на тематична област „Мехатроника и микроелектроника” по аргумент за противното може да се направи извод, че подобластите й, чиито обхват не е изрично формулиран като „производство на …“, обхващат и	1, 2 и 3. Следва да имате предвид, че разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Видно от областите и подобластите, идентифицирани в Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027, вкл. и на конкретно цитираните в запитването такива, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като не е налице изискване предприятието да осъществява производство в конкретна избрана от него подобласт на Стратегията. В тази връзка, в т. 13.1, подт. 2) от Условията за кандидатстване (на стр. 29), Управляващият орган е дал и по-конкретен пример за яснота на кандидатите. Допълнително, при определянето на приложимата област и подобласт на ИСИС, в рамките на която попада въвеждания по проекта нов модел, следва да се отчете неговата специфика (дали е нов продуктов модел или нов процесов модел), както и основната насоченост на инвестицията. Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща в коя от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027 попада новия модел, въвеждан по проекта. По отношение на питането касаещо приоритетна подобласт „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти“, в рамките на тематична

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		ВНЕДРЯВАНЕ на съответната посочена технология/оборудване. Моля за изрично потвърждение или отхвърляне на това наше разбиране. 2. Ще бъде ли допустим проект, по който се предвиждат инвестиции за ВНЕДРЯВАНЕ на технология, попадаща в тематична област „Информатика и ИКТ“, приоритетни подобласти „ИКТ-базирани услуги и системи“ или „Интернет на нещата (IoT)“ или „комуникационни мрежи, включително безжични сензорни мрежи и безжична комуникация/управление“ или „киберфизически системи и цифрови двойници; киберсигурност“, или за да е допустим проектът, е необходимо с предвидените по проекта инвестиции да се ПРОИЗВЕЖДАТ технологиите, посочени в съответните приоритетни подобласти? 3. В тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ е включена приоритетна подобласт „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти“. Моля за пояснение какво е значението на изброяването, въведено в скобите след израза „вкл." (включително). Изброяването след „вкл." ИЗЧЕРПАТЕЛНО ли е и ограничава ли допустимия обхват единствено до посочените продукти и съставки, или е ПРИМЕРНО и НЕИЗЧЕРПАТЕЛНО, като посочените продукти са дадени само за илюстрация на общото, родово понятие „специфични български съставки, средства и продукти", без да изключват други, непосочени продукти от същата категория?	област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ на ИСИС 2021-2027, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 97.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Считаме, че изброяването в скоби след „вкл.“ е примерно и неизчерпателно, по следните съображения: а) Граматически и семантични аргументи. Съкращението „вкл." (включително) по своята природа въвежда примери към по-широко родово понятие - в случая „специфични български съставки, средства и продукти". То има не ограничително, а илюстративно предназначение. Ако органът, приел ИСИС, е имал намерение да въведе изчерпателен списък, би използвал формулировки от типа „само", „единствено", „а именно" или „изброените по-долу", но не и илюстративната формулировка „вкл[ючително]“; б) Системен аргумент. Родовото понятие - „специфични български съставки, средства и продукти" - е достатъчно широко и самостоятелно значимо. Ограничаването му до конкретния списък в скобите би обезсмислило употребата на родовата категория и би противоречало на целта на приоритетната подобласт да обхваща местни, характерни за региона/страната (indigenous) съставки, средства и продукти в тяхната пълнота. В този контекст моля за отговор ще бъде ли допустим проект, по който се предвиждат инвестиции, свързани с въвеждане на „методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител" на специфични български съставки, средства и продукти, които не са включени изрично в скобите след „вкл.“, но за които може да бъде обосновано, че попадат в родовото понятие „специфични български съставки, средства и продукти"?	
256.	04.05.2026 г.	Предприятие, което към момента осъществява дейност по пране и химическо чистене на текстилни изделия, предвижда с проектно предложение да въведе нов процесов модел за предоставяне на услуга, включващ доставка и въвеждане в експлоатация на специализирано перално оборудване в асептично изпълнение за обработване на болнично пране.	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Едно от изискванията за допустимост на проектите е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Новият процес ще бъде насочен към обслужване на лечебни заведения и ще изисква спазване на специфични хигиенни и технологични стандарти, различни от прилаганите към настоящата дейност на предприятието.	или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведа чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, планираният за въвеждане в предприятието нов модел би бил допустим, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Обръщаме внимание, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 68.
257.	04.05.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за разяснение относно допустимостта на въвеждане на повече от един нов модел в рамките на едно проектно предложение, както и по отношение на тяхната същност. Предприятието е с основна икономическа дейност КИД 18.12 „Печатане на други издания и печатни продукти“ и планира въвеждането на следните нови модели: 1. Нов модел за дигитализирано производство на текстилни изделия чрез DTF технология (Direct-to-Film), позволяващ персонализиран печат в малки серии и единични бройки; 2. Нов модел за производство на персонализирани стикери и етикети, обединяващ широкоформатен печат (print & cut) и	1. Едно от основните изисквания за допустимост на проектите по процедурата е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на **поне един нов модел**, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. В тази връзка, допустимо е чрез проекта да бъдат въведени в предприятието и повече от един нов модел, при условие че всеки един от новите модели отговаря на определянията, представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10, както и са спазени всички останали изисквания, заложени по настоящата процедура, и са представени съответните обосновки във Формуляра за кандидатстване. Обръщаме внимание, че по процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа само за една икономическа дейност, като четиризначният цифров код на тази икономическа дейност (кода на проекта) трябва задължително да бъде посочен в

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		индустриален печат на етикети, включително печат на променливи данни и производство „on-demand“; 3. Нов модел за персонализирано производство чрез комбинация от 3D печат, 3D сканиране и директен UV печат върху обекти, позволяващ създаване на единични изделия и малки серии с висока добавена стойност. И трите модела са свързани с производство на нови или значително подобрени продукти/услуги и се базират на дигитализация, персонализация и гъвкаво производство в малки серии. Предприятието до момента не е педлагало на пазара подобни услуги предвид липсата на необходимото технологично оборудване за това. В тази връзка, моля за разяснение по следните въпроси: 1. Могат ли описаните по-горе модели да се разглеждат като самостоятелни „нови модели“ по смисъла на процедурата, доколкото представляват различни технологични и производствени процеси, водещи до създаване на различни продуктови линии? 2. В случай че се въвеждат няколко модела, необходимо ли е един от тях да бъде определен като водещ, или е допустимо те да бъдат разглеждани като паралелно внедрени нови модели в предприятието? Благодаря предварително за съдействието.	раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване. Кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. 2. В случай че чрез проекта ще бъдат въведени в предприятието повече от един нов модел, по процедурата не е налице условие кандидатът да избере само един от тях като водещ. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и на изискуемата информация, която следва да бъде представена във Формуляра за кандидатстване за съответния/те нов/и модел/и, да определи броя на въвежданите нови модели чрез проекта (минимално изискуемия един модел или повече от един) като представи в проектното си предложение и необходимата обосновка в потвърждение на избора си. Следва да имате предвид обаче, че ако даден проект (вевежданите чрез него нов.и модел/и) попада в повече от една област и/или подобласт на ИСИС 2021-2027, за целите на настоящата процедура, кандидатът следва да избере само ЕДНА област и една подобласт като водеща. Същата следва да бъде посочена в раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ от Формуляра за кандидатстване. Допълнително, във Формуляра за кандидатстване, в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, в поле „4. Тематична област и приоритетна подобласт на ИСИС 2021-2027, в рамките на които попада въвежданият по проекта нов модел (задължителна информация)“, кандидатът следва да обоснове съответствието на проекта с посочената като водеща тематична област и подобласт на ИСИС. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 117, № 151 (т. 2), № 171, № 177 (т. 1), № 198, № 204 и № 211.
258.	04.05.2026 г.	Здравейте, предвиждаме въвеждане на нов модел, който е защитен с валидна регистрация за полезен модел. Моля за разяснение какви документи е необходимо да представим на	Съгласно посоченото в т. 24, буква д) от Условията за кандидатстване, по отношение на следните документи:

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		етап кандидатстване и необходимо ли е да се представя проучване за правен статус?	- патент за изобретение или решение за издаване на патент; - свидетелство за регистрация на полезен модел или промишлен дизайн, или решение за регистрация на полезен модел или промишлен дизайн; и - заявка за издаване на патент или за регистрация на полезен модел или за регистрация на промишлен дизайн, на етап оценка **ще се извършва служебна проверка**, когато е налична съответна информация и описание в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване (например посочен е рег. номер, номер на заявка, наименование на изобретението, данни за лицензионния договор и др.). При невъзможност за извършване на служебна проверка, Оценителната комисия ще изиска от кандидатите предоставяне на тези документи. Допълнително, в т. 24, буква е) от Условията за кандидатстване е записано, че по отношение на **правния статус** на съответните права върху индустриална собственост на етап оценка **ще бъде извършена служебна проверка**. При невъзможност за извършване на служебна проверка, Оценителната комисия ще изиска от кандидатите предоставяне на съответните документи: проучване за правен статус, издадено от Патентно ведомство на Република България, или аналогичен документ, издаден от еквивалента организация в съответната държава (в случаите, когато кандидатът представя някой от горецитираните документи), от който е видна минимум следната информация: 1) дали патентът за изобретение или регистрацията на полезен модел или регистрацията на промишлен дизайн са действащи към датата на кандидатстване, или подадената заявка не е оттеглена, 2) дали кандидатът/неговият мажоритарен собственик е бил първоначален заявител на съответното изобретение, полезен модел и/или промишлен дизайн, и 3) дали кандидатът/неговият мажоритарен собственик е вписан към датата на кандидатстване в съответните регистри като притежател на съответните права върху индустриална собственост. За целите на настоящата процедура „първоначален заявител“ и „притежател“ следва да бъде юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик. За целите на настоящата процедура „първоначален заявител“ означава лицето, което първоначално е подало заявката за съответния обект на индустриална собственост. В

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			случаите, когато, на който и да е етап от процеса по регистрация, правата върху съответния обект на индустриална собственост са били прехвърлени на кандидата, то той не е „първоначален заявител“. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че въвежданият от кандидата нов модел е защитен със свидетелство за действаща регистрация на полезен модел, е достатъчно в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване да бъде представена необходимата информация, като например: рег. номер и наименование на полезния модел и др. под., като не е необходимо представяне на свидетелството за регистрация на полезен модел, както и не е необходимо представяне на проучване за правен статус.
259.	04.05.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за разяснение относно допустимостта на инвестиция, водеща до въвеждане на нов продуктов модел, както и относно нейното класифициране като вид първоначална инвестиция. Предприятието осъществява дейност в областта на производство на мебели по индивидуален проект с код по КИД 31.02 „Производство на кухненски мебели“. Към момента предприятието разполага с оборудване за изрязване на криволинейни детайли, но не извършва производство на мебели с криволинейни и сложни форми, тъй като липсва технологична възможност за тяхното кантиране. Проектното предложение предвижда инвестиция в специализирано оборудване – криволинейна кантираща машина, чрез която ще се осигури възможност за производство на мебели с криволинейни форми, каквито предприятието до момента не е произвеждало. В тази връзка, моля за разяснение по следните въпроси:	1. Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение. Обръщаме внимание, че едно от основните изисквания за допустимост на проектите по процедурата е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. За да отговаря на така посоченото изискване**, новите или подобрени стоки, услуги и/или бизнес процеси, следва значително да се различават от предишните стоки, услуги и/или бизнес процеси на предприятието.** Допълнително, в т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че по процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието: - внедряване на продукти, които включват само малки естетически промени (като промени в цвета или незначителна промяна във формата) без наличието на значителна промяна на предлаганата стока или услуга; - приспособяване към изискванията на отделния клиент, които не водят до съществени отлики от предишни продукти;

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1.Може ли въвеждането на такава инвестиция да се разглежда като нов продуктов модел по смисъла на процедурата, доколкото ще доведе до производство на нов тип изделия, различни от произвежданите до момента от предприятието? 2.Следва ли подобна инвестиция да се класифицира като „диверсификация на продукцията на стопанския обект с продукти, които той не е произвеждал до момента“, или като „разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект“? Предприятите ще продължи да оперира със същия КИД и КИД на проекта отново ще бъде същия. Благодаря предварително за съдействието.	- концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува, и т.н. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност, така и на изискванията и ограниченията по процедурата, да определи дали планираните от него дейности са действително насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на това. Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, въвеждането в производството на компанията на нов вид мебели с криволинейни и сложни форми, каквито до момента не са били произвеждани, би могло да се приеме, че представлява въвеждане в предприятието на поне един нов модел, при положение, че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Окончателното решение относно оценката на проектното предложение и допустимостта на предвидените разходи, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. 2. По отношение на питането за категориите първоначални инвестиции, в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения, е представена допълнителна информация и определения относно допустимите по процедурата три вида първоначални инвестиции, както следва: - „Създаването на нов стопански обект“ означава създаването на нова различна производствена единица, а не на ново различно юридическо лице. За да се определи като стопански обект производствената единица трябва да е пространствено, функционално и организационно отделена единица, която се характеризира с висока степен на автономност. Водеща характеристика за определянето на инвестицията като нов стопански обект, а не разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект, е това дали предприятието вече има стопански обект на същото място. Новият стопански обект трябва да бъде самостоятелно обособен, без да разчита на съвместни технически ресурси със съществуващия стопански обект. - „Увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект“ е налице, когато вследствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи. - „Диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент“ е налице, когато продуктът не е бил произвеждан или услугата не е била предлагана в предприятието преди инвестицията, за която се кандидатства. Незначително изменен продукт или услуга чрез рутинна продуктова иновация за разлика от основната иновация не се класифицира като продукт или услуга, който/която не е произвеждан/предлагана преди. Диверсификацията на продукцията обхваща продукти или услуги с фундаментално нови характеристики, необхващащи незначително осъвременяване на продуктите/услугите. За да бъде определена първоначалната инвестиция като диверсификация на продукцията на даден стопански обект, е необходимо общият размер на допустимите разходи по проекта да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта. Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на проекта, правилно да определи към коя категория първоначална инвестиция се отнася. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 242 и № 252.
260.	05.05.2026 г.	Здравейте, Във връзка с отговор на въпрос 238, който само реферира към вече публикувани отговори и не дава ясен отговор на зададения въпрос, моля за конкретно разяснение при следните хипотези: Кандидатът текущо предоставя услуга X чрез съществуващ софтуер Y, който е собствена разработка на кандидата. Кандидатът е разработил самостоятелно и завършил изцяло софтуерен модул Z, който се интегрира в софтуер Y (това е завършено на етап кандидатстване). Вследствие на интеграцията на софтуерен модул Z в софтуер Y, кандидатът ще разполага с подобрена услуга X v.2 (чрез нови функционалности в софтуерния модул Z се подобрява качеството на услуга X и	Запитването не съдържа искане на разяснения по Условията за кандидатстване по процедурата, а се желае потвърждение от страна на Управляващия орган, че съгласно описани във въпроса обстоятелства и при представяне на Декларация за авторско право върху компютърна програма по образец съгласно Приложение 2.1, на кандидата ще бъдат присъдени 6 точки по критерий I.1 “Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка на проектните предложения. Във връзка с посоченото, следва да имате предвид, че съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		удобството за потребителите). Чрез подобрената услуга X v.2 кандидатът ще въведе нов модел в предприятието. Софтуерът YZ (съдържащ новия софтуерен модул Z) е готов и за пускането на пазара на подобрената услуга X v.2 е необходимо единствено придобиването на ДНА1, който не е част от софтуера YZ и който няма отношение към новостта в услугата X v.2. По проекта се предвижда само придобиването и внедряването на ДНА1 и последващо пускане на пазара на подобрена услуга X v.2. Моля, потвърдете, че при представяне на Декларация за авторско право върху компютърна програма по образец съгласно Приложение 2.1 за авторското право върху софтуер YZ на кандидата ще бъдат присъдени 6 точки по критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“. Софтуерният модул Z може да функционира и самостоятелно като самостоятелен софтуер и може да се интегрира и към други софтуерни приложения, различни от софтуер Y. В този смисъл моля, също да коментирате хипотезата, при която се представя Декларация за авторско право върху компютърна програма по образец съгласно Приложение 2.1 за авторското право върху софтуер Z и потвърждение, че на кандидата ще бъдат присъдени 6 точки по критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“. Моля да се отчете, че примерът със софтуер по-горе е аналогичен на машина, чрез която се произвеждат продукти/ предоставят услуги ПУ1, която съществува във вид А. Създаден е нов компонент Б, който се интегрира в машината и така тя може да произвежда/предоставя продукт/услуга ПУ1 v.2. По проекта се придобива само ДМА1, който не представлява част от А и Б и не включва новостта в продукт/услуга ПУ1 v. 2, но е необходим за пускането на пазара на продукт/услуга ПУ1 v. 2. Благодаря за разясненията!	качеството на конкретно проектното предложение (включително и относно броя точки, които същото ще получи по критериите за техническата и финансова оценка). Обръщаме внимание, че в чл. 33, ал. 1 от ЗУСЕФСУ ясно е регламентирано, че оценяването (което включва и присъждането на съответния брой точки на проекта по критериите за техническата и финансова оценка) и класирането на проектните предложения се извършва от комисия, назначена от ръководителя на Управляващия орган. С оглед на изложеното, не е възможно към настоящия момент Управляващият орган да потвърди броя точки, които проектното предложение ще получи на етап техническата и финансова оценка. Единствено и само Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация, има право да извърши оценяването (включително присъждането на точките по критериите за техническата и финансова оценка) и класирането на подадените по процедурата проектни предложения. Моля да се запознаете отново внимателно с отговора на въпрос № 203, в който достатъчно ясно и подробно са разяснени случаите, при които е приложимо представяне на Декларация за авторско право върху компютърна програма (Приложение 2.1), и съответно е възможно присъждане от Оценителната комисия на 6 точки по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от техническата и финансова оценка на съответното проектно предложение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
261.	05.05.2026 г.	Здравейте, моля за разяснение по отношение на следното: за целите на въвеждане на новия модел ни е необходимо да закупим специфичен софтуер, за който няма представителство в България. Допустимо ли е на етап Кандидатстване да предоставим скрийншот/разпечатка/линк към сайта, в който е упомената цената и техническите характеристики на софтуера или се допуска единствено представяне на оферта от доставчик, със съдържание както е упоменато в условията за кандидатстване по процедурата?	В т. 24, буква з) от Условията за кандидатстване е записано, че се изисква по една оферта за всеки предвиден за закупуване актив (ДМА и/или ДНА), с предложена цена. Офертите са необходими за определяне на реалистичността на предвидените разходи за придобиване на ДМА и ДНА. В случаите на придобиване на софтуер се представя една оферта, която следва задължително да включва както описание на основните модули на актива, така и негови конкретни технически спецификации/параметри. Допълнително е посочено, че офертата трябва задължително да съдържа информация за: наименование на оферента, технически и/или функционални характеристики на актива, съответстващи на минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация (Приложение 5), цена на актива и вид на валутата. Също така от представената оферта следва да е видно лицето, което я е издало от името на оферента, като напр. име, подпис, електронен подпис или разпечатка на електронно съобщение, с което офертата е получена, която също следва да е прикачена към Формуляра за кандидатстване в ИСУН. Обръщаме внимание, че не следва да бъдат представяни оферти от лица и/или предприятия, които са пряко или косвено свързани както помежду си, така и с кандидата по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон, и/или които са в конфликт на интереси с него по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета. Това обстоятелство се декларира в Декларацията при кандидатстване (Приложение 2). Видно от посоченото, за удостоверяване реалистичността на предвидените в бюджета на проекта разходи за ДМА и ДНА, по процедурата е допустимо единствено представяне на оферта, съдържаща указаните реквизити. Не е допустимо представяне на скрийншот/разпечатка/линк към сайта вместо изискуемата оферта.
262.	05.05.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, молим за Вашето разяснение по следния въпрос: В Условията за кандидатстване е описано, че проектите трябва да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов	Съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството на конкретно проектното предложение (включително и относно допустимостта на проекта съгласно изискванията на процедурата).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги. В Приложение 10 Съкращения и определения е дадено пояснение, че под нови стоки и/или услуги се разбира такива, които предприятието до момента не е произвеждало. Моля за по-конкретно разяснение по отношение на разбирането за нов продукт. Предприятието произведа картонени опаковки, като с изпълнението на проекта иска да закупи машини, необходими за нов тип опаковка, защитена със свидетелство за промишлен дизайн. Тази опаковка не е произвеждана до момента, тъй като е с сложна конструкция и наличното оборудване не може да обезпечи производството ѝ. Допълнително притежава значителни подобрения в техническите и функционални характеристики спрямо произвежданите опаковки. Счита ли се това за нов продукт или е подобрение на съществуващ, тъй като предприятието вече произвежда опаковки, макар и различни като конструкция и функционалност. Моля за конкретен отговор. Благодаря, предварително!	Във връзка с информацията, представена в запитването, планираният за въвеждане в предприятието нов модел би бил допустим, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Следва да имате предвид, че е отговорност на кандидата, отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и произвежданите до момента от него стоки, така и вземайки предвид предоставените определения в т. 13.1 от Условията за кандидатстване и в Приложение 10 по отношение на новите модели, свързани с производство на нови или подобрени стоки, да определи какъв е конкретно видът на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си. Окончателното решение относно оценката на проектното предложение ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 252.
263.	06.05.2026 г.	Здравейте! Имайки в предвид Условията за кандидатстване - "С оглед избягване на припокриването на интервенциите между ПКИП, Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 (ПРСР) и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР), подкрепа по процедурата не могат да получават кандидати, които са: 2.1) микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, които имат седалище или клон със седалище на територията на селски район, и са заявили за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14) . В случай че по	В запитването коректно е цитирано ограничението по т. 11.2, подт. 2.1) от Условията за кандидатстване, а именно с оглед избягване на припокриването на интервенциите между ПКИП, Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 (ПРСР) и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР), подкрепа по процедурата не могат да получават кандидати, които са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, които имат седалище или клон със седалище на територията на селски район, и са заявили за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14). Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че кандидат с код на икономическа дейност 56.11 „Дейност на ресторанти и

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		отношение на одобрен кандидат, преди сключване на административен договор се установи, че посоченото изискване не е спазено, ще бъде издадено Решение за отказ от предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на съответния кандидат." И това ,че по ПРСР туризмът не е допустим за подпомагане, въпросът ми е : Допустимо ли е за участие в процедурата дружество с КИД 5611, развиващо дейност в селските райони?	заведения за бързо обслужване“ съгласно КИД на НСИ е микропредприятие (по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП) със седалище или клон със седалище на територията на селски район, **и** е заявил място за изпълнение на дейностите по проекта в селска община съгласно Приложение 14, същият **не е допустим** кандидат по процедурата. Във всички останали случаи, кандидати с код на икономическа дейност 56.11 „Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване“ биха били допустими по процедурата, при положение, че дружеството и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 53.
264.	06.05.2026 г.	1. Относно критерий за оценка - Приоритизация съгласно НСМСП 2021-2030 г., кой КИД се взима под внимание - кодът на проекта по КИД-2025 на НСИ, посочен в Е-ДЕКЛАРАЦИИ ли? Възможно ли е кодът на проекта да е един, а икономическата дейност, в рамките на която ще се предлага на пазара новия продукт да е друг? Например код на проекта - 31.00, а икономическа дейност в рамките на която ще се предлага на пазара новия продукт - С28?	Националните приоритетни сектори (раздели и кодове), идентифицирани в Националната стратегия за малките и средни предприятия 2021-2030 г. (НСМСП 2021-2030), са изрично посочени в Приложение 16 към Условията за кандидатстване. Допълнително, в т. 13.1, в поле „Важно“ (на стр. 24) от Условията за кандидатстване изрично е посочено, че **икономическата дейност, за която се кандидатства (т.е. кодът на проекта по КИД-2025 на НСИ - Приложение 12.2), е тази, в рамките на която въвежданият по проекта нов модел ще се реализира/предлага на пазара (стока/услуга). Тази дейност следва да бъде посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване.** Във връзка с посоченото, за да бъдат присъдени точки на проектното предложение по критерий III.2 „Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 г.“ от техническата и финансова оценка, следва икономическата дейност, в рамките на която ще се реализират/предлагат на пазара продуктите/услугите, резултат от въвеждания по проекта нов модел (т.е. кодът на проекта), да попада в определените национални приоритетни сектори съгласно НСМСП 2021-2030. Видно от изложеното, кодът на проекта (посочена в раздел „Е-Декларации“, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ“ от Формуляра за кандидатстване) следва **да съответства** на икономическата дейност, в рамките на която ще се

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			реализират/предлагат на пазара продуктите/услугите, резултат от въвеждания по проекта нов модел.
265.	06.05.2026 г.	В 9. Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение от формуляра за кандидастване, задължителен ли е отговорът на въпрос 1. ако се кандидаства за помощ de minimis?	Раздел 9 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле 1 „Категория първоначална инвестиция съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 (задължителна информация, в случай че проектът се изпълнява при условията на режим „регионална инвестиционна помощ“)“ следва да бъде попълнено единствено, в случай че проектът се изпълнява при условията на режим „регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014. В случай че проектът се изпълнява при условията на режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, полето е неприложимо и не следва да се попълва.
266.	06.05.2026 г.	1. В условията за кандидастване е написано, че по процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието - концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува. В този ред на мисли, валидно ли е внедряването на вече разработен иновативен продукт със завършен прототип, но който до сега не е бил пускан в производство? 2. За реализиране на новия продуктов модел проектът предвижда внедряване на нов производствен процес, базиран на закупуване на CNC технология. Може ли да се счита, че това е част от новия продуктов модел, вместо да се класифицира като нов производствен процес, тъй като води до производсвото на нов продукт и това е фокусът на проектното предложение?	1. Посоченото в запитването би било допустимо, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 95 (т. 2), № 183 и № 227 (т. 7). 2. Посоченото в запитването би било допустимо.
267.	06.05.2026 г.	Допустимо ли е в едно и също проектно предложение да се въвежда и нов продуктов модел и нов производствен модел, който да подпомага изпълнението на новия продуктов модел?	Посоченото в запитването би било допустимо. Следва да имате предвид, че всеки един от новите модели следва да отговаря на определянията, представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване и в Приложение 10. Обръщаме внимание, че по процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа само за една икономическа дейност, в рамките на която въвежданият/те по проекта

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			нов/и модел/и ще се реализира/предлага на пазара. Четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне. Също така, следва да имате предвид, че ако един проект попада в повече от една област и/или подобласт на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027), за целите на настоящата процедура, кандидатът следва да избере само ЕДНА област и една подобласт на ИСИС 2021-2027 като водеща, която има най-тясно отношение към предвиждания за въвеждане нов модел (нови модели), и която да бъде посочена в раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ от Формуляра за кандидатстване. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 151 (т. 2), № 171, № 177 (т. 1) и № 266 (т. 2).
268.	06.05.2026 г.	За ДМА, който е под прага за външно възлагане, т.е. с прогнозна стойност на доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е по-ниска от 30 000 лв., необходимо ли е провеждане на процедура за избор на изпълнител с публична покана? Ако не е нужна такава процедура, необходими ли са минимум две оферти при кандидатстване?	За определяне на приложимия вид процедура за избор на изпълнител, която трябва да проведе Бенефициентът, се изчислява общия размер на договорената безвъзмездна финансова помощ, включително съфинансирането от страна на бенефициента, **за съответната дейност**. Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 224. В т. 24, буква з) от Условията за кандидатстване изрично е записано, че се изисква по една оферта за всеки предвиден за закупуване актив (ДМА и/или ДНА), с предложена цена. Офертите са необходими за определяне на реалистичността на предвидените разходи за придобиване на ДМА и ДНА. В случаите на придобиване на софтуер се представя една оферта, която следва задължително да включва както описание на основните модули на актива, така и негови конкретни технически спецификации/параметри. Допълнително е посочено, че офертата трябва задължително да съдържа информация за: наименование на оферента, технически и/или функционални характеристики на актива, съответстващи на минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация (Приложение 5), цена на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			актива и вид на валутата. Също така от представената оферта следва да е видно лицето, което я е издало от името на оферента, като напр. име, подпис, електронен подпис или разпечатка на електронно съобщение, с което офертата е получена, която също следва да е прикачена към Формуляра за кандидатстване в ИСУН. Обръщаме внимание, че не следва да бъдат представяни оферти от лица и/или предприятия, които са пряко или косвено свързани както помежду си, така и с кандидата по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон, и/или които са в конфликт на интереси с него по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета. Това обстоятелство се декларира в Декларацията при кандидатстване (Приложение 2). Във връзка с посоченото, **на етап кандидатстване е задължително представянето на една оферта за всеки предвиден за закупуване актив (ДМА и/или ДНА)**, като това изискване не зависи от вида процедура за избор на изпълнител, която ще проведе Бенефициентът при изпълнение на договора (ако стигне до сключване на такъв).